

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

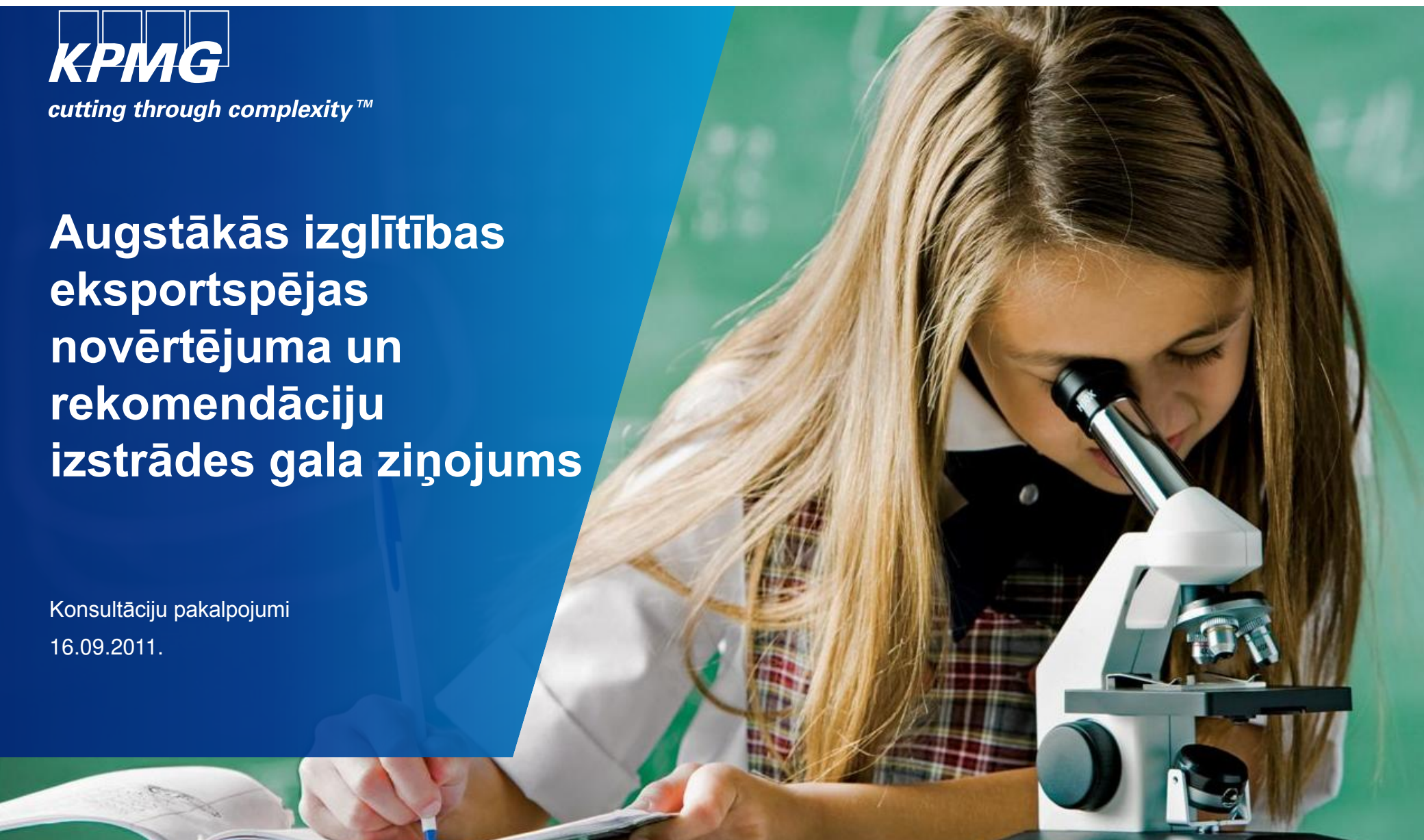
KPMG

cutting through complexity™

Augstākās izglītības eksportspējas novērtējuma un rekomendāciju izstrādes gala ziņojums

Konsultāciju pakalpojumi

16.09.2011.

Privāti un konfidenciāli

Elitai Dreimanei
Valsts Kanceleja
Brīvības bulvāris 36
Rīga, LV-1520

2011. gada 16. septembrī

**Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums un rekomendāciju izstrāde
(iepirkuma identifikācijas numurs: MK VK 2010/21 ESF)**

Ļ. cien. Dreimanes kundze,

Saskaņā ar 2011. gada 21. februāra līgumu Nr.19, šī līguma 2. pielikumā minēto laika grafiku un 2011. gada 4. jūlija vienošanās protokolu nr. 2 esam sagatavojuši gala ziņojumu. Šajā ziņojumā ietverta situācijas analīze augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā un augstākās izglītības eksportspējas novērtējums, kas apkopo visu starpziņojumos analizēto informāciju un izdarītos secinājumus. Tā rezultātā ir izstrādāts pasākumu plāns Latvijas augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanai, norādot konkrētus pasākumus, kas veicami, lai vecinātu ārvalstu studentu piesaisti, kā arī par šo pasākumu īstenošanu atbildīgās institūcijas un termiņus. Kā pielikums šim ziņojumam ir pievienota studentu aptaujas analīze, kas izmantota gan šī, gan iepriekšējo nodevumu sagatavošanā. Vienotā tekstā šim ziņojumam ir pievienoti arī iepriekš iesniegtie starpziņojumi par Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu, augstākās izglītības eksporta mērķa valstu analīzi un Latvijas studiju programmu analīzi.

Nodaļas "Situācijas analīze augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā" sagatavošanā ir izmantota tiesību aktu, dokumentu un citu avotu analīzē iegūta informācija, kā arī izmantota informācija no intervijām, aptaujas datu analīzes un fokusa grupas. Detalizētāka informācija par nodevumā izmantoto metodoloģiju un datu avotiem apkopota sadaļā "Metodoloģija un datu avoti".

Nodaļas "Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums" izstrādē izmantoti visi iepriekšējie nodevumi. Īpaši jāatzīmē fokusa grupas nozīmīgums šīs ziņojuma daļas sagatavošanā, kuras laikā cita starpā tika diskutēts par vairākiem jautājumiem, piemēram, veselības aprūpi, kas iepriekš nebija ietverti ziņojuma metodoloģijā. Balstoties uz veikto SVID analīzi, esam sagatavojuši pasākumu plānu, kas veicams, lai paaugstinātu Latvijas augstākās izglītības eksportspēju. Šie pasākumi ir vērsti gan uz birokrātisku, gan tiesību aktos noteiktu šķēršļu likvidēšanu vai mazināšanu, kā arī ir lielā mērā saistīti ar valsts un augstskolu marketingu, informācijas pieejamību un studiju kvalitāti.

Daļa plānā ietvertu pasākumu ir veicama esošo resursu ietvaros, taču citu realizēšanai ir nepieciešams papildus finansējums. Ir veikta arī risku analīze, kas norāda, ka iesaistīto pušu koordinācija ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem šī plāna sekmīgai realizācijai.

Nodevums ir sagatavots, KPMG profesionāļu komandai sadarbojoties ar pētījuma veikšanai piesaistītajiem ekspertiem pētījumu metodoloģijas un izglītības sektora kompetences jomās.

Nodevums sastāv no šīs vēstules, nodevuma un pielikumiem uz kopumā 191 lapas.

Patiesā cieņā,

Armine Movsisjana

Valdes locekle

AIC	Akadēmiskās informācijas centrs	g-	Gads
AII	Augstākās izglītības iestāde	IBS	Igaunijas Biznesa skola
AIKNC	Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs	IeM	Iekšlietu ministrija
AIP	Augstākās izglītības padome	IKP	Iekšzemes kopprodukts
AIPAK	Augstākās izglītības programmu akreditācijas komisija	ISM EVU	ISM Ekonomikas un vadības universitāte, Lietuva
ĀM	Ārlietu ministrija	ISMA	Informācijas sistēmu un menedžmeta augstskola
BA	Banku augstskola	IZM	Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija
BAT	Biznesa augstskola "Turība"	KK	Kauņas Koledža, Lietuva
BMI	Baltijas Menedžmenta augstskola, Lietuva	KM	Kultūras ministrija
BPMA	Baltijas Psiholoģijas un menedžmenta augstskola	KMU	Kauņas Medicīnas universitāte, Lietuva
BSA	Baltijas Starptautiskā akadēmija	KTU	Kauņas Tehnoloģiskā universitāte, Lietuva
CZ	Čehijas Republika	KU	Klaipēdas Universitāte, Lietuva
DU	Daugavpils Universitāte	LKFK	Lietuvas Kristīgo fondu koledža
EE	Igaunija	LSA	Latvijas Studentu asociācija
EKA	Ekonomikas un kultūras augstskola	LU	Latvijas Universitāte
ES	Eiropas Savienība	LV	Latvija
ESF	Eiropas Sociālais fonds	LVL	Latvijas lati
ESN	"Erasmus Student Network"	MK	Ministru kabinets
EUR	Eiro	MRU	Mykolas Romeris Universitāte, Lietuva
Eurostat	Eiropas Savienības un kandidātvalstu statistisko pārskatu datubāze	n/d	Nav datu

NL	Nīderlande	TU	Tallinas Universitāte, Igaunija
NVS	Neatkarīgo valstu sadraudzība	tūkst.	Tūkstoši
PLMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde	VA	Ventspils Augstskola
RA	Rēzeknes augstskola	VG TU	Vilņas Ģedimina Tehniskā universitāte, Lietuva
RAI	Rīgas Aeronavigācijas institūts	ViA	Vidzemes Augstskola
RBS	Rīgas Biznesa skola	VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
REA	Rīgas Ekonomikas augstskola	VLU	Vitauts Dižā universitāte
RISEBA	Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola	VM	Veselības ministrija
RJA	Rīgas Juridiskā augstskola	VU	Vilņas Universitāte, Lietuva
RPIVA	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija	VU (SBS)	Vilņas Universitātes Starptautiskā biznesa skola
RSEBAA	Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola	ZM	Zemkopības ministrija
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte		
RTU	Rīgas Tehniskā universitāte		
SBJA	Starptautiskā biznesa un juridiskā augstskola, Lietuva		
SU	Šauļu Universitāte, Lietuva		
SWE	Zviedrija		
TartuU	Tartu Universitāte, Igaunija		
TSI	Transporta un sakaru institūts		
TTU	Tallinas Tehnoloģiskā universitāte, Igaunija		

**KPMG kontaktpersonas
saistībā ar šo ziņojumu:**

Armine Movsisjana

Partnere, KPMG Baltics SIA

Tel. +371 67 038 000

Fakss + 371 67 038 002

amovsisjana@kpmg.com

Krišjānis Znotiņš

Vecākais konsultants, KPMG

Baltics SIA

Tel. +371 67 038 024

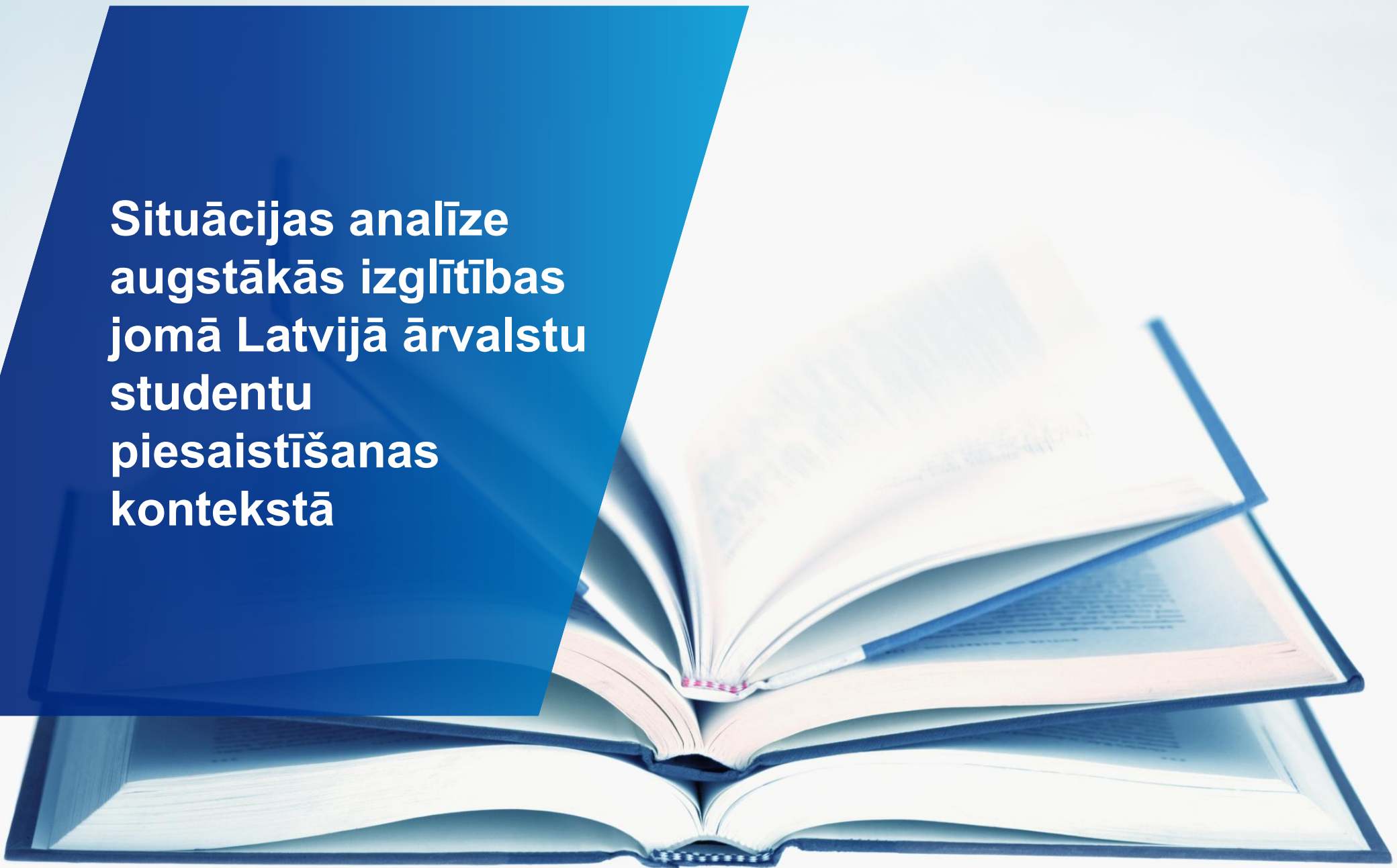
Mob. tel. +371 29 528 784

Fakss + 371 67 038 002

kznotins@kpmg.com

	Lapa
Situācijas analīze augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā	5
<i>Secinājumi</i>	21
Latvijas studiju programmu analīze	23
<i>Analizēto studiju programmu sadalījums</i>	26
<i>Studiju programmu analīze</i>	28
<i>Secinājumi</i>	78
Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējums	81
<i>Secinājumi</i>	99
<i>Pielikums: Mērķa valstu ģeogrāfija</i>	101
Augstākās izglītības eksporta mērķa valstu analīze	105
<i>Eiropas Savienības (ES) valstis</i>	109
<i>Neatkarīgo Valstu Sadraudzības (NVS) valstis un Gruzija</i>	122
<i>Citas valstis</i>	139
<i>Secinājumi</i>	146
<i>Pielikums: intervijas, mērķa grupa un studentu aptauja</i>	149
Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums	153
<i>Pielikums: Studentu aptauja</i>	171

**Situācijas analīze
augstākās izglītības
jomā Latvijā ārvalstu
studentu
piesaistīšanas
kontekstā**

	Lapa
Situācijas analīze augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā	5
■ Metodoloģija un datu avoti	7
■ Kopējais ārvalstu studentu skaits Latvijā sadalījumā pa studiju virzieniem	8
■ Latvijas augstskolas un to mācībspēki	9
■ Tiesību akti kas ierobežo iespējas piesaistīt ārvalstu studentus	10
■ Apkopojums par imigrācijas procesu un prasībām ārvalstu studentiem	11
■ Augstākās izglītības jomu regulējošu plānošanas dokumentu un politikas esamība	13
■ Informācija par institūcijām, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, šo institūciju juridiskais statuss, budžets, darbinieku skaits	14
■ Banku finansējuma pieejamība ārvalstu studentiem studiju finansēšanai Latvijā	15
■ Latvijas augstākās izglītības mācībspēku eksportspējas novērtējums un svešvalodu zināšanas	16
■ Kopsavilkums par fokusa grupā apspriestajiem jautājumiem	18
■ Kopsavilkums par intervijās apspriestajiem jautājumiem	19
Secinājumi	21

Nodaļas ietvaros ir apskatīti Latvijas augstākās izglītības sistēmu raksturojoši rādītāji. Šīs analīzes mērķis nav sniegt kopsavilkumu par augstākās izglītības sistēmas darbību Latvijā, bet identificēt būtiskākos faktorus augstākās izglītības eksportspējas izvērtēšanai.

Izvēlētā metodoloģija nodrošina, ka tiek analizēti tie faktori, kas nosaka Latvijas pievilcību un sagatavotību ārvalstu studentu piesaistei.

Nodaļas ietvaros ir apskatīti Latvijas augstākās izglītības sistēmu raksturojoši rādītāji. Šīs analīzes mērķis nav sniegt kopsavilkumu par augstākās izglītības sistēmas darbību Latvijā, bet identificēt būtiskākos faktorus augstākās izglītības eksportspējas izvērtēšanai. Nodaļā ir izvērtēti šādi rādītāji, par kuriem ir publiski pieejama informācija, –

- Kopējais ārvalstu studentu skaits Latvijā sadalījumā pa studiju virzieniem;
- Kopējais augstākās izglītības iestāžu skaits sadalījumā starp valsts un privātajām augstskolām;
- Kopējais Latvijas augstākās izglītības mācībspēku skaits sadalījumā pa akadēmiskajiem līmeņiem;
- Tiesību akti, kas ierobežo iespējas piesaistīt ārvalstu studentus;
- Augstākās izglītības jomu regulējošu plānošanas dokumentu un politikas esamība;
- Informācija par institūcijām, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, šo institūciju juridiskais statuss, budžets, darbinieku skaits;
- Latvijas augstākās izglītības mācībspēku svešvalodu zināšanas;
- Banku finansējuma pieejamība ārvalstu studentiem studiju finansēšanai Latvijā;
- Latvijas augstākās izglītības mācībspēku eksportspējas novērtējums (balstoties uz studentu aptaujas datiem).

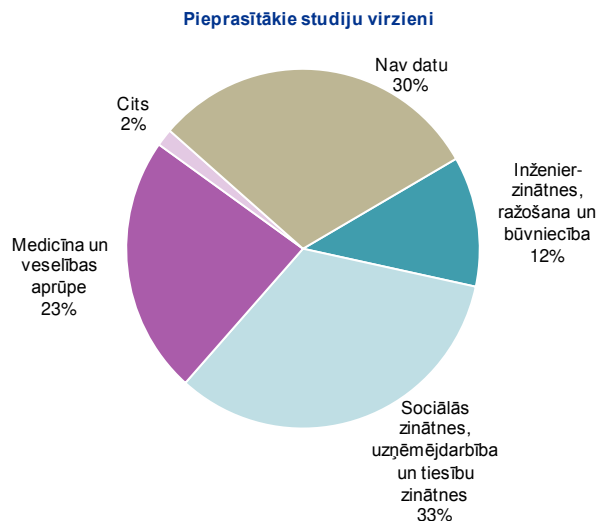
Nodaļas sagatavošanā ir izmantota tiesību aktu, dokumentu un citu avotu analīzē iegūta informācija. Bez tam izmantota arī informācija no intervijām, aptaujas datu analīzes un fokusa grupas. Tika veiktas intervijas ar 9 to augstskolu pārstāvjiem, kurās ir visvairāk ārvalstu studentu, 5 valsts institūciju pārstāvjiem, kā arī 3 mērķa valstu studentiem. Tā kā saistībā ar mācību gada beigām un vasaras brīvdienām ārvalstu studentu dalība aptaujā bija zemāka par gaidīto par spīti aktīvai komunikācijai un atgādinājumiem, tajā piedalījās 80 studenti paredzēto 150 vietā. Fokusa grupas diskusijā piedalījās 6 augstskolu un 3 valsts institūciju pārstāvji.

Nodaļas sagatavošanas gaitā tika konstatēts, ka informācija par Latvijas augstākās izglītības mācībspēku sadalījumu pēc to kvalifikācijas līmeņa pa studiju programmu tematiskajām grupām netiek apkopota.

Kopējais ārvalstu studentu skaits Latvijā sadalījumā pa studiju virzieniem

Ārvalstu studentu sadalījums pa studiju virzieniem atklāj, ka visvairāk ārzemnieku Latvijā apgūst sociālo zinātņu studiju programmas, kurām ir zemākas izmaksas nekā inženierzinātnēm. Šis sadalījums neatbilst globālajām tendencēm.

Iespējas piesaistīt papildus studentus medicīnas studiju programmām ierobežo klīniskajās universitāšu slimnīcās ārstēto pacientu skaits.

Avots: Augstskolu sniegtā informācija.

No tām Latvijas augstskolām, kurās ir visvairāk ārvalstu studentu, datu nav par ISMA, kur mācās 150 ārvalstu studenti, kā arī par aptuveni 228 studējošajiem, kas studē BSA. Abas augstskolas datus par ārvalstu studentiem šādā sadalījumā nav sniegušas.

Balstoties uz šo augstskolu studiju programmu piedāvājumu, var secināt, ka lielākā daļa no ārvalstu studentiem šajās augstskolās apgūst sociālās zinātnes, tādējādi vēl vairāk palielinot šo studiju virziena polaritātes rādītāju.

- Vispopulārākais studiju virziens Latvijā studējošo ārvalstu studentu vidū ir sociālās zinātnes, uzņēmējdarbība un tiesību zinātnes (33%), balstoties uz to augstskolu datiem, kas ir sniegušas šādu informāciju. Tas skaidrojams ar lielo studiju programmu piedāvājumu šajā virzienā. Lielākā daļa šī pētījuma ietvaros analizēto daļa augstskolu piedāvā šī virziena studiju studiju programmas.
- Otrs populārākais virziens ir medicīna un veselības aprūpe (23%), kur gandrīz 500 studentu izdevies piesaistīt divām valsts augstskolām – RSU un LU. Šie studenti mācās angļu valodā un lielākoties ir no ES valstīm.
- Saskaņā ar fokusa grupā paustajiem viedokļiem, kaut arī pieprasījuma ziņā medicīna ir viens no perspektīvākajiem virzieniem, abu Latvijas augstskolu spēja piedāvāt papildus studiju vietas ir ierobežota, ko nosaka klīnisko universitāšu slimnīcu pacientu skaits.
- Tikai 12% ārvalstu studentu Latvijā apgūst inženierzinātnes, ražošana un būvniecību. Šis zemais īpatsvars salīdzinājumā ar citu valstu rādītājiem norāda uz nepietiekamu un neatbilstošas kvalitātes piedāvājumu šajā jomā. Jāņem vērā, ka vidēji pasaulē šādās studiju programmās izmaksas uz vienu studentu ir augstākas, kas skaidrojams ar ieguldījumiem tehnoloģijās un aprīkojumā.
- Savukārt ārvalstu studentu pieprasījums pēc inženierzinātņu programmām pasaulē ir augstāks – šī studiju virziena īpatsvars ir vidēji ap 20%.

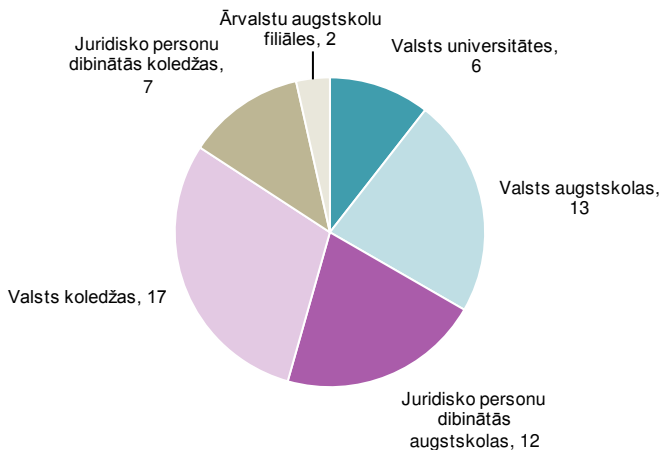
Kopumā Latvijā darbojas 19 valsts dibinātas universitātes un augstskolas, kā arī 12 juridisko personu dibinātas augstskolas.

Akadēmiskā personāla skaits Latvijas augstskolās pieauga līdz 2008./2009. gadam, kad krīzes iespaidā tas sāka sarukt.

Valsts augstskolās ir proporcionāli vairāk profesoru un pētnieku, kamēr privātajās augstskolās ir lielāks lektoru un docentu pārsvars.

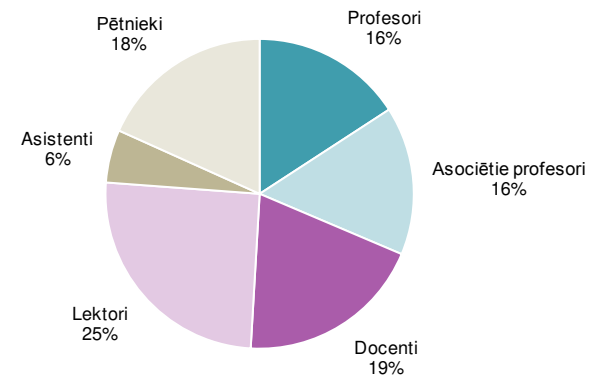
Akadēmiskā personāla sadalījums pa izglītības iestāžu veidiem ir šāds:
 Valsts augstskolas – 72.4%;
 Privātās augstskolas – 15.3%;
 Koledžas – 12.3%.

Augstākās izglītības iestāžu sadalījums

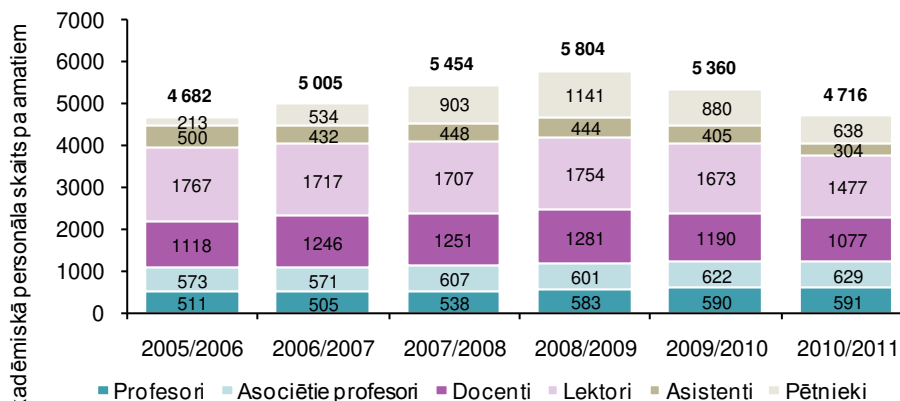
Avots: Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centra dati

Akadēmiskā personāla sadalījums pa akadēmiskajiem amatiem valsts augstskolās

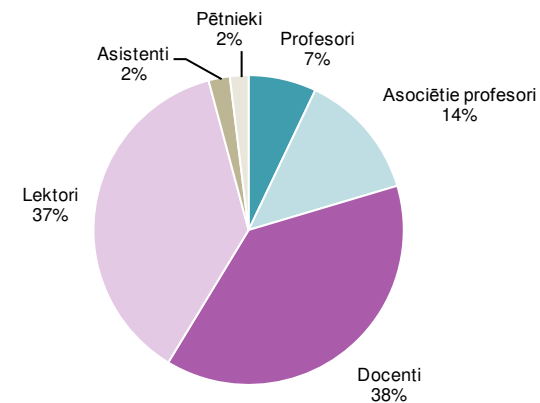
Avots: Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Kopējais Latvijas augstākās izglītības akadēmiskā personāla skaits sadalījumā pa akadēmiskajiem amatiem

Avots: Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Akadēmiskā personāla sadalījums pa akadēmiskajiem amatiem privātajās augstskolās

Avots: Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Augstskolu likums nosaka, ka valsts augstskolas var realizēt studiju programmas svešvalodās tikai izņēmuma gadījumos.

Nesen pieņemtie Augstskolu likuma grozījumi atļauj valsts augstskolām kopīgi ar akreditētām ārvalstu augstākās izglītības iestādēm īstenot studiju programmas ES valodās.

Latviešu valodas zināšana ir priekšnoteikums vēlēta amata ieņemšanai Latvijas augstskolās.

Būtiskākie augstākās izglītības sistēmu reglamentējošie likumdošanas akti Latvijā ir:

- Izglītības likums, kura mērķis ir nodrošināt katram Latvijas iedzīvotājam iespēju attīstīt savu potenciālu, lai veidotos par patstāvīgu un attīstītu personību, Latvijas valsts un sabiedrības locekli. Atbilstoši izglītojamā vecumam un vajadzībām tiek nodrošināta iespēja:
 - 1) iegūt zināšanas un prasmes humanitāro, sociālo, dabas un tehnisko zinību jomā;
 - 2) iegūt zināšanas, prasmes un pieredzi, lai piedalītos sabiedrības un valsts dzīvē.
- Augstskolu likums:
 - 1) Attiecas uz visām Latvijas Republikā esošajām augstskolām un koledžām neatkarīgi no to dibināšanas un finansēšanas kārtības un specializācijas. Tas regulē augstskolu un koledžu darbības tiesisko pamatu, nosaka un aizsargā augstskolu autonomiju;
 - 2) Reglamentē augstskolu un valsts institūciju sadarbību, lai saskaņotu augstskolu autonomiju ar sabiedrības un valsts interesēm;
 - 3) Nosaka, ka Izglītības un zinātnes ministrija pārrauga šī likuma izpildi augstskolās un koledžās, kā arī atbild par valsts politiku augstākās izglītības jomā. Augstskolu un koledžu intereses Saeimā un Ministru kabinetā pārstāv izglītības un zinātnes ministrs.
- Tāpat ir izstrādāts arī Augstākās izglītības likuma projekts, kurš līdz šim nav pieņemts Saeimā un kurš aizstātu pašreizējo Augstskolu likumu.
- Viens no ierobežojumiem, kas skar tieši valsts augstskolu iespējas piesaistīt ārvalstu studentus ir Augstskolu likuma 56. pants, kas nosaka, ka “valsts dibinātās augstskolās studiju programmas īsteno valsts valodā un ka “Eiropas Savienības oficiālajās valodās var īstenot studiju programmas, kuras ārvalstu studējošie apgūst Latvijā, un studiju programmas, kuras īsteno Eiropas Savienības programmu un starpvalstu līgumos paredzētās sadarbības ietvaros”. Tādējādi ES valodās ir iespējams mācīties tikai studiju programmas, kuras apgūst ārvalstu studenti un kas ir pieejamas arī latviski. Uz privātajām augstskolām šādi ierobežojumi neattiecas. Likuma grozījumi, kas stājas spēkā 01.08.2011., paredz, ka ES valodās var apgūt studiju programmas, kurus Latvijas augstskola īsteno kopīgi ar citas ES valsts akreditētu augstākās izglītības institūciju.
- Vēl vienu ierobežojumu radīja Augstskolu likuma 83. pants, kas paredz, ka “ārzemniekus, kuriem nav izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja, var uzņemt Latvijas augstskolās un koledžās par pilnā laika studējošajiem”. Šis pants ierobežoja augstskolu iespējas uzņemt ārvalstu studentus, piemēram, tādās programmās, kas balstītas uz moduļu sistēmu un nenodrošina pilna laika studijas, piemēram, vasaras sagatavošanās programmās. Likuma grozījumi, kas stājas spēkā 01.08.2011., kopā ar izmaiņām citos tiesību aktos faktiski atceļ šos ierobežojumus.
- Izglītības likums, Izglītības likums, Valsts valodas likums kopā ar MK noteikumiem nr. 733 nosaka to, ka pasniedzējiem ir jāzina latviešu valoda, lai viņus varētu ievēlēt amatos Latvijas augstskolās.

Normatīvo aktu analīze liecina, ka ES valstu studentiem ir jāizpilda vismazāk ar imigrāciju saistītu prasību, lai studētu Latvijā. Ar augstākām prasībām ir jārēķinās NVS valstu iedzīvotājiem.

	ES (EEA, Šveices konfederācija)	Valstis, kuru iedzīvotājiem nevajag vīzas, lai iebrauktu Latvijā	Valstis, kuru iedzīvotājiem vajag vīzas, lai iebrauktu Latvijā (t.sk. NVS)
Vīza	-	-	Jā
Savienības pilsoņa reģistrācijas apliecība	Jā	-	-
Uzturēšanās atļauja	-	Jā	Jā
Izsaukums	-	Jā	Jā
Izsaukuma izskatīšana	-	2 darba dienas	2 darba dienas
Dokumentu iesniegšana uzturēšanās atļaujas saņemšanai	PMLP	PMLP / Latvijas pārstāvniecībā, kas neatrodas Šengenas līguma dalībvalstī (ja ir uzturēšanās atļauja kādā no Šengenas dalībvalstīm, tad tiesības iesniegt pārstāvniecībā, kas atrodas Šengenas dalībvalstī).	Latvijas pārstāvniecībā, kas neatrodas Šengenas līguma dalībvalstī (ja ir uzturēšanās atļauja kādā no Šengenas dalībvalstīm, tad tiesības iesniegt pārstāvniecībā, kas atrodas Šengenas dalībvalstī).
Dokumentu izskatīšana	30 dienas (ar iesniegumu var lūgt izskatīt ātrāk)	5-30* dienas	5-30* dienas
Izsniegšanas termiņš	Uz pilna laika mācību laiku	Uz pilna laika mācību laiku	Uz pilna laika mācību laiku
Uzturēšanās atļaujas izsniegšana	-	2 -10* darba dienas	2-10* darba dienas
Uzturēšanās atļaujas reģistrēšana	-	Katru gadu	Katru gadu
Reģistrācijas izskatīšana	-	5-30* dienas	5-30* dienas

* Atkarīgs no valsts nodevas samaksātā apjoma

Ar studijām saistīto imigrācijas procesu apgrūtina ne vien paši normatīvie akti, bet arī to dažādā interpretācija vienas valsts institūcijas ietvaros, par ko pārliecinājāmies pētījuma izstrādes gaitā un veiktajās intervijās.

	ES (EEA, Šveices konfederācija)	Valstis, kuru iedzīvotājiem nevajag vīzas, lai iebrauktu Latvijā	Valstis, kuru iedzīvotājiem vajag vīzas, lai iebrauktu Latvijā (t.sk. NVS)
Dokumentus var iesniegt	Personīgi/ mācību iestāde	Personīgi/ mācību iestāde	Personīgi/ mācību iestāde
Iesniedzamie dokumenti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anketa 2. Fotografācija 3. Līgumu par studijām Latvijas Republikā 4. Apdrošināšanas polise 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anketa 2. Fotografācija 3. Dokuments, kas apliecina nepieciešamo iztikas nodrošinājumu 4. Dokuments, kas apliecina paredzamo dzīvesvietu Latvijā 5. Maksājuma dokuments par valsts nodevas samaksu 6. Līgumu par studijām Latvijas Republikā 7. Dokumentu, kas apliecina, ka ir iegūta studiju uzsākšanai nepieciešamā izglītība 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anketa 2. Fotografācija 3. Izziņa par sodāmību 4. Dokuments, kas apliecina nepieciešamo iztikas nodrošinājumu 5. Dokuments, kas apliecina paredzamo dzīvesvietu Latvijā 6. Maksājuma dokuments par valsts nodevas samaksu 7. Līgumu par studijām Latvijas Republikā 8. Dokumentu, kas apliecina, ka ir iegūta studiju uzsākšanai nepieciešamā izglītība

Izmantotie normatīvie akti:

- Imigrācijas likums;
- 29.03.2011. MK noteikumi Nr. 243 Kārtība, kādā Latvijas Republikā ieceļo un uzturas Eiropas Savienības dalībvalstu, Eiropas Ekonomikas zonas valstu un Šveices Konfederācijas pilsoņi un viņu ģimenes locekļi;
- 21.05.2010. MK noteikumi Nr. 564 Uzturēšanās atļauju noteikumi.

Lai arī Latvijai nav atsevišķa politikas plānošanas dokumenta ārvalstu studentu piesaistīšanai, IZM pasākumu plānā nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē ir paredzēti vairāki pasākumi, kas ir vērsti uz augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanu.

Taču šis plāns nav tieši vērsts uz imigrācijas procesa vienkāršošanu vai līdzīgu birokrātisku šķēršļu likvidēšanu.

Šobrīd Latvijā nav izstrādāts vienots valsts līmeņa politikas plānošanas dokuments augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanai un ārvalstu studentu piesaistei.

Tomēr IZM ir izveidojusi pasākumu plānu nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010. – 2012. gadam. Tas ietver četrus galvenos rīcības virzienus, kuru skaitā ir arī augstākās izglītības internacionalizācija un tās eksportspējas paaugstināšana. Tomēr šī pasākumu plāna īstenošanu apgrūtina šobrīd vēl nepieņemtais Augstākās izglītības likums, kā arī pašreizējā ekonomiskā situācija kavē ES fondu apguvi ar ārvalstu studentu piesaisti saistītajās aktivitātēs.

Šis plāns ietver deviņus pasākumus, kas attiecas uz augstākās izglītības eksportu:

- Akadēmiskās informācijas centrā izveidot atbalsta funkciju augstskolām informācijas sniegšanai par studiju iespējām Latvijā un augstākās izglītības eksporta pakalpojumu atbalstam augstākās izglītības institūcijām un koordinēšanai. Izvērtēt pieejamos finanšu resursus kopīgu projektu sagatavošanai Baltijas valstu sadarbībai augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanā (IZM, AIC, VIAA kompetencē);
- Nodrošināt stipendijas ārvalstu studentiem, pētniekiem un mācītspēkiem starptautisko divpusējo un trīspusējo starpvaldību un starpministriju līgumu ietvaros (IZM sadarbībā ar augstskolām, AIC, VIAA, ĀM, KM, ZM, VM, LSA kompetencē);
- Veicināt studiju programmu izstrādi ES valodās, kā arī kopīgu studiju programmu izstrādi un īstenošanu ar ārvalstu partnerinstitūcijām (IZM, AII, LSA kompetencē);
- Turpināt Boloņas procesa uzdevumu īstenošanu Latvijā augstākās izglītības starptautiskās atvērtības nodrošināšanai (IZM, RP, AIC, AII, LSA kompetencē);
- Turpināt dalību Eiropas Savienības izglītības sadarbības programmās (“Erasmus”, “Erasmus Mundus”, “Tempus”) un citās starptautiskās izglītības sadarbības programmās (“Nordplus”) (VIAA kompetencē);
- Turpināt dalību starptautiskajos pasākumos ASEM (“Asia – Europe meeting”) izglītības forumā (IZM kompetencē);
- Uzsākt divpusēju līgumu slēgšanu ar trešajām valstīm par izglītības dokumentu un studijās iegūto grādu un kvalifikāciju atzīšanu (ĀM kompetencē);
- Piesaistīt kvalificētus ārvalstu pasniedzējus darbam Latvijas augstākās izglītības iestādēs (IZM, LZP sadarbībā ar augstskolām, VIAA kompetencē);
- Daļu no Latvijas līdzfinansējuma “Erasmus” programmai piešķirt augstākās izglītības institūcijām proporcionāli iebraucošo “Erasmus” studentu skaitam (VIAA kompetencē).

Augstāk minētās aktivitātes ir plānots realizēt esošā budžeta ietvaros, izņemot pasākumu par studiju programmu izstrādi ES valodās, kā arī kopīgu studiju programmu izstrādi un īstenošanu ar ārvalstu partnerinstitūcijām, kuru bija plānots realizēt ESF finansējuma ietvaros, taču ekonomiskās situācijas dēļ šī pasākumu plāna daļa netika īstenota.

Tāpat jāatzīmē, ka vēl nepieņemtajā Augstākās izglītības likumprojekta 98. panta 3. punktā ir minēts, ka “Latvijas valsts veicina augstākās izglītības institūciju darbības ārzemnieku studiju attīstīšanai, tai skaitā veicina uzturēšanās atļauju iegūšanu, atbalsta speciāli veidotu augstākās izglītības programmu attīstību un Latvijas augstākās izglītības institūciju darbību filiāļu un pārstāvniecību izveidošanai ārvalstīs, kā arī starpinstitūciju sadarbību ar ārvalstu augstākās izglītības institūcijām ar mērķi piedāvāt augstākās izglītības programmas ārzemniekiem”.

Informācija par institūcijām, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, šo institūciju juridiskais statuss, budžets, darbinieku skaits

Galvenās institūcijas, kas Latvijā nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, ir IZM, AIC, VIAA un daļēji arī AIKNC, kas nodarbojas ar studiju programmu akreditāciju Latvijā.

Izglītības un zinātnes ministrija	Akadēmiskās informācijas centrs	Valsts izglītības attīstības aģentūra	Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs
<p>Izglītības un zinātnes ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde augstākās izglītības jomā.</p> <p>Tās kompetencē ietilpst politikas izstrāde, valsts institūciju pārraudzība, normatīvo aktu izstrāde un citas darbības, kas regulē augstākās izglītības nozari Latvijā.</p>	<p>Akadēmiskās informācijas centrs ir bezpeļņas organizācija, kuru 1994. gadā nodibināja Izglītības un zinātnes ministrija un Latvijas Universitāte. AIC ir Latvijas ENIC/NARIC pārstāvis, kas nozīmē, ka tas veic ārzemju diplomu ekspertīzi Latvijā, kā arī sniedz informāciju par Latvijas izglītības sistēmu ENIC/NARIC tīklam, ārvalstu augstskolām un interesentiem Latvijā.</p> <p>No 2003. gada AIC ir institūcija, kas veic ārvalstīs iegūtas profesionālās kvalifikācijas atzīšanu reglamentētajās profesijās (izņemot transporta jomu). Līdz ar Latvijas iestāšanos ES, AIC kļuva par Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centra informācijas tīkla "ReferNet" pārstāvjiem.</p> <p>No 2004. gada AIC ir nacionālais "Europass" centrs, kura uzdevums ir nodrošināt Eiropas Savienības iniciatīvas "Europass" aktivitāšu īstenošanu Latvijā.</p>	<p>Valsts izglītības attīstības aģentūra ir izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde.</p> <p>VIAA funkcijas augstākās izglītības jomā ir sekojošas:</p> <ul style="list-style-type: none"> veikt normatīvajos aktos noteiktās funkcijas ES struktūrfondu vadībā, nodrošinot sadarbības iestādes funkcijas ES struktūrfondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā; īstenot izglītības un mūžizglītības programmas un projektus atbilstoši līgumiem, kas noslēgti starp VIAA un Latvijas institūcijām, ES institūcijām vai citu valstu institūcijām; nodrošināt ES Mūžizglītības programmas apakšprogrammu darbību Latvijā; "Erasmus Mundus" sadarbības un mobilitātes programmas īstenošana; EEZ finanšu instrumenta un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta grantu shēmu "Akadēmiskie pētījumi" un "Stipendiju grantu shēma" darbības nodrošināšana; Latvijas un Šveices sadarbības programmas grantu shēmas „Stipendiju fonds” īstenošanu; nodrošina ārzemnieku un Latvijas iedzīvotāju piesaisti, atlasi un finansēšanu studijām, pētniecībai un dalībai starptautiskajās vasaras skolās augstākās izglītības un zinātniskajās institūcijās; 	<p>Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centra galvenais uzdevums ir akreditācijai nepieciešamās augstskolu, koledžu un to studiju programmu novērtēšanas organizēšana.</p> <p>Šai nolūkā AIKNC:</p> <ul style="list-style-type: none"> saņem no IZM un pārbauda akreditācijai iesniegtos pieteikumus un pašnovērtējuma ziņojumus; no ārzemju un Latvijas ekspertiem izveido nepieciešamās novērtēšanas komisijas, kuras apstiprina Augstākās izglītības programmu akreditācijas komisija (AIPAK) vai/ un Augstākās izglītības padome (AIP); slēdz līgumus ar augstskolām un koledžām par novērtēšanas organizēšanu, organizē novērtēšanas komisiju darbu; sagatavo un iesniedz AIPAK un AIP nepieciešamos dokumentus lēmuma pieņemšanai par augstskolas, koledžas vai studiju programmas akreditāciju.
<p>IZM šobrīd ir nedaudz vairāk kā 200 darbinieku, no kuriem 13 ir augstākās izglītības departamentā.</p>	<p>AIC šobrīd strādā 14 darbinieki un institūcijas kopējais 2011. gada budžets ir EUR 340 tūkst.</p>	<p>VIAA šobrīd strādā 125 darbinieki, un institūcijas budžets 2009. gadā bija EUR 55.5 milj. Taču lielākā daļa no budžeta nav tieši paredzēta augstākās izglītības eksporta veicināšanai, taču šīs aktivitātes nav iespējams nošķirt, balstoties uz publiski pieejamo informāciju.</p>	<p>AIKNC šobrīd strādā 7 darbinieki un institūcijas 2011. gada budžets ir EUR 381 tūkst.</p>

Informācijas ieguves avoti: Izglītības un zinātnes ministrija, AIC mājas lapa, AIC sniegtā informācija, VIAA mājas lapa, AIKNC mājas lapa

Studiju un studējošā kredītu Latvijā var saņemt arī citu ES valstu pilsoņi, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai termiņuzturēšanās atļauja un kuri sekmīgi apgūst valsts akreditētas studiju programmas.

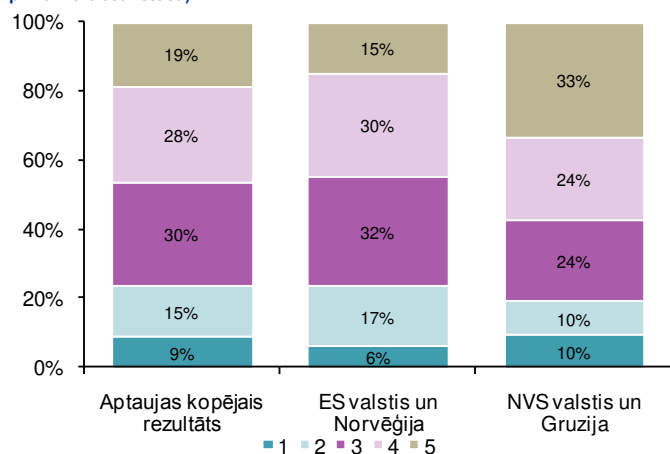
Attiecībā uz valsts garantētajiem studiju kredītiem ir spēkā IZM noteikti maksimālie apjomi studiju maksām gadā katrai no izglītības tematiskajām jomām.

- Saskaņā ar 2001. gada MK noteikumiem nr. 220 uz studiju un studējošā kredīta saņemšanu var pretendēt studējošie – Latvijas Republikas pilsoņi un personas, kurām ir Latvijas Republikas nepilsoņa pase, kā arī citu ES valstu pilsoņi, kuriem izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai termiņuzturēšanās atļauja, – ja viņi sekmīgi apgūst valsts akreditētas studiju programmas.
- Valsts garantētajam studiju kredītam maksimālais apjoms nepārsniedz studiju maksu par attiecīgo programmu, kā arī ir spēkā IZM noteikti maksimālie apjomi studiju maksām gadā katrai no izglītības tematiskajām jomām;
- Valsts garantētais studējošā kredīta apjoms nepārsniedz EUR 1,707 gadā. Aizdevumu atmaksas termiņš ir 10 gadi, ja aizdevuma kopējā summa ir lielāka par EUR 1,423, un 5 gadi, ja summa ir mazāka.
- Kredītiestādes procentu likme EUR kredītiem ir mainīga. Tā tiek fiksēta katra pusgada pirmā mēneša pirmajā darbdiēnā. Procentu likme tiek noteikta kā iepriekšējās nedēļas vidējā sešu mēnešu EURIBOR likme, kurai pieskaitīta vai atņemta kredītiestādes piedāvātā procentu likmes starpība ar minēto sešu mēnešu EURIBOR likmi procentu punktos.
- Pēc kredīta ņēmēja izvēles kredītus var izsniegt latos kārtējam gadam noteiktā valsts izsniedzamā galvojuma ietvaros. Kredītiestādes procentu likme kredītiem latos ir mainīga. Tā tiek fiksēta katra pusgada pirmā mēneša pirmajā darbdiēnā. Procentu likme tiek noteikta kā iepriekšējā mēneša vidējā sešu mēnešu RIGIBOR likme, kurai pieskaitīts viens procentu punkts.
- Studiju kredīta, kā arī tā procentu atmaksas jāsāk 12 mēnešus pēc studiju programmas absolvēšanas. Studiju norises laikā kredīta procentus sedz no valsts budžeta līdzekļiem. Studējošā kredīta procentu atmaksas jāsāk ar kredīta izmaksas dienu.
- Šobrīd valsts garantētajam studējošā kredītam procentu likme EUR valūtā ir 3.19% gadā un likme LVL valūtā ir 2.23% gadā.

Studiju kredīta maksimālais apmērs studiju programmām 2011. gadā (pilna laika studijām), EUR			
Izglītības tematiskās jomas	Bakalaura programmas	Maģistrantūra	Doktorantūra
Tieslietu zinātnes	1,466	2,194	4,374
Humanitārās zinātnes; Sociālās un cilvēkrīcības zinātnes; Informācijas un saskarsmes zinātnes; Uzņēmējdarbība un administrēšana	1,828	2,732	5,452
Skolotāju izglītība un izglītības zinātnes (izņemot skolotāju izglītības programmas, kas piešķir vizuālās mākslas vai mūzikas skolotāja kvalifikāciju)	2,200	3,294	6,574
Personīgie pakalpojumi; Transporta pakalpojumi	2,320	3,472	6,932
Mūzika un horeogrāfija; Audio-vizuālā mediju māksla, dizains	5,934	8,894	17,776
Datorzinātnes; Matemātika un statistika	3,214	4,812	9,614
Inženierzinātnes; Būvniecība; Kuģu vadīšana	3,720	5,572	11,134
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zvejniecība; Izgatavošana un pārstrāde; Sporta darba organizācija un vadība	3,492	5,234	10,452
Dabaszinātnes; Vides aizsardzība	4,106	6,152	12,294
Māksla (izņemot mākslas programmas "Audio-vizuālā mediju māksla" un "Dizains"); Arhitektūra; Skolotāju izglītības programmas, kas piešķir vizuālās mākslas vai mūzikas skolotāja kvalifikāciju	4,628	6,932	13,854
Farmācija; Veselības un sociālā aprūpe	4,614	6,912	13,814
Veterinārija	6,546	9,812	19,614
Ārstniecība	5,280	7,914	15,814
Civīlā drošība	5,414	8,114	16,212
Zobārstniecība	6,720	10,074	20,134

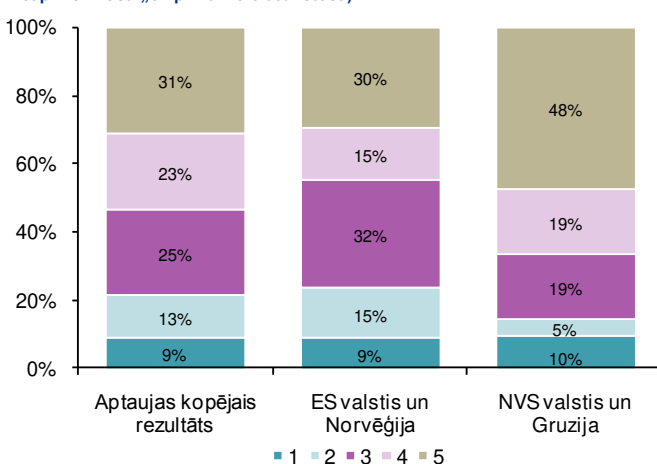
Lai arī kopumā to studentu skaits, kas studiju procesa kvalitāti un akadēmiskā personāla kvalifikāciju vērtē kā neapmierinošu, ir līdzvērtīgs to studējošo skaitam, kas to vērtē atzinīgi. Aptaujas ietvaros tika saņemti daudzi negatīvi komentāri par studiju kvalitāti, organizāciju un pasniedzēju valodas zināšanām. Negatīvākās atsauksmes ir par pasniedzēju angļu valodas zināšanām.

Studiju procesa kvalitāte (skalā no 1 līdz 5, „1”-neapmierinoša-„5”-pilnā mērā atbilstoša)

Piezīme: ES valstis, NVS valstis, Norvēģija un Gruzija nav vienīgās aptaujas respondentu valstis.
Avots: KPMG veiktā studentu aptauja.

Akadēmiskā personāla kvalifikācija (skalā no 1 līdz 5, „1”-neapmierinoša-„5”-pilnā mērā atbilstoša)

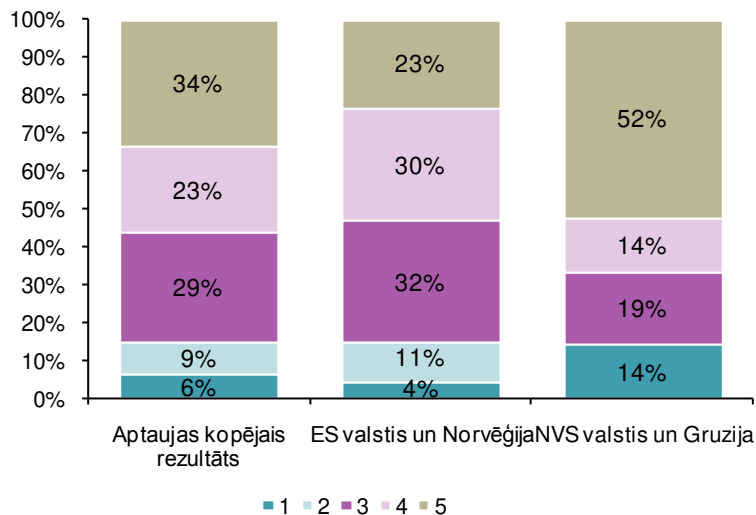
Piezīme: ES valstis, NVS valstis, Norvēģija un Gruzija nav vienīgās aptaujas respondentu valstis.
Avots: KPMG veiktā studentu aptauja.

- Kopumā 24% respondentu ir neapmierināti ar studiju kvalitāti un tikai 19% uzskata studiju kvalitāti par pilnā mērā atbilstošu.
- Kopumā 22% studentu vērtē akadēmiskā personāla kvalifikāciju kā nepietiekamu, bet ES valstu un Norvēģijas respondentu vidū tā ir gandrīz ceturtdaļa studentu.
- Aptaujas ietvaros tika noskaidrots:
 - Latvijas augstskolu mācībspēku pasniegšanas kvalitāti vērtē viskritiskāk, kas norāda uz pasniedzēju zemo ieinteresētību palīdzēt ārvalstu studentiem.
 - Vairāki Eiropas Savienības valstu studenti norādīja uz pasniedzēju nepietiekamajām angļu valodas zināšanām, īpaši norādot, ka šī problēma ir ļoti aktuāla gados vecākiem pasniedzējiem.
 - NVS valstu studenti ir vairāk apmierināti ar mācībspēkiem tāpēc, ka studiju procesu krievu valodā ir iespējams nodrošināt salīdzinoši augstākā līmenī plašākas mācību materiālu pieejamības un relatīvi zemākā studiju kvalitātes līmeņa NVS valstīs.
 - Pilnībā apmierināti ar mācībspēkiem ir RJA un REA studenti, kuri aptaujās pat izcēla pasniedzēju augsto līmeni. Daļēji tas ir skaidrojams ar ārvalstu pasniedzēju piesaisti.
- Balstoties uz intervijām ar augstskolu pārstāvjiem, lielākajai daļai pasniedzēju, kas pasniedz studiju programmās krievu valodā, tā ir dzimtā valoda, tāpēc negatīvi vērtējumi par pasniedzēju valodas zināšanām aptaujās nebija.

Puse no NVS valstu studentiem ir apmierināti ar studiju valodas kvalitāti, pretēji tikai 23% ES un Norvēģijas studentu studiju valodas kvalitāte apmierina

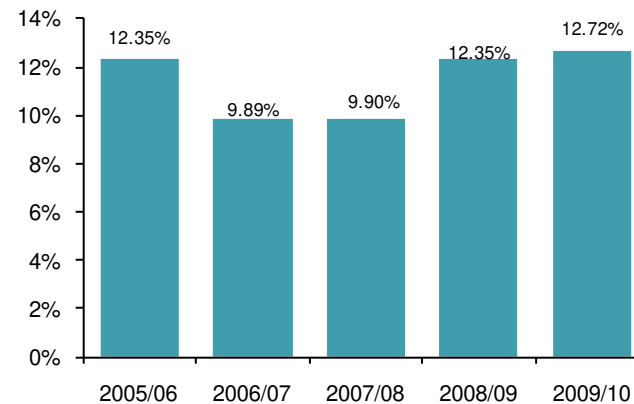
Vidēji 9-12% no Latvijas akadēmiskā personāla atrodas apmaiņas programmās ārvalstu augstskolās

Studiju programmas apmācības valodas vērtējums

Visi aptaujas dalībnieki mācās vai nu angļu, vai krievu valodā.

Akadēmiskā personāla, kas atrodas apmaiņā ārvalstīs, attiecība pret akadēmisko personālu, kas strādā Latvijā

Jautājumu grupa	Galvenie diskusijas punkti
1. Valsts politikas un likumdošanas ietekme uz izglītības eksportspēju	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tika aplūkota publiskās personas iesaistīšanās nepieciešamība augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanā, kā arī vienota politikas plānošanas dokumenta izstrādes nepieciešamība. Diskusijas dalībnieku viedoklis par valsts lomu un konkrētiem pasākumiem bija atšķirīgs, taču kopumā tika atbalstīts viedoklis, ka valstij un pašvaldībām ir aktīvāk jāatbalsta ārvalstu studentu piesaiste, risinot ar to saistītos jautājumus, tādus kā imigrācijas jautājumi, prakses vietu un veselības aprūpes nodrošināšana ārvalstu studentiem. ■ Kā būtiskākais tika izcelts pastāvošais regulējums attiecībā uz valodu, kas ierobežo valsts augstskolu iespējas īstenot studiju programmas svešvalodās. Tika norādīts, ka pašreiz likumdošanas akti arī faktiski izvirza latviešu valodas zināšanas par priekšnoteikumu ievēlēšanai akadēmiskā amatā, kas bremsē augstākās izglītības internacionalizāciju. ■ No valsts puses ir izveidota darba grupa ekonomikas ministra vadībā eksportspējas veicināšanai, kas ir izstrādājusi pasākumu plānu. ■ Nav valsts līmeņa definēti sagaidāmie rezultāti un mērķi ārvalstu studentu piesaistei. ■ Nav skaidri nodalītas VIAA un AIC atbildības jomas. Ir jābūt skaidri pozicionētai valsts institūcijai, kas virzītu Latvijas augstākās izglītības eksportspējas jautājumu. ■ Nepieciešama atbildīgā valsts amatpersona par augstākās izglītības eksportspējas veicināšanu, kas koordinētu un virzītu šo jautājumu. Kā piedāvājums tika izteikts noteikt IZM valsts sekretāram atbildību par augstākās izglītības eksportspējas veicināšanu. ■ Pārņemot "labo praksi" no ārvalstīm, pašvaldībām ir jāizrāda lielāka iniciatīva ārvalstu studentu piesaistē augstākās izglītības iestādēm.
2. Latvijai perspektīvie eksporta tirgi	<ul style="list-style-type: none"> ■ Diskusijas dalībnieki nebija vienprātīgi, vai ir nepieciešams definēt augstākās izglītības eksporta mērķa tirgus. Izskanēja viedokļi, ka šādi tirgu noteikšana ir jāatstāj augstskolu ziņā, kā arī, ka perspektīvāko valstu noteikšana palīdzētu labāk izlietot ierobežotos finanšu resursus. ■ Tika pausts viedoklis, ka nav jāorientējas uz studentu piesaisti no Austrumārijas un citām ģeogrāfiski un kultūras ziņā attālām valstīm, bet nepieciešams koncentrēties uz tuvējo reģionu, piemēram, NVS valstīm. Citi diskusijas dalībnieki uzskatīja Āzijas valstis par perspektīviem eksporta tirgiem, kā rezultātā attiecībā uz perspektīvo eksporta tirgu definēšanā neizveidojās vienots viedoklis. ■ Tika diskutēts par sadarbību ar Latvijas diplomātiskajām pārstāvniecībām, cilvēkresursu un citu resursu trūkumu pārstāvniecībās, kas liedz tām sniegt augstskolām nepieciešamo atbalstu. Tika atzīmēta nepieciešamība pēc vēstniecības Indijā.
3. Latvijas augstskolu konkurētspējas novērtējums un iespējas to palielināt	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tika izteiktas šaubas par daļu piedāvāto studiju programmu kvalitāti. ■ Tika diskutēts par iespēju samazināt konkurējošo studiju programmu skaitu Latvijas un Baltijas līmenī, lai koordinēti piesaistītu ārvalstu studentus kvalitatīvākām programmām. Kopumā šis piedāvājums netika atzīts par realizējamu konkurences apstākļos. ■ Studiju programmas, kas ir akreditētas latviešu valodā, bez papildus akreditācijas vai citām pārbaudēm var tikt piedāvātas svešvalodā. Šāda prakse var radīt draudus studiju programmu kvalitātei, jo netiek gūta pārlicība, ka izmantotie mācību materiāli un piesaistītais akadēmiskais personāls spēs nodrošināt programmas pasniegšanu svešvalodā. Kā viena no problēmām tika minēta pasniedzēju svešvalodu zināšanas. ■ Akadēmiskā personāla publikāciju skaits veica augstskolu starptautisku atpazīstamību un apliecina to kvalitāti.
4. Latvijas augstskolu kapacitāte un gatavība ārvalstu studentu uzņemšanai	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tika minēts, ka līdz šim populārākajās medicīnas studiju programmās ir ierobežotas iespējas piesaistīt papildus ārvalstu studentus, ko nosaka klīnisko universitāšu slimnīcu pacientu skaits un kapacitāte. ■ Tika minēts, ka nav vajadzīgi nekādi imigrācijas un iepriekšējās izglītības ierobežojumi un ka tad varēs piesaistīt studēt no, piem., Āfrikas valstīm. ■ Diskusijas dalībnieki pārrunāja Latvijas sabiedrības gatavību uzņemt lielāku skaitu ārvalstu studentu un to, vai šie studenti pēc mācību beigām varētu palikt strādāt un uzturēties Latvijā. Tika identificēta nepieciešamība valsts līmenī noteikt mērķus, ar kādiem Latvija piesaista ārvalstu studentus – tikai uz studiju laiku vai arī piedāvājot tiem iespēju palikt dzīvot un strādāt Latvijā. ■ Attiecībā uz aptaujas datiem, saskaņā ar kuriem daļa ārvalstu studentu kritiski vērtēja Latvijas augstskolu piedāvāto studiju programmu kvalitāti, diskusijas dalībnieki izteica viedokli, ka viens no iemesliem šādam vērtējumam ir sākotnējais studentu informācijas trūkums par studijām Latvijā.
5. Iespējamās inovatīvās iespējas ārvalstu studentu piesaistei, piem., dubultie diplomu	<ul style="list-style-type: none"> ■ Diskusijas dalībnieki konstatēja, ka Latvijas augstskolas piedāvā ļoti ierobežotas tālmācības iespējas angļu valodā. ■ Tika norādīts, ka dubultie diplomu vairāk tiek izmantoti konkurencē par vietējo studentu piesaistīšanu. ■ Inovatīvas iespējas netika uzskatītas par būtiskāko faktoru ārvalstu studentu piesaistē, bet gan studiju programmu un izmantoto uzskates materiālu kvalitāte.
6. Ārvalstu studentu piesaistes finanšu ietekme uz valsts finanšu pozīciju	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vairāku augstskolu pārstāvji norādīja, ka vietējo studentu pieteikumu skaits ir saglabājies pagājušā gada līmenī un ka pieaug ārvalstu studentu skaits. Tika minēts, ka ar ārvalstu studentu piesaisti ir iespējams daļēji kompensēt vietējo studentu skaita samazinājumu un gūt papildus ienākumus nākotnē.

Jautājumu grupa	Apspriestie jautājumi
1. Augstskolu eksporta stratēģija	<ul style="list-style-type: none"> ■ Aptaujātajām augstskolām ir pasākumi plāni un darbinieki, kas ir atbildīgi par ārvalstu studentu piesaisti. ■ Tika minēts, ka ārvalstu studentu piesaistē svarīgs faktors ir "kritiskās masas" jautājums, jo vienas valsts studentu brauc uz turieni, kur jau ir tās pārstāvji. ■ Vairākām augstskolām ir definētas mērķa valstis ārvalstu studentu piesaistei. ■ Privāto augstskolu eksporta stratēģijas ir lielākoties vērstas uz NVS valstu studentu piesaisti. ■ Augstskolām ir jāizstrādā vienota internacionalizācijas stratēģija, ja ārvalstu studentu piesaiste uzskatāma par prioritāru virzienu. ■ Nepieciešams izstrādāt valsts līmeņa plānošanas attīstības dokumentu augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanai, kas noteiktu atbildīgās institūcijas, veicamās aktivitātes un sasniedzamos rezultātus ārvalstu studentu piesaistē. ■ Lai šajā jomā gūtu panākumus, nepieciešams izvirzīt augstākās izglītības eksportu par prioritāro virzienu valsts līmenī un nodalīt atsevišķu budžetu augstākās izglītības eksportspējas veicināšanai. ■ Studiju virzienus, kas ir saistīti ar biznesu un ekonomiku, studenti arī no NVS valstīm brauc mācīties angļu valodā, jo uzskata to par starptautisko biznesa valodu.
2. Latvijas konkurētspēja	<ul style="list-style-type: none"> ■ Studenti Latviju izvēlas arī finansiālo apsvērumu rezultātā – šejienes zemāko izmaksu dēļ. ■ Par Latvijas nišas jomām ārvalstu studentu piesaistē var tikt uzskatītas medicīna un aviācija. ■ NVS valstu studentiem interesē izglītības iespējas Eiropas Savienībā. ■ Nosacījums augstākās izglītības iegūšanai latviešu valodā tiek izmantots kā instruments, lai būtu iespējams iekasēt studiju maksu no ārvalstu studentiem. ■ Somija, Šveice un Čehija tika minētas kā valsts ar vislabāko augstākās izglītības sistēmu. Vairākās Ziemeļvalstīs augstākā izglītības ir bezmaksas arī ārvalstniekiem. ■ Tika norādīts, ka Igaunija no Baltijas valstīm ir visvairāk ieguldījusi ārvalstu studentu piesaistīšanā, taču ārvalstu studentu skaits nav pieaudzis ļoti strauji, vairākas šīs valsts augstskolas tika minētas kā spēcīgas konkurentes. ■ Ir nepieciešams definēt kritērijus studiju programmu kvalitātes noteikšanai, lai izvirzītu Latvijas augstskolu kvalitatīvākās un perspektīvākās piedāvātās studiju programmas, kuru popularizēšanai ārvalstu studentu vidū tiktu veltīti finanšu un citi resursi. ■ Ārvalstu studentu pieplūdums nespēs pilnībā kompensēt vietējo studentu skaita kritumu. ■ Vidējais cikls pasākumu kopuma veikšanai Latvijas augstākās izglītības popularizēšanai ir 5-6 gadi, pēc kuriem var gaidīt ārvalstu studentu skaita pieaugumu. ■ Indija ir uzskatāma par Latvijas mērķa valsti, jo ir liels vidusskolas beidzēju skaits ar labām angļu valodas zināšanām. Ķīna un Vjetnama un Turcija var tikt uzskatītas par mērķa valstīm, jo ir liels beidzēju skaits un pēdējā laikā ir uzlabotas vidējās izglītības sistēmas. Ar Ķīnu ir noslēgts līgums par savstarpējo diplomu atzīšanu, kas ir vienīgais starp Baltijas valstīm. ■ Ukraina ir potenciāla mērķa valsts augstā vidusskolas beidzēju skaita dēļ.
3. Augstskolu sadarbības potenciāls	<ul style="list-style-type: none"> ■ LU, RTU un BAT ir kopīgu nodibinājušas biedrību "Augstākās izglītības eksporta apvienība" ar mērķi kopīgi piedalīties un vienai otru pārstāvēt izglītības izstādēs un piesaistīt ES fondu finansējumu. ■ Daļa ārvalstu studentu brauc studēt uz Latviju vai Rīgu kā zīmolu, nevis kādu konkrētu Latvijas augstskolu, tādēļ nepieciešams popularizēt Latvijas vai Rīgas vārdu augstākās izglītības jomā. ■ Kopīga dalība izglītības izstādēs.
4. Apmaiņas programmu ietekme uz augstākās izglītības eksportspēju	<ul style="list-style-type: none"> ■ Apmaiņas programmas palīdz piesaistīt ārvalstu studentus, lai gan to ietekmi ir grūti kvantificēt. ■ Apmaiņas un ārvalstu studenti palīdz mainīties Latvijas augstskolām un sekot līdzi pasaules tendencēm. ■ Iespējamie paņēmieni ārvalstu studentu piesaistei: "Erasmus" studenti, ārvalstu aģenti, augstskolu absolventi-ārvalstu studenti, sadarbība ar ārvalstu augstskolām prakses vietu nodrošināšanā un sagatavošanās kursu izveide ārvalstu studentiem, kuru laikā studenti pielāgojas un sagatavojas mācībām Latvijā un nostiprina nepieciešamās svešvalodas zināšanas.

Jautājumu grupa	Apspriešie jautājumi
5. Ārvalstu studentu piesaistei veicamie pasākumi	<ul style="list-style-type: none"> Attiecībā uz imigrācijas procesu tika norādīts, ka precīzi norādīt visi termiņi uzturēšanās atļaujas saņemšanai (piem., termiņš, kurā vēstniecībai ir jānogādā dokumenti PMLP, termiņš dokumentu pārtrūnātai izskatīšanai). Tika norādīts, ka visās potenciālajās augstākās izglītības mērķa valstīs nav Latvijas vēstniecību. Prasība personīgi ierasties vēstniecībā ir šķērslis studnetu piesaistei no Indijas, kā arī Pakistānas un Šrilankas. Nepieciešams risināt vīzu un uzturēšanās atļauju saņemšanas jautājumu un nodrošināt vīzu saņemšanas iespējas arī uz sagatavošanās kursiem. Tajā pašā laikā jāizstrādā noteikts mehānisms, kā anulēt ārvalstu studentu uzturēšanās atļauju, tiklīdz mācības tiek pārtrauktas. Jautājumu par uzturēšanās atļaujas un vīzas piešķiršanu lemj atšķirīgas institūcijas, kā rezultātā reizēm tiek pieņemti pretēji lēmumi, kas rada neizpratni potenciālo ārvalstu studentu vidū. Tika norādīts, ka patlaban šķērslis internacionalizācijai ir prasība par latviešu valodas zināšanu ārvalstu pasniedzējiem. Augstskolu pārstāvji pārsvarā ļoti augstu vērtē savu pasniedzēju spēju pasniegt svešvalodās (angliski un krieviski), lielākoties norādot, ka vairāk nekā puse to pasniedzēju spēj pasniegt svešvalodās. Tika norādīts, ka ārvalstu studentu piesaistei vajadzētu izmantot ESF finansējumu, kā tas tiek darīts Igaunijā. Līdzšinējais AIC finansējums daļēji izglītības izstādēs ir nepietiekams. AIC diplomu izskatīšanas kapacitāte atsevišķos periodos, kad ir visvairāk iesniegumu no augstskolām, nav pietiekama, un diploma izskatīšana reizēm aizņem trīs mēnešus, kuru laikā potenciālais students jau ir noslēdzis līgumu par mācībām citā valstī. Lielākā daļa augstskolu nosauca vien pāris citas Latvijas augstskolas, ko tās uzskata par saviem konkurentiem. Lielākā daļa augstskolu piedalās izglītības izstādēs ārvalstīs, vairākas augstskolas ir piedalījušās izstādēs NVS un Dienvidaustrumāzijā. Izglītības izstādes ārvalstīs lielākoties parāda, kā šo valstu studentiem ir ierobežotas zināšanas par Latvijas un tās augstskolu piedāvājumu. Lielākā daļa augstskolu sadzīviskus jautājumus (tādus kā ēdināšana un kopmītnes) neuzskatīja par šķērslī ārvalstu studentu piesaistīšanai, bet tika minētas integrācijas un tolerances problēmas. Nepieciešami diplomi vai diplomu pielikumi angļu valodā. Ir jānodrošina iespēja izstrādāt studiju gala darbu valodā, kādā studiju programma ir apgūta. Tika atzīmēts, ka Latvijai trūkst vienota tēla ārvalstu studentu piesaistīšanai, ne vienmēr ir pieejama informācija krievu valodā un ka netiek reklamētas atpūtas un izklaides iespējas, kas ir viens no faktoriem, kas nosaku studiju vietas izvēli. Vairāki intervējamie minēja, ka atpūtas un izklaides iespējas Rīgā ir viens no Latvijas piedāvājuma stiprākajiem punktiem. Augstskolās ir jābūt akadēmiskajam un administratīvajam personālam (vismaz vienam darbiniekam no katras struktūrvienības), kas spēj kontaktēties angļu valodā.
6. Latvijas valsts institūciju iesaiste augstākās izglītības eksportā	<ul style="list-style-type: none"> No valsts iestādēm augstskolas visvairāk sadarbojas ar AIC un VIAA ārvalstu studnetu piesaistes procesā. Sadarbojas ar vēstniecībā un PMLP, ar kuru saistītie procesi tika minēti kā viens no šķēršļiem ārvalstu studnetu piesaistīšanai. Tika minēts, ka termiņi, kādos AIC nodrošina diplomu atzišanu, ir pārāk gari un neveicina ārvalstu studnetu pieplūdumu. Kā viens no iemesliem tika minēts iespējama darbinieku trūkums AIC. Latvijas universitātēm ir būtiski atrasties NVS valstu stipendiju sarakstos (augstskolu saraksts, kurās valsts finansē studijas spējīgākajiem vidusskolu absolventiem). Šādi saraksti ir izveidoti, piem., Azerbaidžānā, Kazahstānā un citās NVS valstīs. Šis jautājums ir jārisina valsts līmenī.
7. Ārvalstu studentu ietekme uz izglītības sistēmu	<ul style="list-style-type: none"> Tā kā lielākoties ārvalstu studnetu sekmes īpaši neatšķiras no vietējo studentu sekmēm, tad šajā ziņā tiešas ietekmes uz izglītības kvalitāti ārvalstu studentu pieplūdamam nav. Taču ārvalstu studentu un pasniedzēju ļautu labāk sagatavot vietējos studentus darbam starptautiskā vidē un iepazīstinātu ar citām darba un mācību metodēm. Palielinot ārvalstu studentu skaitu, tiktu radīta internacionālāka studiju vide un ir sagaidāma pozitīva ietekme uz studiju kvalitāti. Lielākā daļa augstskolu piedāvā ārvalstu studentiem mācīties par tādu pašu maksu kā vietējiem. Vidēji viens ārvalstu students valstij ienes ap EUR 5 000 gadā.

Secinājumi

Secinājumi	
Ārvalstu studentu sadalījums	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ārvalstu studentu sadalījums pa studiju virzieniem atklāj, ka visvairāk ārzemnieku Latvijā apgūst sociālo zinātņu studiju programmas, kurām ir zemākas izmaksas nekā inženierzinātnēm. Šis sadalījums neatbilst globālajām tendencēm; ■ iespējas piesaistīt papildus studentus šobrīd populārākajām medicīnas studiju programmām ierobežo klīniskajās universitāšu slimnīcās ārstēto pacientu skaits.
Pasniedzēji	<ul style="list-style-type: none"> ■ Valsts augstskolās ir proporcionāli vairāk profesoru un pētnieku, kamēr privātajās augstskolās ir lielāks lektoru un docentu īpatsvars. Lielāks docentu un lektoru īpatsvars var netieši norādīt uz lielāku skaitu pasniedzēju, kas ikdienā praktizē attiecīgajā nozarē.
Tiesību akti, kas ierobežo iespējas piesaistīt ārvalstu studentus (un pasniedzējus)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Augstskolu likums nosaka, ka valsts augstskolas var realizēt studiju programmas svešvalodās tikai izņēmuma gadījumos, taču nesen pieņemtie Augstskolu likuma grozījumi atļauj valsts augstskolām kopīgi ar akreditētām ārvalstu augstākās izglītības iestādēm īstenot studiju programmas ES valodās; ■ Latviešu valodas zināšana ir priekšnoteikums, lai ieņemtu vēlētu amatu Latvijas augstskolās, kas neveicina ārvalstu pasniedzēju interesi par darbu Latvijas augstskolās.
Augstākās izglītības jomu regulējošu plānošanas dokumentu un politikas esamība	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lai arī Latvijai nav atsevišķa politikas plānošanas dokumenta ārvalstu studentu piesaistīšanai, IZM pasākumu plānā nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē ir paredzēti vairāki pasākumi, kas ir vērsti uz augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanu. Taču šis plāns nav tieši vērsts uz imigrācijas procesa vienkāršošanu, diplomu atzīšanas paātrināšanu vai līdzīgu birokrātisku šķēršļu likvidēšanu un nenosaka valsts politiku un mērķa valstis ārvalstu studentu piesaistei. ■ LU, RTU un BAT ir kopīgu nodibinājuma biedrību "Augstākās izglītības eksporta apvienība" ar mērķi kopīgi piedalīties un vienai otru pārstāvēt izglītības izstādēs un piesaistīt ES fondu finansējumu.
Institūcijām, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti	<ul style="list-style-type: none"> ■ Galvenās institūcijas, kas Latvijā nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, ir IZM, AIC, VIAA un daļēji arī AIKNC, kas nodarbojas ar studiju programmu akreditāciju Latvijā. Šāds funkciju sadalījums nozīmē, ka vienai no institūcijām nākotnē ir jāuzņemas koordinējoša loma, it sevišķi attiecībā uz sadarbības organizēšanu ar pašām augstskolām.
Banku finansējums ārvalstu studentiem studiju finansēšanai Latvijā, kā arī informācijas pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lai arī studiju un studējošā kredītu Latvijā var saņemt arī citu ES valstu pilsoņi, kuriem ir pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai termiņuzturēšanās atļauja un kuri sekmīgi apgūst valsts akreditētas studiju programmas, saskaņā ar veiktajām intervijām un aptauju rezultātiem ārvalstu studenti par šādu iespēju lielākoties nav informēti. Šāda informācija nav pieejama arī portālā StudyInLatvia.lv, turklāt šo jomu regulējošie likumdošanas akti ir tikai latviešu valodā. Bankas, kas šos kredītus administrē, mājas lapas attiecīgā sadaļā ir pieejama latviešu un krievu valodā.
Latvijas augstākās izglītības mācībspēku eksportspējas novērtējums, t.s. svešvalodu zināšanas	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lai arī kopumā aptaujas ietvaros ārvalstu studenti studiju procesa kvalitāti un pasniedzēju kvalifikāciju vērtē kā vidēju, ES valstu studenti ir kritiskāki savā vērtējumā nekā NVS valstu pārstāvji. Šis fakts ir daļēji skaidrojams ar to, ka ES valstu studenti lielākoties studē angļu valodā, ko pasniedz mācībspēki, kam tā nav dzimtā valoda; savukārt NVS valstu studenti lielākoties studēt privātajās augstskolās, kur mācības norit krievu valodā, kas daļai pasniedzēju ir dzimtā valoda. ■ Studiju programmas, kas ir akreditētas latviešu valodā, bez papildus akreditācijas vai citām pārbaudēm var tikt piedāvātas svešvalodā. Šāda prakse var radīt draudus studiju programmu kvalitātei, jo netiek gūta pārlicība, ka izmantotie mācību materiāli un piesaistītais akadēmiskais personāls spēs nodrošināt programmas pasniegšanu svešvalodā.

Latvijas studiju programmu analīze

Latvijas studiju programmu analīze

Metodoloģija un datu avoti

Analizēto studiju programmu sadalījums

Studiju programmu analīze

Medicīna (2. līmeņa profesionālā studiju programma), RSU
 Zobārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma), RSU
 Farmācija (2. līmeņa profesionālā studiju programma), RSU
 Māsinības (Profesionālā bakalaura studiju programma), RSU
 Fizioterapija (Profesionālā bakalaura studiju programma), RSU
 Ergoterapija (Profesionālā bakalaura studiju programma), RSU
 Ārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma), LU
 Rezidentūra "Medicīna" (2. līmeņa profesionālā studiju programma), LU
 Optometrija (Bakalaura akadēmiskā studiju programma), LU
 Vadībzinātnes doktora studiju programma, LU
 Eiropas studijas (Maģistra akadēmiskā studiju programma), LU
 Starptautiskais bizness (ar specializāciju eksporta menedžmentā) (Maģistra akadēmiskā studiju programma, LU
 Dažādības pedagoģiskie risinājumi (Maģistra akadēmiskā studiju programma), LU
 Baltijas jūras reģiona studijas (Maģistra akadēmiskā studiju programma), LU
 Datorsistēmas (Bakalaura akadēmiskā studiju programma, RTU
 Uzņēmējdarbība un vadīšana (Bakalaura akadēmiskā studiju programma, RTU
 Uzņēmējdarbība un vadīšana (Maģistra akadēmiskā studiju programma, RTU
 Būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma vadīšana (Profesionālā maģistra studiju programma), RTU
 Elektrotehnoloģiju datorvadība (Bakalaura akadēmiskā studiju programma, RTU
 Elektrotehnoloģiju datorvadība (Maģistra akadēmiskā studiju programma, RTU
 Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve (Bakalaura akadēmiskā studiju programma), RTU
 Vides zinātne (Maģistra akadēmiskā studiju programma
 Elektronisko iekārtu apkalpošana (1. līmeņa profesionālā studiju programma, RAI
 Gaisa transporta kustības vadība (Profesionālā studiju programma), RAI
 Starptautiskais bizness (Profesionālā maģistra studiju programma), RISEBA
 Eiropas Biznesa studijas (Profesionālā bakalaura studiju programma), RISEBA

Lapa	Lapa
23	51
25	54
26	54
28	54
29	57
29	57
32	57
32	60
32	60
34	60
34	63
34	63
37	63
37	63
37	66
40	66
40	66
40	66
43	69
43	69
43	69
45	69
45	73
45	73
48	73
48	75
48	75
51	75
51	78

Latvijā piedāvātās studiju programmas tika atlasītas un analizētas pēc metodoloģijā definētiem kritērijiem, kas deva iespēju detalizēti izvērtēt katru izvēlēto studiju programmu.

Nodaļas mērķis ir izvērtēt izvēlēto studiju programmu sekmes ārvalstu studentu piesaistē, gan arī to potenciālu un konkurētspēju ārvalstu studentu piesaistes kontekstā.

Ziņojums tiks tālāk izmantots Latvijas augstākās izglītības eksportspējas novērtējuma izstrādē, kurā tiks noteikti Latvijas augstākās izglītības eksporta veiksmes faktori un jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi un izmaiņas.

Studiju programmu atlase

- Padziļināta studiju programmu analīze tika veikta par 50 studiju programmām. Tika analizētas 23 privātās un 27 valsts augstskolu piedāvātās studiju programmas, kurās tika identificēts potenciāls ārvalstu studentu piesaistei;
- Studiju programmu atlase tika veikta, balstoties uz interviju ar augstskolu vadību rezultātiem, kā arī ņemot vērā augstskolu sniegtos statistikas datus par ārvalstu studentu skaitu studiju programmās, kas atspoguļo ārvalstu studentu ieinteresētību konkrētās studiju programmās. Bez tam tika atlasītas vairākas jaunas studiju programmas, kuras vērstas uz ārvalstu studentu piesaisti, bet kurās vēl nav ārzemju studentu. Statistikas dati par studiju programmu virzieniem, kurus studenti izvēlas apgūt ārvalstīs (UNESCO 2009. gadā veikts pētījums "Global Education Digest 2009"), arī tika ņemti vērā, nosakot analizējamo studiju programmu skaitu sadalījumā pa apakšgrupām. Kā primārie atlases kritēriji tika izmantoti šādi rādītāji:
 - Ārvalstu studentu skaits studiju programmā (šim kritērijam atbilst 49 programmas, taču analīzē ir iekļauta viena programma, kurā nav ārvalstu studentu, jo tā angļu valodā tiek piedāvāta nesen un ir uzskatāma par perspektīvu ārvalstu studentu piesaistei);
 - Studiju programmas valoda (visās aplūkotajās studiju programmās mācības norit vai nu angliiski, vai krieviski – valodās, kurās pārsvarā mācās ārvalstu studenti);
 - Programmas akreditācijas termiņš ir 6 gadi (programmas ar akreditācijas termiņu 2 gadi netiek aplūkotas; šim kritērijam atbilst visas studiju programmas);
 - Studiju programma tiek veidota sadarbībā ar ārvalstu augstskolu, iespēja programmas absolventiem iegūt dubultdiplomu (šim kritērijam atbilst 5 studiju programmas, bet šis skaitlis kopumā atbilst šādu programmu īpatsvaram ārvalstniekiem piedāvātajās studiju programmās Latvijas augstskolās);
 - Kā papildus kritērijs tika identificēts nodaļā "Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējums" analizētais studiju programmu sadalījums pa tematiskajiem virzieniem.

Visu augstāk minēto kritēriju izpilde/ neizpilde ir analizēta pie katras no analizētajām studiju programmām. Vienīgi pēdēji divi kritēriji saistīti ar analizējamās kopas atlasīti. Jāatzīmē, ka vairākas augstskolas vai nu neapkopu vai nesniedza precīzu informāciju par ārvalstu studentu skaitu dalījumā pa studiju programmām (BSA, ISMA un RAI), kādēļ analīzē netika iekļauts lielāks skaits šo augstskolu programmu.

Izvēlēto studiju programmu analīze

- Identificētās studiju programmas tika grupētas atbilstoši iegūstamajam izglītības līmenim (1. līmeņa augstākā izglītība, bakalaura, maģistra vai doktora grāds), kā arī sīkāk iedalītas apakšgrupās atbilstoši studiju programmas tematiskajam virzienam (9 apakšgrupas).

- Analīzes veikšanai tika iegūta informācija, veicot dokumentu un citu informācijas avotu analīzi, intervijas (kopumā 18 intervijas), kā arī organizējot mērķa grupas diskusiju (9 dalībnieki) un anketējot ārvalstu studentus. Detalizētāka informācija par interviju, mērķa grupas diskusijas un aptaujas dalībniekiem pieejama nodaļas "Augstākās izglītības eksporta mērķa valstu analīze" pielikumā, bet apkopojums par šiem informācijas avotiem pieejams nodaļā "Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums". Informācijas iegūšanas nolūkos tika analizēti studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, studiju programmu nolikumi, kā arī citi informatīvi materiāli augstskolu mājas lapās. Ja nepieciešamā informācija nebija pieejama, vērsāmies pie attiecīgās augstskolas ar informācijas pieprasījumu. Ja augstskola tādus datus neapkopu vai nesniedza, tas ir norādīts attiecīgajā nodaļas sadaļā. Studiju programmas tika analizētas, aplūkojot šādus kvantitatīvos un kvalitatīvos kritērijus:
 - Īss studiju programmas apraksts;
 - Studiju programmas valoda;
 - Programmas unikalitāte Baltijā;
 - Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām Latvijā un Baltijā (papildus iepriekš apstarpinātajai metodoloģijai);
 - Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija;
 - Ārvalstu studentu skaits un raksturojums;
 - Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem (lielākā daļa augstskolu šādu informāciju neapkopu);
 - Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija (kvalifikācija noteikta, balstoties uz akadēmisko amatu līmeņiem; augstskolas neapkopu cita veida informāciju);
 - Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā (augstskolas neapkopu cita veida informāciju kā vien skaits un sadalījums pa valstīm);
 - Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste;
 - Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei;
 - Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?
 - Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda;
 - Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā;
 - Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība (piemēram, komplekts – studiju programma un dzīvesvietas nodrošināšana);
 - Tālmācības iespējas studiju programmā.

Papildu informācijas iegūšanai izmantoti arī Baltijas valstu augstskolu mājas lapās, StudyInLatvia.lv, StudyInEstonia.ee, StudyInLithuania.com pieejamie dati.

Visi izmantotie informācijas avoti ir norādīti pie attiecīgajiem datiem, veicot studiju programmu analīzi.

Analizēto studiju programmu sadalījums

Nodaļas ietvaros analizētas 50 studiju programmas. Daļu no šīm programmām piedāvā valsts augstskolās, daļu – privātās.

N.p.k	Studiju līmenis, virziens, programma, augstskola
1. līmeņa profesionālā studiju programma	
Inženierzinātnes	
1.	Elektronisko iekārtu apkalpošana, RAI
2. līmeņa profesionālā studiju programmas	
Medicīna	
2.	Ārstniecība, LU
3.	Farmācija, RSU
4.	Medicīna, RSU
5.	Rezidentūra "Medicīna", LU
6.	Zobārstniecība, RSU
Bakalaura studiju programmas	
Dabas zinātnes	
7.	Dabaszinātņu bakalaura datorzinātnēs, TSI
8.	Optometrija, LU
Inženierzinātnes	
9.	Datorsistēmas, RTU
10.	Elektrotehnoloģiju datorvadība, RTU
11.	Gaisa transporta kustības vadība, RAI
12.	Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve, RTU
Medicīna	
13.	Ergoterapija, RSU
14.	Fizioterapija, RSU
15.	Māšzinības, RSU
Sociālās zinātnes	
16.	Datordizains, BSA
17.	Eiropas Biznesa studijas, RISEBA
18.	Ekonomika un biznesa vadība, REA
19.	Finanšu vadība, BSA
20.	Psiholoģija, BPMA
21.	Sociālo zinātņu bakalaura Vadībzinātne, TSI
22.	Transporta un biznesa loģistika, TSI
23.	Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība, BAT
24.	Tūrisma un viesmīlības vadība, BSA
25.	Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs, ISMA
26.	Uzņēmējdarbība un vadīšana, RTU
27.	Uzņēmējdarbība, BSA
28.	Uzņēmējdarbības vadība, BAT
29.	Uzņēmējdarbības vadība, ISMA

N.p.k	Studiju līmenis, virziens, programma, augstskola
Maģistra studiju programmas	
Humanitārās zinātnes	
30.	Baltijas jūras reģiona studijas, LU
Inženierzinātnes	
31.	Elektrotehnoloģiju datorvadība, RTU
Izglītības zinātnes	
32.	Dažādības pedagoģiskie risinājumi, LU
Pakalpojumi	
33.	Vides zinātne, RTU
Sociālās zinātnes	
34.	Būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma vadīšana, RTU
35.	Eiropas studijas, BSA
36.	Eiropas studijas, LU
37.	Uzņēmējdarbības vadība, REA
38.	Sabiedriskās attiecības, BAT
39.	Sociālo zinātņu maģistrs vadībzinātnē, TSI
40.	Starptautiskais bizness, LU
41.	Starptautiskais bizness, RISEBA
42.	Starptautiskās finanses un banku darbība, BA
43.	Starptautiskās publiskās tiesības un cilvēktiesības, RJA
44.	Starptautiskās un Eiropas tiesības, RJA
45.	Tiesības un finanses, RJA
46.	Tūrisma stratēģiskā vadība, BAT
47.	Uzņēmējdarbība un vadīšana, RTU
48.	Uzņēmējdarbības vadība un administrēšana, BSA
49.	Uzņēmumu vadīšana radošajās industrijās, BA
Doktora studiju programma	
Sociālās zinātnes	
50.	Vadībzinātne, LU

Studiju programmu analīze

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Stradiņa universitāte																								
Programma	Medicīna (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Zobārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Farmācija (2. līmeņa profesionālā studiju programma)																						
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programma ilgst 6 gadus, un tās ietvaros tiek apgūta ārsta profesija. Studijas norit pilna laika klātienes nodalījumā. Programma ir sadalīta trijās daļās: 1. un 2. studiju gads ir medicīnas teorētisko pamatdisciplīnu apguves laiks; 3. studiju gads ir ar patoloģiskiem stāvokļiem un procesiem saistīto medicīnas disciplīnu apguves fāze, kurā ir iekļauts arī ievads klīniskajās pamatdisciplīnās; 4. līdz 6. studiju gads ir klīnisko medicīnas disciplīnu apguves laiks.</p> <p>Pēc veiksmīgas programmas absolvēšanas studentiem tiek piešķirts ārsta grāds un tie var praktizēt sertificēta ārsta uzraudzībā. Tāpat studenti var turpināt studijas rezidentūrā un kļūt par ārstu-speciālistu, kā arī turpināt studijas doktorantūrā.</p>	<p>Programma ilgst 5 gadus un tās ietvaros tiek apgūta zobārsta profesija. Studijas norit pilna laika klātienes nodalījumā. 1. studiju gadā tiek apgūtas fundamentālās un medicīnas pamatdisciplīnas, 2. un 3. studiju gadā tiek apgūtas pirmsklīniskās un paraklīniskās zinātnes, 4. un 5. gadā galvenokārt tiek strādāts ar pacientiem. Klīniskā bāze zobārstniecības speciālo disciplīnu apguvei ir Stomatoloģijas institūts, kas ir starptautiski atzīts augstas kvalitātes praktiskās zobārstniecības centrs. Pēc absolvēšanas tiek iegūts zobārsta grāds un tiesības praktizēt vai turpināt izglītību akadēmiskās maģistrantūras studiju programmā "Biomedicīna", kā arī pēcdiploma studiju programmās rezidentūrā: ortodontijā, zobu protezēšanā, endodontijā, periodontoloģijā, bērnu zobārstniecībā un mutes, sejas un žokļu ķirurģijā.</p>	<p>Programma ilgst 5 gadus un tās ietvaros tiek apgūta farmaceita profesija. Studijas norit pilna laika klātienes nodalījumā. Programmu veido trīs studiju priekšmetu bloki: ķīmijas, medicīnas un farmācijas bloki. 1. un 2. studiju gadā tiek apgūtas galvenokārt ķīmijas disciplīnas kā arī medicīnas pamatdisciplīnas. 3. un 4. studiju gadā tiek apgūti farmācijas priekšmeti, medicīnas priekšmeti. 5. studiju gadā ir sešu mēnešu valsts prakse aptiekā, kā arī pētnieciskā studiju darba izstrāde un aizstāvēšana. Pēc studiju beigšanas absolvents var patstāvīgi strādāt aptiekās, zāļu ražotnēs, zāļu ražotāju pārstāvniecībās, laboratorijās, zinātniskās pētniecības iestādēs u.c. Iespējams turpināt studijas Klīniskās farmācijas maģistra studiju programmā, akadēmiskajā maģistrantūras studiju programmā "Biomedicīna", kā arī doktorantūrā.</p>																						
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu																						
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt arī Latvijas Universitātē, Kauņas Medicīnas universitātē un Tartu Universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt arī Kauņas Medicīnas universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt arī Kauņas Medicīnas universitātē.																						
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RSU</td> <td>8500</td> </tr> <tr> <td>LU</td> <td>8494</td> </tr> <tr> <td>KMU</td> <td>7500</td> </tr> <tr> <td>TartuU</td> <td>7400</td> </tr> </tbody> </table>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RSU	8500	LU	8494	KMU	7500	TartuU	7400	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RSU</td> <td>10900</td> </tr> <tr> <td>KMU</td> <td>8000</td> </tr> </tbody> </table>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RSU	10900	KMU	8000	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RSU</td> <td>7499</td> </tr> <tr> <td>KMU</td> <td>5200</td> </tr> </tbody> </table>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RSU	7499	KMU	5200
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																								
RSU	8500																								
LU	8494																								
KMU	7500																								
TartuU	7400																								
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																								
RSU	10900																								
KMU	8000																								
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																								
RSU	7499																								
KMU	5200																								

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RSU, LU, TU, KMU mājas lapā pieejamā informācija, studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt, www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Stradiņa universitāte																																																		
Programma	Medicīna (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Zobārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Farmācija (2. līmeņa profesionālā studiju programma)																																																
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Reglamentēta profesija: Ārsts	Reglamentēta profesija: Zobārsts	Reglamentēta profesija: Farmaceits																																																
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	<p>* Kopā 312 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Medicīna (2. līmeņa profesionālā studiju programma) - Ārvalstu studentu sadalījums</caption> <thead> <tr> <th>Valsts</th> <th>Skaits</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Vācija</td><td>118</td></tr> <tr><td>Zviedrija</td><td>81</td></tr> <tr><td>Norvēģija</td><td>56</td></tr> <tr><td>Lielbritānija</td><td>14</td></tr> <tr><td>Šrilanka</td><td>13</td></tr> <tr><td>Nīderlande</td><td>3</td></tr> <tr><td>Izraēla</td><td>3</td></tr> <tr><td>Spānija</td><td>3</td></tr> <tr><td>Portugāle</td><td>2</td></tr> <tr><td>ASV</td><td>1</td></tr> <tr><td>Francija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Igaunija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Itālija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Polija</td><td>1</td></tr> </tbody> </table>	Valsts	Skaits	Vācija	118	Zviedrija	81	Norvēģija	56	Lielbritānija	14	Šrilanka	13	Nīderlande	3	Izraēla	3	Spānija	3	Portugāle	2	ASV	1	Francija	1	Igaunija	1	Itālija	1	Polija	1	<p>* Kopā 35 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Zobārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma) - Ārvalstu studentu sadalījums</caption> <thead> <tr> <th>Valsts</th> <th>Skaits</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Zviedrija</td><td>13</td></tr> <tr><td>Lielbritānija</td><td>7</td></tr> <tr><td>Norvēģija</td><td>7</td></tr> <tr><td>Vācija</td><td>4</td></tr> <tr><td>Nīderlande</td><td>1</td></tr> <tr><td>Izraēla</td><td>1</td></tr> <tr><td>Sīrija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Somija</td><td>1</td></tr> </tbody> </table>	Valsts	Skaits	Zviedrija	13	Lielbritānija	7	Norvēģija	7	Vācija	4	Nīderlande	1	Izraēla	1	Sīrija	1	Somija	1	<p>Programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.</p>
Valsts	Skaits																																																		
Vācija	118																																																		
Zviedrija	81																																																		
Norvēģija	56																																																		
Lielbritānija	14																																																		
Šrilanka	13																																																		
Nīderlande	3																																																		
Izraēla	3																																																		
Spānija	3																																																		
Portugāle	2																																																		
ASV	1																																																		
Francija	1																																																		
Igaunija	1																																																		
Itālija	1																																																		
Polija	1																																																		
Valsts	Skaits																																																		
Zviedrija	13																																																		
Lielbritānija	7																																																		
Norvēģija	7																																																		
Vācija	4																																																		
Nīderlande	1																																																		
Izraēla	1																																																		
Sīrija	1																																																		
Somija	1																																																		
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Nav datu, jo programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.																																																
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 35; Asociētie profesori – 33; Docenti – 60; Lektori – 19; Asistenti – 58.	Pastāvīgi: Profesori – 8; Asociētie profesori – 12; Docenti – 10; Lektori – 4; Asistenti – 23.	Pastāvīgi: Profesori – 6; Asociētie profesori – 12; Docenti – 21; Lektori – 28; Asistenti – 16.																																																
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Programmā piesaistīti ārvalstu vieslektori.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.																																																
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Augstskolas stratēģijā kā mērķis ir norādīta ārvalstu studentu piesaiste.	Augstskolas stratēģijā kā mērķis ir norādīta ārvalstu studentu piesaiste.	Augstskolas stratēģijā kā mērķis ir norādīta ārvalstu studentu piesaiste.																																																

*Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota RSU sniegtā statistikas informācija
 Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RSU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Stradiņa universitāte		
	Programma	Medicīna (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Zobārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma)
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Dalība augstākās izglītības izstādēs ES un arī Āzijas valstīs, aģentu pakalpojumu izmantošana.	Dalība augstākās izglītības izstādēs ES un arī Āzijas valstīs, aģentu pakalpojumu izmantošana.	Dalība augstākās izglītības izstādēs ES un arī Āzijas valstīs, aģentu pakalpojumu izmantošana.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams RSU mājas lapā angļu valodā.	Pašnovērtējums pieejams RSU mājas lapā angļu valodā.	Pašnovērtējums pieejams RSU mājas lapā tikai latviešu valodā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem ir pieejamas kopmītnes, kā arī citas mītnes, ar kurām universitātei ir noslēgti sadarbības līgumi par izmitināšanu.	Studentiem ir pieejamas kopmītnes, kā arī citas mītnes, ar kurām universitātei ir noslēgti sadarbības līgumi par izmitināšanu.	Studentiem ir pieejamas kopmītnes, kā arī citas mītnes, ar kurām universitātei ir noslēgti sadarbības līgumi par izmitināšanu.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Nav paredzēta tālmācība. Iegūt izglītību attālināti ES medicīnas studiju standarti nepieļauj.	Nav paredzēta tālmācība. Iegūt izglītību attālināti ES zobārstniecības studiju standarti nepieļauj.	Ir atsevišķi tālmācības elementi (piem., eksāmeni internetā), taču programmu pilnībā tālmācībā realizēt nav iespējams, jo izglītības iegūšanu attālināti ES farmācijas studiju standarti nepieļauj.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RSU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Stradiņa universitāte								
Programma	Mākszinības (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Fizioterapija (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Ergoterapija (Profesionālā bakalaura studiju programma)						
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ietvaros tiek apgūta medicīnas māsas profesija. Programma ilgst 4 gadus, ja tajā iestājas pēc vidusskolas absolvēšanas, un 1 gadu, ja tajā iestājas pēc medicīnas koledžas absolvēšanas. Studiju programmas mērķis ir īstenot padziļinātu zināšanu apguvi mākszinībās, sagatavot studentus vadības, pētnieciskajam un pedagoģiskajam darbam nozarē, sekmēt programmas beidzēju konkurētspēju vietējā un starptautiskajā darba tirgū. Pēc studiju programmas beigšanas, absolventi strādā skolās, medicīnas koledžās, augstskolās, klīnikās, rehabilitācijas centros, aprūpes centros, valsts un privātās ārstniecības, rehabilitācijas iestādēs, sabiedrības veselības aprūpē, māsu privātp praksē. Ir iespējams turpināt izglītību maģistrantūras un doktorantūras studiju programmā. Kvalifikācija dod iespēju vadīt mācību procesu specialitātē augstskolās, medicīnas koledžās un citās iestādēs.</p>	<p>Programmas ietvaros tiek iegūts bakalaura grāds veselības aprūpē un fizioterapeita kvalifikācija. Studijas pilna laika klātienes nodaļā norit 4 gadus. Studiju programmas mērķis ir nodrošināt profesijas standartiem atbilstošas, praksē pielietojamas profesionālās studijas fizioterapijā (īstenot padziļinātu zināšanu apguvi fizioterapijā, sagatavot studentus jaunrades, pētnieciskajam un pedagoģijas darbam nozarēs), sekmēt programmas beidzēju konkurētspēju vietējā un starptautiskajā darba tirgū. Pēc studiju programmas beigšanas absolventi strādā klīnikās, stacionārās un ambulatorās rehabilitācijas iestādēs, doktorātos, privātp praksēs, sociālās aprūpes iestādēs, skolās, bērnudārzos, sporta skolās, sporta komandās u.c. – veic profilaktisko, ārstniecisko un izglītojošo darbu. Iespējams turpināt studijas maģistrantūrā.</p>	<p>Programmas ietvaros tiek iegūts bakalaura grāds veselības aprūpē un ergoterapeita kvalifikācija. Studijas norit pilna laika klātienes nodaļā un tās ilgst 4 gadus. Studiju programmā students apgūst vispārīgglītojošos priekšmetus, kā arī priekšmetus, kas attīsta sociālās, komunikatīvās un organizatoriskās iemaņas. Tāpat tiek apgūti arī nozares teorētiskie kursi un profesionālās specializācijas kursi. Trešajā un ceturtajā gadā students iziet praksi klīnisko praksi vietās. Ergoterapeits pēc absolvēšanas sniedz pakalpojumus stacionāros, ambulatorajās ārstniecības iestādēs, rehabilitācijas centros, dienas centros personām ar garīgās veselības un attīstības traucējumiem, piespiedu psihiatriskās ārstēšanas iestādēs, sociālās palīdzības centros, tehnisko palīgīdzekļu centrā un sniedz rehabilitācijas pakalpojumus, t.s. arī personām ar veselības problēmām vai sociālās integrācijas grūtībām.</p>						
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu						
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Kauņas koledžā.	Līdzīgas programmas netiek piedāvāta angļu valodā citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs.	Līdzīgas programmas netiek piedāvāta angļu valodā citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs.						
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<table border="1"> <caption>Studiju maksas salīdzinājums</caption> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RSU</td> <td>7250</td> </tr> <tr> <td>KK</td> <td>3000</td> </tr> </tbody> </table>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RSU	7250	KK	3000	7 250 EUR gadā	7 250 EUR gadā
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)								
RSU	7250								
KK	3000								
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Reglamentēta profesija: Medicīnas māsa	Reglamentēta profesija: Fizioterapeits	Reglamentēta profesija: Ergoterapeits						

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RSU, KK mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Stradiņa universitāte		
	Programma	Māszinības (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Fizioterapija (Profesionālā bakalaura studiju programma)
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	Programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.	Programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.	Programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Nav datu, jo programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.	Nav datu, jo programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.	Nav datu, jo programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 9; Asociētie profesori – 7; Docenti – 3; Lektori – 6; Asistenti – 4.	Pastāvīgi: Profesori – 20; Asociētie profesori – 23; Docenti – 33; Lektori un asistenti.	Pastāvīgi: Docenta v.i. – 1; Lektora v.i. – 2; Asistenti – 4. Programmai piesaistīti arī 14 stundu pasniedzēji.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Augstskolas stratēģijā kā mērķis ir norādīta ārvalstu studentu piesaiste.	Augstskolas stratēģijā kā mērķis ir norādīta ārvalstu studentu piesaiste.	Augstskolas stratēģijā kā mērķis ir norādīta ārvalstu studentu piesaiste.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Dalība augstākās izglītības izstādēs ES un arī Āzijas valstīs, aģentu pakalpojumu izmantošana.	Dalība augstākās izglītības izstādēs ES un arī Āzijas valstīs, aģentu pakalpojumu izmantošana.	Dalība augstākās izglītības izstādēs ES un arī Āzijas valstīs, aģentu pakalpojumu izmantošana.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams RSU mājas lapā tikai latviešu valodā.	Pašnovērtējums pieejams RSU mājas lapā tikai latviešu valodā.	Pašnovērtējums pieejams RSU mājas lapā tikai latviešu valodā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem ir pieejamas kopmītnes, kā arī citas mītnes, ar kurām universitātei ir noslēgti sadarbības līgumi par izmitināšanu.	Studentiem ir pieejamas kopmītnes, kā arī citas mītnes, ar kurām universitātei ir noslēgti sadarbības līgumi par izmitināšanu.	Studentiem ir pieejamas kopmītnes, kā arī citas mītnes, ar kurām universitātei ir noslēgti sadarbības līgumi par izmitināšanu.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Nav paredzēta tālmācība.	Nav paredzēta tālmācība.	Nav paredzēta tālmācība.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RSU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte																		
Programma	Ārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Rezidentūra "Medicīna" (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Optometrija (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)																
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programma ilgst 6 gadus, un tās ietvaros tiek apgūta ārsta profesija. Studijas norit pilna laika klātienes nodaļā. Studējošiem ir iespēja iegūt zināšanas prekliniskajos studijuursos, klīniskajos studijuursos, praktiskās iemaņas ir iespēja iegūt un nostiprina mācību praksē. Studiju laikā paredzēta prakse – klīniskās aprūpes pamati, klīniskā prakse, neatliekamās un pirmās palīdzības kurss, mācību prakse ģimenes medicīnā, mācību prakse iekšējajās slimībās, mācību prakse ķirurģijā.</p> <p>Pabeidzot studijas, ir iespēja turpināt studijas rezidentūrā, strādāt sertificēta ārsta uzraudzībā, kā arī stāties doktorantūrā.</p>	<p>Programmas ilgums ir no 2 līdz 6 gadiem un to veido 31 specialitāšu virziens. Studiju ietvaros tiek apgūta ārsta kvalifikācija vienā no izvēlētajiem virzieniem. Programmā studijas var uzsākt pēc ārsta grāda iegūšanas, kā arī ārsti speciālisti, kas vēlas apgūt kādu no programmas specialitāšu vai apakšspecialitāšu virzieniem, iestājek sāmeni nav paredzēti.</p> <p>Programmas mērķis ir nodrošināt teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu padziļinātu apguvi kādā no medicīnas pamatspecialitātēm, apakšspecialitātēm vai papildspecialitātēm pēc augstākās medicīniskās izglītības iegūšanas, sagatavot speciālistus patstāvīgai ārstnieciskai darbībai un noteiktu klīnisku pētījumu veikšanai apgūtajā specialitātē, kā arī sagatavot ārstu sertifikācijai specialitātē.</p>	<p>Programmas ilgums ir 3 gadi pilna laika klātienes studijās. Iegūstamais grāds: dabaszinātņu bakalaura grāds optometrijā.</p> <p>Programmas akadēmiskais saturs pamatā veidots no dabaszinātņu priekšmetiem un tādām, speciāli izvēlētiem medicīnas sastāvdaļām, kuras attiecas uz cilvēka redzes sistēmu.</p> <p>Programma sniedz studējošajiem zinātnisku pamatu viņu turpmākai profesionālajai darbībai primārajā redzes aprūpē, attīstot zinātniskās analīzes spējas un prasmi patstāvīgi risināt ar pacientu redzes defektiem saistītas problēmas. Programma arī dod iemaņas studējošo turpmākajam zinātniskajam darbam.</p> <p>Pabeidzot studijas, ir iespēja turpināt studijas optometrijas magistratūrā programmā vai arī citā izvēlētajā augstākā līmeņa programmā radniecīgā zinātņu nozarē vai apakšnozarē.</p>																
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu																
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Rīgas Stradiņa universitātē, Kauņas Medicīnas universitātē, Tartu Universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Rīgas Stradiņa universitātē, Kauņas Medicīnas universitātē, Tartu Universitātē.	Līdzīgas programmas netiek piedāvātas angļu valodā citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs.																
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<table border="1"> <caption>Studiju maksas salīdzinājums (EUR/gadā)</caption> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>LU</td> <td>8494</td> </tr> <tr> <td>RSU</td> <td>8500</td> </tr> <tr> <td>KMU</td> <td>7500</td> </tr> <tr> <td>TartuU</td> <td>7400</td> </tr> </tbody> </table>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	LU	8494	RSU	8500	KMU	7500	TartuU	7400	<table border="1"> <caption>Studiju maksas salīdzinājums (EUR/gadā)</caption> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>LU*</td> <td>2845</td> </tr> <tr> <td>RSU</td> <td>1350</td> </tr> </tbody> </table> <p>* LU – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem. Par studiju maksu KMU un TartuU dati nav pieejami.</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	LU*	2845	RSU	1350	<p>1 778 EUR gadā ES un EEZ valstu studentiem</p> <p>4 553 EUR gadā pārējo valstu studentiem</p>
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																		
LU	8494																		
RSU	8500																		
KMU	7500																		
TartuU	7400																		
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																		
LU*	2845																		
RSU	1350																		

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU, RSU, TU, KMU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte																																																																												
Programma	Ārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Rezidentūra "Medicīna" (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Optometrija (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)																																																																										
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Reglamentēta profesija: Ārsts	Reglamentēta profesija: Ārsts	Reglamentēta profesija: Optometrists																																																																										
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	<p>* Kopā 65 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu sadalījums Medicīnas programā</caption> <tr><th>Valsts</th><th>Skaits</th></tr> <tr><td>Norvēģija</td><td>13</td></tr> <tr><td>Vācija</td><td>12</td></tr> <tr><td>Šrilanka</td><td>9</td></tr> <tr><td>Indija</td><td>5</td></tr> <tr><td>Pakistāna</td><td>5</td></tr> <tr><td>Sīrija</td><td>6</td></tr> <tr><td>Lietuva</td><td>5</td></tr> <tr><td>Latvija</td><td>5</td></tr> <tr><td>Zviedrija</td><td>5</td></tr> <tr><td>Somija</td><td>3</td></tr> <tr><td>ASV</td><td>2</td></tr> <tr><td>Libāna</td><td>2</td></tr> <tr><td>Pakistāna</td><td>2</td></tr> <tr><td>Austrālija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Griekija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Japāna</td><td>1</td></tr> <tr><td>Nīderlande</td><td>1</td></tr> <tr><td>Taizeme</td><td>1</td></tr> <tr><td>bez valsts piederības</td><td>1</td></tr> </table>	Valsts	Skaits	Norvēģija	13	Vācija	12	Šrilanka	9	Indija	5	Pakistāna	5	Sīrija	6	Lietuva	5	Latvija	5	Zviedrija	5	Somija	3	ASV	2	Libāna	2	Pakistāna	2	Austrālija	1	Griekija	1	Japāna	1	Nīderlande	1	Taizeme	1	bez valsts piederības	1	<p>* Kopā 46 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu sadalījums Medicīnas rezidentūrā</caption> <tr><th>Valsts</th><th>Skaits</th></tr> <tr><td>Lietuva</td><td>13</td></tr> <tr><td>Indija</td><td>5</td></tr> <tr><td>Pakistāna</td><td>5</td></tr> <tr><td>Šrilanka</td><td>5</td></tr> <tr><td>Latvija</td><td>5</td></tr> <tr><td>Libāna</td><td>4</td></tr> <tr><td>Sīrija</td><td>3</td></tr> <tr><td>Lielbritānija</td><td>3</td></tr> <tr><td>Norvēģija</td><td>2</td></tr> <tr><td>Maurīcija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Krievija</td><td>1</td></tr> <tr><td>ASV</td><td>1</td></tr> <tr><td>Baltkrievija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Zviedrija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Latvija</td><td>1</td></tr> <tr><td>bez valsts piederības</td><td>1</td></tr> </table>	Valsts	Skaits	Lietuva	13	Indija	5	Pakistāna	5	Šrilanka	5	Latvija	5	Libāna	4	Sīrija	3	Lielbritānija	3	Norvēģija	2	Maurīcija	1	Krievija	1	ASV	1	Baltkrievija	1	Zviedrija	1	Latvija	1	bez valsts piederības	1	<p>* 11 ārvalstu studenti no Itālijas (2010./2011. ak.g. dati).</p>
Valsts	Skaits																																																																												
Norvēģija	13																																																																												
Vācija	12																																																																												
Šrilanka	9																																																																												
Indija	5																																																																												
Pakistāna	5																																																																												
Sīrija	6																																																																												
Lietuva	5																																																																												
Latvija	5																																																																												
Zviedrija	5																																																																												
Somija	3																																																																												
ASV	2																																																																												
Libāna	2																																																																												
Pakistāna	2																																																																												
Austrālija	1																																																																												
Griekija	1																																																																												
Japāna	1																																																																												
Nīderlande	1																																																																												
Taizeme	1																																																																												
bez valsts piederības	1																																																																												
Valsts	Skaits																																																																												
Lietuva	13																																																																												
Indija	5																																																																												
Pakistāna	5																																																																												
Šrilanka	5																																																																												
Latvija	5																																																																												
Libāna	4																																																																												
Sīrija	3																																																																												
Lielbritānija	3																																																																												
Norvēģija	2																																																																												
Maurīcija	1																																																																												
Krievija	1																																																																												
ASV	1																																																																												
Baltkrievija	1																																																																												
Zviedrija	1																																																																												
Latvija	1																																																																												
bez valsts piederības	1																																																																												
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Vietējie studenti uzrāda augstākus rādītājus salīdzinājumā ar ārvalstu studentiem. 2011.gadā vietējo studentu vidējā svērtā atzīme ir 7.73, bet ārvalstu studentiem 6.9.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.																																																																										
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 15; Asociētie profesori – 18; Docenti – 16; Lektori – 11; Asistenti – 5; Pieaicināti: Viesprofesori – 5; Pieaicinātie mācībspēki – 33.	Pastāvīgi: Profesori – 15; Asociētie profesori – 13; Docenti – 13; Lektori/ apmācītāji – 121.	Pastāvīgi: Profesori – 5; Asociētie profesori – 2; Docenti – 9; Lektori – 4; Asistenti – 3.																																																																										
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	5 viesprofesori no Vācijas; 1 vadošais pētnieks no Igaunijas un 1 pētnieks no Lietuvas.	2 rezidentu vadītāji no Lietuvas.	Programmā nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Programmā piesaistīti ārvalstu vieslektori.																																																																										
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Ārvalstu studentu piesaiste programmas attīstības plānā un augstskolas stratēģijā ir izvirzīts kā viens no uzdevumiem.	Ārvalstu studentu piesaiste augstskolas stratēģijā ir izvirzīts kā viens no uzdevumiem.	Ārvalstu studentu piesaiste augstskolas stratēģijā ir izvirzīts kā viens no uzdevumiem.																																																																										

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota LU sniegtā statistikas informācija.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte		
	Programma	Ārstniecība (2. līmeņa profesionālā studiju programma)	Rezidentūra "Medicīna" (2. līmeņa profesionālā studiju programma)
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Studentu piesaiste ar apmaiņas programmu palīdzību, sadarbība ar partneruniversitātēm, piedalīšanās dažādu ar medicīnas izglītību saistīto projektu izstrādē, augstskola aktīvi darbojas sociālajos tīklos.	Studentu piesaiste ar apmaiņas programmu palīdzību, sadarbība ar citām universitātēm un ārvalstu klīnikām, rezidentu iespēja stažēties ārvalstu klīnikās, augstskola aktīvi darbojas sociālajos tīklos.	Studentu piesaiste ar apmaiņas programmu palīdzību, sadarbība ar citām partneruniversitātēm, augstskola aktīvi darbojas sociālajos tīklos.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par augstskolas darbību, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā. Informācija par studiju programmu augstskolas mājas lapā ir pieejama tikai latviešu valodā.	Informācija par augstskolas darbību, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā. Informācija par studiju programmu augstskolas mājas lapā ir pieejama tikai latviešu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams LU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams LU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams LU mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Nav paredzēta tālmācība. Izglītības iegūšanu attālināti ES medicīnas studiju standarti nepieļauj.	Nav paredzēta tālmācība. Izglītības iegūšanu attālināti ES medicīnas studiju standarti nepieļauj.	Nav paredzēta tālmācība.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte		
Programma	Vadībzinātnes doktora studiju programma	Eiropas studijas (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Starptautiskais bizness (ar specializāciju eksporta menedžmentā) (Maģistra akadēmiskā studiju programma)
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ilgums pilna laika klātienes studijām ir 3 gadi, nepilna laika klātienes studijām – 4 gadi. Programma piedāvā studijas apakšnozarēs: sabiedrības vadība, uzņēmējdarbības vadība. Pabeidzot studijas, tiek iegūts vadībzinātnes doktora grāds.</p> <p>Programmas mērķis ir dot iespēju doktorantiem padziļināti apgūt zināšanas un prasmes, kuras nepieciešamas patstāvīga pētniecības darba veikšanai un tā pabeigšanai ar oriģinālu un pārbaudītu rezultātu iegūšanu vadībzinātnes jomā, apliecinot starptautiski salīdzināmu kompetenci pētniecības darba veikšanā, organizācijā un vadībā.</p>	<p>Programmas ilgums ir 2 gadi pilna laika klātienes studijās. Programma ir vienīgā starpdisciplināra un akadēmiska rakstura Eiropas studiju programma Latvijā, to pabeidzot tiek iegūts sociālo zinātņu maģistra grāds Eiropas studijās.</p> <p>Programmas mērķis ir sagatavot mūsdienīgi izglītotus speciālistus, kuri spētu risināt problēmas Eiropas integrācijas kontekstā, strādājot dažādās Latvijas un starptautiskās institūcijās, privātajā sektorā, valsts un nevalstiskajās organizācijās, kā arī varētu turpināt akadēmiskās studijas doktorantūrā un veikt zinātniski pētniecisko darbību.</p> <p>Programmā var studēt, ja ir iegūts bakalaura grāds vai tam atbilstoša augstākā izglītība jebkurā zinātņu nozarē, kā arī jāapliecina angļu valodas lasīt un rakstīt prasmes.</p>	<p>Programmas ilgums ir 2 gadi pilna laika klātienes studijās. Pabeidzot studijas, tiek iegūts maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā (MBA) un uzņēmuma, iestādes vadītāja kvalifikācija. Programmas ietvaros līdz 5 studentiem no katra kursa ir iespēja iesaistīties sadarbības programmā ar Parīzes Universitāti XII – daļu studiju laika studējot Francijā un šādi iegūstot arī otru maģistra diplomu.</p> <p>Programmas mērķis ir attīstīt nepieciešamās jaunās iemaņas un paaugstināt prasmju līmeni uzņēmējdarbībā, lai vadītāji spētu veiksmīgi vadīt iestādi vai uzņēmumu, paplašināt uzņēmējdarbību, dibinot jaunu uzņēmumu vai konsultāciju firmu.</p>
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Biznesa augstskolā "Turība", Rīgas Tehniskajā universitātē, Tartu Universitātē un Tallinas Tehnoloģiju universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Baltijas Starptautiskajā akadēmijā, Klaipēdas Universitātē, Mykolas Romeris Universitātē, Tallinas Universitātē, Tartu Universitātē, Tallinas Tehnoloģiju universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Rīgas Starptautiskajā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolā, Rīgas Biznesa skolā, Igaunijas Biznesa skolā, Tallinas Tehnoloģiju universitātē, Viļņas Universitātē, ISM Ekonomikas un Vadības universitātē.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte																																		
	Vadībzinātnes doktora studiju programma	Eiropas studijas (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Starptautiskais bizness (ar specializāciju eksporta menedžmentā) (Maģistra akadēmiskā studiju programma)																																
Programma																																			
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<p>EUR/gadā</p> <table border="1"> <tr><th>Augstskola</th><th>Maksa (EUR/gadā)</th></tr> <tr><td>LU*</td><td>2134</td></tr> <tr><td>BAT</td><td>2135</td></tr> <tr><td>RTU</td><td>2629</td></tr> </table> <p>* LU – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem TartuU un TTU doktorantūras studijas ir bezmaksas</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	LU*	2134	BAT	2135	RTU	2629	<p>EUR/gadā</p> <table border="1"> <tr><th>Augstskola</th><th>Maksa (EUR/gadā)</th></tr> <tr><td>LU*</td><td>2,134</td></tr> <tr><td>BSA*</td><td>1,565</td></tr> <tr><td>TU*</td><td>2,000</td></tr> <tr><td>TartuU</td><td>3,200</td></tr> <tr><td>TTU</td><td>3,000</td></tr> </table> <p>* LU, TU – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem * BSA – studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem Dati par studiju maksu KU nav pieejami.</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	LU*	2,134	BSA*	1,565	TU*	2,000	TartuU	3,200	TTU	3,000	<p>EUR/gadā</p> <table border="1"> <tr><th>Augstskola</th><th>Maksa (EUR/gadā)</th></tr> <tr><td>LU*</td><td>2,134</td></tr> <tr><td>RBS*</td><td>3,699</td></tr> <tr><td>IBS*</td><td>4,055</td></tr> <tr><td>TTU</td><td>3,027</td></tr> <tr><td>ISM EVU</td><td>4,000</td></tr> </table> <p>* LU, IBS – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem * RISEBA – studiju maksa ar profesionālo bakalaura grādu/ ar akadēmisko bakalaura grādu 3420 EUR * RBS – studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	LU*	2,134	RBS*	3,699	IBS*	4,055	TTU	3,027	ISM EVU	4,000
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																																		
LU*	2134																																		
BAT	2135																																		
RTU	2629																																		
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																																		
LU*	2,134																																		
BSA*	1,565																																		
TU*	2,000																																		
TartuU	3,200																																		
TTU	3,000																																		
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																																		
LU*	2,134																																		
RBS*	3,699																																		
IBS*	4,055																																		
TTU	3,027																																		
ISM EVU	4,000																																		
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Vadībzinātnes doktors)	Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu maģistrs Eiropas studijās)	Nereglamentēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)																																
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	<p>* Kopā 44 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <p>Austrija, 11 Itālija, 1 Krievija, 1 Šveice, 1 Ungārija, 1 Vācija, 29</p>	<p>* Kopā 8 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <p>Azērbaidžāna, 2 Gruzija, 2 Krievija, 1 Melnkalne, 1 Nīderlande, 1 Taizeme, 1</p>	<p>* Kopā 4 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <p>Serbija, 1 Rumānija, 1 Kosova, 2</p>																																
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.																																

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota LU sniegtā statistikas informācija
Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU, BAT, RTU, RISEBA, RBS, IBS, TU, TTU, BSA, MRU, TU, KU, VU, ISM EVU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte		
	Programma	Vadībinātnes doktora studiju programma	Eiropas studijas (Maģistra akadēmiskā studiju programma)
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi 6 profesori.	Pastāvīgi: Profesori – 5; Asociētie profesori – 3; Docenti – 1; Lektori – 9.	Pastāvīgi: Profesori – 6; Asociētie profesori – 4; Docenti – 2; Lektori – 3; Asistenti – 1; Stundu pasniedzēji – 1.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti ārvalstu vieslektori no Lietuvas, Igaunijas, Vācijas, Nīderlandes, Argentīnas, ASV, Austrālijas.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti ārvalstu vieslektori no Norvēģijas, Portugāles, Lielbritānijas, Vācijas, Kanādas, Nīderlandes.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti ārvalstu vieslektori no ASV, Francijas, Lietuvas, Vācijas, Somijas, Beļģijas.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Ārvalstu studentu piesaiste augstskolas stratēģijā ir izvirzīts kā viens no uzdevumiem.	Ārvalstu studentu piesaiste augstskolas stratēģijā un pašnovērtējumā ir izvirzīts kā viens no uzdevumiem.	Ārvalstu studentu piesaiste programmas attīstības plānā un augstskolas stratēģijā ir izvirzīts kā viens no uzdevumiem
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Iesaistīšanās pētījumos, semināros, konferencēs, sadarbība ar citām augstskolām, doktorantu iespēja stažēties ārvalstu augstskolās, augstskola aktīvi darbojas sociālajos tīklos.	Kaimiņvalstu sadarbība, studentu piesaiste ar apmaiņas programmu palīdzību, piedalīšanās starptautiskās konferencēs. Piesaistīti EK projekti, kas dod iespēju studiju procesā nodrošināt metodoloģiju pēc Boloņas deklarācijas rekomendētajiem standartiem, augstskola aktīvi darbojas sociālajos tīklos.	Parakstītais starpuniversitāšu līgums ar Parīzes Universitāti XII par dubultdiploma ieguves iespējām abu universitāšu studentiem, dalība starptautiskās konferencēs (t.sk., videokonferences), līdzdalība starptautiskos projektos, augstskola aktīvi darbojas sociālajos tīklos.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Programma netiek piedāvāta apmaiņas studentiem.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams LU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams LU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams LU mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Nav paredzēta tālmācība.	Nav paredzēta tālmācība.	Ir ieviesti atsevišķi e-kursi, bet programmu pilnībā tālmācībā realizēt nav paredzēts.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte		Rīgas Tehniskā universitāte
Programma	Dažādības pedagoģiskie risinājumi (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Baltijas jūras reģiona studijas (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Datorsistēmas (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ilgums ir 2,5 gadi interaktīvajā e-mācīšanās modalitātē nepilna laika klātienē. Programmā var studēt, ja ir iegūts bakalaura grāds vai otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība, vai tai piedzīnāma augstākā izglītība, kā arī papildus jāapliecina angļu vai spāņu valodas zināšanas.</p> <p>Programma izstrādāta, sadarbojoties četrām Eiropas universitātēm: Universidad Nacional de Educacion a Distancia (Nacionālā tālākizglītības universitāte – UNED) Spānijā, Kārļa Universitāte Čehijā, Latvijas Universitāte Latvijā, Ludvigsburgas Pedagoģijas universitāte Vācijā. Programmas sekmīga apguve ļauj maģistrantiem piešķirt visu četru dalībuniversitāšu prasībām atbilstošu izglītības zinātņu maģistra akadēmisko grādu pedagoģijā un turpināt studijas pedagoģijas doktora studiju programmā starpuniversitāšu konsorciā. Programma dod iespēju iegūt pedagoģisko izglītību, lai strādātu ar cilvēkiem ar dažādām vajadzībām, un sagatavo pētnieciskai darbībai dažādās pedagoģisko risinājumu jomā.</p>	<p>Programmas ilgums ir 2 gadi pilna laika klātienē studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūts bakalaura grāds humanitārajās, sociālajās vai vides zinātnēs. Programmu absolvējot, tiek iegūts humanitāro zinātņu maģistra grāds Baltijas jūras reģiona studijās.</p> <p>Programma sagatavo kvalificētus analītiķus ar speciālām zināšanām Baltijas jūras reģionā, ekspertus ar zināšanām par Baltijas jūras reģiona politiskās, ekonomiskās, sociālās, kultūras u. c. attīstības procesiem, pētniekus, kas veicinātu un stiprinātu reģionālo sadarbību. Programmu sekmīgi beidzot, ir iespēja studēt doktorantūrā. Programma ir saskaņota ar līdzīgām programmām vēl trijās universitātēs - Turku universitāte Somijā, Tartu universitāte Igaunijā un Vītāuta Dižā universitāte Lietuvā. Studentiem tiek rekomendēts vismaz vienu semestri studēt kādā no partneruniversitātēm.</p>	<p>Programmas ilgums ir 3 gadi pilna laika klātienē studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūta vispārējā vai profesionālā vidējā izglītība. Programmu absolvējot, tiek iegūts inženierzinātņu akadēmiskais bakalaura grāds datorvadībā un datorzinātnē.</p> <p>Programmas mērķis ir nodrošināt akadēmisko izglītību datorzinātnē un sagatavot augstas kvalifikācijas speciālistus sistēmu analīzes, programminženierijas un datorsistēmu (datu bāzu un informācijas sistēmu) projektēšanas jomā ar fundamentālu inženierzinātņu zināšanu bāzi, kas sevī ietver matemātiku, fiziku, inženierķīmiju, elektrotehniku un elektroniku.</p> <p>Programma sagatavo studentus turpmākām studijām maģistratūrā vai arī patstāvīga darba uzsākšanai informātikas nozarē.</p>
Studiju programmas valoda	Angļu vai spāņu	Angļu	Angļu
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgas programmas netiek piedāvātas angļu valodā citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Tartu universitāte un Vītāuta Dižā universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Transporta un sakaru institūtā, Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolā, Viļņas Ģedimīna Tehniskajā universitātē, Šauļu universitātē.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU, RTU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte		Rīgas Tehniskā universitāte																		
Programma	Dažādības pedagoģiskie risinājumi (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Baltijas jūras reģiona studijas (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Datorsistēmas (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)																		
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	1 209 EUR gadā ES un EEZ valstu studentiem 2 959 EUR gadā pārējo valstu studentiem	<table border="1"> <caption>Studiju maksas Baltijas jūras reģiona studijās (EUR/gadā)</caption> <tr><th>Augstskola</th><th>Maksa (EUR/gadā)</th></tr> <tr><td>LU*</td><td>1778</td></tr> <tr><td>TartuU</td><td>3200</td></tr> <tr><td>VLU</td><td>4900</td></tr> </table> <p>* LU – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	LU*	1778	TartuU	3200	VLU	4900	<table border="1"> <caption>Studiju maksas Rīgas Tehniskajā universitātē (EUR/gadā)</caption> <tr><th>Augstskola</th><th>Maksa (EUR/gadā)</th></tr> <tr><td>RTU*</td><td>1314</td></tr> <tr><td>TSI</td><td>1904</td></tr> <tr><td>ISMA</td><td>1992</td></tr> <tr><td>VGTU</td><td>1750</td></tr> </table> <p>*RTU – studiju maksa ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmēnistānas, Ukrainas studentiem/ pārējo valstu studentiem Par studiju maksu SU dati nav pieejami</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RTU*	1314	TSI	1904	ISMA	1992	VGTU	1750
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																				
LU*	1778																				
TartuU	3200																				
VLU	4900																				
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																				
RTU*	1314																				
TSI	1904																				
ISMA	1992																				
VGTU	1750																				
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Izglītības zinātņu maģistrs pedagoģijā)	Nereglamentēta profesija (Humanitāro zinātņu maģistrs Baltijas jūras reģiona studijās)	Nereglamentēta profesija (Inženierzinātņu bakalaura datorvadībā un datorzinātnē)																		
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	* 6 ārvalstu studenti no Spānijas (2010./2011. ak.g. dati).	* 2 ārvalstu studenti. Turcija – 1; Lietuva – 1 (2010./2011. ak.g. dati).	* Kopā 6 ārvalstu studenti Datorzinātnes un informācijas tehnoloģiju fakultātē (2010./2011. ak.g. dati). Dati studiju programmu griezumā netiek apkopoti.																		
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.																		
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 13; Docenti – 2; Pētnieki – 5; Asistenti – 3.	Pastāvīgi: Profesori – 10; Asociētie profesori – 7; Docenti – 3; Lektori – 1; Asistenti – 2.	Pastāvīgi: Profesori – 5; Asociētie profesori – 5; Docenti – 5; Lektori – 4; Asistenti – 2.																		
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori: 1 profesors no ASV, 3 profesori no Vācijas, 2 profesori no Spānijas, 1 profesors un 1 docents no Čehijas.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no partneruniversitātēm un citām ārzemju universitātēm.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.																		
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Ārvalstu studentu piesaiste programmas attīstības plānā un augstskolas stratēģijā ir izvirzīts kā viens no uzdevumiem.	Ārvalstu studentu piesaiste programmas attīstības plānā un augstskolas stratēģijā ir izvirzīts kā viens no uzdevumiem.	Universitātes attīstības stratēģijā kā viens no uzdevumiem ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.																		

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota LU sniegtā statistikas informācija

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU, RTU, TSI, ISMA, TU, VLU, VGTU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Latvijas Universitāte		Rīgas Tehniskā universitāte
Programma	Dažādības pedagoģiskie risinājumi (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Baltijas jūras reģiona studijas (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Datorsistēmas (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Programmai speciāli izveidota mājas lapa angļu un spāņu valodā, "atvērto durvju" dienas un izstādes, sadarbība ar organizācijām, augstskola aktīvi darbojas sociālajos tīklos.	Pasniedzēji iesaistās starptautiskās zinātniskās konferencēs, sadarbība ar partneraugstskolām, augstskola aktīvi darbojas sociālos tīklos.	Augstskola sadarbojas ar ārvalstu tehniskajām augstskolām, piedalās starptautiskās konferencēs aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izplata informāciju reklāmas bukletos, katalogos, internetā.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros, kā arī balstoties uz starpaugstskolu līgumiem.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros, kā arī no partneruniversitātēm Baltijas jūras reģiona studiju kopīgā maģistra grāda programmas līguma ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Plaša informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Plaša informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, tās vēsturi, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu un angļu valodā, bet nav pieejams LU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu un angļu valodā, bet nav pieejams LU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams RTU mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Ir ieviesta interaktīva e-mācīšanās modalitāte, tādēļ lekciju apmeklēšana studentiem nav obligāta. Studijas netiek organizētas kā tradicionālas lekcijas un semināri, bet kā interkomunikatīvas aktivitātes, kurās studenti var tiešā veidā un/vai ar jauno informācijas tehnoloģiju palīdzību sazināties ar profesoriem, docētājiem un saņemt konkrētas atbildes uz jautājumiem.	Nav paredzēta tālmācība.	Tiek izmantota ORTUS e-studiju sistēma, kurā tiek izvietoti studiju materiāli, testi, kā arī ir iespēja elektroniski nodot mājas darbus. Priekšmetā „Microsoft Office SharePointServer” konfigurēšana un administrēšana ir izstrādāts pilns e-studiju materiālu komplekts, kas ietver sevī pilnu informāciju par kursu, lekciju prezentācijas, papildus materiālus un testus.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, LU, RTU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Tehniskā universitāte		
Programma	Uzņēmējdarbība un vadīšana (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)	Uzņēmējdarbība un vadīšana (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma vadīšana (Profesionālā maģistra studiju programma)
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ilgums ir 3 gadi pilna laika studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūta vispārējā vai profesionālā vidējā izglītība.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts sociālo zinātņu bakalaura akadēmiskais grāds vadīzinātnē.</p> <p>Programmas mērķis ir sniegt akadēmiskās izglītības pamatus un pētniecības darba iemaņas uzņēmējdarbības vadīšanas, organizēšanas un ekonomikas jomā un sagatavot tālākām maģistrantūras studijām pēc sekmīgas bakalaura darba izstrādāšanas, aizstāvēšanas un sociālo zinātņu bakalaura grāda iegūšanas vadīzinātnē.</p>	<p>Programmas ilgums ir 2 gadi pilna laika klātienē studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūts sociālo zinātņu bakalaura ekonomikā, vadīzinātnē vai tam pielīdzināms bakalaura grāds.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts sociālo zinātņu maģistra akadēmiskais grāds vadīzinātnē.</p> <p>Programmas mērķis ir studējošo sagatavošana patstāvīgai zinātniski pētnieciskai un praktiskai darbībai vadīzinātnē, attīstot efektīvu vadības lēmumu pieņemšanas loģiku, darba tirgum nepieciešamās vadības iemaņas un prasmes.</p> <p>Programma tiek īstenota un attīstīta atbilstoši ES organizatoriski metodiskajiem un izglītības integrācijas standartiem.</p>	<p>Programmas ilgums ir 1,5 gadi pilna laika studijām. Programmā var studēt, ja ir iepriekš ir iegūts bakalaura grāds ekonomikā, vadīzinātnē, tiesībzinātnē vai inženierzinātņu akadēmiskais bakalaura grāds būvzinātnē.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts maģistra profesionālais grāds būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma vadīšanā un nekustamā īpašuma ekonomista kvalifikācija.</p> <p>Programmas mērķis ir izglītot uzņēmējus un vadītājus, īpašu uzmanību pievēršot jaunāko zināšanu apguvei būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma attīstības un vadīšanas jomās, kas sagatavotu speciālistus ne tikai zinātniski pedagoģiskajam darbam, bet arī praktiskajam darbam organizācijās un uzņēmumos, kas darbojas būvuzņēmējdarbības un nekustamo īpašumu jomās. Programmas obligāta sastāvdaļa ir prakse.</p>
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu
Programmas unikalitāte Baltijā	Pēc satura līdzīgas programmas angļu valodā pieejamas vairākās citās augstskolās Latvijā un Baltijā. Tāpēc studiju maksas līmeņi netiek salīdzināti.	Pēc satura līdzīgas programmas angļu valodā pieejamas vairākās citās augstskolās Latvijā un Baltijā. Tāpēc studiju maksas līmeņi netiek salīdzināti.	Līdzīgas programmas netiek piedāvāta angļu valodā citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs.
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	1 641 EUR gadā ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmenistānas Ukrainas studentiem 1 833 EUR gadā pārējo valstu studentiem	1 641 EUR gadā ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmenistānas, Ukrainas studentiem 1 833 EUR gadā pārējo valstu studentiem	1 641 EUR gadā ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmenistānas, Ukrainas studentiem 1 833 EUR gadā pārējo valstu studentiem
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu bakalaura vadīzinātnē)	Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu maģistrs vadīzinātnē)	Nereglamentēta profesija (Nekustamā īpašuma ekonomists)
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	* Kopā 58 ārvalstu studenti Inženierekonomikas un vadības fakultātē (2010./2011. ak.g. dati). Dati studiju programmu griezumā netiek apkopoti.	* Kopā 58 ārvalstu studenti Inženierekonomikas un vadības fakultātē (2010./2011. ak.g. dati). Dati studiju programmu griezumā netiek apkopoti.	* Kopā 58 ārvalstu studenti Inženierekonomikas un vadības fakultātē (2010./2011. ak.g. dati). Dati studiju programmu griezumā netiek apkopoti.

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota RTU sniegtā statistikas informācija.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RTU mājas lapā pieejamā informācija, AĪKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.ees.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze			
Augstskola	Rīgas Tehniskā universitāte		
Programma	Uzņēmējdarbība un vadīšana (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)	Uzņēmējdarbība un vadīšana (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Būvuzņēmējdarbības un nekustamā īpašuma vadīšana (Profesionālā maģistra studiju programma)
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 14; Asociētie profesori – 9; Docenti – 24; Lektori – 19; Asistenti – 5.	Pastāvīgi: Profesori – 11; Asociētie profesori – 6; Docenti – 5.	Pastāvīgi: Profesori – 3; Asociētie profesori – 5; Docenti – 8; Lektori – 2; Asistents – 1.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ik gadu mācību procesā piedalās viesprofesors no Norvēģijas.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no Čehijas, Lietuvas, Igaunijas, Norvēģijas, ASV.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Universitātes attīstības stratēģijā kā viens no uzdevumiem ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.	Universitātes attīstības stratēģijā kā viens no uzdevumiem ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.	Universitātes attīstības stratēģijā un programmas attīstības plānā kā viens no uzdevumiem ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola sadarbojas ar ārvalstu tehniskajām augstskolām, piedalās starptautiskās konferencēs aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izplata informāciju reklāmas bukletos, katalogos, internetā.	Augstskola sadarbojas ar ārvalstu tehniskajām augstskolām, piedalās starptautiskās konferencēs aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izplata informāciju reklāmas bukletos, katalogos, internetā.	Augstskola sadarbojas ar ārvalstu tehniskajām augstskolām, piedalās starptautiskās konferencēs aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izplata informāciju reklāmas bukletos, katalogos, internetā.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, tās vēsturi, fakultātem pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, tās vēsturi, fakultātem pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, tās vēsturi, fakultātem pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams RTU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams RTU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu un angļu valodā, bet nav pieejams RTU mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Ir ieviesta e-studiju sistēma/ vide, kur studenti ērti var piekļūt elektroniskajiem mācību materiāliem, testiem, kā arī elektroniski nodot mājas darbus, sadarboties gan ar kursabiedriem, gan pasniedzējiem.	Ir ieviesta e-studiju sistēma/ vide, kur studenti ērti var piekļūt elektroniskajiem mācību materiāliem, testiem, kā arī elektroniski nodot mājas darbus, sadarboties gan ar kursabiedriem, gan pasniedzējiem.	Ir ieviesta e-studiju sistēma/ vide, kur studenti ērti var piekļūt elektroniskajiem mācību materiāliem, testiem, kā arī elektroniski nodot mājas darbus, sadarboties gan ar kursabiedriem, gan pasniedzējiem.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RTU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Tehniskā universitāte																										
Programma	Elektrotehnoloģiju datorvadība (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)	Elektrotehnoloģiju datorvadība (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)																								
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ilgums ir 3 gadi pilna laika klātienē studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūta vispārējā vai profesionālā vidējā izglītība vai arī 1.līmeņa profesionālā augstākā izglītība nozarēs, kas saistītas ar elektrotehniku.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts inženierzinātņu bakalaura akadēmiskais grāds elektrozinātnē.</p> <p>Programmas mērķis ir sniegt elektrotehniskās akadēmiskās izglītības pamatus elektrotehnoloģiju datorvadības nozarē un sagatavot tālākām inženiera vai maģistra studijām, kā arī dot nepieciešamās iemaņas praktiskā darba uzsākšanai.</p>	<p>Programmas ilgums ir 2 gadi pilna laika klātienē studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūts inženierzinātņu bakalaura grāds elektrozinātnē.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts inženierzinātņu maģistra akadēmiskais grāds elektrozinātnē.</p> <p>Programmas mērķis ir padziļināti apgūt nozares teorētiskos un speciālos kursus, padziļināt zināšanas ekonomikas un humanitāro priekšmetu jomā, apgūt iemaņas praktisku jautājumu risināšanā elektrotehnoloģijās.</p> <p>Programma dod iespēju turpināt studijas ar elektrotehniku saistītajās doktoru studiju programmās.</p>	<p>Programmas ilgums ir 3 gadi pilna laika klātienē studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūta vispārējā vai profesionālā vidējā izglītība.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts inženierzinātņu bakalaura akadēmiskais grāds mašīnzinātnē.</p> <p>Programmas mērķis ir sagatavot augstas klases speciālistu inženiertehnikas, inženiertehnoloģijas, mehānikas un mašīnbūves jomā.</p>																								
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu																								
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Transporta un sakaru institūtā, Klaipēdas universitātē, Viļņas Ģedimīna Tehniskajā universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Transporta un sakaru institūtā, Viļņas Ģedimīna Tehniskajā universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Kaunās Tehnoloģiskajā universitātē un Viļņas Ģedimīna Tehniskajā universitātē.																								
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RTU*</td> <td>1,314</td> </tr> <tr> <td>TSI</td> <td>1,904</td> </tr> <tr> <td>VGTU</td> <td>1,750</td> </tr> </tbody> </table> <p>*RTU – studiju maksa ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmēnistānas, Ukrainas studentiem/ pārējo valstu studentiem Par studiju maksu KU dati nav pieejami</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RTU*	1,314	TSI	1,904	VGTU	1,750	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RTU*</td> <td>1,474</td> </tr> <tr> <td>TSI</td> <td>3,500</td> </tr> <tr> <td>VGTU</td> <td>1,950</td> </tr> </tbody> </table> <p>*RTU – studiju maksa ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmēnistānas, Ukrainas studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RTU*	1,474	TSI	3,500	VGTU	1,950	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RTU*</td> <td>1,314</td> </tr> <tr> <td>KTU</td> <td>2,213</td> </tr> <tr> <td>VGTU</td> <td>1,750</td> </tr> </tbody> </table> <p>*RTU – studiju maksa ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmēnistānas Ukrainas studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RTU*	1,314	KTU	2,213	VGTU	1,750
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																										
RTU*	1,314																										
TSI	1,904																										
VGTU	1,750																										
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																										
RTU*	1,474																										
TSI	3,500																										
VGTU	1,950																										
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																										
RTU*	1,314																										
KTU	2,213																										
VGTU	1,750																										

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RTU, TSI, ISMA, VGTU, KTU, mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Tehniskā universitāte		
Programma	Elektrotehnoloģiju datorvadība (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)	Elektrotehnoloģiju datorvadība (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Inženierzinātņu bakalaura elektrozinātnē)	Nereglamentēta profesija (Inženierzinātņu maģistrs elektrozinātnē)	Nereglamentēta profesija (Inženierzinātņu bakalaura mašīnzinātnē)
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	* Kopā 7 ārvalstu studenti Enerģētikas un elektronikas fakultātē (2010./2011. ak.g. dati). Dati studiju programmu griezumā netiek apkopoti.	* Kopā 7 ārvalstu studenti Enerģētikas un elektronikas fakultātē (2010./2011. ak.g. dati). Dati studiju programmu griezumā netiek apkopoti.	* Kopā 5 ārvalstu studenti Transporta un mašīnzinību fakultātē (2010./2011. ak.g. dati). Dati studiju programmu griezumā netiek apkopoti.
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 4; Asociētie profesori – 5; Docenti – 2; Pētnieki – 2; Asistenti – 3.	Pastāvīgi: Profesori – 3; Asociētie profesori – 3; Docenti – 3; Asistenti – 1.	Pastāvīgi: Profesori – 4; Asociētie profesori – 1; Docenti – 4; Asistents – 1; Lektori – 2; Pētnieki – 14; Laboranti – 2.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no ārvalstu uzņēmumiem un universitātēm.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no ārvalstu uzņēmumiem un universitātēm.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Universitātes attīstības stratēģijā un programmas attīstības plānā kā viens no uzdevumiem ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.	Universitātes attīstības stratēģijā un programmas attīstības plānā kā viens no uzdevumiem ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.	Universitātes attīstības stratēģijā kā viens no uzdevumiem ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola sadarbojas ar ārvalstu tehniskajām augstskolām, piedalās starptautiskās konferencēs aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izplata informāciju reklāmas bukletos, katalogos, internetā.	Augstskola sadarbojas ar ārvalstu tehniskajām augstskolām, piedalās starptautiskās konferencēs aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izplata informāciju reklāmas bukletos, katalogos, internetā.	Augstskola sadarbojas ar ārvalstu tehniskajām augstskolām, piedalās starptautiskās konferencēs aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izplata informāciju reklāmas bukletos, katalogos, internetā.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota RTU sniegtā statistikas informācija.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RTU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Tehniskā universitāte		
Programma	Elektrotehnoloģiju datorvadība (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)	Elektrotehnoloģiju datorvadība (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Inženiertehnika, mehānika un mašīnbūve (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, tās vēsturi, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, tās vēsturi, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, tās vēsturi, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams RTU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams RTU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams RTU mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Ir izstrādāta bezmaksas datorprogramma internetā "Virtuallab", kas veltīta dažādu energoelektronisko pārveidotāju datorizpētei. Ir iespēja mācīties mācību priekšmetu Regulēšanas teorijas pamati e-vidē "Blackboard", ir iespēja studiju materiālu saņemt ORTUS e-sistēmā.	Mācību procesā tiek izmantotas datorprogrammas internetā, e-vidē "Blackboard", ir iespēja studiju materiālu saņemt ORTUS e-sistēmā.	Ir ieviesta e-studiju sistēma/ vide, kur studenti ērti var piekļūt elektroniskajiem mācību materiāliem, testiem, kā arī elektroniski nodot mājas darbus, sadarboties gan ar kursabiedriem, gan pasniedzējiem.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RTU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Tehniskā universitāte	Rīgas Aeronavigācijas institūts	
Programma	Vides zinātne (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Elektronisko iekārtu apkalpošana (1. līmeņa profesionālā studiju programma)	Gaisa transporta kustības vadība (Profesionālā studiju programma)
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ilgums ir 2 gadi pilna laika klātienēs studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūts bakalaura akadēmiskais grāds vides zinātnēs vai inženierzinātnēs.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts maģistra akadēmiskais grāds vides zinātnē.</p> <p>Programmas mērķis ir sagatavot plaša profila un augstas kvalifikācijas speciālistus, kas ir ne tikai spējīgi sekot vides tehnoloģiju evolūcijai un sekmīgi piedalīties videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanā, bet nodrošināt šo tehnoloģiju attīstību ar augstu pievienoto vērtību.</p>	<p>Studiju programmas ietvaros trīs gadu laikā tiek iegūta elektronikas speciālista kvalifikācija.</p> <p>Studiju programmā ietilpst bāzes kursi – dabas zinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģija, kā arī profila priekšmeti. Tiek nodrošinātas elektromontāžas un radiotehnikas regulēšanas un noskaņošanas prakses.</p> <p>Programmas mērķis ir nodrošināt studentiem tādu teorētisko zināšanu (dabas zinātnes, informācijas tehnoloģijas, tehniskie, humanitārie un profesionālie priekšmeti) un praktisko iemaņu apguvi, kas dod iespēju veikt aviācijas elektroniskās, kā arī modernās sadzīves iekārtu apkalpošanu, ekspluatāciju un remontu.</p>	<p>Studiju programmas ietvaros 4.5 līdz 5 gadu laikā iegūst otrā līmeņa profesionālo kvalifikāciju – gaisa satiksmes vadības inženieris. Studiju programmā ietilpst kursi par nozares teorētiskajām zināšanām, svešvalodām un dabas un darba aizsardzības noteikumiem. Studiju programmas mērķis ir sagatavot speciālistu, kas spēj organizēt un vadīt gaisa satiksmi saskaņā ar nacionālajiem, ICAO (Starptautiskā civilās aviācijas organizācija), Eiropas savienības un "Eurocontrol" noteikumiem un prasībām. Tāpat jāapgūst lidojumu drošības noteikumi un glābšanas procedūras, kā arī nacionālie un starptautiskie noteikumi par radio sakariem. Jāpārzina arī gaisa kuģu kontrolei un vadīšanai lietojamo tehnisko līdzekļu tipi un to izmantošana, kā arī jāpārzina gaisa kuģu tipi un to tehniskie raksturojumi.</p>
Studiju programmas valoda	Angļu	Krievu	Krievu un angļu
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Tallinas Tehnoloģiskajā universitātē, Kauņas Tehnoloģiskajā universitātē, Viļņas Ģedimīna tehniskajā universitātē, Klaipēdas universitātē.	Citas augstskolas Baltijā šādu programmu krievu valodā nepiedāvā studēt.	Citas augstskolās Baltijā šādu programmu krievu valodā nepiedāvā studēt.
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<p>RTU* – studiju maksa ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmēnistānas Ukrainas studentiem/ pārejo valstu studentiem * KTU – studiju maksa ES valstu studentiem/ pārejo valstu studentiem Par studiju maksu KU dati nav pieejami</p>	<p>7 402 EUR gadā (aviācijas elektronisko iekārtu apkalpošana) vai</p> <p>1 879 EUR gadā (vispārēju elektronisko iekārtu apkalpošana)</p>	7 772 EUR gadā

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RTU, RAI, TTU, KTU, VGTU, KU, MRU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Tehniskā universitāte	Rīgas Aeronavigācijas institūts	
Programma	Vides zinātne (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Elektronisko iekārtu apkalpošana (1. līmeņa profesionālā studiju programma)	Gaisa transporta kustības vadība (Profesionālā studiju programma)
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Vides zinātņu maģistrs)	Nereglamentēta profesija (Elektronikas speciālists).	Nereglamentēta profesija (Transportsistēmu inženieris).
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	* Kopā 7 ārvalstu studenti Enerģētikas un elektronikas fakultātē (2010./2011. ak.g. dati). Dati studiju programmu griezumā netiek apkopoti.	Augstskolā kopumā studē 9.1% ārvalstu studentu no kopējā ārvalstu studentu skaita Latvijā, tāpēc tā tika ietverta šajā analīzē. 155 no 179 studentiem ir no Krievijas (2010./2011. ak.g. dati). Augstskola atteicās sniegt detalizētāku informāciju par ārvalstu studentiem un vienīgi norādot, ka šī programma ir viena no populārākajām ārvalstu studentu vidū.	Augstskolā kopumā studē 9.1% ārvalstu studentu no kopējā ārvalstu studentu skaita Latvijā, tāpēc tā tika ietverta šajā analīzē. 155 no 179 studentiem ir no Krievijas (2010./2011. ak.g. dati). Augstskola atteicās sniegt detalizētāku informāciju par ārvalstu studentiem un vienīgi norādot, ka šī programma ir viena no populārākajām ārvalstu studentu vidū.
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Augstskola šādu informāciju nesniedza.	Augstskola šādu informāciju nesniedza.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 5; Asociētais profesors - 1, Docenti - 2, Lektori – 5, vadošie pētnieki – 4; Pētnieki – 11; Asistenti – 6.	Profesors – 1, Docenti – 8, Lektori – 5.	Profesors-1, Docenti – 5, Lektori – 13.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no Vācijas, Dānijas un no Īslandes.	Ārvalstu pasniedzēji nav piesaistīti šajā programmā.	Ārvalstu pasniedzēji nav piesaistīti šajā programmā.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Universitātes attīstības stratēģijā kā viens no uzdevumiem ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.	Augstskolas aprakstā minēts, ka tajā mācās studenti no dažādām valstīm un ka augstskola tiek atzinīgi novērtēta Gruzijā, Kazahstānā un Krievijā, taču studiju programmas pašvērtējumā ārvalstu studentu piesaiste nav norādīta kā viens no mērķiem.	Augstskolas aprakstā minēts, ka tajā mācās studenti no dažādām valstīm un ka augstskola tiek atzinīgi novērtēta Gruzijā, Kazahstānā un Krievijā, taču studiju programmas pašvērtējumā ārvalstu studentu piesaiste nav norādīta, kā viens no mērķiem.

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota RTU, RAI, sniegtā statistikas informācija.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RTU, RAI mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Tehniskā universitāte	Rīgas Aeronavigācijas institūts	
Programma	Vides zinātne (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Elektronisko iekārtu apkalpošana (1. līmeņa profesionālā studiju programma)	Gaisa transporta kustības vadība (Profesionālā studiju programma)
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola sadarbojas ar ārvalstu tehniskajām augstskolām, piedalās starptautiskās konferencēs, aktīvi darbojas sociālajos tīklos, izplata informāciju reklāmas bukletos, katalogos, internetā.	Augstskola šādu informāciju nesniedza, taču informācija ir pieejama angļu un krievu valodā. Augstskolas mērķa valstis ir NVS valstis un Gruzija.	Augstskola šādu informāciju nesniedza, taču informācija ir pieejama angļu un krievu valodā. Augstskolas mērķa valstis ir NVS valstis un Gruzija.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Nē, šī augstskola nav iesaistījies "Erasmus" programmā.	Nē, šī augstskola nav iesaistījies "Erasmus" programmā.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, tās vēsturi, fakultātēm pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams RTU mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai latviešu valodā tikai AIKNC mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai latviešu valodā tikai AIKNC mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu dienesta viesnīcas.	Studentiem tiek piedāvātas kopmītnes.	Studentiem tiek piedāvātas kopmītnes.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Ir ieviesta e-studiju sistēma/ vide, kur studenti ērti var piekļūt elektroniskajiem mācību materiāliem, testiem, kā arī elektroniski nodot mājas darbus, sadarboties gan ar kursabiedriem, gan pasniedzējiem.	Netiek piedāvāta tālmācība.	Netiek piedāvāta tālmācība.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RTU, RAI mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola Programma	RISEBA Starptautiskais bizness (Profesionālā maģistra studiju programma)	RISEBA Eiropas Biznesa studijas (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Banku augstskola Starptautiskās finanses un banku darbība (Profesionālā maģistra studiju programma)
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ilgums ir 1,5 gadi ar augstāko profesionālo izglītību vai 2 gadi ar augstāko akadēmisko izglītību. Programmu absolvējot, ir iespēja iegūt profesionālo maģistra grādu starptautiskajā biznesā ar kvalifikāciju - uzņēmumu un iestāžu vadītājs. Studijas notiek pilna laika klātienē.</p> <p>Programmas obligātie kursi ir starptautiskā vide, starptautiskā biznesa darbības aspekti, starptautiskā biznesa tirgvedība un stratēģiskie aspekti, kā arī pētniecība, uzņēmējdarbība, finanšu vadība un vadībzinātnes, kā arī papildus ir jāiziet profesionālā darba prakse.</p> <p>Programmas mērķis ir sniegt studējošiem padziļinātas zināšanas un profesionālu kompetenci, lai darbotos starptautiskā uzņēmējdarbības vidē, attīstītu jaunas prasmes un spējas dibināt un vadīt uzņēmumu, kā arī paplašināt tā darbību mainīgā starptautiskā biznesa vidē.</p> <p>Programma piedāvā arī iespēju studentiem iegūt dubultdiplomu – daļa mācību laika tiek pavadīts RISEBA, bet daļa augstskolā ārvalstīs, ar kuru ir noslēgts sadarbības līgums. RISEBA ir noslēgti līgumi par dubultdiplomu iegūšanu ar Francijas, Zviedrijas, Nīderlandes un Somijas augstskolām.</p>	<p>Programma ilgst 4 gadus pilna laika klātienē studijās un iegūstamais grāds ir profesionālais bakalaura grāds Eiropas biznesā ar kvalifikāciju uzņēmumu un iestāžu vadītājs.</p> <p>Programmā ir iekļauti vispārīgāko kursu, nozares teorētiskie un informācijas tehnoloģiju kursi un nozares profesionālie specializācijas kursi, kā arī papildus jāiziet prakse.</p> <p>Programmas mērķis ir nodrošināt studējošajiem teorētisko zināšanu un pētniecības iemaņu apguvi un praktisku pielietojumu, sagatavot speciālistus zinātniski pamatotai darbībai valsts un privātajās uzņēmējdarbības struktūrās Latvijā un Eiropā, kā arī dotu viņiem iespēju turpināt studijas maģistrantūrā.</p> <p>Programma piedāvā arī iespēju studentiem iegūt dubultdiplomu – daļa mācību laika tiek pavadīts RISEBA, bet daļa augstskolā ārvalstīs, ar kuru ir noslēgts sadarbības līgums. RISEBA ir noslēgti līgumi par dubultdiplomu iegūšanu ar Francijas, Nīderlandes, Somijas, Zviedrijas un Lielbritānijas augstskolām.</p>	<p>Programmas ilgums ir 1,5 gadi - ar profesionālo bakalaura grādu vai 2,5 gadi - ar akadēmisko bakalaura grādu. Programma tiek īstenota sadarbībā ar Šveices Biznesa skolu (SBS Swiss Business School). Pēc programmas apgūšanas absolventiem tiek piešķirti divi diplomi: Šveices biznesa skolas maģistra grāds biznesa vadībā un Banku augstskolas maģistra profesionālais grāds finansēs.</p> <p>Programmas mērķis ir sagatavot profesionālus augstākās izglītības speciālistus investīciju projektu vadīšanai, darbam finanšu un kredītiestādēs, ieguldījumu kompānijās, apdrošināšanas sabiedrībās un lielajās korporācijās finanšu līdzekļu modelēšanā un prognozēšanā, pētnieciskā un jaunrades darba veikšanai. Programmā īpaša vērtība tiek pievērsta biznesa starptautiskajiem aspektiem un ir orientēta uz minēto organizāciju vadošajiem speciālistiem, vadītājiem, perspektīviem darbiniekiem un visiem interesentiem, kas vēlas padziļināt savas profesionālās zināšanas.</p>
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Latvijas Universitātē, Igaunijas Biznesa skolā, Tallinas Tehnoloģiju universitātē, Viļņas Universitātē, ISM Ekonomikas un Vadības universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Viļņas Universitātes Starptautiskajā biznesa skolā, Tallinas Tehnoloģiju universitātē, Igaunijas Biznesa skolā.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Rīgas Biznesa skolā, Igaunijas Biznesa skolā, Tallinas Tehnoloģiju universitātē, ISM Ekonomikas un Vadības universitātē.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RISEBA, BA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapās pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	RISEBA	Banku augstskola	
Programma	Starptautiskais bizness (Profesionālā maģistra studiju programma)	Eiropas Biznesa studijas (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Starptautiskās finanses un banku darbība (Profesionālā maģistra studiju programma)
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<p>* RISEBA – studiju maksa ar profesionālo bakalaura grādu/ ar akadēmisko bakalaura grādu 3420 EUR * LU, IBS – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	<p>* VU (SBS), IBS – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	<p>* BA, RBS – studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem * IBS – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta regulēta / neregulēta profesija	Neregulēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)	Neregulēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)	Neregulēta profesija (Finansists)
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	* 10 ārvalstu studenti mācās maģistrantūras biznesa programmās (2010./2011. ak.g. dati). Augstskolai nav apkopoti dati par ārvalstu studentu raksturojumu Starptautiskajā biznesa studiju programmā.	* 38 ārvalstu studenti mācās bakalaura biznesa programmās (2010./2011. ak.g. dati). Augstskolai nav apkopoti dati par ārvalstu studentu raksturojumu Eiropas Biznesa studiju programmā.	* 1 ārvalstu students no Igaunijas (2010./2011. ak.g. dati).
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi augstskolā strādā 17 profesori, asociētie profesori, 22 docenti un 20 lektori, no tiem 20 pasniedzēji pasniedz lekcijas Starptautiskajā biznesa programmā.	Pastāvīgi augstskolā strādā 17 profesori, asociētie profesori, 22 docenti un 20 lektori, no tiem 36 pasniedzēji pasniedz lekcijas Eiropas Biznesa studiju programmā.	Pastāvīgi: Profesori – 9; Docenti – 6; Lektori – 3.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmai piesaistīti vieslektori no Baltijas, Eiropas un Ziemeļamerikas sadarbības universitātēm un augstskolām.	Programmai piesaistīti vieslektori no Baltijas, Eiropas un Ziemeļamerikas sadarbības universitātēm un augstskolām.	6 pastāvīgie pasniedzēji no Šveices.

*Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota RISEBA, BA statistikas informācija

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RISEBA, BA, LU, RBS, IBS, TTU, VU, ISM EVU, VU (SBS) mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	RISEBA		Banku augstskola
Programma	Starptautiskais bizness (Profesionālā maģistra studiju programma)	Eiropas Biznesa studijas (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Starptautiskās finanses un banku darbība (Profesionālā maģistra studiju programma)
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Viena no prioritātēm augstskolas stratēģijā ir internacionalizācija un starptautisko studentu skaita būtiska palielināšana.	Viena no prioritātēm augstskolas stratēģijā ir internacionalizācija un starptautisko studentu skaita būtiska palielināšana.	Augstskola pievērš lielu uzmanību ārvalstu studentu piesaistīšanai studijām augstskolā.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola ir piedalījies izstādēs Ukrainā, Lietuvā un Kazahstānā un citās Āzijas valstīs. Tiek izmantoti aģentu pakalpojumi, kā arī augstskolai ir izstrādāta mārketinga politika un stratēģija. Virzībai starptautiskajos tirgos tiek veikti tirgus pētījumi. Augstskola sevi popularizē internetā, informatīvajos bukletos, kurus izsūta partneraugstskolām, kā arī citām augstskolām, lai reklamētu programmu ārvalstīs.	Augstskola ir piedalījies izstādēs Ukrainā, Lietuvā un Kazahstānā un citās Āzijas valstīs. Tiek izmantoti aģentu pakalpojumi, kā arī augstskolai ir izstrādāta mārketinga politika un stratēģija. Virzībai starptautiskajos tirgos tiek veikti tirgus pētījumi. Augstskola sevi popularizē internetā, informatīvajos bukletos, kurus izsūta partneraugstskolām, kā arī citām augstskolām, lai reklamētu programmu ārvalstīs.	Augstskola iesaistās pētniecības darbā, mācību līdzekļu izdošanā, piedalās starptautiskajās zinātniskajās konferencēs, darbojas starptautiskajās organizācijās, augstskola aktīvi darbojas sociālajos tīklos, ik gadu rīko starptautisko projektu nedēļu.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros un dubultdiplomu līgumu ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros un dubultdiplomu līgumu ietvaros.	Programma netiek piedāvāta apmaiņas studentiem.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Plaša informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, Latviju ir pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums angļu valodā ir pieejams AIKNC mājas lapā, RISEBA mājas lapā - tikai latviešu valodā.	Pašnovērtējums angļu valodā ir pieejams gan AIKNC, gan RISEBA mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams AIKNC mājas lapā gan latviešu, gan angļu valodā, BA mājas lapā tikai latviešu valodā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas iespēja dzīvot jauniešu viesnīcā par izdevīgākām cenām.	Studentiem tiek piedāvātas iespēja dzīvot jauniešu viesnīcā par izdevīgākām cenām.	Studentiem tiek piedāvāta studentu dienesta viesnīca.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Ir ieviesta iespēja saņemt vieslektoru konsultācijas vai noklausīties vieslektoru lekcijas internetā, bet programmu pilnībā tālmācībā realizēt nav paredzēts.	Netiek piedāvāta tālmācība.	Ir ieviesta iespēja atsevišķus eksāmenus kārtot tiešsaistes režīmā un gala projektus iesniegt elektroniski, bet programmu pilnībā tālmācībā realizēt nav paredzēts.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RISEBA, BA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Banku augstskola	Rīgas Ekonomikas augstskola	
Programma	Uzņēmumu vadīšana radošajās industrijās (Profesionālā maģistra studiju programma)	Ekonomika un uzņēmējdarbība (Bakalaura studiju programma)	Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā maģistra studiju programma)
Īss studiju programmas apraksts	Programmas ilgums ir 1,5 gadi ar profesionālo bakalaura grādu vai 2,5 gadi ar akadēmisko bakalaura grādu. Programmu absolvējot, tiek iegūts profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadīšanā. Programma sagatavo uzņēmuma vadītājus darbam radošo industriju uzņēmumos, kas spēj nodrošināt uzņēmumu ar augstu jaunrades potenciālu un pievienoto vērtību ilgtermiņa konkurētspējas nodrošināšanai nacionālā un starptautiskajā tirgū.	Studiju programmas ietvaros tiek iegūts akadēmiskais sociālo zinātņu bakalaura grāds ekonomikā. Studiju programma klātienē tiek apgūta 3 gadus. Studiju ietvaros tiek apgūtas piecas kursu grupas dažādās tematiskajās jomās: ekonomikas kursi, finanšu un grāmatvedības kursi, biznesa vadības kursi, pētniecības metožu kursi un komunikāciju kursi. Trešajā studiju gadā iespējams izvēlēties arī starp ekonomikas vai mārketinga un finanšu vai uzņēmējdarbības specializācijām. Obligāts nosacījums absolvēšanai ir prakse studiju specialitātē pēc pirmā un otrā kursa.	Studiju programmas ietvaros tiek iegūts profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā. Studiju programma nepilna laika klātienē tiek apgūta 2 gadus. Studiju programma paredzēta vadītājiem, kas strādā vidējā vai augstākā līmeņa vadošos amatos privātajā valsts sektorā vai nevalstiskajās organizācijās un kam ir vismaz piecu gadu darba pieredze ar acīmredzamu karjeras izaugsmi. Studiju ietvaros tiek apgūtas piecas kursu grupas dažādās tematiskajās jomās: ekonomika un finanses, vadība, pievienotās vērtības radīšana, līderība un korporatīvā atbildība, starptautiskā pieredze.
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgas programmas netiek piedāvātas angļu valodā citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs.	Pēc satura līdzīgas programmas angļu valodā pieejamas vairākās citās augstskolās Latvijā un Baltijā. Tāpēc studiju maksas līmeņi netiek salīdzināti.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Rīgas Biznesa skolā, Igaunijas Biznesa skolā un Baltijas menedžmenta institūtā.
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	3 700 EUR gadā ar profesionālo bakalaura grādu 2 448 EUR gadā ar akadēmisko bakalaura grādu	3 500 EUR gadā	<p>12,000 10,000 8,000 6,000 4,000 2,000 0</p> <p>10,500 8,198 5,125</p> <p>REA* RBS IBS*</p> <p>* REA - 12 000 EUR gadā, ja studiju maksa tiek maksāta četros maksājumos * IBS - studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)	Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu bakalaura ekonomikā)	Nereglamentēta profesija (Profesionālais maģistrs uzņēmējdarbības vadībā)

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BA, REA, RBS, IBS, BMI mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Banku augstskola	Rīgas Ekonomikas augstskola	
Programma	Uzņēmumu vadīšana radošajās industrijās (Profesionālā maģistra studiju programma)	Ekonomika un uzņēmējdarbība (Bakalaura studiju programma)	Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā maģistra studiju programma)
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	Programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.	* Kopā 125 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati). 	* Kopā 8 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Nav datu, jo programmā šobrīd nemācās ārvalstu studenti.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesors – 1; Asociētie profesori – 2; Docenti – 4; Lektors – 1.	Pastāvīgi: Profesors – 1; Asociētie profesori – 2; Docenti – 28; Lektori – 12, Asistenti – 6.	Informācija par akadēmiskā personāla sadalījumu pa amatiem nebija pieejama, taču programmā pastāvīgi pasniedz 6 pasniedzēji ar maģistra grādu un 11 pasniedzēji ar doktora grādu.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no Dānijas, Zviedrijas, Lielbritānijas, Somijas, Igaunijas.	Pastāvīgie pasniedzēji: Lietuva – 1; ASV – 1; Dānija – 1. Viespasniedzēji: Zviedrija – 12, ASV – 3, Somija – 1.	18 ārvalstu pasniedzēji (lielākoties no Zviedrijas, ASV un Lielbritānijas) un 3 pasniedzēji no Latvijas, kuri ir ieguvuši izglītību ārzemju augstskolās.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Augstskola pievērš lielu uzmanību ārvalstu studentu piesaistīšanai studijām augstskolā.	Augstskolas un studiju programmas nolikumā kā mērķis nav norādīta ārvalstu studentu piesaiste.	Programmas pašnovērtējumā kā mērķis ir minēta ārvalstu studentu piesaiste un īpatsvara palielināšana programmā līdz 50% no kopējā studentu skaita.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola iesaistās pētniecības darbā, mācību līdzekļu izdošanā, piedalās starptautiskajās zinātniskajās konferencēs, darbojas starptautiskajās organizācijās, sadarbojas ar partneraugstskolām, aktīvi darbojas sociālajos tīklos, ik gadu rīko starptautisko projektu nedēļu.	Dalība starptautiskās augstākās izglītības izstādēs, reklāmas izvietošana internetā, vizītes vidusskolās Latvijā un ārvalstīs.	Reklāma/ reklāmas raksti internetā, iespējamos medijos. PR braucieni uz Lietuvu, Igauniju, Moldovu. Absolventu tīkla, kas strādā ārvalstīs, izmantošana.

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota BA, REA sniegtā statistikas informācija
 Informācijas avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BA, REA, RBS, IBS, BMI mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Banku augstskola	Rīgas Ekonomikas augstskola	
Programma	Uzņēmumu vadīšana radošajās industrijās (Profesionālā maģistra studiju programma)	Ekonomika un uzņēmējdarbība (Bakalaura studiju programma)	Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā maģistra studiju programma)
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Programma netiek piedāvāta apmaiņas studentiem.	Jā, "Erasmus" un "HESP" programmu ietvaros, kā arī balstoties uz starpaugstskolu līgumiem.	Nē, programma netiek piedāvāta apmaiņas studentiem. Pēc augstskolas pārstāvja teiktā, šādās augstākā līmeņa vadītāju programmās parasti netiek piedāvātas tādas apmaiņas programmas kā pilna laika bakalaura vai maģistrantūras programmās. Tomēr uz augstskolu brauc studenti, kas šo pašu programmu apgūst augstskolas mājas skolās – Stokholmā un Sanktpēterburgā, lai arī saskarsme ar Rīgas studentiem ir tikai neformālās aktivitātēs un viesstudenti apgūst citus priekšmetus.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Plaša informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, Latviju ir pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija pieejama augstskolas mājas lapā angļu un igauņu valodā. Informatīvi materiāli pieejami arī krievu valodā.	Informācija par studiju programmu pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams AIKNC mājas lapā gan latviešu, gan angļu valodā, BA mājas lapā tikai latviešu valodā.	Pašnovērtējums pieejams AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams REA mājas lapā.	Pašvērtējums pieejams AIKNC mājas lapā gan latviešu gan angļu valodā, bet nav pieejams REA mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvāta studentu dienesta viesnīca.	Studentiem tiek piedāvātas studentu kopmītnes.	Studentiem ir pieejamas kopmītnes, kurās mitināties studiju moduļu norises laikā.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Nav paredzēta tālmācība.	Tālmācība šajā studiju programmā netiek realizēta, kā arī nav plānots to ieviest.	Tālmācība šajā studiju programmā netiek realizēta, kā arī nav plānots to ieviest.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BA, REA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Baltijas Starptautiskā akadēmija		
Programma	Uzņēmējdarbības vadība un administrēšana (Profesionālā maģistra studiju programma)	Finanšu vadība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Datordizains (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ilgums ir 1,5 gadi vai 2 gadi pilna laika studijām.</p> <p>Programmā var studēt, ja ir iegūta vismaz 4 gadu augstākā izglītība vadības zinātnē vai ekonomikā. Programmu absolvējot, tiek iegūts profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā un administrēšanā, kas dod tiesības strādāt pedagoģisku darbu un pasniegt sociālās zinības (ekonomiku, vadībzinības) skolās, koledžās un augstskolās, turpināt izglītību doktorantūrā, kā arī strādāt uzņēmējdarbībā kā dažādu līmeņu vadītājam.</p> <p>Studiju programma nodrošina augstas kvalifikācijas vadības speciālistu sagatavošanu, kuri spējīgi sekmīgi konkurēt uzņēmējdarbības jomā darba tirgū gan Latvijā, gan ES. Programmas obligāta sastāvdaļa ir prakse.</p>	<p>Programmas ilgums ir 4 gadi (pilna laika) vai 4,5 gadi (nepilna laika). Programmā var studēt, ja ir iegūta vidējā vispārējā, vidējā profesionālā vai augstākā izglītība.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts profesionālais bakalaura finanšu vadībā un tiek iegūta kvalifikācija - finansists.</p> <p>Programmas mērķis ir sagatavot profesionālus speciālistus finanšu un grāmatvedības jomā, lai viņi spētu nodrošināt sistemātisku pieeju finanšu un ekonomiskās informācijas apstrādāšanas un uzskaites ciklam, analizēt to ar mūsdienu progresīvo pētniecības metožu palīdzību, pieņemt lēmumus pārvaldes jautājumos un izanalizēt to sekas. Programmas obligāta sastāvdaļa ir prakse.</p>	<p>Programmas ilgums ir 4 gadi (pilna laika) vai 4,5 gadi (nepilna laika). Programmā var studēt, ja ir iegūta vispārējā vidējā, profesionālā vidējā vai augstākā izglītība.</p> <p>Programmu absolvējot, tiek iegūts profesionālais bakalaura dizainā un kvalifikācija – datordizainers. Studentiem ir iespēja izvēlēties apgūt padziļināti sekojošus kursus: interneta lapu veidošanu vai interjera dizainu, poligrāfijas pamatus un lietišķo grafiku, maketēšanu, arhitektūras pamatus vai animāciju, kas ļauj pēc izglītības iegūšanas specializēties konkrētajā dizaina jomā.</p> <p>Programmā mērķis ir sagatavot starptautiskā līmenī konkurētspējīgus speciālistus ar vispusīgām zināšanām dizainā, kuri, profesionāli tālākizglītojoties, varētu kvalificēti darboties Latvijas darba tirgū (dizaina, kultūras, pētniecības un ražošanas nozarēs). Programmas obligāta sastāvdaļa ir prakse.</p>
Studiju programmas valoda	Angļu vai krievu	Krievu	Angļu vai krievu
Programmas unikalitāte Baltijā	Pēc satura līdzīgas programmas angļu valodā pieejamas vairākās citās augstskolās Latvijā un Baltijā. Tāpēc studiju maksas līmeņi netiek salīdzināti.	Līdzīgu programmu krievu valodā iespējams apgūt Mykolas Romeris Universitātē.	Līdzīgas programmas angļu vai krievu valodā netiek piedāvātas citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs.
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	1 707 EUR gadā ES valstu studentiem 2 200 EUR gadā pārējo valstu studentiem	<p>* BSA - studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	1 992 EUR gadā ES valstu studentiem; 2 400 EUR gadā pārējo valstu studentiem

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BSA, MRU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Baltijas Starptautiskā akadēmija		
Programma	Uzņēmējdarbības vadība un administrēšana (Profesionālā maģistra studiju programma)	Finanšu vadība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Datordizains (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Profesionālais maģistrs uzņēmējdarbības vadībā un administrēšanā)	Nereglamentēta profesija (Finansists)	Nereglamentēta profesija (Datordizainers)
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	* Kopā 19 ārvalstu studenti . Informāciju par studentu sadalījumu pa valstīm studiju programmu griezumā augstskola neapkopota.	* Kopā 7 ārvalstu studenti. Informāciju par studentu sadalījumu pa valstīm studiju programmu griezumā augstskola neapkopota.	* Kopā 9 ārvalstu studenti. Informāciju par studentu sadalījumu pa valstīm studiju programmu griezumā augstskola neapkopota.
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 22; docenti – 8.	Pastāvīgi: Asociētie profesori – 3; Docenti – 36; Lektori – 15; Asistenti – 1.	Pastāvīgi: Profesori – 9; Docenti – 13; Lektori un asistenti – 13.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no Polijas, Austrijas, Vācijas, Krievijas, Baltkrievijas, Dānijas, Igaunijas.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no Francijas, Vācijas, Īrijas, Lielbritānijas, Spānijas, Itālijas, ASV, Krievijas.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no ASV, Vācijas, Polijas, Somijas, Īslandes, Lietuvas un Krievijas.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Kā mērķis studiju programmas attīstības plānā ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.	Augstskolas un studiju programmas nolikumā kā mērķis nav norādīta ārvalstu studentu piesaiste.	Augstskolas un studiju programmas nolikumā kā mērķis nav norādīta ārvalstu studentu piesaiste.

* Ārvalstu studentu skaitam izmantota BSA sniegtā statistikas informācija

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BSA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Baltijas Starptautiskā akadēmija		
Programma	Uzņēmējdarbības vadība un administrēšana (Profesionālā maģistra studiju programma)	Finanšu vadība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Datordizains (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola aktīvi izvietoj reklāmas laikrakstos, žurnālos, radio, televīzijās un internetā, kā arī izvietoj informāciju katalogos, bukletos, gadskārtējās izstādēs, reģionālās un starptautiskās izstādēs.	Augstskola aktīvi izvietoj reklāmas laikrakstos, žurnālos, radio, televīzijās un internetā, kā arī izvietoj informāciju katalogos, bukletos, gadskārtējās izstādēs, reģionālās un starptautiskās izstādēs.	Augstskola aktīvi izvietoj reklāmas laikrakstos, žurnālos, radio, televīzijās un internetā, kā arī izvietoj informāciju katalogos, bukletos, gadskārtējās izstādēs, reģionālās un starptautiskās izstādēs.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā. Informācija par augstskolu pieejama arī vācu un spāņu valodā.	Informācija pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā. Informācija par augstskolu pieejama arī vācu un spāņu valodā.	Informācija pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā. Informācija par augstskolu pieejama arī vācu un spāņu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu un angļu valodā, bet nav pieejams BSA mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu un angļu valodā, bet nav pieejams BSA mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams BSA mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvāta studentu dienesta viesnīca.	Studentiem tiek piedāvāta studentu dienesta viesnīca.	Studentiem tiek piedāvāta studentu dienesta viesnīca.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Nav paredzēta tālmācība.	Nav paredzēta tālmācība.	Nav paredzēta tālmācība.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BSA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Baltijas Starptautiskā akadēmija		
Programma	Tūrisma un viesmīlības vadība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Uzņēmējdarbība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Eiropas studijas (Maģistra studiju programma)
Īss studiju programmas apraksts	<p>Programmas ilgums ir 4 gadi pilna laika studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūta vispārējā vidējā, profesionālā vidējā vai augstākā izglītība. Programmu absolvējot, tiek iegūts profesionālais bakalaura grāds tūrisma un viesmīlības uzņēmējdarbībā ar kvalifikāciju tūrisma un viesmīlības uzņēmumu vadītājs. Programma paredz sabalansētu materiāla apgūšanu kā fundamentālo teorētisko, sociālo un humanitāro zināšanu jomā, tā arī lietišķo disciplīnu tūrisma, vadībzinības un tirgūzinības jomā, kas nodrošina diplomētu speciālistu iespējas kļūt par konkurētspējīgiem speciālistiem ne tikai Latvijas, bet arī ES darba tirgū. Programmas obligāta sastāvdaļa ir mācību prakse.</p>	<p>Programmas ilgums ir 4 gadi pilna laika studijām vai 4,5 gadi nepilna laika studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūta vispārējā vidējā, profesionālā vidējā vai augstākā izglītība. Programmu absolvējot, tiek iegūta kvalifikācija – uzņēmumu un iestāžu vadītājs. Programma piedāvā studiju virzienus: firmas menedžments, informācijas sistēmas menedžments, menedžments mārketinga jomā, starptautiskais menedžments, transporta uzņēmuma vadība, sporta organizācijas menedžments. Programma sagatavo vidējā līmeņa speciālistus uzņēmējdarbības vadībai, ievērojot Eiropas biznesa vadības un organizācijas principus. Programmas absolventi iegūst zināšanas, prasmes, kas nodrošina iespēju izveidot savu biznesu vai veiksmīgi strādāt uzņēmējdarbībā, vadīt nodaļas un uzņēmējdarbības struktūrvienības finanšu, komercijas, tūrisma, apdrošināšanas, IT jomās. Programmas obligāta sastāvdaļa ir prakse.</p>	<p>Programmas ilgums ir 2 gadi pilna laika studijās. Programmā var studēt, ja ir iegūts bakalaura akadēmiskais vai profesionālais grāds sociālajās zinātnēs, vadībzinātnēs, ekonomikā vai tiesību zinātnēs. Programmu absolvējot, tiek iegūts sociālo zinātņu maģistra grāds Eiropas studijās. Programma piedāvā studiju virzienus: starptautiskās attiecības, politikas pētniecības metodoloģija un pētnieciskās metodes, Eiropas ekonomisko un sociālo modeļu attīstība, ES integrācijas politika, ES kā starptautisko attiecību subjekta pētniecība. Programmā tiek sagatavoti speciālisti, kuri ne tikai orientējas ES politisko kursu attīstībā, tās iekšpolitikā un ārējā un drošības politikā, ES integrācijas problēmās un institucionālajā attīstībā, bet arī spēj piedalīties ES politisko kursu izstrādē, analizējot kopīgo ES politiku un samērojot ES institūcijās izstrādātos politiskos kursus ar Latvijas specifiku.</p>
Studiju programmas valoda	Angļu vai krievu	Angļu vai krievu	Angļu
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā ir iespējams apgūt Biznesa augstskolā "Turība", Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolā, Kauņas koledžā un Starptautiskajā biznesa un juridiskajā augstskolā.	Pēc satura līdzīgas programmas angļu valodā pieejamas vairākās citās augstskolās Latvijā un Baltijā. Tāpēc studiju maksas līmeņi netiek salīdzināti.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Latvijas Universitātē, Klaipēdas Universitātē, Mykolas Romeris Universitātē, Tallinas Universitātē, Tartu Universitātē un Tallinas Tehnoloģiju universitātē.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BSA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola Programma	Tūrisma un viesmīlības vadība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Baltijas Starptautiskā akadēmija Uzņēmējdarbība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Eiropas studijas (Maģistra studiju programma)
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<p>EUR/gadā</p> <p>BSA* BAT* ISMA KK SBJA*</p> <p>* BSA - studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem * BAT – studiju maksa ES valstu, NVS valstu un Gruzijas studentiem/pārējo valstu studentiem * SBJA – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	<p>1 707 EUR gadā ES valstu studentiem 1 800 EUR gadā pārējo valstu studentiem</p>	<p>EUR/gadā</p> <p>BSA* LU* TU* TartuU TTU</p> <p>* BSA - studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem * LU, TU – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem Par studiju maksu KU dati nav pieejami</p>
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	<p>Nereglamentēta profesija (Tūrisma un viesmīlības uzņēmumu vadītājs)</p>	<p>Nereglamentēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)</p>	<p>Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu maģistrs Eiropas studijās)</p>
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	<p>* Kopā 16 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati). Informāciju par studentu sadalījumu pa valstīm studiju programmu griezumā augstskola neapkopo.</p>	<p>* Kopā 37 ārvalstu studenti, t.sk., 21 mācās Starptautisko menedžmentu, bet 16 Firms menedžmentu (2010./2011. ak.g. dati). Informāciju par studentu sadalījumu pa valstīm studiju programmu griezumā augstskola neapkopo.</p>	<p>* Kopā 21 ārvalstu students, t.sk., 13 mācās Eiropas politiku, bet 8 Starptautiskās attiecības (2010./2011. ak.g. dati). Informāciju par studentu sadalījumu pa valstīm studiju programmu griezumā augstskola neapkopo.</p>
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	<p>Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.</p>	<p>Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.</p>	<p>Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.</p>
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	<p>Pastāvīgi: Asociētie profesori – 9; Docenti – 24; Lektori – 22; Asistenti – 1.</p>	<p>Pastāvīgi: Asociētie profesori – 12; Profesori – 4; Docenti – 23; Lektori – 10.</p>	<p>Pastāvīgi: Asociētie profesori – 5; Profesors – 1; Docents – 1; Lektori – 2.</p>
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	<p>Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no Dānijas, Zviedrijas, Polijas, Krievijas, Somijas, Igaunijas, Vācijas.</p>	<p>Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīts viesprofesors – 1; viesdocenti – 4; vieslektors – 1.</p>	<p>Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju. Ir piesaistīti vieslektori no Polijas, Krievijas, ASV.</p>

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota BSA sniegtā statistikas informācija.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BSA, BAT, LU, ISMA, KK, SBJA, MRA, TU, TartuU, TTU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

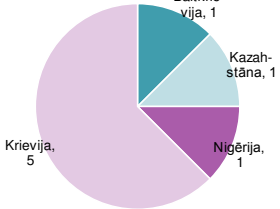
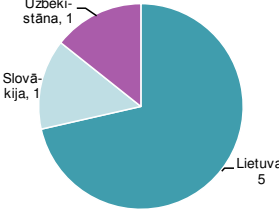
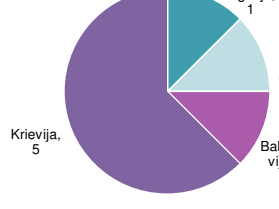
Programma	Baltijas Starptautiskā akadēmija		
	Tūrisma un viesmīlības vadība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Uzņēmējdarbība (2. līmeņa profesionālā bakalaura studiju programma)	Eiropas studijas (Maģistra studiju programma)
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Kā mērķis studiju programmas attīstības plānā ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.	Kā mērķis studiju programmas attīstības plānā ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.	Kā mērķis studiju programmas attīstības plānā ir izvirzīta ārvalstu studentu piesaiste.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola aktīvi izvietoj reklāmas laikrakstos, žurnālos, radio, televīzijās un internetā, kā arī izvietoj informāciju katalogos, bukletos, gadskārtējās izstādēs, reģionālās un starptautiskās izstādēs.	Augstskola aktīvi izvietoj reklāmas laikrakstos, žurnālos, radio, televīzijās un internetā, kā arī izvietoj informāciju katalogos, bukletos, gadskārtējās izstādēs, reģionālās un starptautiskās izstādēs.	Augstskola aktīvi izvietoj reklāmas laikrakstos, žurnālos, radio, televīzijās un internetā, kā arī izvietoj informāciju katalogos, bukletos, gadskārtējās izstādēs, reģionālās un starptautiskās izstādēs.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā. Informācija par augstskolu pieejama arī vācu un spāņu valodā.	Informācija pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā. Informācija par augstskolu pieejama arī vācu un spāņu valodā.	Informācija pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā. Informācija par augstskolu pieejama arī vācu un spāņu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu un angļu valodā, bet nav pieejams BSA mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams BSA mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu un angļu valodā, bet nav pieejams BSA mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvāta studentu dienesta viesnīca.	Studentiem tiek piedāvāta studentu dienesta viesnīca.	Studentiem tiek piedāvāta studentu dienesta viesnīca
Tālmācības iespējas studiju programmā	Nav paredzēta tālmācība.	Angļu valodā šobrīd tālmācība nenotiek.	Nav paredzēta tālmācība.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BSA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze																			
Augstskola	Transporta un sakaru institūts																		
Programma	Sociālo zinātņu bakalaurs vadībzinātnē (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)	Transporta un biznesa loģistika (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Dabaszinātņu bakalaurs datorzinātnēs (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)																
Īss studiju programmas apraksts	Studiju programma ilgst 3 gadus pilna laika studijās un iegūstamais grāds ir sociālo zinātņu bakalaura grāds vadībzinātnē. Programmas mērķis ir iemācīt studentus izveidot efektīvu lēmumu pieņemšanas loģiku, sniegt tiem uzņēmuma vadības, novērtējuma un darbības optimizācijas zināšanas, kuru virziens ir sasniegt uzņēmuma darbības stratēģisko mērķi un tā misijas izpildi. Šo uzdevumu izpilde tiek nodrošināta ar studējošo augstu kompetenci uzņēmuma vadības jautājumos.	Studiju programma ilgst 4 gadus pilna laika studijās un iegūstamais grāds ir profesionālais bakalaura grāds transporta un biznesa loģistikā ar profesionālo kvalifikāciju - vadītājs transporta un biznesa loģistikā. Programmas mērķis ir sagatavot speciālistus, kuri spēj īstenot pētījumus un izstrādes, kas saistītas ar plūsmu (materiālo, finanšu, informācijas vai to savienojumu) optimizāciju ražošanas un komerciālajā sfērā, loģistikas darbību transporta pakalpojumu sniegšanas sfērā, kas īstenojami jebkuras īpašuma formas uzņēmumos, kā arī valsts pārvaldes institūciju ietvaros un kuri atbilst mūsdienu prasībām kompetentu lēmumu pieņemšanā Latvijas tautsaimniecības brīvā tirgus apstākļos.	Studiju programma ilgst 4 gadus pilna laika studijās un iegūstamais grāds ir dabaszinātņu bakalaura grāds datorzinātnēs. Programmas mērķis ir sagatavot speciālistus, kuri pēc studiju beigām būtu spējīgs veikt projektēšanas un konstruēšanas, ražošanas tehnoloģisko, zinātniski pētniecisko, organizatorisko un vadīšanas, kā arī ekspluatācijas darbību, kura saistīta ar datortehnikas programmas līdzekļu izstrādi un izmantošanu.																
Studiju programmas valoda	Angļu vai krievu	Angļu vai krievu	Angļu vai krievu																
Programmas unikalitāte Baltijā	Pēc satura līdzīgas programmas angļu valodā plaši izplatītas citās augstskolās Latvijā un Baltijā. Tāpēc studiju maksas līmeņi netiek salīdzināti.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Viļņas Ģedimina Tehniskajā universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Rīgas Tehniskajā universitātē, Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolā, Viļņas Ģedimina Tehniskajā universitātē, Šauļu universitātē.																
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	3 200 EUR gadā (Angļu valodā) 1 900 EUR gadā (Krievu valodā)	<table border="1"> <caption>Tuition fees in EUR/year</caption> <thead> <tr> <th>Institution</th> <th>Tuition Fee (EUR/year)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TSI*</td> <td>3200</td> </tr> <tr> <td>VGTU</td> <td>1750</td> </tr> </tbody> </table> <p>*TSI – studiju maksa mācoties krievu valodā 1900 EUR gadā</p>	Institution	Tuition Fee (EUR/year)	TSI*	3200	VGTU	1750	<table border="1"> <caption>Tuition fees in EUR/year</caption> <thead> <tr> <th>Institution</th> <th>Tuition Fee (EUR/year)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>TSI*</td> <td>3200</td> </tr> <tr> <td>RTU*</td> <td>1314</td> </tr> <tr> <td>ISMA</td> <td>1992</td> </tr> <tr> <td>VGTU</td> <td>1750</td> </tr> </tbody> </table> <p>*TSI – studiju maksa mācoties krievu valodā 1900 EUR gadā *RTU – studiju maksa ES, Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas un NVS valstu studentiem, Gruzijas, Turkmēnistānas, Ukrainas studentiem/ pārējo valstu studentiem Par studiju maksu SU dati nav pieejami</p>	Institution	Tuition Fee (EUR/year)	TSI*	3200	RTU*	1314	ISMA	1992	VGTU	1750
Institution	Tuition Fee (EUR/year)																		
TSI*	3200																		
VGTU	1750																		
Institution	Tuition Fee (EUR/year)																		
TSI*	3200																		
RTU*	1314																		
ISMA	1992																		
VGTU	1750																		

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolas vadību, TSI, RTU, ISMA, VGTU, SU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Transporta un sakaru institūts		
Programma	Sociālo zinātņu bakalaurs vadībzinātnē (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)	Transporta un biznesa loģistika (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Dabaszinātņu bakalaurs datorzinātnēs (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu bakalaura vadībzinātnē)	Nereglamentēta profesija (Vadītājs transporta un biznesa loģistikā)	Nereglamentēta profesija (Dabaszinātņu bakalaura datorzinātnēs)
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	* Kopā 8 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati). 	* Kopā 7 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati). 	* Kopā 8 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori un Asociētie profesori - 5, Docenti - 13, Lektori - 14 un Asistenti - 2.	Pastāvīgi: Profesori un Asociētie profesori - 6, Docenti - 13, Lektori - 14, Asistenti - 2.	Pastāvīgi: Profesori un Asociētie profesori - 15, Docenti - 16, Lektori - 17, Asistenti - 4.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Augstskolas stratēģijā ietilpst kā Eiropas, tā arī NVS valstu studentu piesaistīšana.	Augstskolas stratēģijā ietilpst kā Eiropas, tā arī NVS valstu studentu piesaistīšana.	Augstskolas stratēģijā ietilpst kā Eiropas, tā arī NVS valstu studentu piesaistīšana.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola ir piedalījusies izstādēs Kazahstānā, sadarbojas ar partneraugstskolām, kā arī izmanto aģentu pakalpojumus.	Augstskola ir piedalījusies izstādēs Kazahstānā, sadarbojas ar partneraugstskolām, kā arī izmanto aģentu pakalpojumus.	Augstskola ir piedalījusies izstādēs Kazahstānā, sadarbojas ar partneraugstskolām, kā arī izmanto aģentu pakalpojumus.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota TSI sniegtā statistikas informācija.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolas vadību, TSI mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Transporta un sakaru institūts		
Programma	Sociālo zinātņu bakalaurs vadībzinātnē (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)	Transporta un biznesa loģistika (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Dabaszinātņu bakalaurs datorzinātnēs (Bakalaura akadēmiskā studiju programma)
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā gan angļu, gan krievu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā gan angļu, gan krievu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā gan angļu, gan krievu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams TSI mājas lapā.	Pašnovērtējums ir pieejams tikai AIKNC mājas lapā gan angļu, gan latviešu valodā, bet nav pieejams TSI mājas lapā.	Pašnovērtējums ir pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams TSI mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem par atsevišķu samaksu ir iespējams dzīvot studentu viesnīcā.	Studentiem par atsevišķu samaksu ir iespējams dzīvot studentu viesnīcā.	Studentiem par atsevišķu samaksu ir iespējams dzīvot studentu viesnīcā.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Netiek piedāvāta tālmācība.	Angļu un krievu valodā ir iespēja programmu apgūt tālmācības veidā.	Netiek piedāvāta tālmācība.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolas vadību, TSI mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Transporta un sakaru institūts	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola																	
Programma	Sociālo zinātņu maģistrs vadībzinātnē (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs (Profesionālā bakalaura studiju programma)																
Īss studiju programmas apraksts	Studiju programma ilgst 3 gadus pilna laika studijās, un iegūstamais grāds ir sociālo zinātņu maģistra grāds vadībzinātnē. Programmas mērķis ir iemācīt izveidot un attīstīt vadības efektīvu lēmumu pieņemšanas loģiku, sniegt studentiem uzņēmuma vadības, novērtējuma un darbības optimizācijas zināšanas, kuras palīdz sasniegt uzņēmuma darbības stratēģiskos mērķus un misijas izpildi.	ISMA 2. līmeņa augstākās profesionālās izglītības studiju programma "Uzņēmējdarbības vadība" integrētā veidā studentam sniedz augstāko profesionālo un bakalaura izglītību. Studijas pilna laika klātienēs nodaļā notiek 4 gadus. Programmas ietvaros tiek piedāvāts apgūt šādas specializācijas: uzņēmējdarbības vadība, uzņēmējdarbības vadības tiesiskais nodrošinājums, kultūras menedžments, brīvā laika organizators (animators), datortehnoloģijas menedžmentā, naftas ķīmijas objektu menedžments, nanotehnoloģiju menedžments, starptautiskās komunikācijas biznesā un menedžmentā, tirdzniecības menedžments, uzņēmējdarbības vadība vides dizainā, sporta menedžments.	Programmas ilgums ir 4 gadi pilna laika studijās. Programma ir akreditēta kā profesionālā bakalaura studiju programma un, to absolvējot, tiek iegūts profesionālais bakalaura uzņēmējdarbības vadībā ar kvalifikāciju "Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs". Programmas absolventi ir spējīgi veikt tūrisma pakalpojumu tirgus izpēti, organizēt tūrisma produkta attīstību Latvijā un ārpus tās, vadīt tūrisma firmas un citas organizācijas (t.sk. tūrisma aģentūras, viesnīcas, restorānus, transporta firmas, tūrisma un atpūtas centrus), strādāt mārketinga pētījumu nodaļās, konsultāciju birojos, tūrisma reklāmas un žurnālistikas sfērā.																
Studiju programmas valoda	Angļu vai krievu	Angļu vai krievu	Angļu vai krievu																
Programmas unikalitāte Baltijā	Pēc satura līdzīgas programmas angļu valodā plaši izplatītas citās augstskolās Latvijā un Baltijā. Tāpēc studiju maksas līmeņi netiek salīdzināti.	Pēc satura līdzīgas programmas angļu un krievu valodā plaši izplatītas citās augstskolās Latvijā un Baltijā. Tāpēc studiju maksas līmeņi netiek salīdzināti.	Līdzīga programmu angļu valodā ir iespējams apgūt Biznesa augstskolā "Turība", Baltijas Starptautiskajā akadēmijā, Kauņas koledžā un Starptautiskajā biznesa un juridiskajā augstskolā.																
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	3 500 EUR gadā (Angļu valodā) 1 992 EUR gadā (Krievu valodā)	1 508 EUR gadā	<table border="1"> <caption>Studiju maksas salīdzinājums (EUR/gada)</caption> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gada)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ISMA</td> <td>607</td> </tr> <tr> <td>BSA*</td> <td>1 565</td> </tr> <tr> <td>BAT*</td> <td>1 800</td> </tr> <tr> <td>KK</td> <td>2 100</td> </tr> <tr> <td>SBJA*</td> <td>2 000</td> </tr> <tr> <td>SBJA*</td> <td>2 500</td> </tr> <tr> <td>SBJA*</td> <td>4 000</td> </tr> </tbody> </table> <p>* BAT – studiju maksa ES valstu, NVS valstu un Gruzijas studentiem/ pārējo valstu studentiem * BSA - studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem * SBJA – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gada)	ISMA	607	BSA*	1 565	BAT*	1 800	KK	2 100	SBJA*	2 000	SBJA*	2 500	SBJA*	4 000
Augstskola	Maksa (EUR/gada)																		
ISMA	607																		
BSA*	1 565																		
BAT*	1 800																		
KK	2 100																		
SBJA*	2 000																		
SBJA*	2 500																		
SBJA*	4 000																		

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, TSI, ISMA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt, www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Transporta un sakaru institūts	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola											
Programma	Sociālo zinātņu maģistrs vadībinātnē (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs (Profesionālā bakalaura studiju programma)										
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu maģistrs vadībinātnē)	Nereglamentēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)	Nereglamentēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)										
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	<p>* Kopā 6 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu sadalījums</caption> <thead> <tr> <th>Valsts</th> <th>Skaits</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Tadžikistāna</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Baltkrievija</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Slovākija</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Krievija</td> <td>2</td> </tr> </tbody> </table>	Valsts	Skaits	Tadžikistāna	2	Baltkrievija	1	Slovākija	1	Krievija	2	<p>* Augstskolā mācās 150 ārvalstu studentu, no kuriem lielākā daļa (88) ir no Ukrainas (2010./2011. ak.g. dati). Dati par ārvalstu studentiem studiju programmu griezumā netiek apkopoti.</p>	<p>* Augstskolā mācās 150 ārvalstu studentu, no kuriem lielākā daļa (88) ir no Ukrainas (2010./2011. ak.g. dati). Dati par ārvalstu studentiem studiju programmu griezumā netiek apkopoti.</p>
Valsts	Skaits												
Tadžikistāna	2												
Baltkrievija	1												
Slovākija	1												
Krievija	2												
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Vidējais sekmju līmenis būtiski neatšķiras starp vietējiem un ārvalstu studentiem.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.										
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori un Asociētie profesori – 5; Docenti – 13; Lektori - 14 un Asistenti - 2.	Pastāvīgi: Profesori – 2; Asociētie profesori – 5; Docenti – 17; Lektori – 20.	Pastāvīgi: Profesori – 3; Asociētie profesori – 5; Docenti – 20; Lektori – 20.										
Ārvalstu pasniedzēju studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.	2006./2007. ak. g., kurš bija pēdējais gads, par kuru pieejama informācija, programmā pasniedza 4 vieslektori no Lietuvas.	2006./2007. ak. g., kurš bija pēdējais gads, par kuru pieejama informācija, programmā pasniedza 4 vieslektori no Lietuvas.										
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Augstskolas stratēģijā ietilpst kā Eiropas, tā arī NVS valstu studentu piesaistīšana.	Augstskolas satversmē ir minēts, ka "augstskolas mērķis ir sniegt Latvijas Republikas iedzīvotājiem, kā arī ārvalstniekiem augstāko profesionālo un akadēmisko izglītību uzņēmējdarbības jomā atbilstošu informācijas laikmeta šodienas un nākotnes prasībām".	Augstskolas satversmē ir minēts, ka "augstskolas mērķis ir sniegt Latvijas Republikas iedzīvotājiem, kā arī ārvalstniekiem augstāko profesionālo un akadēmisko izglītību uzņēmējdarbības jomā atbilstošu informācijas laikmeta šodienas un nākotnes prasībām".										
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola ir piedalījusies izstādēs Kazahstānā, sadarbojas ar partneraugstskolām, kā arī izmanto aģentu pakalpojumus.	Informācija nav pieejama.	Informācija nav pieejama.										

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota TSI, ISMA sniegtā statistikas informācija.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, TSI, ISMA mājas lapās pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Transporta un sakaru institūts	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	
Programma	Sociālo zinātņu maģistrs vadībinātnē (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Tūrisma uzņēmējdarbības vadītājs (Profesionālā bakalaura studiju programma)
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā gan angļu, gan krievu valodā.	Informācija par studiju programmu pieejama augstskolas mājas lapā latviešu, krievu un angļu valodā.	Informācija par studiju programmu pieejama augstskolas mājas lapā latviešu, krievu un angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams TSI mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā latviešu valodā, bet nav pieejams ISMA mājas lapā.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā gan angļu, gan latviešu valodā, bet nav pieejams ISMA mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem par atsevišķu samaksu ir iespējams dzīvot studentu viesnīcā.	Kompleksi piedāvājumi netiek piedāvāti, kā arī nav iespējams identificēt informāciju, kas liecinātu par kopmītņu pieejamību.	Kompleksi piedāvājumi netiek piedāvāti, kā arī nav iespējams identificēt informāciju, kas liecinātu par kopmītņu pieejamību.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Netiek piedāvāta tālmācība.	Studiju programmā tiek piedāvāta tālmācības iespēja.	Studiju programmā tiek piedāvāta tālmācības iespēja.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, TSI, ISMA mājas lapās pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Juridiskā augstskola								
Programma	Tiesības un finanses (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Starptautiskās un Eiropas tiesības (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Starptautiskās publiskās tiesības un cilvēktiesības (Maģistra akadēmiskā studiju programma)						
Īss studiju programmas apraksts	Studiju programmas ietvaros 1,2 līdz 1,5 gadu laikā tiek iegūts sociālo zinātņu maģistrs tiesībās un finansēs. Studiju programmas mērķis ir nodrošināt augsti kvalificētu jaunu speciālistu sagatavošanu starpdisciplināru pētījumu veikšanai starptautiskā vidē tiesību un finanšu jomās, kā arī nodarbinātībai finanšu sektorā un juridiskajās praksēs saistībā Latvijā, citās Eiropas Savienības valstīs un citviet pasaulē.	Programmas ilgums ir 1 gads pilna laika klātienē studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūts bakalaura vai maģistra grāds tiesību zinātnē vai citās radnieciskās jomās, ja ir apgūti tiesību pamati vai ir juridiska darba pieredze. Studiju programmas ietvaros tiek iegūts sociālo zinātņu maģistra grāds tiesību zinātnē ar specializāciju starptautiskajās un Eiropas tiesībās. Programma sniedz padziļinātas zināšanas trīs jomās: starptautiskās publiskās tiesībās, starptautiskajās privāttiesībās un ES tiesībās.	Programmas ilgums ir 1 gads pilna laika klātienē studijām. Programmā var studēt, ja ir iegūts sociālo zinātņu bakalaura vai maģistra grāds tiesību zinātnē vai citā radniecīgā jomā, ja ir apgūti tiesību pamati vai ir juridiska darba pieredze. Studiju programmas ietvaros tiek iegūts maģistra grāds tiesību zinātnē ar specializāciju starptautiskajās publiskajās tiesībās un cilvēktiesībās. Programma sniedz padziļinātas zināšanas starptautisko tiesību un tās nozares – cilvēktiesību – jomā. Programma ietver starptautiskās publiskās tiesības un cilvēktiesības, starptautiskās humanitārās tiesības, starptautiskās krimināltiesības, Eiropas cilvēktiesības un biznesu un cilvēktiesības.						
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu						
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Mykolas Romeris Universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Mykolas Romeris Universitātē un Tallinas Tehnoloģiskajā universitātē.	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Mykolas Romeris Universitātē.						
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<table border="1"> <caption>Studiju maksas salīdzinājums (EUR/gadā)</caption> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>RJA</td> <td>4980</td> </tr> <tr> <td>MRU</td> <td>2560</td> </tr> </tbody> </table>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	RJA	4980	MRU	2560	Tā kā konkurējošās augstskolu piedāvātās studiju programmas apgūstamas 2 gadu laikā, tad mācību maksa nav tieši salīdzināma.	Tā kā konkurējošās augstskolu piedāvātās studiju programmas apgūstamas 2 gadu laikā, tad mācību maksa nav tieši salīdzināma.
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)								
RJA	4980								
MRU	2560								

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, RJA, TTU, KTU, VGTU, KU, MRU mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt, www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze																																											
Augstskola	Rīgas Juridiskā augstskola																																										
Programma	Tiesības un Finances (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Starptautiskās un Eiropas tiesības (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Starptautiskās publiskās tiesības un cilvēktiesības (Maģistra akadēmiskā studiju programma)																																								
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (sociālo zinātņu maģistrs tiesībās un finansēs)	Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu maģistrs tiesību zinātnē ar specializāciju starptautiskajās un Eiropas tiesībās)	Nereglamentēta profesija (Sociālo zinātņu maģistrs tiesību zinātnē ar specializāciju starptautiskajās publiskajās tiesībās un cilvēktiesībās)																																								
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	<p>* Kopā 3 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu skaits (2010./2011. ak.g. dati)</caption> <tr><th>Valsts</th><th>Skaits</th></tr> <tr><td>Igaunija</td><td>1</td></tr> <tr><td>ASV</td><td>1</td></tr> <tr><td>Libāna</td><td>1</td></tr> </table>	Valsts	Skaits	Igaunija	1	ASV	1	Libāna	1	<p>* Kopā 7 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu skaits (2010./2011. ak.g. dati)</caption> <tr><th>Valsts</th><th>Skaits</th></tr> <tr><td>Horvātija</td><td>2</td></tr> <tr><td>Igaunija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Lietuva</td><td>1</td></tr> <tr><td>Somija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Ukraina</td><td>1</td></tr> <tr><td>Zviedrija</td><td>1</td></tr> </table>	Valsts	Skaits	Horvātija	2	Igaunija	1	Lietuva	1	Somija	1	Ukraina	1	Zviedrija	1	<p>* Kopā 18 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu skaits (2010./2011. ak.g. dati)</caption> <tr><th>Valsts</th><th>Skaits</th></tr> <tr><td>Gruzija</td><td>8</td></tr> <tr><td>Čehija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Armēnija</td><td>2</td></tr> <tr><td>Albānija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Uzbekistāna</td><td>2</td></tr> <tr><td>Ukraina</td><td>2</td></tr> <tr><td>Melnkalne</td><td>1</td></tr> <tr><td>Maķedonija</td><td>1</td></tr> </table>	Valsts	Skaits	Gruzija	8	Čehija	1	Armēnija	2	Albānija	1	Uzbekistāna	2	Ukraina	2	Melnkalne	1	Maķedonija	1
Valsts	Skaits																																										
Igaunija	1																																										
ASV	1																																										
Libāna	1																																										
Valsts	Skaits																																										
Horvātija	2																																										
Igaunija	1																																										
Lietuva	1																																										
Somija	1																																										
Ukraina	1																																										
Zviedrija	1																																										
Valsts	Skaits																																										
Gruzija	8																																										
Čehija	1																																										
Armēnija	2																																										
Albānija	1																																										
Uzbekistāna	2																																										
Ukraina	2																																										
Melnkalne	1																																										
Maķedonija	1																																										
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.	Informācija šādā griezumā augstskolā netiek apkopota.																																								
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 1, Viesprofesori – 5, Asociētie profesori – 2, Vies asociētie profesori – 3, Docenti -1, Lektori – 6, Vieslektori – 6.	Pastāvīgi: Profesori – 6; Viesprofesori – 3; Asociētie profesori – 3; Lektori – 8; Vieslektori – 4.	Pastāvīgi: Profesori – 6; Viesprofesori – 3; Asociētie profesori – 3; Lektori – 8; Vieslektori – 4.																																								
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā ir piesaistīti kopumā 15 viesprofesori un profesionāļi no Zviedrijas, Vācijas, Itālijas, Igaunijas un Dānijas.	Programmā ir piesaistīti viesprofesori un profesionāļi no Zviedrijas, Vācijas, Itālijas, Igaunijas un Dānijas.	Programmā ir piesaistīti viesprofesori un profesionāļi no Zviedrijas, Vācijas, Itālijas, Igaunijas un Dānijas.																																								
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Viens no studiju programmas mērķiem ir ārvalstu studentu skaita palielināšana (it īpaši no Baltijas valstīm).	Viens no studiju programmas mērķiem ir ārvalstu studentu skaita palielināšana (it īpaši no Baltijas valstīm).	Viens no studiju programmas mērķiem ir ārvalstu studentu skaita palielināšana (it īpaši no Baltijas valstīm).																																								

* Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota RJA, sniegtā statistikas informācija.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolas vadību, RJA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Rīgas Juridiskā augstskola		
Programma	Tiesības un Finances (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Starptautiskās un Eiropas tiesības (Maģistra akadēmiskā studiju programma)	Starptautiskās publiskās tiesības un cilvēktiesības (Maģistra akadēmiskā studiju programma)
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Augstskola aktīvi darbojas sociālos tīklos, izplata informāciju par studiju iespējām bukletos.	Augstskola aktīvi darbojas sociālos tīklos, izplata informāciju par studiju iespējām bukletos.	Augstskola aktīvi darbojas sociālos tīklos, izplata informāciju par studiju iespējām bukletos.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums angļu valodā ir pieejams tikai AIKNC mājas lapā, bet nav pieejams RJA mājas lapā.	Pašnovērtējums angļu valodā ir pieejams tikai AIKNC mājas lapā, bet nav pieejams RJA mājas lapā.	Pašnovērtējums angļu valodā ir pieejams tikai AIKNC mājas lapā, bet nav pieejams RJA mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu kopmītnes.	Studentiem tiek piedāvātas studentu kopmītnes.	Studentiem tiek piedāvātas studentu kopmītnes.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Nav paredzēta tālmācība.	Nav paredzēta tālmācība.	Nav paredzēta tālmācība.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolas vadību, RJA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola Programma	Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Biznesa augstskola "Turība" Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Tūrisma stratēģiskā vadība (Profesionālā maģistra studiju programma)												
Īss studiju programmas apraksts	Studiju programmas ietvaros tiek iegūts profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbībā ar kvalifikāciju "Uzņēmumu un iestāžu vadītājs". Studiju programma klātienē tiek apgūta 4 gadus. Programmas ietvaros tiek apgūta tūrisma nozare un tai nepieciešamās pamatprasmes, uzņēmējdarbības organizēšana un vadība, tūrisma nozares plānošana, tūrisma projektu vadība, starptautiskais tūrisma bizness un pasaules tūrisma tendences, kā arī jāizstrādā zinātniski pētnieciskais darbs un jāiziet prakse Latvijas vai ārzemju tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumos visos studiju gados.	Studiju programmas ietvaros tiek iegūts profesionālais bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā ar kvalifikāciju "Uzņēmumu un iestāžu vadītājs". Studiju programma klātienē tiek apgūta 4 gadus. Studiju ietvaros tiek apgūta gan ekonomikas teorija, mārketinga, finanšu, personālvadības principi, kā arī stratēģiskās plānošanas elementi un inovāciju vadība. Iespējams izvēlēties arī starp specializācijām mārketinga un finanšu vadībā, kā arī obligāts nosacījums absolvēšanai ir prakse studiju specialitātē.	Studiju programmas ietvaros tiek iegūts profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā ar kvalifikāciju "Uzņēmumu un iestāžu vadītājs". Studiju programma tiek apgūta 1,5 gadus. Pirmajā studiju gadā maģistranti apgūst tūrisma stratēģiskās vadības, plānošanas, prognozēšanas likumsakarības un metodes. Otrajā studiju gadā teorētiskās studiju zināšanas tiek nostiprinātas praksē tūrisma un viesmīlības uzņēmumos.												
Studiju programmas valoda	Angļu	Angļu	Angļu												
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolā, Baltijas Starptautiskajā akadēmijā, Kauņas koledžā un Starptautiskajā biznesa un juridiskajā augstskolā.	Pēc satura līdzīgas programmas angļu valodā plaši izplatītas citās augstskolās Latvijā un Baltijā.	Programma netiek piedāvāta angļu valodā citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs.												
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<table border="1"> <caption>Studiju maksas salīdzinājums (EUR/gadā)</caption> <thead> <tr> <th>Institūcija</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>BAT*</td> <td>2 100</td> </tr> <tr> <td>ISMA</td> <td>1 607</td> </tr> <tr> <td>BSA*</td> <td>1 565</td> </tr> <tr> <td>KK</td> <td>2 000</td> </tr> <tr> <td>SBJA*</td> <td>4 000</td> </tr> </tbody> </table> <p>* BAT – studiju maksa ES valstu, NVS valstu un Gruzijas studentiem/ pārējo valstu studentiem * BSA - studiju maksa ES valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem * SBJA – studiju maksa ES un EEZ valstu studentiem/ pārējo valstu studentiem</p>	Institūcija	Maksa (EUR/gadā)	BAT*	2 100	ISMA	1 607	BSA*	1 565	KK	2 000	SBJA*	4 000	2 100 EUR gadā ES valstu, NVS valstu un Gruzijas studentiem 2 800 EUR gadā pārējo valstu studentiem	2 100 EUR gadā ES valstu, NVS valstu un Gruzijas studentiem 2 800 EUR gadā pārējo valstu studentiem
Institūcija	Maksa (EUR/gadā)														
BAT*	2 100														
ISMA	1 607														
BSA*	1 565														
KK	2 000														
SBJA*	4 000														

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolas vadību, BAT, ISMA, BSA, KK, SBJA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt un www.studyinestonia.ee mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Biznesa augstskola "Turība"																																																																						
Programma	Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Tūrisma stratēģiskā vadība (Profesionālā maģistra studiju programma)																																																																				
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)	Nereglamentēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)	Nereglamentēta profesija (Uzņēmumu un iestāžu vadītājs)																																																																				
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	<p>* Kopā 48 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu skaits un raksturojums (Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība)</caption> <thead> <tr> <th>Valsts</th> <th>Skaits</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Francija</td><td>10</td></tr> <tr><td>Turcija</td><td>8</td></tr> <tr><td>Dienvietkoreja</td><td>6</td></tr> <tr><td>Polija</td><td>6</td></tr> <tr><td>Šveice</td><td>3</td></tr> <tr><td>Vācija</td><td>2</td></tr> <tr><td>Somija</td><td>2</td></tr> <tr><td>Spānija</td><td>2</td></tr> <tr><td>Lietuva</td><td>2</td></tr> <tr><td>Azerbaidžāna</td><td>2</td></tr> <tr><td>Krievija</td><td>2</td></tr> <tr><td>Horvātija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Gruzija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Maroka</td><td>1</td></tr> <tr><td>Kazahstāna</td><td>1</td></tr> </tbody> </table>	Valsts	Skaits	Francija	10	Turcija	8	Dienvietkoreja	6	Polija	6	Šveice	3	Vācija	2	Somija	2	Spānija	2	Lietuva	2	Azerbaidžāna	2	Krievija	2	Horvātija	1	Gruzija	1	Maroka	1	Kazahstāna	1	<p>* Kopā 15 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu skaits un raksturojums (Uzņēmējdarbības vadība)</caption> <thead> <tr> <th>Valsts</th> <th>Skaits</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Polija</td><td>6</td></tr> <tr><td>Krievija</td><td>3</td></tr> <tr><td>Francija</td><td>2</td></tr> <tr><td>Azerbaidžāna</td><td>1</td></tr> <tr><td>Baltkrievija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Moldova</td><td>1</td></tr> <tr><td>Gruzija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Kamerūna</td><td>1</td></tr> </tbody> </table>	Valsts	Skaits	Polija	6	Krievija	3	Francija	2	Azerbaidžāna	1	Baltkrievija	1	Moldova	1	Gruzija	1	Kamerūna	1	<p>* Kopā 9 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <table border="1"> <caption>Ārvalstu studentu skaits un raksturojums (Tūrisma stratēģiskā vadība)</caption> <thead> <tr> <th>Valsts</th> <th>Skaits</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Uzbekistāna</td><td>2</td></tr> <tr><td>Francija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Gruzija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Azerbaidžāna</td><td>1</td></tr> <tr><td>Lietuva</td><td>1</td></tr> <tr><td>Krievija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Nigērija</td><td>1</td></tr> <tr><td>Kazahstāna</td><td>1</td></tr> </tbody> </table>	Valsts	Skaits	Uzbekistāna	2	Francija	1	Gruzija	1	Azerbaidžāna	1	Lietuva	1	Krievija	1	Nigērija	1	Kazahstāna	1
Valsts	Skaits																																																																						
Francija	10																																																																						
Turcija	8																																																																						
Dienvietkoreja	6																																																																						
Polija	6																																																																						
Šveice	3																																																																						
Vācija	2																																																																						
Somija	2																																																																						
Spānija	2																																																																						
Lietuva	2																																																																						
Azerbaidžāna	2																																																																						
Krievija	2																																																																						
Horvātija	1																																																																						
Gruzija	1																																																																						
Maroka	1																																																																						
Kazahstāna	1																																																																						
Valsts	Skaits																																																																						
Polija	6																																																																						
Krievija	3																																																																						
Francija	2																																																																						
Azerbaidžāna	1																																																																						
Baltkrievija	1																																																																						
Moldova	1																																																																						
Gruzija	1																																																																						
Kamerūna	1																																																																						
Valsts	Skaits																																																																						
Uzbekistāna	2																																																																						
Francija	1																																																																						
Gruzija	1																																																																						
Azerbaidžāna	1																																																																						
Lietuva	1																																																																						
Krievija	1																																																																						
Nigērija	1																																																																						
Kazahstāna	1																																																																						
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Ārvalstu studentu sekmju kopumā ir nedaudz augstākas kā vietējo studentu sekmju.	Vēl nav iespējams objektīvi salīdzināt sekmju, jo pirmie ārvalstu studenti programmā tika uzņemti tikai šajā studiju gadā.	Ārvalstu studentu sekmju kopumā ir nedaudz augstākas kā vietējo studentu sekmju.																																																																				
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 2; Asociētie profesori – 4; Docenti – 4; Lektori – 25; Asistenti – 2. Programmai piesaistīti arī pasniedzēji, kas augstskolā neatrodas pamatdarbā: Docenti – 1; Lektori – 20.	Pastāvīgi: Asociētie profesori – 4; Docenti – 10; Lektori – 13; Asistenti – 2. Programmai piesaistīti arī pasniedzēji, kas augstskolā neatrodas pamatdarbā: Asociētie profesori – 2; Docenti – 2; Lektori – 5.	Pastāvīgi: Asociētie profesori – 4; Docenti – 2; Lektori – 7. Programmai piesaistīti arī pasniedzēji, kas augstskolā neatrodas pamatdarbā: Lektori – 6.																																																																				
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Pastāvīgie pasniedzēji: Vācija – 1 (Docents); Libāna – 1 (Lektors); Indija – 1 (Lektors). Viespasniedzēji: Itālija – 1 (Lektors).	Pastāvīgie pasniedzēji: Libāna – 1 (Lektors); Indija – 1 (Lektors).	Pastāvīgie pasniedzēji: Indija – 1 (Lektors).																																																																				

*Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota BAT sniegtā statistikas informācija
 Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolas vadību, BAT mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze			
Augstskola	Biznesa augstskola "Turība"		
Programma	Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Uzņēmējdarbības vadība (Profesionālā bakalaura studiju programma)	Tūrisma stratēģiskā vadība (Profesionālā maģistra studiju programma)
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Kā mērķis studiju programmas attīstības plānā ir minēta ārvalstu studentu piesaiste. Arī augstskolas vīzijā uzsvēta ārvalstu studentu piesaiste.	Ārvalstu studentu piesaiste ir uzsvēta augstskolas vīzijā.	Ārvalstu studentu piesaiste ir uzsvēta augstskolas vīzijā.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Dalība augstākās izglītības izstādēs, aģentu piesaiste, prezentācijas braucieni, sadarbība ar partneraugstskolām ārvalstīs, studentu piesaiste ar apmaiņas programmu palīdzību.	Dalība augstākās izglītības izstādēs, aģentu piesaiste, prezentācijas braucieni, sadarbība ar partneraugstskolām ārvalstīs, studentu piesaiste ar apmaiņas programmu palīdzību.	Dalība augstākās izglītības izstādēs, aģentu piesaiste, prezentācijas braucieni, sadarbība ar partneraugstskolām ārvalstīs, studentu piesaiste ar apmaiņas programmu palīdzību.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums AIKNC mājas lapā pieejams tikai latviešu valodā, bet nav pieejams BAT mājas lapā. AIKNC nosūtīta arī angļiskā versija, taču nav publicēta.	Pašnovērtējums AIKNC mājas lapā pieejams tikai latviešu valodā, bet nav pieejams BAT mājas lapā. AIKNC nosūtīta arī angļiskā versija, taču nav publicēta.	Pašnovērtējums pieejams tikai AIKNC mājas lapā i angļu valodā, bet nav pieejams BAT mājas lapā.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu kopmītnes.	Studentiem tiek piedāvātas studentu kopmītnes.	Studentiem tiek piedāvātas studentu kopmītnes.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Angļu valodā šobrīd tālmācība nenotiek.	Angļu valodā šobrīd tālmācība nenotiek.	Angļu valodā šobrīd tālmācība nenotiek.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolas vadību, BAT mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Biznesa augstskola "Turība"	BPMA															
Programma	Sabiedriskās attiecības (Profesionālā maģistra studiju programma)	Psiholoģija (Profesionālā bakalaura studiju programma)															
Īss studiju programmas apraksts	Programmas ilgums ir 2 gadi pilna laika studijās. Programmu absolvējot, tiek iegūts profesionālais maģistra grāds sabiedriskajās attiecībās un kvalifikācija - sabiedrisko attiecību struktūrvienības vadītājs. Programmas saturu veido akadēmiskās un profesionālās izglītības studiju pamata kursi, prakse, izvēles un specializācijas studiju kursi, patstāvīgās studijas un zinātniski pētnieciskais darbs. Programmā iegūtās zināšanas, prasmes palīdz veidot karjeru kā vadītājam sabiedrisko attiecību uzņēmumā, kā arī veidot politiku, uzņēmuma vadītāja vai sabiedriskās organizācijas līdera karjeru. Pēc programmas absolvēšanas ir iespēja turpināt studijas doktorantūrā.	Studiju programmas ietvaros 4 gadu laikā iegūst profesionālo bakalaura grādu psiholoģijā un psihologa asistenta kvalifikāciju. Programmas mērķis ir sagatavot psihologa asistentus, kas būtu spējīgi risināt profesionālos uzdevumus atbilstoši savai kvalifikācijai dažādās sfērās – uzņēmējdarbība, izglītība, sociālā sfēra, politika un izmantot profesionālajā darbībā prasmi sniegt psiholoģisko atbalstu un palīdzību cilvēkiem, kuriem tas ir nepieciešams. Bez tam programmas mērķis ir nodrošināt, ka tās absolventi spēj konkurēt Latvijas un citu valstu darba tirgū, pielāgoties mainīgajiem mūsdienu sociāli ekonomiskajiem apstākļiem un turpināt izglītību maģistrantūrā gan BPMA, gan citās augstākās izglītības iestādēs. Absolventiem jābūt spējīgiem veicināt cilvēku psiholoģiskās veselības saglabāšanu.															
Studiju programmas valoda	Angļu	Krievu															
Programmas unikalitāte Baltijā	Līdzīgu programmu angļu valodā iespējams apgūt Tallinas Universitātē.	Līdzīgu programmu krievu valodā iespējams apgūt Mykolas Romeris Universitātē.															
Studiju maksas apjoms salīdzinājumā ar konkurējošām augstskolām	<table border="1"> <caption>Studiju maksas salīdzinājums (EUR/gadā)</caption> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="2">BAT*</td> <td>2100</td> </tr> <tr> <td>2800</td> </tr> <tr> <td>TU</td> <td>1900</td> </tr> </tbody> </table> <p>* BAT – studiju maksa ES valstu, NVS valstu un Gruzijas studentiem/pārējo valstu studentiem</p>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	BAT*	2100	2800	TU	1900	<table border="1"> <caption>Studiju maksas salīdzinājums (EUR/gadā)</caption> <thead> <tr> <th>Augstskola</th> <th>Maksa (EUR/gadā)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>BPMA</td> <td>783</td> </tr> <tr> <td>MRU</td> <td>1720</td> </tr> <tr> <td>LKFK</td> <td>2413</td> </tr> </tbody> </table>	Augstskola	Maksa (EUR/gadā)	BPMA	783	MRU	1720	LKFK	2413
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																
BAT*	2100																
	2800																
TU	1900																
Augstskola	Maksa (EUR/gadā)																
BPMA	783																
MRU	1720																
LKFK	2413																
Studiju programmas ietvaros tiek apgūta reglamentēta / nereglamentēta profesija	Nereglamentēta profesija (Sabiedrisko attiecību struktūrvienības vadītājs)	Nereglamentēta profesija (Psihologa asistents).															

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BAT, BPMA, TU, MRU, LKFK mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi, www.eesf.lt mājas lapā pieejamā informācija.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Biznesa augstskola "Turība"	BPMA
Programma	Sabiedriskās attiecības (Profesionālā maģistra studiju programma)	Psiholoģija (Profesionālā bakalaura studiju programma)
Ārvalstu studentu skaits un raksturojums	<p>* Kopā 3 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati).</p> <p>Ukraina, 1 Krievija, 1 Uzbekistāna, 1</p>	Augstskolā kopumā mācās 47 ārvalstu studenti (2010./2011. ak.g. dati). Detalizētāku informāciju augstskola nav iesniegusi.
Vidējais sekmju līmenis salīdzinājumā starp vietējiem un ārvalstu studentiem	Ārvalstu studentu sekmes kopumā ir nedaudz augstākas kā vietējo studentu sekmes.	Augstskola šādu informāciju nesniedza.
Studiju programmai piesaistīto pasniedzēju kvalifikācija	Pastāvīgi: Profesori – 1; Asociētie profesori – 8; Docenti – 5; Lektori – 13.	Pastāvīgi: Asociētie Profesori – 5, Docenti – 11, Lektori – 8, Asistenti – 1. Viesasociētie profesori – 3, Viesdocenti – 7, Vieslektori – 14.
Ārvalstu pasniedzēji studiju programmā	Programmā šobrīd nav pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju.	Ārvalstu pasniedzēji nav piesaistīti šajā programmā.
Studiju programmas vai augstskolas nolikumā norādītais mērķis ir ārvalstu studentu piesaiste	Kā mērķis studiju programmas attīstības plānā ir minēta ārvalstu studentu piesaiste. Arī augstskolas vīzijā uzsvērta ārvalstu studentu piesaiste.	Studiju programmas pašvērtējumā ārvalstu studentu piesaiste nav minēta kā viens no mērķiem.
Augstskolu veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistei	Dalība augstākās izglītības izstādēs, aģentu piesaiste, prezentācijas braucieni, sadarbība ar partneraugstskolām ārvalstīs, studentu piesaiste ar apmaiņas programmu palīdzību.	Augstskola šādu informāciju nesniedza, taču informācija mājas lapā ir pieejama angļu un krievu valodā.
Vai studiju programma tiek piedāvāta apmaiņas studentiem?	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.	Jā, "Erasmus" programmas ietvaros.

*Ārvalstu studentu skaitam un sadalījumam pa valstīm izmantota BAT, BPMA sniegtā statistikas informācija
Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BAT, BPMA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Latvijā piedāvāto studiju programmu analīze

Augstskola	Biznesa augstskola "Turība"	BPMA
Programma	Sabiedriskās attiecības (Profesionālā maģistra studiju programma)	Psiholoģija (Profesionālā bakalaura studiju programma)
Informācijas par studiju programmu pieejamība internetā, pieejamās informācijas daudzums un valoda	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību, kā arī Latviju kā valsti pieejama augstskolas mājas lapā angļu valodā.	Informācija par studiju programmu, augstskolas darbību pieejama augstskolas mājas lapā angļu un krievu valodā.
Programmas pašnovērtējuma pieejamība svešvalodā	Pašnovērtējums pieejams AIKNC mājas lapā gan angļu, gan latviešu valodā, bet nav pieejams BAT mājas lapā.	BPMA mājas lapā pašnovērtējums ir pieejams latviski, AIKNC mājas lapā – gan latviski, gan angļiski.
Kompleksu piedāvājumu ārvalstu studentiem esamība	Studentiem tiek piedāvātas studentu kopmītnes.	Studentiem tiek piedāvāta iespēja īrēt viesnīcu numurus par zemākām cenām.
Tālmācības iespējas studiju programmā	Angļu valodā šobrīd tālmācība nenotiek.	Netiek piedāvāta tālmācība.

Informācijas ieguves avoti: Intervijas ar augstskolu vadību, BAT, BPMA mājas lapā pieejamā informācija, AIKNC mājas lapā pieejamie studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi.

Secinājumi

Secinājumi	
Ārvalstu studentu sadalījums	<ul style="list-style-type: none"> ES valstu studenti Latvijā vairāk studē valsts augstskolās, jo tās piedāvā studiju programmas angļu valodā. Īpaši populāras ir RSU medicīnas studiju programmas; NVS valstu studenti lielākoties studē privātajās augstskolās, jo valsts augstskolas nepiedāvā studiju programmas krievu valodā, kas nereti ir noteicošais faktors studiju programmu izvēlē. NVS valstu studentu piesaistē aktīvākās augstskolas ir BSA, ISMA un RAI.
Programmu unikalitāte Baltijā	<ul style="list-style-type: none"> Analizējot studiju programmas, tika identificētas un apzinātas arī unikālas studiju programmas, kas netiek piedāvātas svešvalodā citās Baltijas valstu augstākās izglītības iestādēs. Starp unikālo programmu virzieniem ir gan valsts un privāto augstskolu piedāvātās sociālās zinātnes, privāto augstskolu piedāvātās inženierzinātnes, gan arī valsts augstskolu piedāvātās izglītības zinātnes un medicīnas studiju programmas.
Studiju maksa	<ul style="list-style-type: none"> Izvērtējot studiju programmu unikalitāti Baltijā, papildus tika veikts studiju maksas apjoma salīdzinājums ar identificētajām konkurējošām augstskolām Baltijas valstīs. No tā var secināt, ka medicīnas studijas Latvijā ir dārgākas nekā Lietuvā un Igaunijā, bet studiju programmas sociālajās zinātnēs un inženierzinātnēs Latvijas augstskolās ir salīdzinoši lētākas.
Reglamentēta / nereglamentēta profesija	<ul style="list-style-type: none"> No apskatītajām augstskolām un to studiju programmām tikai valsts augstskolās ir iespējams apgūt reglamentētas profesijas, kurām studiju programmu organizāciju, apstiprināšanu un kontroli nosaka tiesību akti, kas līdz ar to augstskolām prasa lielākus ieguldījumus studiju kvalitātes nodrošināšanai.
Vietējie un ārvalstu pasniedzēji	<ul style="list-style-type: none"> Lai arī analīzes ietvaros ir apskatītas tikai akreditētas studiju programmas, jāatzīmē augstais lektoru īpatsvars mācībspēku sastāvā vairākās privāto augstskolu realizētajās studiju programmās, kas norāda uz iespējamām kvalitātes problēmām. Pastāvīgu ārvalstu pasniedzēju īpatsvars apskatītajās studiju programmās ir zems vai ārvalstu pasniedzēji tām vispār nav piesaistīti, kas ir daļēji skaidrojams ar augstskolu rīcībā esošajiem ierobežotajiem resursiem. Vēl viens iemesls zemajam ārvalstu pasniedzēju īpatsvaram Latvijas augstskolās ir likumdošanas aktos noteiktā prasība, ka priekšnoteikums vēlētu amatu ieņemšanai ir latviešu valodas zināšanas. Tāpat augstskolas publisko ierobežotu informāciju par mācībspēku sastāvu un to kvalifikācijas līmeni; Augstskolas pārsvarā izmanto vieslektorus no partneraugstskolām, kurus uzaicina nolasīt atsevišķas lekcijas, nevis veselus kursus. Visbiežāk vieslektori Latvijas augstskolās tiek piesaistīti no Lietuvas, Igaunijas, Skandināvijas, Krievijas un Vācijas; Ārvalstu pasniedzēju zemais īpatsvars un fakts, ka vairākās studiju programmās ir ļoti maz ārvalstu studentu, norāda uz iespējamām kvalitātes problēmām šo studiju programmu īstenošanā. Latviešu valodā iepriekš jau akreditētas studiju programmas netiek atsevišķi vēlreiz akreditētas, kad augstskolas nolemj tās piedāvāt arī svešvalodās.

Secinājumi	
Programmu pieejamība apmaiņas studentiem	<ul style="list-style-type: none"> Lielākā daļa apskatīto studiju programmu tiek piedāvātas apmaiņas studentiem "Erasmus" programmas ietvaros, kas dod iespēju gan privātajām, gan valsts augstskolām nostiprināt starptautisko sadarbību ar ārvalstu augstskolām, kā arī iepazīties ar to mācību procesu, piedāvātajām iespējām, tādejādi salīdzinot, izvērtējot un uzlabojot savas studiju programmas.
Informācijas pieejamība	<ul style="list-style-type: none"> Ne vienmēr augstskolu mājas lapās ir pieejama visaptveroša informācija par studiju programmu valodā, kādā augstskola piedāvā šo studiju programmu apgūt ārvalstu studentiem. Par divām no visām apskatītajām studiju programmām informācija svešvalodā augstskolas mājas lapā nebija atrodama, tajā pašā laikā arī pašnovērtējuma ziņojumi par šīm programmām ir tikai latviešu valodā; Dažkārt papildu informācija, piemēram, informācija par mācību maksu, pašnovērtējuma ziņojumi, programmas detalizēts saturs, nav pieejama vienuviet augstskolas mājas lapās un ir jāiegulda laiks, lai to atrastu. Pozitīvi ir vērtējams tas, ka augstskolas piedāvā ārvalstu studentiem ne tikai informāciju par studiju programmām, bet arī informāciju svešvalodā par pašu augstskolu, tās vēsturi, fakultātēm, kā arī Latviju un Rīgu. Pārsvārā informācija augstskolu mājas lapās ir pieejama angļu un krievu valodā; Studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumi ne vienmēr ir pieejami augstskolu mājas lapās, kā arī attiecīgajā svešvalodā, kas liedz potenciālajam studentam pilnībā iepazīties ar studiju programmu, tās vispārēju raksturojumu, salīdzinājumu ar citu augstskolu piedāvājumu, studiju programmas organizāciju, attīstības plānu un citiem faktoriem, kas varētu ietekmēt studiju programmas izvēli.
Ārvalstu studentu sekmju līmenis	<ul style="list-style-type: none"> Lielākā daļa augstskolu neapkopo informāciju par ārvalstu studentu sekmēm salīdzinājumā ar vietējiem studentiem, kas neļauj izvērtēt šo studentu sagatavotības un zināšanu līmeni. Dažās studiju programmās, par kurām šāda informācija tiek apkopota, ārvalstu studentu sekmes ir zemākas nekā vietējiem studentiem.
Mārketinga aktivitātes ārvalstu studentu piesaistei	<ul style="list-style-type: none"> Augstskolu izmantotie resursi un veiktie pasākumi ārvalstu studentu piesaistē liecina par to rīcībā esošajiem ierobežotajiem resursiem tādu mārketinga aktivitāšu veikšanai kā dalība ārvalstu izglītības izstādēs un citos pasākumos. Tāpēc šī ir viena no jomām, kurai būtu nepieciešams piesaistīt ES fondu finansējumu arī vidējā un ilgtermiņā (jo šobrīd nav skaidrs, vai nākamajā ES fondu plānošanas periodā būs pieejams līdzvērtīgs finansējums).
Tālmācība un inovatīvi augstākās izglītības piedāvājumi	<ul style="list-style-type: none"> Tikai viena no apskatītajām studiju programmām tiek realizēta ar tālmācības palīdzību, turklāt studiju programmu analīzes laikā netika identificēti inovatīvi piedāvājumi vai mācību un dzīvošanas „komplekti”. Būtu ieteicams tālmācības iespējas vispirms piedāvāt maģistrantūras studiju programmās, jo to izmantošanai ir lielāks potenciāls situācijās, kad studējošie mācības apvieno ar pilna laika darbu.

Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējums

	Lapa		Lapa
Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējums	81		
■ Metodoloģija un datu avoti	83	■ Kopējā valsts politika (stratēģija) attiecībā uz ārvalstu studentu piesaisti	98
■ Studiju programmas svešvalodās un ārvalstu studentu skaita dinamika	84	Secinājumi	99
■ Augstākās izglītības eksporta bilance un studentu skaits uz vienu pasniedzēju	85	Pielikums: mērķa valstu ģeogrāfija	101
■ Ārvalstu studentu sadalījums pa valstīm	86		
■ Piedāvātās stipendijas un finanšu atbalsts ārvalstu studentiem	87		
■ Mērķa valstu ģeogrāfija	88		
■ Izglītības sistēmu reglamentējošie likumdošanas akti	89		
■ ES fondu izmantošanas iespējas ārvalstu studentu piesaistē	92		
■ Institūciju, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, salīdzinājums	93		
■ Studiju programmu pieprasījums un piedāvājums	95		
■ Studiju maksas un dzīvošanas izmaksu salīdzinājums	96		
■ Studiju kreditēšanas iespējas	97		

**Eksportspējas novērtējums
ļauj salīdzināt Latvijas
konkurētspēju ar tās
tuvākajiem kaimiņiem –
Igauniju un Lietuvu.**

**Izvēlēta metodoloģija
nodrošina, ka tiek analizēts
plašs faktoru loks, kas
nosaka Latvijas pievilcību un
sagatavotību ārvalstu
studentu piesaistei
salīdzinājumā ar pārējām
Baltijas valstīm.**

**Ziņojums tiks tālāk
izmantots Latvijas augstākās
izglītības eksportspējas
novērtējuma izstrādē,
izvērtējot Latvijas augstākās
izglītības eksporta veiksmes
faktoros un jomas, kurās
nepieciešami uzlabojumi un
izmaiņas.**

Latvijas augstākās izglītības eksportspējas konkurētspējas izvērtēšanai salīdzinājumā ar Igauniju un Lietuvu tika analizēti šādi kritēriji par Latviju, Lietuvu un Igauniju:

- Studiju programmu skaits, kas tiek piedāvāts ārvalstu valodās;
- Piedāvātās stipendijas/ finanšu atbalsts ārvalstu studentiem;
- Ārvalstu studentu skaits, tostarp NVS valstu studentu skaits;
- Mērķa valstu ģeogrāfija (ciktāl ir definēts mērķa valstu saraksts);
- Savstarpējā bilance: uz mērķa valsti / no mērķa valsts atbraukušo studentu skaits;
- Izglītības sistēmu reglamentējošas likumdošanas akti/ ietekmējošie faktori;
- ES fondu izmantošanas iespējas ārvalstu studentu piesaistē;
- Institūciju, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, salīdzinājums;
- Kopējās vidējās studēšanas izmaksas (mācību maksa, dzīvošanas un ēšanas u.c. izmaksas);
- Mācību kreditēšanas iespējas;
- Augstākās izglītības mācībspēku skaits, informācija par mācībspēku valodas prasmēm nav pieejama;
- Kopējā valsts politika (stratēģija) attiecībā uz ārvalstu studentu piesaisti;
- Salīdzinošo studiju programmu piedāvājums un pieprasījums mērķa valstī (balstoties uz interviju un aptauju datiem un dokumentu analīzi);
- Inovatīvu produktu esamība (piemēram, tālmācību studijas, studentu komplekti – studijas + dzīvošana, un citi);
- “Erasmus Student Network” veiktās aptaujas rezultāti, kas parāda studentu apmierinātību ar studiju un dzīves kvalitāti atsevišķās valstīs.

Informācijas iegūšanai izmantota statistikas datu analīze, studentu anketēšana, intervijas ar augstskolu un institūciju pārstāvjiem un mērķa valstu studentiem (kopā 18 intervijas) un mērķa grupas diskusija, kurā piedalījās 9 dalībnieki – no valsts un privātajām augstskolām, kā arī valsts institūcijām. Nodaļas “Augstākās izglītības eksporta mērķa valstu analīze” pielikumā ir apkopota informācija par veiktajām intervijām un mērķa grupas diskusijām un aptaujas dalībniekiem. Papildus veikta publiski pieejamās informācijas un dokumentu analīze.

Kā pamatavoti statistikas datu analīzei izmantoti Baltijas valstu statistikas pārvalžu, IZM, StudyInLatvia.lv, StudyInEstonia.ee, StudyInLithuania.com, VIAA, AIC un “Archimedes Foundation” dati. Papildus tika izmantoti arī citi avoti, kas norādīti pie attiecīgajiem datiem.

Ārvalstu studentu dalība aptaujā bija zemāka par gaidīto (par spīti aktīvai komunikācijai un atgādinājumiem, kas saistīts ar mācību gada beigām, vasaras brīvdienām un atvaļinājumu periodu) un tajā piedalījās 80 studenti sākotnēji paredzēto 150 vietā, kaut arī kopumā aptauja tika izsūtīta vairāk nekā 800 ārvalstu studentiem, kas ir 40% no kopējā ārvalstu studentu skaita Latvijā. Vadoties no tā, kādu valstu pārstāvji piedalījās un aizpildīja anketas, aptaujas rezultāti tika analizēti kopumā, kā arī izceļot divas lielākās grupas – ES un NVS valstis. Šāds sadalījums ļāva izvairīties no datu analizēšanas grupās, kur rezultāti nebūtu statistiski nozīmīgi, un sniedz priekšstatu par atšķirībām šo grupu starpā. Informācija par izsūtītajām un aizpildītajām anketām augstskolu sadalījumā pieejama nodaļas “Augstākās izglītības eksporta mērķa valstu analīze” pielikumā. Anketēšanas rezultātu apkopojums atrodas nodaļas “Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums” pielikumā. Arī apkopojums par intervijām un mērķa grupas rezultātiem ir pievienots šajā nodaļā.

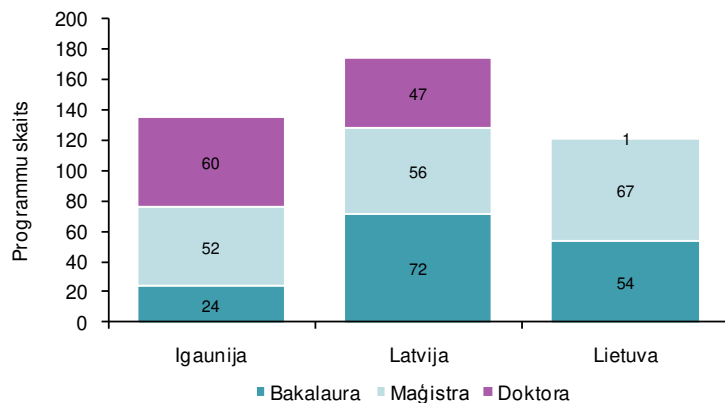
informācijas ieguvei par Baltijas valstīm, tika izmantoti KPMG uzņēmumi Lietuvā un Igaunijā, kas nodrošināja iespēju apkopot un iegūt informāciju no avotiem, kas bija pieejami tikai lietuviešu vai igauņu valodā, kā arī atviegloja saziņu ar institūciju pārstāvjiem attiecīgajās valstīs, kuriem atsevišķos gadījumos tika lūgta papildus informācija.

Visās trīs Baltijas valstīs studiju programmas tiek piedāvātas gan valsts valodā, gan arī angļu un krievu valodā.

Latvijas augstskolas piedāvā visvairāk programmu svešvalodās (175). No tām 135 ir angļiski, 30 – angļiski vai krieviski, 6 – krieviski, 4 – citās valodās. Lietuvā un Igaunijā tiek piedāvātas attiecīgi 122 un 136 studiju programmas svešvalodās.

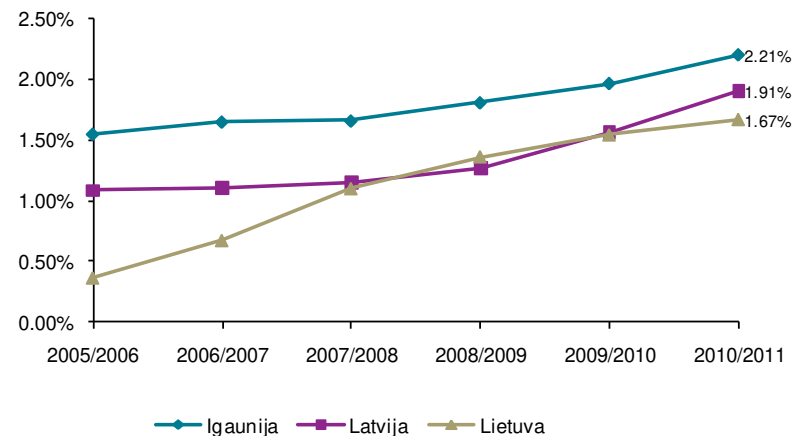
Visās trijās Baltijas valstīs ārvalstu studentu īpatsvars pieaug un pašlaik ir ap 2%.

Studiju programmu skaits, kas tiek piedāvāts ārvalstu valodās

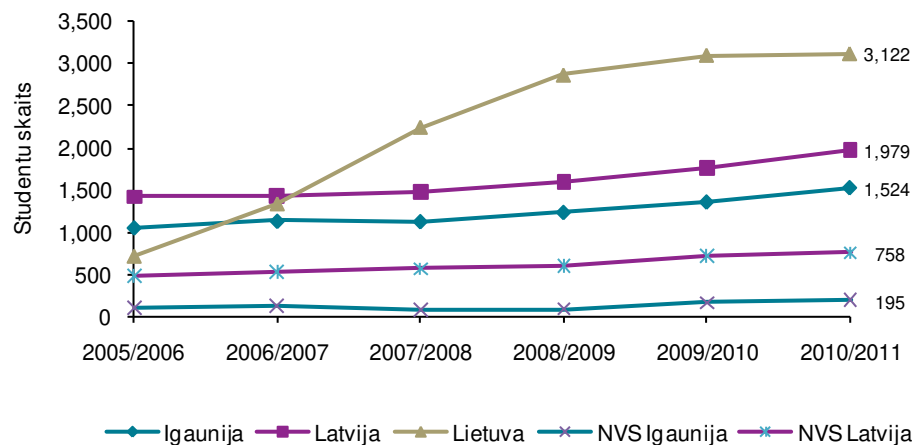
Avots: StudyInEstonia.ee, StudyInLatvia.lv, StudyInLithuania.com, eesf.lt, Lietuvas augstskolu mājas lapas

Ārvalstu studentu īpatsvars Baltijas valstu augstskolās

Avots: Centrālā statistikas pārvalde, Statistics Estonia, Statistics Lithuania

Ārvalstu studentu skaits

Piezīme: Lietuvā netiek atsevišķi apkopota statistika par studentiem no NVS valstīm
Avots: Centrālā statistikas pārvalde, Statistics Estonia

Saskaņā ar Lietuvas IZM aplēsēm, Lietuvā apmēram 50% no ārvalstu studentiem ir no NVS valstīm, kas ir aptuveni 1550 NVS valstu studenti 2010./2011.g. Tādējādi Igaunijā ir vismazākais NVS valstu studentu īpatsvars.

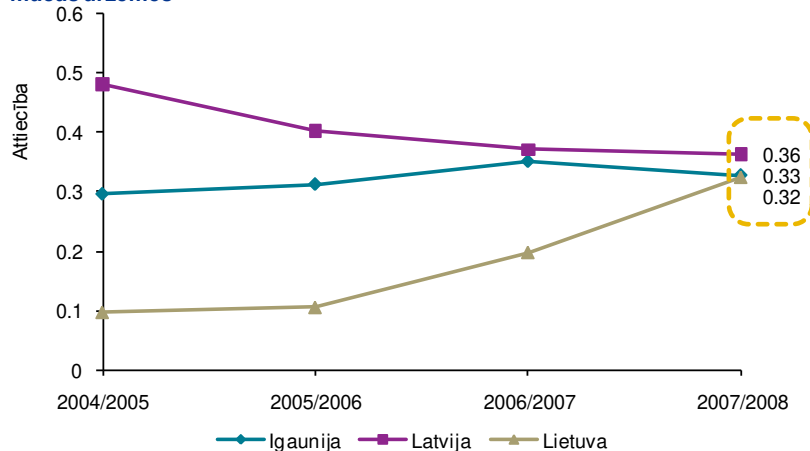
Latvijas augstākās izglītības sistēmas salīdzinājums ar Igauniju un Lietuvu

Augstākās izglītības eksporta balance un studentu skaits uz vienu pasniedzēju

Iebraukušo ārvalstu studentu attiecība pret tiem vietējiem studentiem, kas ir izbraukuši no valsts, visās trijās Baltijas valstīs ir līdzīga – izbraukušo studentu skaits visās trijās valstīs ir par apmēram 70% lielāks nekā iebraukušo studentu skaits.

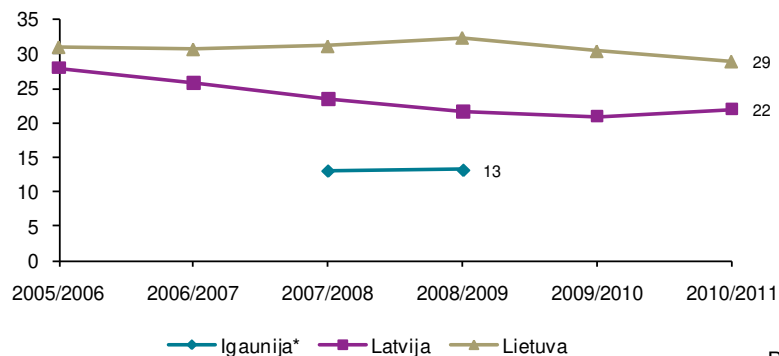
Studentu skaits uz vienu pasniedzēju Latvija un Lietuvas augstskolās ir augstāks, bet Igaunijas valsts universitātēs tas ir ievērojami zemāks.

Ārvalstu studentu attiecība pret vietējiem studentiem, kas mācās ārzemēs

Avots: Global Education Digest, Centrālā statistikas pārvalde, Statistics Estonia, Statistics Lithuania

Studentu skaits uz vienu pasniedzēju augstskolās

Piezīme: Igaunija dati par akadēmisko personālu ir pieejami tikai par valsts universitātēm un tikai par 2007./2008. un 2008./2009. ak.g., tādejā Igaunijas gadījumā studentu skaita uz vienu pasniedzēju aprēķinos arī tika izmantots tikai valsts augstskolās studējošo skaits, lai nodrošinātu konsekvensi.

Avots: Centrālā statistikas pārvalde, Statistics Lithuania, Igaunijas Izglītības un zinātnes ministrija

Piezīme: Informācija par augstskolu mācībspēku valodu zināšanām netiek apkopota nevienā no Baltijas valstīm.

Vislielāko pienesumu Igaunijas augstākās izglītības eksportā sniedz tās kaimiņvalstis – Somija, Krievija un Latvija.

Lietuvā teju divas trešdaļas no ārvalstu studentu skaita ir no Eiropas valstīm, kas nav ES valstis, līdz ar to lielākā daļa no tām ir NVS valstis, ko arī apliecina Lietuvas IZM aplēses.

Latvijas bilance studentu migrācijā pret pārējām Baltijas valstīm 2010./2011. g.:

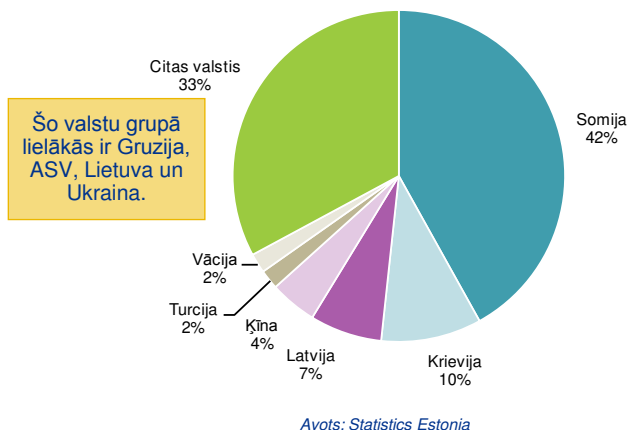
1. Latvijas iedzīvotāji, kas mācās Lietuvā: 88;
2. Lietuvas iedzīvotāji, kas mācās Latvijā: 231;

Bilance: +143

1. Latvijas iedzīvotāji, kas mācās Igaunijā: 107;
2. Igaunijas iedzīvotāji, kas mācās Latvijā: 68.

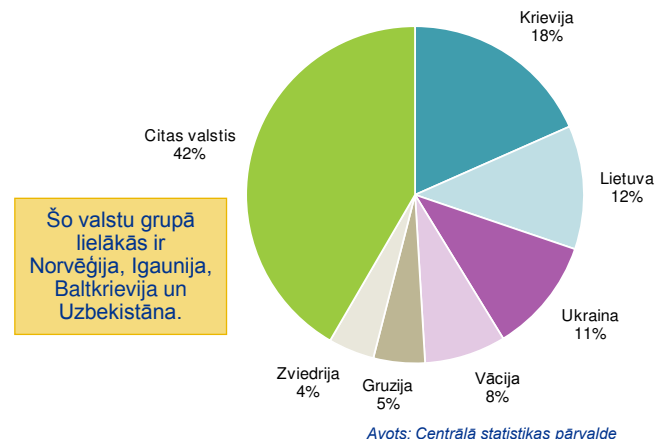
Bilance: -39

Ārvalstu studentu Igaunijā sadalījums pa valstīm

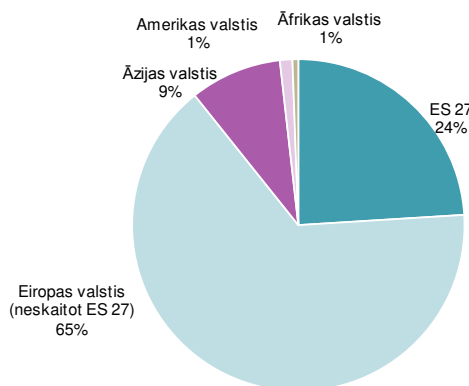
Šo valstu grupā lielākās ir Gruzija, ASV, Lietuva un Ukraina.

Ārvalstu studentu Latvijā sadalījums pa valstīm

Šo valstu grupā lielākās ir Norvēģija, Igaunija, Baltkrievija un Uzbekistāna.

Ārvalstu studentu Lietuvā sadalījums pa valstīm

Piezīme: Lietuvas gadījumā nav pieejama statistika par valstīm, no kurām studenti brauc mācīties uz Lietuvu (izņemot ES valstis), taču ir pieejams sadalījums pa reģioniem.

ESN veiktā pētījuma par studiju un dzīves kvalitāti rezultāti

ESN pētījumā tika analizēts studentu novērtējums studiju un dzīves kvalitātei 25 valstīs. Novērtējums tika atspoguļots 5 balļu skalā un to veica studenti, kas 2010. gadā vismaz vienu semestri pavadīja, mācoties ārzemēs.

Apmierinātība ar studiju kvalitāti	Apmierinātība ar dzīves kvalitāti
1. ASV (4.32)	1. Igaunija (4.74)
2. Dānija (4.28)	2. Portugāle (4.62)
3. Šveice (4.26)	3. Austrija (4.61)
... 10. Igaunija (4.15)	... 7. Lietuva (4.55)
... 16. Lietuva (4.01)	... 20. Latvija (4.41)
... 22. Latvija (3.93)	

Avots: studyinestonia.ee

Ārvalstu studenti Latvijā un Igaunijā var pretendēt uz stipendijām studijām uz divpusējo līgumu pamata, taču šo stipendiju pieejamība nav garantēta un tās tiek piešķirtas mācībām uz laiku līdz 10 mēnešiem (pēc šī termiņa tām ir jāpiesakās atkārtoti).

Arī Lietuva ir noslēgusi līdzīgus līgumus, taču papildus Lietuvas IZM piedāvā kopumā 8 stipendijas maģistra grāda iegūšanai studentiem no Azerbaidžānas un Ukrainas.

Latvija ir vienīgā no Baltijas valstīm, kas nepiedāvā stipendijas latviešu izcelsmes studentiem no ārvalstīm.

Igaunija	Latvija	Lietuva
<p>17 valstu studentiem ir pieejamas uz starpvalstu līgumiem balstītas stipendijas īslaicīgām (3-21 diena) un apmaiņas studijām (1-10 mēneši) Igaunijā sekojošiem mācību veidiem: bakalaura, maģistra, doktora studijām, kā arī igauņu valodas apguves vasaras kursiem.</p> <p>Stipendiju apjomi ir sekojoši:</p> <ul style="list-style-type: none"> 288 EUR mēnesī* maģistrantūras studentiem (iekļaujot 80 EUR par mājokļa izmaksām); 383 EUR mēnesī* doktorantūras studentiem (iekļaujot 80 EUR par mājokļa izmaksām); Atsevišķu valstu studentiem ir pieejamas stipendijas 22.5 EUR dienā apmērā vasaras kursiem (tajā skaitā 16 EUR dienā par naktsmītnes izmaksām), kā arī tiek segta mācību maksa; Atsevišķu valstu pasniedzējiem un pētniekiem ir pieejamas stipendijas 45 EUR dienā apmērā īstermiņa vizītēm (tajā skaitā 25 EUR dienā par naktsmītnes izmaksām); Atsevišķu valstu pasniedzējiem un pētniekiem ir pieejamas stipendijas 385 EUR mēnesī apmērā ilgtermiņa vizītēm (iekļaujot 80 EUR mēnesī par mājokļa izmaksām) Latvijas un Lietuvas valstu studentiem pieejama stipendija tikai 80 EUR mēnesī apmērā mājokļa izmaksu segšanai. <p>Papildus augstāk minētajiem atbalstam, Igaunijas IZM piedāvā un "Archimedes Foundation" administrē arī stipendijas igauņu izcelsmes studentiem, kuri nedzīvo Igaunijā, mācībām šis valsts augstākās izglītības iestādēs igauņu valodā. Stipendijas ietvaros tiek segta gan mācību maksa, gan arī maksātas ikmēneša stipendijas 224-288 EUR apmērā, atkarībā no studiju līmeņa.</p>	<p>30 valstu studentiem ir pieejamas uz starpvalstu līgumiem balstītas stipendijas pilna laika studijām Latvijā. Stipendijas piešķir uz laiku līdz 10 mēnešiem. Ja students vēlas stipendiju saņemt vairāk nekā 10 mēnešus, tad tai jāpiesakās atkārtoti nākamajā gadā.</p> <ul style="list-style-type: none"> Stipendiju apjomi ir sekojoši: <ul style="list-style-type: none"> 350 LVL (498 EUR) mēnesī bakalaura un maģistra studentiem; 470 LVL (669 EUR) mēnesī doktora studentiem; Īslaicīgām pasniedzēju un vieslektoru vizītēm – 20 LVL (28 EUR) dienā un ne vairāk kā 120 LVL (171 EUR) mēnesī dzīvošanas izdevumiem. <p>Stipendijas nesedz ceļošanas izmaksas uz/no studenta mērķa valsts, kā arī apdrošināšanas izmaksas. Tāpat stipendija ir paredzēta viena cilvēka uzturēšanās izmaksām un tā nav savienojama ar citām stipendijām, kā arī netiek izmaksāta, ja students atrodas Latvijā mazāk par 15 dienām mēnesī.</p> <p>2011./2012. akadēmiskajā gadā kopā Latvijas valdības stipendijas studijām un pētniecībai saņems 62 ārvalstnieki no 16 valstīm. Valsts finansētajās studiju programmās stipendijas saņēmējam nav jāmaksā mācību maksa, taču lielākoties šīs programmas tiek apgūtas latviešu valodā. Ja stipendijas saņēmējs izvēlas mācīties programmu, kuras pasniegšanas valoda ir angļu valoda, tad no studenta var tikt prasīts maksāt arī mācību maksu.</p>	<p>19 valstu studentiem ir pieejamas uz starptautiskiem līgumiem un divpusējām apmaiņas programmām balstītas stipendijas. 12 valstu studentiem pieejamas stipendijas lietuviešu valodas un kultūras vasaras mācību programmās. 6 valstu studentiem ir pieejamas stipendijas Lietuvas (Baltijas) studijām un studijām lietuviešu valodas un kultūras vasaras mācību programmās.</p> <p>Stipendijas nosacījumi un apjoms ir atkarīgi no studējošā izcelsmes valsts un izvēlētajā mācību ilguma un virziena.</p> <p>Studentiem no Ukrainas un Azerbaidžānas pieejamas kopā 8 stipendijas (pa 4 studentiem no valsts) maģistra grāda iegūšanai Lietuvā. Stipendiju apjomi ir sekojoši:</p> <ul style="list-style-type: none"> Azerbaidžāna: <ul style="list-style-type: none"> Ikmēneša stipendija 377 EUR apmērā visā studiju garumā. Ukraina: <ul style="list-style-type: none"> Ikmēneša stipendija 377 EUR apmērā visā studiju garumā; Pilnībā vai daļēji finansēta mācību maksa (atkarībā no mācību maksas apjoma). <p>Papildus augstāk minētajiem atbalstiem, Lietuvas IZM piedāvā arī 50 budžeta vietas augstskolās un 50 budžeta vietas koledžās bakalaura studijām tādiem ārzemju pilsoņiem, kuru vecāki, vecvecāki vai vecvecvecāki ir Lietuvas pilsoņi, tādējādi veicinot emigrējušo lietuviešu dzimtu pārstāvju atgriešanos un mācības viņu etniskajā un izcelsmes vidē. Šīs stipendijas tiek piešķirtas kandidātiem ar labākajām vidusskolas sekmēm.</p>

Informācijas ieguves avoti: StudyInEstonia.ee, Lietuvas Izglītības un zinātnes ministrija, eesf.lt, Latvijas Izglītības un zinātnes ministrija, VIAA.

Baltijas valstīs, izņemot Igauniju, nav definētas mērķa valstis ārvalstu studentu piesaistei.

To valstu saraksts, ar kurām Latvijai un Lietuvai ir noslēgti savstarpēji līgumi par sadarbību izglītības un zinātnes jomā ir plašs un nekalpo par pamatu tālākām mārketinga un studentu piesaistīšanas aktivitātēm.

No Baltijas valstīm tikai Latvijai nav noslēgts sadarbības līgums izglītības un zinātnes jomā ar Krieviju, no kuras Latvijā studē visvairāk ārvalstu studentu.

Igaunija	Latvija	Lietuva
<p>“Archimedes Foundation”, kas ir par ārvalstu studentu piesaisti atbildīgā valsts institūcija Igaunijā, pašu veiktajā “Study in Estonia” analizē ir iekļāvusi sadaļu par efektīva studiju mārketinga principiem svarīgākajās mērķa valstīs. Detalizēta analīze veikta par potenciālo studentu piesaisti no sekojošām valstīm, kas tad arī uzskatāmas par mērķa valstīm:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ASV; ■ Gruzija; ■ Indija; ■ Krievija; ■ Ķīna; ■ Latvija; ■ Somija; ■ Turcija; ■ Ukraina. <p>Tāpat ir pieejams arī valstu saraksts, ar kurām ir noslēgti divpusēji vai trīspusēji līgumi par sadarbību izglītības un zinātnes jomā. Šo līgumu ietvaros, attiecīgo valstu studenti var pieteikties Latvijas valsts stipendijām. Šīs valstis, bez jau augstāk minētajām, ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Beļģija; ■ Čehija; ■ Dānija; ■ Francija; ■ Grieķija; ■ Itālija; ■ Izraēla; ■ Kazahstāna; ■ Lietuva; ■ Polija; ■ Šveice; ■ Ungārija. 	<p>Valstiskā mērogā Latvijā nav definētas augstākās izglītības eksporta mērķa valstis, uz kuru ārvalstu studentu piesaisti tiktu likts pastiprināts uzsvars. Tomēr ir pieejams valstu saraksts, ar kurām ir noslēgti divpusēji vai trīspusēji līgumi par sadarbību izglītības un zinātnes jomā. Šo līgumu ietvaros attiecīgo valstu studenti var pieteikties Latvijas valsts stipendijām. Šīs valstis ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Azerbaidžāna; ■ Baltkrievija; ■ Beļģija; ■ Bulgārijas; ■ Čehija; ■ Ēģipte; ■ Francija; ■ Grieķija; ■ Horvātija; ■ Igaunija; ■ Itālija; ■ Izraēla; ■ Kipra; ■ Ķīna; ■ Lielbritānija; ■ Lietuva; ■ Meksika; ■ Moldova; ■ Mongolija; ■ Polija; ■ Portugāle; ■ Slovēnija; ■ Somija; ■ Spānija; ■ Turcija; ■ Ukraina; ■ Ungārija; ■ Uzbekistāna; ■ Vācija; ■ Vjetnama. 	<p>Valstiskā mērogā Lietuvā nav definētas augstākās izglītības eksporta mērķa valstis, uz kuru ārvalstu studentu piesaisti tiktu likts pastiprināts uzsvars. Tomēr ir pieejams valstu saraksts, ar kurām ir noslēgti divpusēji vai trīspusēji līgumi par sadarbību izglītības un zinātnes jomā. Šo līgumu ietvaros attiecīgo valstu studenti var pieteikties Latvijas valsts stipendijām. Šīs valstis ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ASV; ■ Austrija; ■ Baltkrievija; ■ Beļģija; ■ Bulgārija; ■ Čehija; ■ Dānija; ■ Francija; ■ Grieķija; ■ Igaunija; ■ Indija; ■ Islande; ■ Itālija; ■ Izraēla; ■ Japāna; ■ Kazahstāna; ■ Krievija; ■ Ķīna; ■ Latvija; ■ Lielbritānija; ■ Meksika; ■ Melnkalne; ■ Mongolija; ■ Polija; ■ Rumānija; ■ Serbija; ■ Slovākija; ■ Slovēnija; ■ Somija; ■ Spānija; ■ Šveice; ■ Turcija; ■ Ukraina; ■ Ungārija; ■ Uzbekistāna; ■ Vācija; ■ Zviedrija.

Informācijas ieguves avoti: StudyInEstonia.ee, Archimedes Foundation, ees.lt, Latvijas Izglītības un zinātnes ministrija.

Igaunijas IZM mājas lapas versija angļu valodā sniedz vispilnīgāko priekšstatu par tiesisko regulējumu augstākās izglītības jomā.

Latvijas un Lietuvas IZM mājas lapās angļiski ir pieejama ierobežota informācija par likumdošanas aktiem, kas regulē augstāko izglītību.

Igaunija	Latvija	Lietuva
<p>Galvenie augstākās izglītības sistēmu reglamentējošie likumdošanas akti Igaunijā ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Universitāšu likums, kas nosaka universitāšu dibināšanas, apvienošanas, sadalīšanas, darbības izbeigšanas kārtību, universitāšu darbības pamatprincipus, autonomijas ierobežojumus, vadības principus, augstākās izglītības iegūšanas veidus un nosacījumus, universitāšu aktīvu juridisko statusu, universitāšu finansēšanu, studējošo un pasniedzēju pamattiesības un pienākumus un valsts pārraudzību pār universitāšu darbībām. Profesionālās augstākās izglītības iestāžu likums, kas nosaka pamatprincipus valsts augstākās profesionālās izglītības iestāžu dibināšanai, reorganizācijai, darbībai un likvidācijai, kā arī šādu institūciju vadības principus, nosacījumus augstākās izglītības ieguvei, studiju organizēšanas, budžeta veidošanas, finansēšanas un valsts pārraudzības principus un studentu pamattiesības un pienākumus. Privāto izglītības iestāžu likums, kas regulē visu privāto izglītības institūciju darbību. Studiju stipendiju un Studiju kredītu likums, kas nosaka stipendiju un kredītu piešķiršanas pamatprincipus, procedūras un priekšnosacījumus. Augstākās izglītības standarts (valdības izstrādāti noteikumi), kas nosaka vienotus galvenos augstākās izglītības mācību kritērijus, piemēram, izglītības mērķus, sasniegtos rezultātus, kopējo mācību ilgumu u.c. 	<p>Galvenie augstākās izglītības sistēmu reglamentējošie likumdošanas akti Latvijā ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Izglītības likums, kura mērķis ir nodrošināt katram Latvijas iedzīvotājam iespēju attīstīt savu potenciālu, lai veidotos par patstāvīgu un attīstītu personību, Latvijas valsts un sabiedrības locekli. Atbilstoši izglītojamā vecumam un vajadzībām tiek nodrošināta iespēja: <ol style="list-style-type: none"> iegūt zināšanas un prasmes humanitāro, sociālo, dabas un tehnisko zinību jomā; iegūt zināšanas, prasmes un pieredzi, lai piedalītos sabiedrības un valsts dzīvē. Augstskolu likums, kurš: <ol style="list-style-type: none"> Attiecas uz visām Latvijas Republikā esošajām augstskolām un koledžām neatkarīgi no to dibināšanas un finansēšanas kārtības un specializācijas. Tas regulē augstskolu un koledžu darbības tiesisko pamatu, nosaka un aizsargā augstskolu autonomiju; Reglamentē augstskolu un valsts institūciju sadarbību, lai saskaņotu augstskolu autonomiju ar sabiedrības un valsts interesēm; Nosaka, ka Izglītības un zinātnes ministrija pārrauga šā likuma izpildi augstskolās un koledžās, kā arī atbild par valsts politiku augstākās izglītības jomā. Augstskolu un koledžu intereses Saeimā un Ministru kabinetā pārstāv izglītības un zinātnes ministrs. 	<p>Galvenie augstākās izglītības sistēmu reglamentējošie likumdošanas akti Lietuvā ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Izglītības likums, kas nosaka izglītības sistēmas mērķus, principus, struktūras pamatnostādnes, izglītības aktivitātes un izglītības attiecības, kā arī valsts pienākumus izglītības nozarē. Augstākās izglītības un zinātnes likums, kas regulē 8 galvenās augstākās izglītības nostādnes: <ol style="list-style-type: none"> Valsts lomu augstākās izglītības un zinātnes nozarē; Kvalitātes nodrošināšanas principus augstākajā izglītībā un zinātnē; Pamatnostādnes augstākās izglītības un zinātnes institūciju izveidē, restrukturizācijā un darbības izbeigšanā; Augstākās izglītības kvalifikācijas un zinātnisko grādu piešķiršanu un atzīšanu; Augstākās izglītības iestāžu un zinātnisko institūciju vadību, organizāciju un darbības pārraudzību; Akadēmiskā, zinātniskā personāla, kā arī studentu tiesības un pienākumus; Augstākās izglītības un zinātnes finansēšanu; Valsts augstākās izglītības un zinātnes institūciju aktīvu pārvaldības, lietošanas un likvidēšanas principus.

Informācijas ieguves avoti: Latvijas, Lietuvas un Igaunijas Izglītības un zinātnes ministrijas, likumi.lv, Lietuvas Republikas Seims.

Visās trijās Baltijas valstīs valsts augstskolas tiek daļēji finansētas no valsts budžeta līdzekļiem, bet privātajām augstskolām pamatā valsts finansējums nav paredzēts.

Lietuva ir vienīgā no trim Baltijas valstīm, kas ir ieviesusi principu “nauda seko studentam”.

Latvijas augstākās izglītības politiku nosaka arī Augstākās izglītības padome, kurā ir pārstāvēts privātais sektors.

	Igaunija	Latvija	Lietuva
Galvenie likumi, kas regulē augstāko izglītību	<ul style="list-style-type: none"> Universitāšu likums Likums par profesionālo augstāko izglītību Likums par privātajām izglītības iestādēm 	<ul style="list-style-type: none"> Augstskolu likums (attiecas gan uz valsts gan uz privātajām augstskolām) Augstākās izglītības likums (likumprojekts) 	<ul style="list-style-type: none"> Augstākās izglītības un zinātnes likums (attiecas gan uz valsts un privātajām augstskolām, kā arī regulē to zinātnisko un pētniecisko darbību)
Augstākās izglītības finansēšana	<ul style="list-style-type: none"> Līdzīgi kā Latvijā, valsts augstskolas Igaunijā tiek daļēji finansētas no valsts budžeta, daļēji – no studiju maksas no studentiem, kas nav ieguvuši valsts finansētās studiju vietas, kā arī no citiem ar to saimniecisko darbību saistītiem ienākumu avotiem. Universitāšu likums nosaka, ka valsts var sniegt finansiālu atbalstu Igaunijas studentu studijām ārvalstīs, pusēm par to noslēdzot īpašu līgumu. Studentiem ir tiesības uz studentu un studējošo kredītu. 	<ul style="list-style-type: none"> Valsts augstskolas tiek daļēji finansētas no valsts budžeta, daļēji – no studiju maksas no studentiem, kas nav ieguvuši valsts finansētās studiju vietas, kā arī no citiem ar to saimniecisko darbību saistītiem ienākumu avotiem. Akreditētās studiju programmās studējošiem ir tiesības pretendēt gan uz studiju, gan studējošā kredītu. Šī finansējuma piešķiršanas un administrēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Augstākās izglītības likums (likumprojekts) nenosaka būtiskas izmaiņas. 	<ul style="list-style-type: none"> Līdzīgi kā Latvijā, valsts augstskolas tiek daļēji finansētas no dažādām valsts budžeta programmām, daļēji – no studiju maksas no studentiem, kas nav ieguvuši valsts finansētās studiju vietas, kā arī no citiem ar to saimniecisko darbību saistītiem ienākumu avotiem. Lietuvā tiek īstenots princips, ka vidusskolu beidzēji ar labākajiem beigšanas eksāmenu rezultātiem izvēlas, kurās augstskolās studēt, un tādējādi noteikto studiju virzienu prioritāšu ietvaros valsts nodrošina tiem brīvu augstskolu izvēli. Valsts studiju fonds administrē studiju un studējošo kredītus.
Augstākās izglītības stratēģija un mērķi	<ul style="list-style-type: none"> Izglītības un zinātnes ministrija nosaka valsts pasūtījumu pēc konkrētas nozares speciālistiem un attiecīgi slēdz līgumus ar universitātēm par budžeta vietām, tādējādi nosakot valsts pasūtījumu augstākās izglītības jomā. Augstākās izglītības jomas pārraudzību veic Izglītības un zinātnes ministrija, bet katrai universitātei ir padomdevēja institūcija, kurā ietilpst gan privātā, gan publiskā sektora pārstāvji. 	<ul style="list-style-type: none"> Studiju vietu un budžeta vietu skaitu valsts augstskolās nosaka izglītības un zinātnes ministrs pēc Augstākās izglītības padomes ieteikuma, tādējādi ļaujot reaģēt uz valsts makroekonomikas attīstības tendencēm un nākotnes pieprasījumu. Saskaņā ar Augstskolu likumu augstākās izglītības politiku palīdz formulēt Augstākās izglītības padome un arī Rektoru padome. Augstākās izglītības padomes, kuras sastāvā cita starpā ietilpst Darba devēju konfederācijas un Tirdzniecības un rūpniecības kameras pārstāvji, uzdevums ir augstākās izglītības koncepcijas formulēšana. Augstākās izglītības likums (likumprojekts) – definē uz zināšanām balstītu ekonomiku kā augstākās izglītības mērķi, nosaka, ka zinātne ir augstākās izglītības darba sastāvdaļa, regulē mūžizglītību, nosaka praksi kā studiju sastāvdaļu. 	<ul style="list-style-type: none"> Augstākās izglītības un zinātnes politiku kopīgi veido valdība, izglītības un zinātnes ministrija, Augstākās izglītības padome, Augstākās izglītības kvalitātes izvērtēšanas centrs sadarbībā ar citām institūcijām. Saskaņā ar augstāk minēto likumu zinātnes un pētniecības attīstība ir viena no augstākās izglītības prioritātēm.

Informācijas ieguves avoti: Igaunijas Izglītības un zinātnes ministrija, likumi.lv, Lietuvas Republikas Seims.

Izglītības sistēmu reglamentējošā likumdošana

	Igaunija	Latvija	Lietuva
Valodas regulējums augstākajā izglītībā	<ul style="list-style-type: none"> Universitāšu likums, kas attiecas uz valsts universitātes līmeņa augstskolām, nosaka, ka to mācību valoda ir igauņu. Taču šis likums arī nosaka, ka augstskolu padomes var noteikt citu valodu lietošanu, tādējādi nodrošinot augstskolu autonomiju šajā jautājumā. 	<ul style="list-style-type: none"> Augstskolu likums nosaka, ka valsts augstskolās studiju programmas jāīsteno valstī. Valsts augstskolas var ES oficiālajās valodās īstenot programmas, kuras ārvalstu studenti apgūst Latvijā. Tas nozīmē, ka, lai īstenotu programmu citā valodā, šādai programmai ir jābūt pieejamai arī latviski. Likums paredz izņēmumus augstāk minētajam nosacījumam ārvalstu līgumu ietvaros, kas nodrošina to, ka studijas Rīgas Ekonomikas augstskolā, kā arī Rīgas Juridiskajā augstskolā notiek angļu valodā. Likums neuzliek šādus ierobežojumus privātajām augstskolām. Augstākās izglītības likums (likumprojekts) nosaka, ka ES valodās var realizēt ārzemniekiem domātas studiju programmas, kā arī nosaka, ka Latvijas augstskolu lietvedība kārtojama valsts valodā. 	<ul style="list-style-type: none"> Likums nosaka, ka augstākā izglītība valsts augstskolās tiek nodrošināta lietuviešu valodā. Likums paredz šādus izņēmuma gadījumus: <ul style="list-style-type: none"> Ja lekcijas pasniedz ārvalstu akadēmiskais personāls; Ja studiju programmas tiek īstenotas sadarbībā ar ārvalstu augstskolām vai ja tiek iegūts dubultais grāds; Studijas programmās, kuras paredzētas ārvalstu studentiem vai apmaiņas studentiem. Likums neregulē, kādās valodās studijas programmas jāīsteno privātajām augstskolām.
Starptautiskā sadarbība	<ul style="list-style-type: none"> Augstāk minētie likumi tieši neatsaucas uz starptautisko sadarbību. Universitāšu likums nosaka, ka uzņemšanas nosacījumi gan Igaunijas, gan ārvalstu studentiem ir vienādi, kā arī tas nodrošina ārvalstīs iegūtu kredītpunktu ieskaitīšanu. 	<ul style="list-style-type: none"> Augstskolu likums paredz Latvijas augstskolu sadarbību ar citu valstu augstskolām, taču nenosaka konkrētus internacionalizācijas mērķus vai metodes. Augstākās izglītības likums (likumprojekts) nosaka, ka starptautisko sadarbību veic, dibinot filiāles un pārstāvniecības, realizējot kopīgas studiju programmas un veidojot franšīzes, kā arī nodrošinot studējošo un akadēmiskā personāla apmaiņu. 	<ul style="list-style-type: none"> Augstākās izglītības un zinātnes likums nosaka, ka augstskolām ir gan aktīvi jāizmanto starptautiskās sadarbības iespējas, gan jāveicina lietuviešu identitātes un kultūras popularizēšana un attīstība. Starptautisko sadarbību zinātnes jomā koordinē Internacionālā zinātnes un tehnoloģijas attīstības programmu aģentūra.

Visu trīs Baltijas valstu augstāko izglītību regulējošie likumi ir līdzīgi tādās jomās, kā augstskolu pārvalde un darba organizācija, studiju programmu akreditācija un studiju kvalitātes kontrole, studentu pašpārvalde u.c. jautājumos.

Informācijas ieguves avoti: Igaunijas Izglītības un zinātnes ministrija, likumi.lv, Lietuvas Republikas Seims.

Šobrīd ES fondu līdzekļi ārvalstu studentu piesaistei visaktīvāk tiek izmantoti Igaunijā, kura ir vienīgā no Baltijas valstīm, kas ar ES fondu finansējuma palīdzību piedāvā stipendijas ārvalstu studentiem.

Finansiāli visapjomīgāko projektu īstenot iecerējusi Lietuvas Izglītības un zinātnes ministrija, kas ir plānojusi ar ES fondu palīdzību investēt augstākās izglītības attīstībā 226 milj. EUR.

Latvijā finansējums periodam no 2007.-2013.gadam, kas bija paredzēts studiju programmu modernizācijai, netika izmantots līdzfinansējuma trūkuma dēļ.

Igaunija	Latvija	Lietuva
<p>Ārvalstu studentiem pieejams Doktorantūras studiju un internacionalizācijas programmas “DoRa” finansējums, kas ir Eiropas Sociālā fonda (ESF) sponsorēta aktivitāte, kuras ietvaros tiek piedāvātas stipendijas maģistrantūras un doktorantūras studiju programmās studējošajiem ārvalstu studentiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Stipendijas apjoms: <ul style="list-style-type: none"> – 288 EUR mēnesī maģistrantūras studentiem (iespējams papildus pieteikties arī stipendijām konferenču apmeklēšanai); – 383 EUR mēnesī doktorantūras studentiem kā arī stipendija vienam braucienam gadā abos virzienos uz studenta izcelsmes valsti; – Līdz 3 196 EUR gadā doktorantūras studentiem par naktsmītni, īres, bagāžas pārvadāšanas un papildus ceļojumu izmaksām kā arī par ceļa izdevumu izmaksām ģimenes locekļiem, kas viesojas Igaunijā. <p>Tāpat ar ESF atbalstu programmas DoRa ietvaros ir izveidota interneta vietne StudyInEstonia.ee, kurā ir apkopota informācija par studiju programmām svešvalodās Igaunijas augstskolās, par iespējām iegūt stipendijas, par Igauniju kā studiju valsti un sociāli ekonomisko vidi, kā arī iepazīties ar Igaunijā agrāk studējušo ārvalstu studentu pieredzi.</p> <p>Programmas “DoRa” kopējais finansējums ir 32 252 046 EUR, no kuriem līdz pat 76.18% tiek finansēti no ESF līdzekļiem. Programma tiek īstenota no 2008. – 2015. gadam.</p>	<p>IZM izstrādātā Pasākumu plānā nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010.–2012.gadam kā viena no aktivitātēm ir minēta studiju programmu izstrāde ES valodās, kā arī kopīgu studiju programmu izstrāde un īstenošana ar ārvalstu partnerinstitūcijām.</p> <p>Kā mērķis aktivitātei tika noteikts vismaz 10 studiju programmu izstrāde ES valodās un ārvalstu studentu īpatsvara palielināšana līdz 3% no kopējā studentu skaita līdz 2013. gadam. Finansējums aktivitātei tika plānots no Eiropas Sociālā Fonda 1.1.2.2.1. apakšaktivitātes “Studiju programmu saturs un īstenošanas uzlabošana un akadēmiskā personāla kompetences pilnveidošana”, kuras kopējais finansējums 2007.-2013.gadam bija 4 614 671 LVL. Šobrīd pēc IZM datiem ir apgūtais finansējuma apjoms ir 1 001 495 LVL, kas novirzīts AIP realizētajam projektam “Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai”.</p> <p>VIAA uzturētā interneta vietne StudyInLatvia.lv ir izveidota ar Eiropas Komisijas finansiālu atbalstu mūžizglītības programmas ietvaros.</p> <p>Tāpat arī Latvijā ir iespējams saņemt arī ESF finansētas stipendijas studijām maģistrantūras un doktorantūras studiju programmās. Kopējais publiskais finansējums attiecīgi ir 8 717 031 LVL un 37 168 220 LVL. Tomēr, šīs stipendijas nav paredzētas konkrēti ārvalstu studentiem; tās var saņemt arī vietējie studenti, tādēļ nav iespējams identificēt stipendiju, kas izmaksātas ārzemniekiem, patieso apjomu.</p>	<p>Lietuvas Izglītības un zinātnes ministrija īsteno projektu “Programma 2015”, kura galvenais mērķis ir augstākās izglītības kvalitātes uzlabošana, kas nodrošinātu kā vietējo studentu palikšanu Lietuvā, tā ārvalstu studentu piesaisti.</p> <p>Projektam “Programma 2015” tiks piesaistīti ES struktūrfondu līdzekļi. Kopējais Lietuvā pieejamais struktūrfondu līdzekļu apjoms izglītībai un zinātnē ir 1.2 miljardi EUR, no kuriem aptuveni 226 milj. EUR ir paredzēti augstākajai izglītībai.</p> <p>Daļa projekta līdzekļu tiks tērēti aptuveni 100 studiju programmu kvalitātes uzlabošanai un modernizēšanai. Tāpat tiks veidoti kopīgi projekti ar ārvalstu augstākās izglītības iestādēm un, kas ļaus piesaistīt kā ārvalstu pasniedzējus, tā studentus.</p> <p>Programmas ietvaros tiks uzlabotas augstskolu telpas un aprīkojums, tādējādi padarot studiju infrastruktūru vilinošāku potenciālajiem ārvalstu studentiem. Šobrīd ir paredzēts līdz 2015. gadam modernizēt 15 universitātes, 10 koledžas un uzbūvēt 19 pētniecības centrus.</p>

Informācijas ieguves avoti: Archimedes Foundation, StudyInEstonia.ee, Valsts izglītības attīstības aģentūra, Latvijas Izglītības un zinātnes ministrija, Lietuvas Izglītības un zinātnes ministrija, Programa2015.lt

Latvijas augstākās izglītības sistēmas salīdzinājums ar Igauniju un Lietuvu Institūciju, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, salīdzinājums (1. no 2)

Apskatot institūcijas, kas vistiešāk nodarbojas ar augstākās izglītības eksportu saistītiem procesiem, var secināt, ka Igaunijā visas galvenās aktivitātes ir centralizētas un par tām ir atbildīga viena aģentūra. Taču gan Lietuvā, gan Latvijā šos procesus veic trīs dažādas institūcijas.

“Youth Initiative”, kas ir nevalstiska organizācija Lietuvā, kura nodarbojas ar studiju programmu un mācību popularizēšanu Lietuvā, darbojas bez valsts finansējuma piesaistes, strādā brīvprātīgi un mājas lapu uztur par saviem līdzekļiem.

Latvija ir vienīgā no Baltijas valstīm, kur studiju programmu un augstskolu akreditāciju veic IZM un universitāšu kopīgs nodibinājums, nevis valsts aģentūra.

Aktivitāte	Igaunija	Latvija	Lietuva
Valsts kā studiju vietas reklamēšana un ārvalstu studentu piesaiste	“Archimedes Foundation”	Akadēmiskās informācijas centrs Valsts izglītības attīstības aģentūra	“Education Exchanges Support Foundation” “Youth Initiative”
Ārvalstu diplomu atzīšana (ENIC/NARIC pārstāvis valstī)	“Archimedes Foundation”	Akadēmiskās informācijas centrs	Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs
Studiju programmu akreditācija	Igaunijas Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra, kas ir “Archimedes Foundation” apakšvienība	Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs	Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs

	Igaunija	Latvija	Lietuva
Institūciju, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, darbinieku skaits, budžets, juridiskais statuss	<p>“Archimedes Foundation”:</p> <ul style="list-style-type: none"> 2011.gada kopējais budžets – 156 milj. EUR; Darbinieku skaits – 162 Valsts aģentūra. <p>Tomēr jāņem vērā, ka iestāde administrē arī visus Igaunijas inovāciju un jaunrades attīstībai paredzētos ES fondu līdzekļus, kas sastāda lielāko daļu tās budžeta. Augstākās izglītības attīstībai paredzēto aktivitāšu budžeti sastāda ap 18,5 milj. EUR Augstākās izglītības kvalitātes aģentūras budžets 2011.gadā ir 917 564 EUR, un tajā strādā 8 darbinieki.</p>	<p>Akadēmiskās informācijas centrs</p> <ul style="list-style-type: none"> 2011.gada budžets – 340 000 EUR; Darbinieku skaits – 14; Nodibinājums. <p>Valsts izglītības attīstības aģentūra</p> <ul style="list-style-type: none"> 2009.gada budžets – 55,5 milj. EUR*; Darbinieku skaits – 125; Valsts aģentūra. <p>*Lielākā daļa no budžeta nav tieši paredzēta augstākās izglītības eksporta veicināšanai, taču nav iespējams nošķirt visas aktivitātes, balstoties uz pieejamo informāciju.</p> <p>Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs</p> <ul style="list-style-type: none"> 2011.gada budžets – 381 411 EUR; Darbinieku skaits – 7; Nodibinājums. 	<p>“Education Exchanges Support Foundation”;</p> <ul style="list-style-type: none"> 2011.gada budžets – nav datu; Darbinieku skaits – 40; Valsts aģentūra. <p>“Youth Initiative”</p> <ul style="list-style-type: none"> 2011.gada budžets – nav datu; Darbinieku skaits – 5-6; Nevalstiska organizācija. <p>Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs</p> <ul style="list-style-type: none"> 2011.gada budžets – 417 052 EUR; Darbinieku skaits – 34; Valsts aģentūra.

Informācijas ieguves avoti: Archimedes Foundation, Valsts izglītības attīstības aģentūra, Akadēmiskās informācijas centrs, Education Exchanges Support Foundation, Youth Initiative, Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs, Igaunijas Augstākās izglītības kvalitātes aģentūra.

Latvijas augstākās izglītības sistēmas salīdzinājums ar Igauniju un Lietuvu Institūciju, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti, salīdzinājums (2. no 2)

Igaunijā valsts aģentūra “Archimedes Foundation” nodarbojas gan ar ārvalstu diplomu atzīšanu, gan arī Igaunijas kā studiju valsts popularizēšanu.

Latvijas augstākās izglītības eksporta veicināšanu nodarbojas vairākas organizācijas – studiju iespēju mārketingi un Valsts izglītības attīstības aģentūras pārziņā, taču daļību izglītības izstādēs ārvalstīs šobrīd nodrošina Akadēmiskās informācijas centrs, kā arī atsevišķos gadījumos privātajām augstskolām šādas iespējas piedāvā arī Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra.

Igaunija	Latvija	Lietuva
<p>1997.gadā Igaunijā tika izveidota neatkarīga valsts aģentūra “Archimedes Foundation”, kas koordinē un ievieš dažādas starptautiskās, kā arī nacionālās programmas un projektu apmācību, izglītības, zinātnes, tehnoloģiskās attīstības un inovāciju jomās.</p> <p>Izglītības jomā “Archimedes Foundation” galvenās darbības sfēras ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ES Mūžizglītības programmas īstenošana; Augstākās izglītības kvalitātes aģentūras funkcijas, kas veic augstskolu akreditāciju un studiju programmu tematisko grupu kvalitātes novērtējumu; Akadēmiskās atzīšanas informācijas centra funkcijas (Igaunijas ENIC/NARIC pārstāvis), kas novērtē ārvalstīs izsniegtos kvalifikāciju apliecinājumus, kā arī sniedz informāciju par ārvalstu augstākās izglītības sistēmām; Nacionālo iniciatīvu koordinēšana, kuras vērstas uz Igaunijas augstākās izglītības konkurētspējas uzlabošanu, piemēram, stipendiju plāni mobilitātes uzlabošanai, augstākās izglītības programmu kvalitātes celšanai, atbalsts izglītības zinātni attīstībai un atbalsts Igaunijas augstākās izglītības un zinātnes reklamēšana ārvalstīs. <p>“Archimedes Foundation” uztur arī interneta vietni StudyInEstonia.ee, kurā ir iespējams iegūt apkopotu informāciju par studiju iespējām svešvalodās Igaunijas augstākās izglītības iestādēs.</p>	<p>Latvijā ar ārvalstu studentu piesaisti nodarbojas divas institūcijas – Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) un Akadēmiskās informācijas centrs (AIC).</p> <p>VIAA darbības sfēras, citu starpā ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ES Mūžizglītības programmas īstenošana; Interneta vietnes StudyInLatvia.lv izstrāde un administrēšana (sadarbībā ar AIC), kurā ir iespējams iegūt informāciju par studiju iespējām svešvalodās Latvijas augstākās izglītības iestādēs; Dažādu starpvalstu grantu shēmu īstenošana; Sadarbības iestādes funkciju nodrošināšana ar izglītības attīstību saistīto ES struktūrfondu administrēšanā 2007.-2013. gada plānošanas periodā; Citas aktivitātes, kas nav tieši saistītas ar ārvalstu studentu piesaisti. <p>AIC darbības sfēras, kas vistiešāk saistītas ar ārvalstu studentu piesaisti ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ārvalstu diplomu atzīšana (Latvijas ENIC/NARIC pārstāvis) Dalības organizēšana uz ārvalstu izglītības izstādēs, piedāvājot Latvijas augstskolām iespēju doties apmeklēt šīs izstādes. Šīs izstādes pamatā tiek finansētas augstskolām kopīgi sedzot dalības maksas. 	<p>Lietuvā 2007.gadā tika nodibināta “Education Exchanges Support Foundation” (EESF), kas ir Lietuvas nacionālā aģentūra, kuras galvenās darbības sfēras ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> ES Mūžizglītības programmas īstenošana; Citu ES, kā arī nacionālo programmu un projektu, kas saistīti ar izglītības un apmācības nozarēm, īstenošana; Interneta vietnes eesf.lt uzturēšana, kurā ir pieejama informācija par studiju programmām, kas Lietuvas augstākās izglītības iestādēs pieejamas angļu valodā. <p>Tāpat Lietuvā ir izveidota interneta vietne StudyInLithuania.com, kas ir bezpeļņas projekts, kuru īsteno nevalstiska organizācija ar nosaukumu “Youth Initiative”. Interneta vietnes uzdevums ir vienviet piedāvāt informāciju par studiju iespējām Lietuvas augstākās izglītības iestāžu studiju programmās, kas pieejamas svešvalodās (ne tikai angļu valodā).</p> <p>Lai arī Lietuvā ir pieejamas divas interneta vietnes ar studiju programmu sarakstu svešvalodās, tomēr tajās atrodama informācija savā starpā atšķiras, kas norāda uz savstarpējas koordinācijas trūkumu un iespējamu informācijas novecojumu.</p>

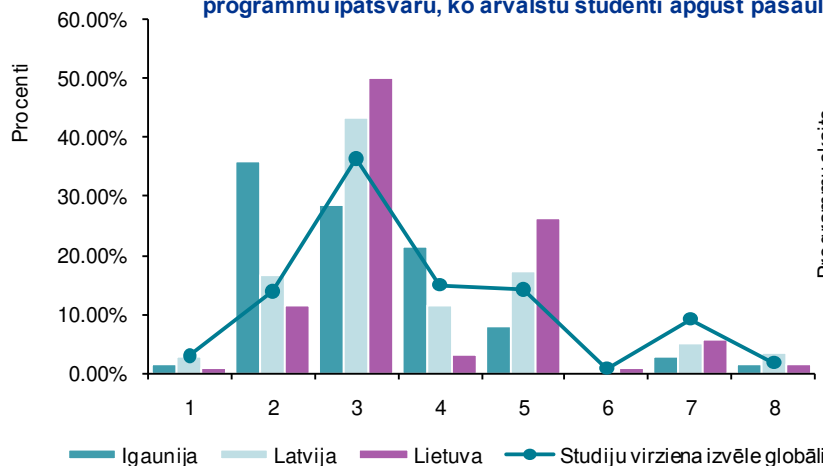
Informācijas ieguves avoti: “Archimedes Foundation”, StudyInEstonia.ee, Valsts izglītības attīstības aģentūra, Akadēmiskās informācijas centrs, Education Exchanges Support Foundation, Intervijas ar augstskolu pārstāvjiem.

Igaunijas augstākās izglītības iestādes visvairāk ārvalstu studentiem piedāvā tieši humanitāro zinātņu un mākslas studiju programmas, kas ir netipiski, taču ir skaidrojams ar lielo un dažādo mūzikas studiju programmu piedāvājumu.

Lietuvā ir plašāks sociālo zinātņu un tehnisko studiju programmu piedāvājums.

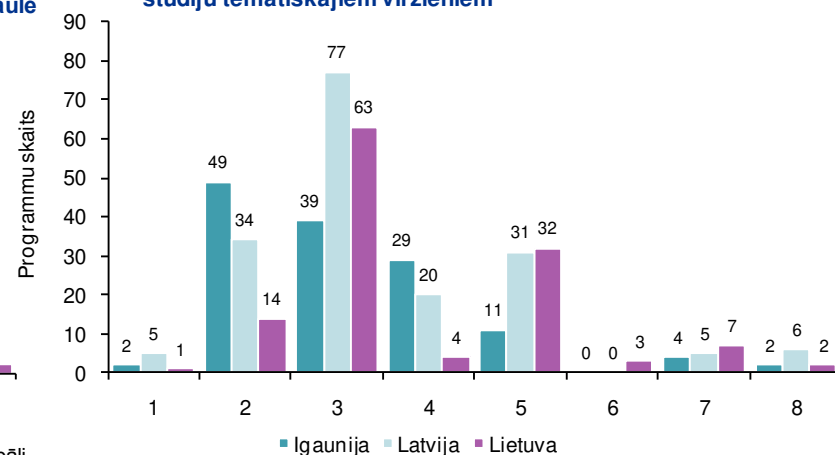
Pirmajā grafikā redzams, ka Latvijas studiju programmu piedāvājums pa studiju virzieniem caurmērā vislabāk no Baltijas valstīm atbilst globālajam ārvalstu studentu studiju virzienu pieprasījumam, saskaņā ar UNESCO pētījumu.

Baltijas valstīs piedāvāto studiju programmu svešvalodās īpatsvars pa studiju virzieniem salīdzinājumā ar studiju programmu īpatsvaru, ko ārvalstu studenti apgūst pasaulē

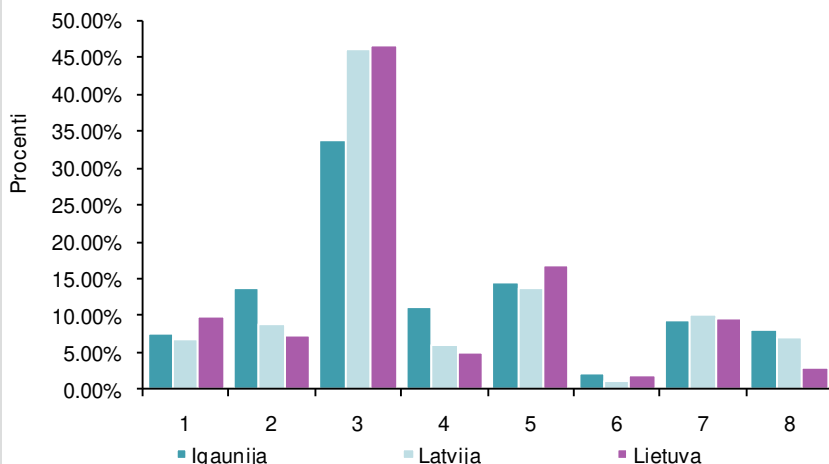
Avots: StudyInEstonia.ee, eesf.it, StudyInLithuania.com, Valsts izglītības attīstības aģentūra, Global Education Digest 2009

Svešvalodās piedāvāto studiju programmu sadalījums pa studiju tematiskajiem virzieniem

Avots: StudyInEstonia.ee, eesf.it, StudyInLithuania.com, Valsts izglītības attīstības aģentūra

Studiju virzienu pieprasījuma īpatsvars Baltijas valstīs

Avots: Centrālā statistikas pārvalde, Statistics Estonia, Statistics Lithuania

Grafiku horizontālās ass apzīmējumi norāda studiju programmas virzienu, kur:

- 1 – Izglītība;
- 2 – Humanitārās zinātnes un māksla;
- 3 – Sociālās zinātnes, komerczinātnes un tiesības;
- 4 – Dabaszinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģijas;
- 5 – Inženierzinātne, ražošanas un būvniecība;
- 6 – Lauksaimniecība;
- 7 – Veselības aprūpe un sociālā labklājība;
- 8 – Pakalpojumi.

Dažās no aplūkotajām studiju programmām tiek piedāvātas arī tālmācības iespējas. Tālmācības programmas vai arī studiju programmas ar tālmācības elementiem ir pieejamas visās trijās Baltijas valstīs, taču šobrīd tā ir augstskolu individuāla iniciatīva un nav iespējams runāt par valsts līmeņa iesaisti šajā procesā. Jāņem vērā, ka ir studiju virzieni (piemēram, medicīnā), kur tālmācība praktiski nav iespējama ES normatīvos noteiktā kontaktstundu apmēra dēļ, līdz ar to ir noteikti studiju virzieni, kur tai nav nākotnes perspektīvu. Neviēnā no Baltijas valstīm netika identificēti citi inovatīvi ārvalstu studentu piesaistes instrumenti, kas potenciāli varētu kādai no valstīm dot konkurences priekšrocības augstākās izglītības internacionalizācijā un ārvalstu studentu piesaistē.

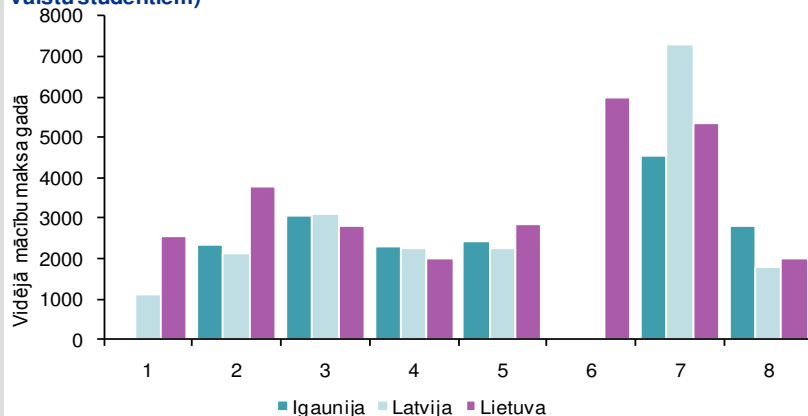
Latvijas augstākās izglītības sistēmas salīdzinājums ar Igauniju un Lietuvu

Studiju maksas un dzīves dārdzības salīdzinājums

Mācību maksa studiju līmeņu griezumā Baltijas valstis ir līdzīga.

Dzīves dārdzības ziņā Baltijas valstu vidū līdere ir Latvija, kur gan ģīre, gan patēriņa preču cenas ir augstākas nekā Lietuvā un Igaunijā.

Vidējā studiju programmu maksa studiju virzienu griezumā (ES valstu studentiem)

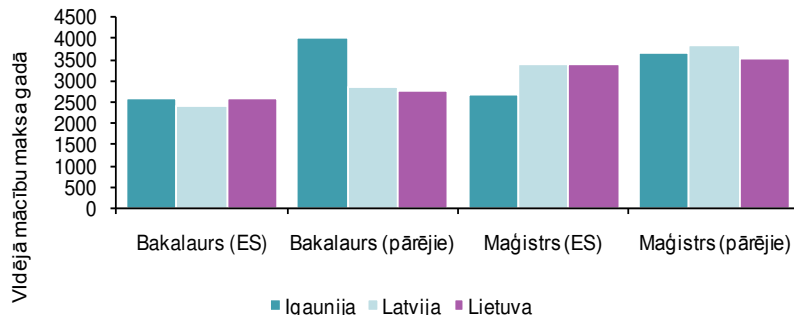

Avots: StudyInEstonia.ee, eesf.lt, StudyInLithuania.com, Valsts izglītības attīstības aģentūra

Grafiku horizontālās ass apzīmējumi norāda studiju programmas virzienu, kur:

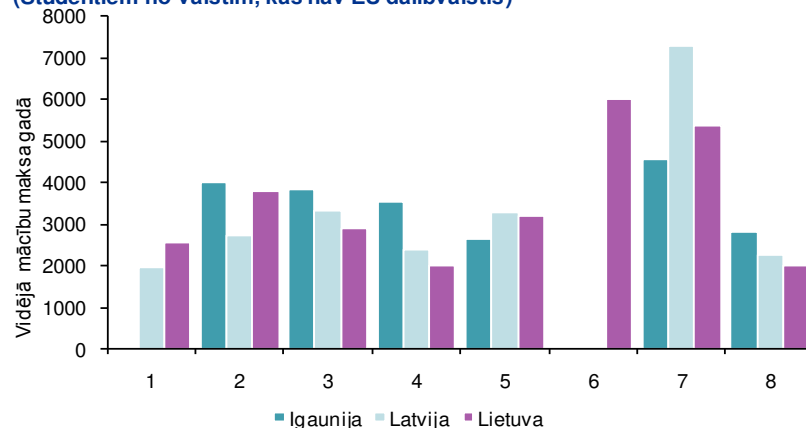
- 1 – Izglītība;
- 2 – Humanitārās zinātnes un māksla;
- 3 – Sociālās zinātnes, komerczinātnes un tiesības;
- 4 – Dabaszinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģijas;
- 5 – Inženierzinātne, ražošanas un būvniecība;
- 6 – Lauksaimniecība;
- 7 – Veselības aprūpe un sociālā labklājība;
- 8 – Pakalpojumi.

Vidējās mācību izmaksas

Avots: StudyInEstonia.ee, eesf.lt, StudyInLithuania.com, Valsts izglītības attīstības aģentūra

Vidējā studiju programmu maksa studiju virzienu griezumā (Studentiem no valstīm, kas nav ES dalībvalstis)

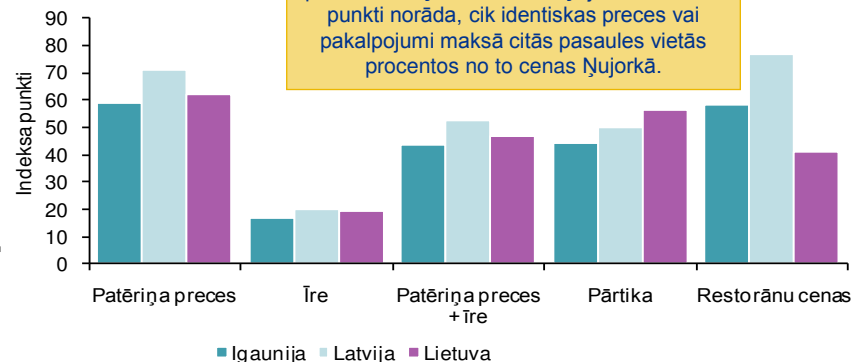

Avots: StudyInEstonia.ee, eesf.lt, StudyInLithuania.com, Valsts izglītības attīstības aģentūra

Doktorantūras programmas netika iekļautas studiju programmu izmaksu analizē tādēļ, ka:

- 1) Igaunijā 58 no 60 doktorantūras studiju programmām tiek piedāvātas par brīvu, kas pazemina vidējās studiju programmu izmaksas visiem studiju tematiskajiem virzieniem, radot nepatiesu iespaidu, ka studijas Igaunijā caurmērā ir lētākas visos studiju virzienos, lai arī tas attiecas tikai uz doktorantūras studijām.
- 2) Lietuvā ārvalstu studentiem tiek piedāvāta tikai viena doktorantūras programma, kas ir pārāk mazs skaits objektīvai analīzei.

Dzīves dārdzības indekss

Aprēķinot dzīves dārdzības indeksu, par pamatu tiek ņemtas cenas Ņujorkā. Indeksa punkti norāda, cik identiskas preces vai pakalpojumi maksā citās pasaules vietās procentos no to cenas Ņujorkā.

Avots: Numbeo, City index.

Tiesību akti Latvijā, Lietuvā un Igaunijā nosaka, ka studiju kredīti ir pieejami arī pārējo ES valstu pilsoņiem.

Tomēr kredītu maksimālie apjomi kā arī to noteikšanas kārtība katrā valstī atšķiras.

Igaunija	Latvija	Lietuva
<p>Igaunijā tiesības uz studiju kredītu ir Igaunijas pilsoņiem, kā arī personām, kas Igaunijā mīt pastāvīgi vai uzturēšanās atļaujas ietvaros.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Katru gadu līdz 1. augustam Igaunijas valdība nosaka maksimālo valsts garantēto studiju kredīta summu gadā vienam cilvēkam. ■ 2010./2011. akadēmiskajā gadā maksimālais valsts garantētais studiju kredīta apjoms gadā vienam cilvēkam bija 1 917 EUR ■ Studiju kredīta procentu likme ir 5% gadā. ■ Studiju kredīts jāmaksā 1 gadu pēc studiju programmas absolvēšanas, izņemot gadījumus, ja students pēc absolvēšanas turpina mācības citā izglītības iestādē. ■ Studiju kredīts jāatmaksā laika posmā, kas ir divreiz garāks par studiju laika posmu. 	<p>Saskaņā ar 2001. gada MK noteikumiem nr. 220 Latvijā uz studiju un studējošā kredīta saņemšanu var pretendēt studējošie – Latvijas Republikas pilsoņi un personas, kurām ir Latvijas Republikas nepilsoņa pase, kā arī citu Eiropas Savienības valstu pilsoņi, kuriem izsniegta pastāvīgās uzturēšanās atļauja vai termiņuzturēšanās atļauja, – ja viņi sekmīgi apgūst valsts akreditētas studiju programmas.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Valsts garantētajam studiju kredītam maksimālais apjoms nepārsniedz studiju maksu par attiecīgo programmu kā arī ir IZM noteikti maksimālie apjomi studiju maksām gadā, sadalījumā pa izglītības tematiskajām jomām (precīzas maksas pa tematiskajām jomām iespējams redzēt IZM 2011. gada 3. februāra rīkojumā Nr. 54, 2. pielikumā); ■ Valsts garantētais studējošā kredīta apjoms nepārsniedz 1707 EUR gadā. ■ Aizdevumu atmaksas termiņš ir 10 gadi, ja aizdevuma summa ir lielāka par 1423 EUR (1000 LVL), un 5 gadi, ja summa ir mazāka. ■ Procentu likme kredītiem EUR valūtā ir mainīga. Tā tiek fiksēta katra pusgada pirmā mēneša pirmajā darbdiēnā. Procentu likme tiek noteikta kā iepriekšējās nedēļas vidējā sešu mēnešu EURIBOR likme, kurai pieskaitīta vai atņemta kredītiestādes piedāvātā procentu likmes starpība ar minēto sešu mēnešu EURIBOR likmi procentu punktos. ■ Procentu likme kredītiem LVL valūtā arī ir mainīga un tiek aprēķināta tajā pašā datumā, kad procentu likme kredītiem EUR valūtā. Tā tiek aprēķināta kā iepriekšējā mēneša vidējā sešu mēnešu RIGIBOR likme, kurai pieskaitīts viens procentu punkts. 	<p>Lietuvā tiesības uz valsts garantēto studiju kredītu ir studentiem, kuri ir ES vai EEZ pilsoņi, vai arī ārvalstu studentiem, kuri ir pastāvīgi Lietuvas iedzīvotāji un kas mācās akreditētās Lietuvas augstskolās. Noteikumi studiju kredīta iegūšanai visiem studentiem ir vienādi, neatkarīgi no viņu pilsonības.</p> <p>Maksimālie kredītu apjomi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Valsts garantētajam studiju kredītam maksimālais apjoms nepārsniedz studiju maksu par attiecīgo programmu; ■ Valsts garantētajam studējošā kredītam – ne vairāk par 1882 EUR gadā. ■ Tomēr, valsts garantētie aizdevumi nedrīkst pārsniegt 14495 EUR visā studiju periodā. ■ Aizdevumu atmaksas termiņš ir 15 gadu, sākot aizdevumu atmaksāt 1 gadu pēc studiju programmas absolvēšanas. ■ Katru gadu pēc Lietuvas Finanšu ministrijas noteiktās kārtības, tiek izvēlētas institūcijas, kas izsniedz valsts garantētos aizdevumus studijām. Aizdevēj institūcijas katru gadu piedāvā citus aizdevumu noteikumus, taču 2011. gadā tās ir mainīgas procentu likmes, kas aizdevumiem LTL valūtā variē no 3.12 līdz 4.20 procentiem gadā un EUR valūtā – no 2.84 līdz 3.78 procentiem gadā.

Informācijas ieguves avoti: "Nordea", Ministru kabineta noteikumi nr. 220 (2001), Studiju un zinātnes administrācijas sniegtā informācija, Lietuvas valsts studiju fonda sniegtā informācija.

Igaunija ir vienīgā no Baltijas valstīm, kurā ir izstrādāta augstākās izglītības internacionalizācijas stratēģija, kas ir spēkā jau no 2006. gada.

Ne Latvijā, ne Lietuvā nav līdzvērtīga politikas plānošanas dokumenta, taču Latvijā ir izstrādāts pasākumu plāns nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē.

Lietuvā nav izstrādāti valsts nozīmes dokumenti izglītības eksporta palielināšanai, tomēr praksē tiek realizēti pasākumi, kas ir vērsti uz augstākās izglītības internacionalizāciju.

Igaunija	Latvija	Lietuva
<p>Igaunijas Izglītības un zinātnes ministrija ir izveidojusi augstākās izglītības internacionalizācijas stratēģiju 2006 – 2015. gadam. Stratēģijai ir četri galvenie īstenošanas virzieni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Internacionalizāciju veicinošas likumdošanas izveide, kas saistīta gan ar imigrācijas politikas pielāgošanu un studiju kredītu izsniegšanu ārzemniekiem, gan arī ar ātrāku diplomu atzīšanu un kopīgu programmu izveidi ar ārvalstu universitātēm. ■ Mācīšanas internacionalizācija, kas sevī ietver: <ul style="list-style-type: none"> – Studentu apmaiņas atbalstīšanu, tādējādi radot iespēju gan studentiem no Igaunijas gūt starptautisku pieredzi, gan arī veicinot ārvalstu studentu pieplūdumu; – Starptautiskās pieredzes vairošanu, koncentrējoties uz ārzemju pasniedzēju un pasniedzēju, kas doktora grādu ieguvuši ārzemēs piesaisti; – Studiju programmu internacionalizāciju, pievēršot uzmanību studiju apguvei svešvalodās kā arī kopēju programmu izveidei sadarbībā ar ārvalstu augstskolām; ■ Internacionalizācijas atbalsta sistēmas izveide, kas sevī ietver: <ul style="list-style-type: none"> – Atvērtu un izpalīdzīgu studiju vidi, spēju strādāt starptautiskā kolektīvā, kā arī sadarbību ārvalstu studentu un mācītspēku integrācijā; – Veiksmīgu un efektīvu informācijas apmaiņu, ar uzsvaru uz Igaunijas kā izcilas studiju vietas prezentēšanu, informācijas sniegšanu par darba un studiju iespējām Igaunijā kā arī augstskolu kopēju vienošanos par labajām internacionalizācijas praksēm. ■ Stratēģijas ieviešanas plāns, kas sastāv no koordinācijas komitejas izveides Igaunijas Izglītības un zinātnes ministrijā, kuras funkcijas ir stratēģijas progresa novērtēšanas metodes izveide, progresa izvērtēšana, līdzekļu piesaiste no valsts budžeta, kā arī stratēģijas ieviešanas vispārēja plānošana un koordinācija. 	<p>Šobrīd Latvijā ir IZM izveidots pasākumu plāns nepieciešamajām reformām augstākajā izglītībā un zinātnē 2010. – 2012.gadam. Tas ietver četras galvenos rīcības virzienus, kuru skaitā ir arī augstākās izglītības internacionalizācija un eksportspējas paaugstināšana. Tomēr šī pasākumu plāna īstenošanu apgrūrina šobrīd vēl nepieņemtais Augstākās Izglītības likums, kā arī pašreizējā ekonomiskā situācija kavē ES fondu apguvi ārvalstu studentu piesaistei paredzētajās aktivitātēs.</p> <p>Šis pasākumu plāns ietver deviņus pasākumus, kas attiecas uz augstākās izglītības eksportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Atbalsta funkcijas izveide augstskolām, lai varētu informēt ārvalstu studentus par studiju iespējām Latvijā, kā arī Baltijas valstu sadarbības sekmēšana izglītības eksportspējas paaugstināšanā; ■ Stipendiju nodrošināšana ārvalstu studentiem, pētniekiem un mācītspēkiem; ■ Studiju programmu izveides ES valodās veicināšana; ■ Boloņas procesa uzdevumu īstenošanas turpināšana; ■ Dalības turpināšana ES izglītības sadarbības (apmaiņas) programmās; ■ Dalības turpināšana starptautiskajos pasākumos "Asia-Europe meeting" izglītības forumā; ■ Divpusēju līgumu slēgšana ar trešajām valstīm par izglītības dokumentu atzīšanu; ■ Kvalificētu ārvalstu pasniedzēju piesaiste; ■ Latvijas ERASMUS līdzfinansējuma daļēja piešķiršana augstākās izglītības internacionalizācijai. <p>Pasākumu plāna realizācija ir IZM, AIC, VIAA kā arī citu valsts institūciju kompetencē, un plāns tiek finansēts no esošajiem budžeta līdzekļiem.</p>	<p>Lietuvas augstākās izglītības stratēģija 2003. – 2012. gadam neparedz konkrētu politiku ārvalstu studentu piesaistei.</p> <p>Tomēr EESF, kas cita starpā nodarbojas ar ES izglītības programmu īstenošanu Lietuvā, īsteno projektu "Lietuvas augstākās izglītības internacionalizācijas attīstība", kas sevī ietver aktivitātes ārvalstu studentu piesaistei.</p> <p>Projekts ilgst no 2010. – 2013. gadam un tā kopējais budžets ir 2.835 milj. EUR, no kura 30% būs atvēlēti tieši ārvalstu studentu piesaistei un Lietuvas augstākās izglītības reklamēšanai ārvalstīs.</p> <p>Mērķa valstīs projekta ietvaros nav definētas, taču paredzams, ka aktivitātes galvenokārt tiks koncentrētas uz Austrumeiropas un Āzijas valstīm.</p> <p>Viens no mērķiem ir piesaistīt talantīgākos studentus, kas paredz, ka nākotnē arvien lielāki līdzekļi tiks tērēti stipendijām šo studentu atbalstam.</p>

Informācijas ieguves avoti: Latvijas, Lietuvas un Igaunijas Izglītības un zinātnes ministrijas, www.smpf.lt

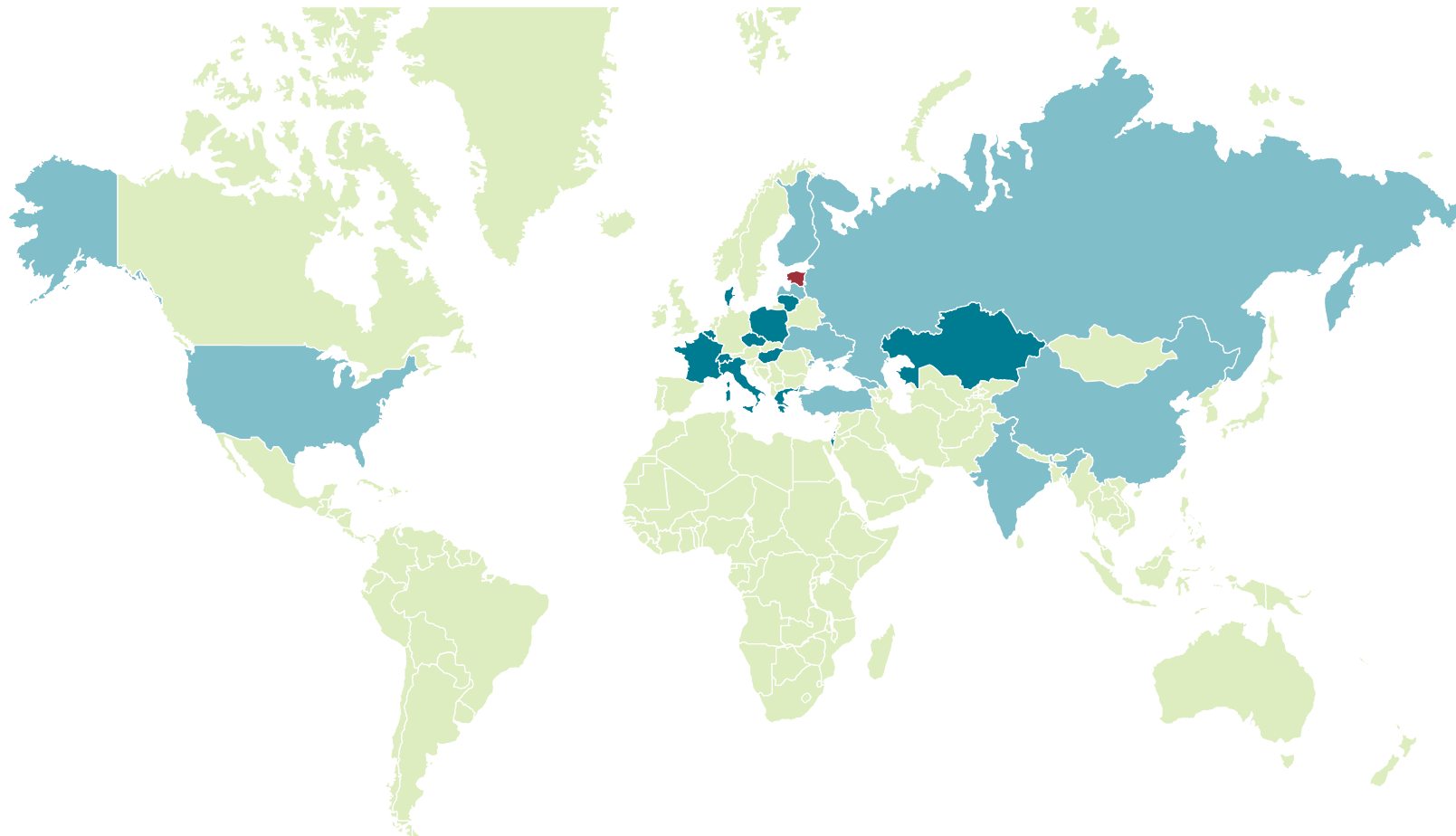
Secinājumi

- Līdz šim Baltijas valstu rezultāti ārvalstu studentu piesaistē ir bijuši samērā līdzīgi, lai gan Igaunija, kurā ārvalstu studentu īpatsvars ir 2.21%, ir izvirzījusies par līderi Baltijas valstī vidū, kamēr Latvijā šis rādītājs ir 1.91%, bet Lietuvā – 1.67%. Taču visās trijās Baltijas valstīs augstākās izglītības eksporta bilance ir negatīva – vairāk vietējo studentu aizbrauc mācīties uz ārzemēm, nekā tiek piesaistīts ārvalstu studentu.
- Divas no trim valstīm, no kurām Latvija ir piesaistījusi visvairāk studentu, ir NVS valstis; arī Lietuvā lielākā daļa ārvalstu studentu ir no NVS, bet Igaunija visvairāk ir piesaistījusi Somijas studentus (42% no ārvalstu studentu kopskaita). Pašreizējās ārvalstu studentu plūsmas ir jāņem vērā, nosakot augstākās izglītības mērķa valstis. Lielais NVS studentu īpatsvars liecina, ka ārvalstu studentu piesaistē aktīvākas ir privātās augstskolas, kas lielākoties darbojas bez valsts atbalsta un cita starpā realizē programmas krievu valodā.
- ESN pētījumā, kurā tika analizēts studentu novērtējums studiju un dzīves kvalitātei 25 valstīs, redzams, ka Igaunija ir priekšā pārējām Baltijas valstīm gan studiju kvalitātes kontekstā, gan arī dzīves kvalitātes novērtējuma kontekstā, kurā tā ir ieņēmusi pārliecinošu pirmo vietu starp visām 25 aptaujātajām valstīm, kamēr Latvija abos šajos rādītājos ir pēdējā no Baltijas valstīm, ieņemot, attiecīgi 22. un 20. vietu abos rādītājos.
- Latvija piedāvā ierobežotu finansiālo atbalstu ārvalstu studentiem, taču visās trijās valstīs ir pieejami studiju un studējoša kredīti ES valstu pilsoņiem. Igaunija ir vienīgā no Baltijas valstīm, kas aktīvi izmanto ES fondu finansējumu -- Eiropas Sociālā fonda sponsorētas aktivitātes ietvaros tiek piedāvātas stipendijas maģistrantūras un doktorantūras studiju programmās tieši studējošajiem no ārvalstīm. Latvijā ES finansējums tiešai ārvalstu studentu piesaistei netika izmantots, tomēr arī ārvalstu studentiem ir pieejamas ESF finansētās stipendijas maģistrantūras un doktorantūras studiju apguvei. Lietuva plāno augstākās izglītības modernizācijai un ārvalstu studentu piesaistei izlietot EUR 226 milj.
- Igaunija vienīgā no trim Baltijas valstīm ir noteikusi augstākās izglītības mērķa valstis. To valstu saraksts, ar kurām Latvijai un Lietuvai ir noslēgti savstarpēji līgumi par sadarbību izglītības un zinātnes jomā ir plašs un nekalpo par pamatu tālākām mārketinga un studentu piesaistīšanas aktivitātēm. No Baltijas valstīm tikai Latvijai nav noslēgts sadarbības līgums izglītības un zinātnes jomā ar Krieviju, no kuras Latvijā studē visvairāk ārvalstu studentu.
- Izglītības sistēmu reglamentējošie likumdošanas aktu analīze parāda, ka Igaunijā ir visliberālākais regulējums attiecībā uz valodu lietojumu augstākajā izglītībā, kamēr Latvijā un Lietuvā studiju programmu realizēšana svešvalodās valsts augstskolās ir atļauta tikai izņēmuma gadījumos.
- Pētījuma rezultātā secināts, ka mācību maksa studiju līmeņu griezumā Baltijas valstīs ir līdzīga, taču dzīves dārdzības ziņā Baltijas valstu vidū līdere ir Latvija, kur gan īre, gan patēriņa preču cenas ir augstākas nekā Lietuvā un Igaunijā. Tomēr šīs atšķirības nav tik lielas, lai uzskatītu, ka pārējās divas Baltijas valstis to varētu izmantot mārketinga nolūkos.
- Latvijas augstskolu piedāvāto programmu sadalījums pa studiju virzieniem visprecīzāk atbilst globālajam pieprasījumam, kas mērīts, balstoties uz studiju programmām, ko apgūst ārvalstu studenti visā pasaulē.
- Igaunijā ar augstākās izglītības eksportu veicināšanu saistītās funkcijas koncentrētas vienā organizācijā – “Archimedes Foundation”, bet Latvijā ar šiem jautājumiem nodarbojas trīs iestādes – VIAA, AIC un AIKNC; līdzīga funkciju sadrumstalotība vērojama Lietuvā. Latvijas gadījumā pastāv risks, ka dažādo institūciju darbs netiek pietiekoši koordinēts.
- Igaunija ir vienīgā no Baltijas valstīm, kurā ir izstrādāta augstākās izglītības internacionalizācijas stratēģija, kas ir spēkā jau no 2006. gada, kamēr Latvijā un Lietuvā tiek veikti atsevišķi pasākumi, kā rezultātus atspoguļo ārvalstu studentu skaita dinamika.

Pielikums: mērķa valstu ģeogrāfija

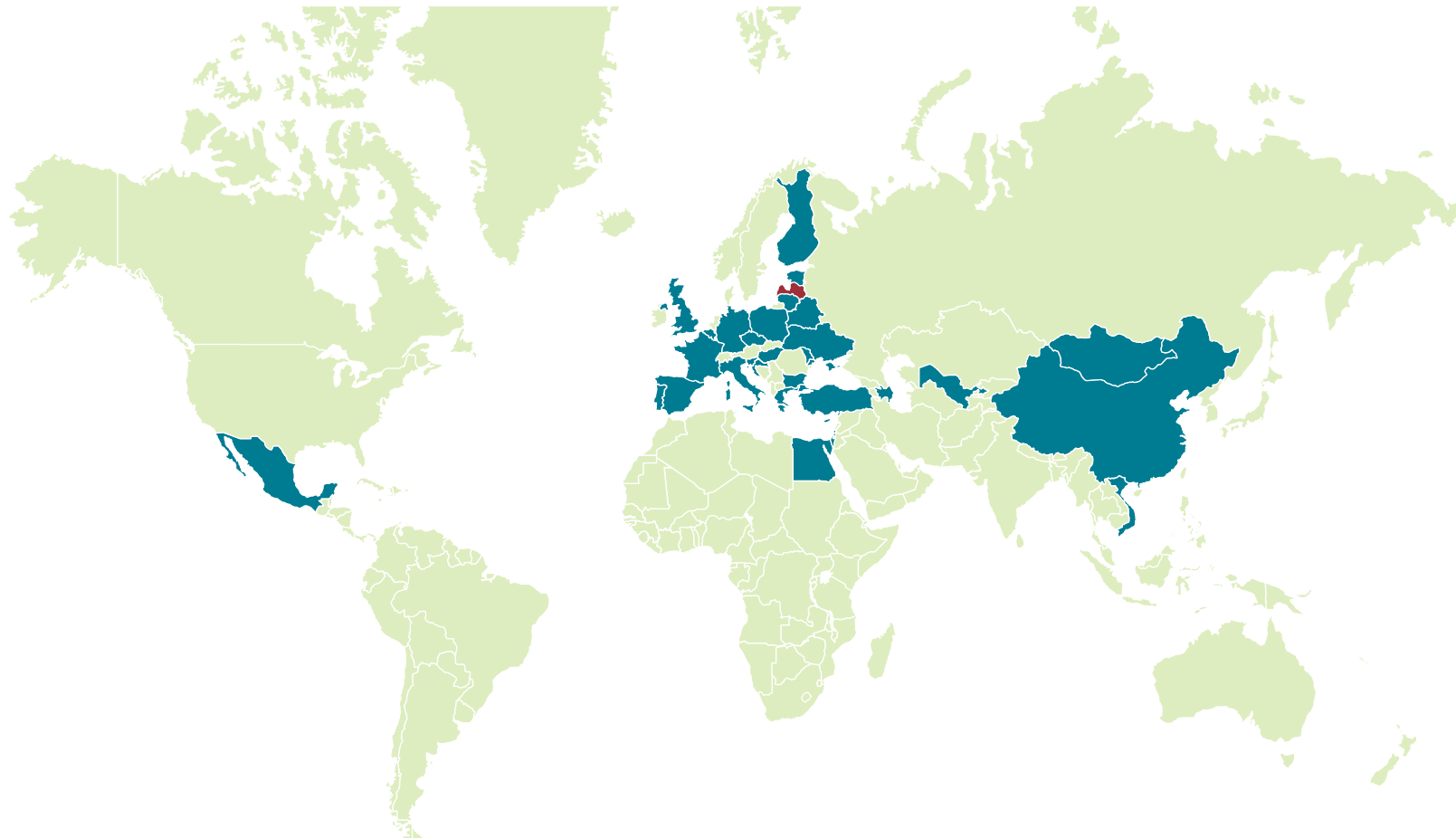

 "Archimedes Foundation" definētās izglītības eksporta mērķa valstis.

 Valstis, kuras nav definētas kā mērķa valstis, taču ar kurām ir noslēgti divpusējie līgumi par stipendiju piešķiršanu.

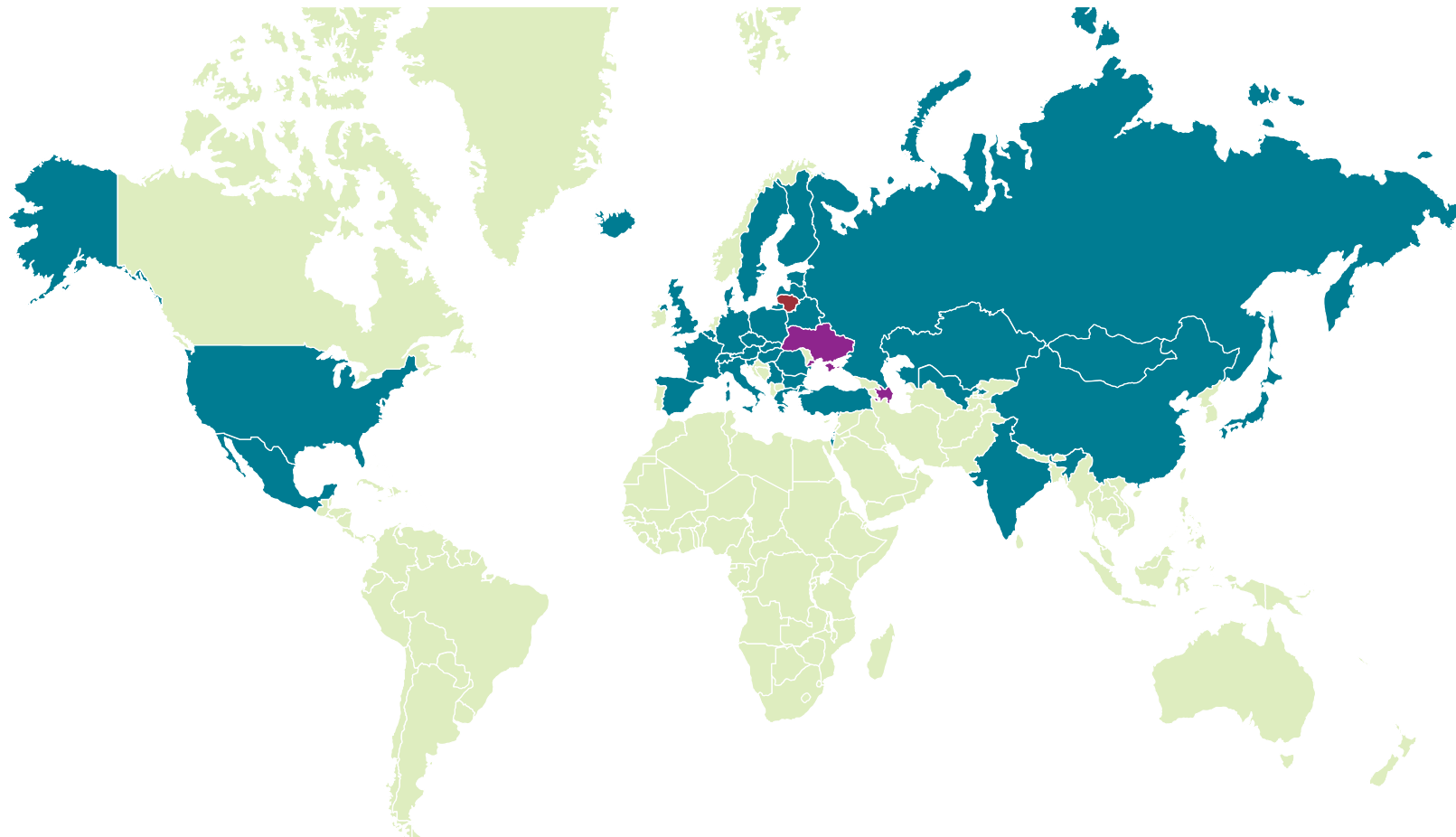
Latvijas augstākās izglītības sistēmas salīdzinājums ar Igauniju un Lietuvu
Latvijas mērķa valstu ģeogrāfija, balstoties uz savstarpējiem līgumiem par stipendiju piešķiršanu

 Valstis, ar kurām ir noslēgti divpusējie līgumi par stipendiju piešķiršanu.

Latvijas augstākās izglītības sistēmas salīdzinājums ar Igauniju un Lietuvu

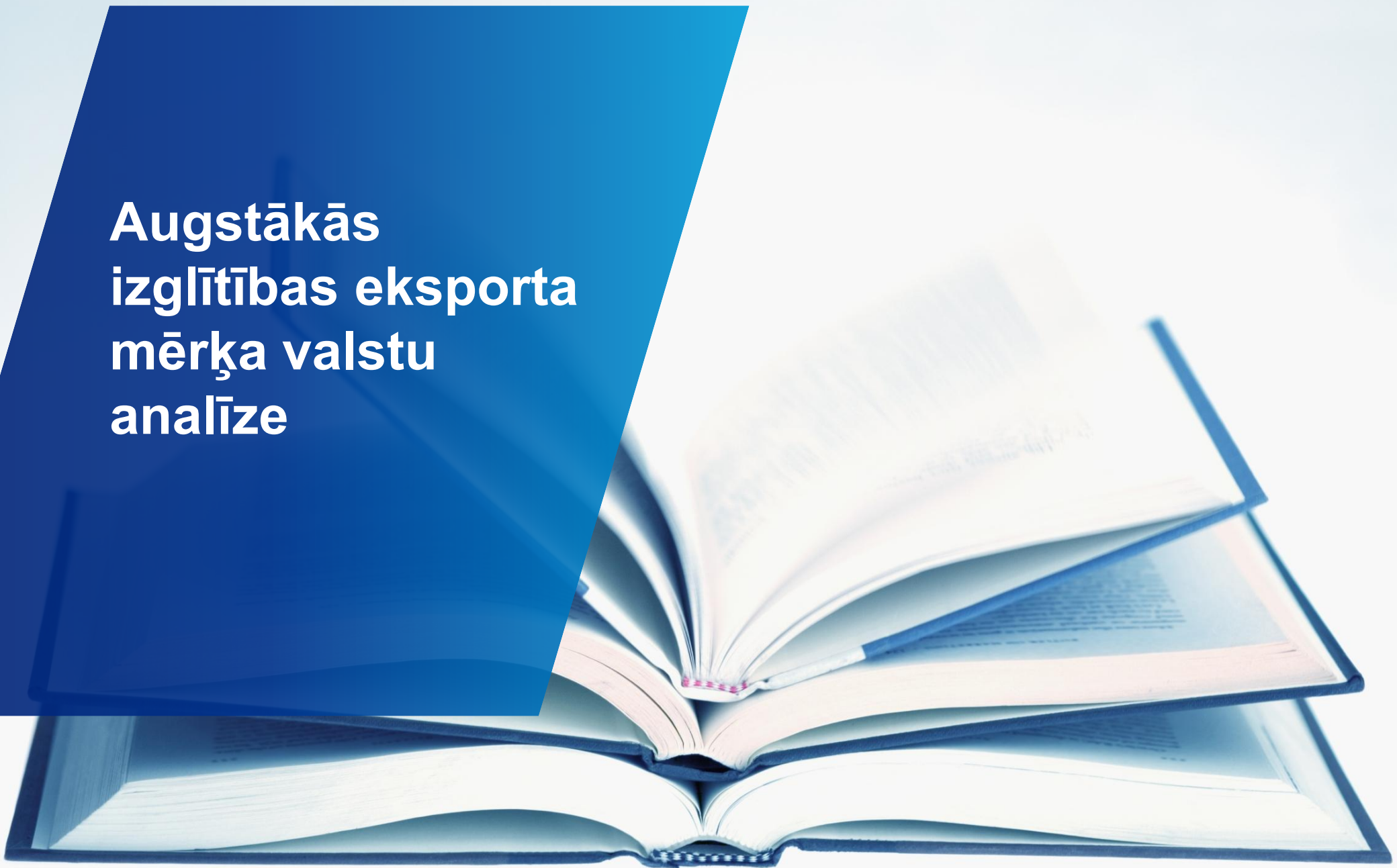
Latvijas mērķa valstu ģeogrāfija, balstoties uz savstarpējiem līgumiem par stipendiju piešķiršanu

 Valstis, kuru studentiem nākamajā mācību gadā tiks piešķirtas Lietuvas valsts stipendijas maģistra studijām Lietuvā.

 Valstis, kuras nav definētas kā mērķa valstis, taču ar kurām ir noslēgti divpusējie līgumi par stipendiju piešķiršanu.

**Augstākās
izglītības eksporta
mērķa valstu
analīze**

	Lapa
Augstākās izglītības eksporta mērķa valstu analīze	105
■ Metodoloģija un datu avoti	107
Eiropas Savienības valstis	109
NVS valstis un Gruzija	122
Citas valstis	139
Secinājumi	146
Pielikums: intervijas, mērķa grupa un studentu aptauja	149

Mērķa valstu analīzes uzdevums ir izvērtēt Latvijas augstākās izglītības eksportspēju uz mērķa valstīm.

Nodaļas ietvaros tiek analizētas kopumā 17 valstis, kuras grupētas trijos segmentos – ES valstis, NVS valstis un Gruzija, kā arī pārējās valstis.

Izvēlēta analīzes forma nodrošina vispusīgas informācijas apkopošanu par katru no valstīm, kas tiks tālāk izmantota Latvijas augstākās izglītības eksportspējas veicināšanas pasākumu plāna izstrādē.

Ziņojums tiks tālāk izmantots Latvijas augstākās izglītības eksportspējas novērtējuma izstrādē, izvērtējot Latvijas augstākās izglītības eksporta veiksmes faktoros un jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi un izmaiņas.

Ņemot vērā esošo ārvalstu studentu skaitu Latvijā sadalījumā pa pārstāvētajām valstīm, statistiku par visvairāk izbraukušajiem studentiem no mērķa valsts izglītības iegūšanai ārvalstīs un dažādus vēsturiskos un sociālekonomiskos faktoros, ir veikta šādu 17 mērķa valstu analīze:

■ Lietuva	■ Spānija	■ Ukraina	■ Kazahstāna
■ Igaunija	■ Indija	■ Gruzija	■ Uzbekistāna
■ Polija	■ Ķīna	■ Baltkrievija	
■ Vācija	■ Turcija	■ Azerbaidžāna	
■ Zviedrija	■ Krievija	■ Armēnija	

Galvenais rīks mērķa valstu analīzei un rezultātu apkopošanai ir strukturētās analīzes paraugs. Šajā paraugā ir ietverti šādi analīzes kritēriji:

- Latvijas studiju programmu pieprasījums (lai atspoguļotu kopējo situāciju, balstīts uz IZM augstskolu datiem, papildinot to ar informāciju no intervijām un aptaujām);
- Mērķa valsts institūciju, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs, analīze (šādas institūcijas tika identificētas intervijās un balstoties uz attiecīgās valsts IZM un citu iestāžu sniegto informāciju);
- Mērķa valsts faktori (normatīvie, institucionālie, politiskie u.c.), kas ietekmē Latvijas studiju programmu pieprasījumu (kā informācijas avoti tika izmantoti attiecīgās valsts IZM, citu valsts institūciju dati, likumdošanas akti, citu autoru veiktie pētījumi un citi avoti, kas norādīti pie attiecīgajiem datiem);
- Mērķa valsts politika studentu atbalstam izglītības iegūšanai ārvalstīs (lielākoties analīze balstīta uz attiecīgās valsts IZM datiem, izejot no aptaujā un intervijās sniegtās informācijas);
- Salīdzinošo studiju programmu piedāvājums un pieprasījums mērķa valstī (lai atspoguļotu kopējo situāciju, balstīts uz statistikas datiem, papildinot ar informāciju no aptaujas un intervijām)
- Valstu demogrāfiskais raksturojums, demogrāfijas prognozes, balstoties uz pieejamajiem statistikas datiem, –
 - Vidusskolas beidzēju skaits gadā,
 - Vidusskolas beidzēju skaita prognozes nākamajiem 10 gadiem procentos un absolūtos skaitļos. (Īpaši jāņem vērā, ja pie zemas augstākās izglītības kapacitātes mērķa valstī sagaidāms jauniešu (18-24 g.) pieaugums.);
- Vispārējais izglītības līmenis valstī, balstoties uz pieejamajiem statistikas datiem, –
 - Iedzīvotāju ar augstāko izglītību skaits, vidusskolas beidzēju skaits, studentu skaits,
 - Valsts budžets augstākajai izglītībai,
 - Iespēja mērķa valstī mācīties ārvalstu valodās;
- Studentu īpatsvars, kuri mācās ārpus valsts, un īpatsvara izmaiņas (balstoties uz statistikas datiem);
- Topošo studentu maksātspēja (ņemot vērā IKP uz vienu iedzīvotāju un cenu līmeni salīdzinājumā ar Latviju, kā arī balstoties uz interviju un aptauju datiem);
- Vīzu iegūšanas iespējas un izglītības dokumentu atzīšana (balstoties uz PMPL informāciju un interviju un aptauju datiem);
- Studiju finansēšanas principi mērķa valstīs, norādot, cik liela summa tiek ieguldīta uz vienu studentu mērķa valstī (balstoties uz statistikas datiem);
- Bez jau augstāk minētajiem citi kritērijiem netika identificēti interviju veikšanas un dokumentu analīzes laikā.

Informācijas iegūšanai izmantota statistikas datu analīze, studentu anketēšana, intervijas ar augstskolu pārstāvjiem un mērķa valstu studentiem un mērķa grupas diskusija. Papildus veikta publiski pieejamās informācijas un dokumentu analīze. Ārvalstu analīzes ietvaros pētāmie jautājumi ir precizēti pēc interviju veikšanas.

Kā pamatavoti statistikas datu analīzei izmantoti “Global Education Digest”, “Eurostat”, Pasaules Bankas un Latvijas IZM, kā arī mērķa valstu statistikas biroju/ pārvalžu dati. Papildus izmantoti citi avoti, kas norādīti pie attiecīgajiem datiem.

Tā kā studentu ārvalstu studentu dalība aptaujā bija zemāka par gaidīto, tad aptaujas dati izmantoti kā palīgavots vairāku faktoru analīzē, kur tika paredzēts, ka tie būs galvenais datu avots, aizstājot tos ar statistikas datiem, kas nodrošina labāku kopēju tendenču atspoguļojumu, –

- Latvijas studiju programmu pieprasījums;
- Salīdzinošo studiju programmu piedāvājums un pieprasījums mērķa valstī;
- Topošo studentu maksātspēja;
- Vīzu iegūšanas iespējas un izglītības dokumentu atzīšana.

Ārvalstu studentu dalība aptaujā bija zemāka par gaidīto (par spīti aktīvai komunikācijai un atgādinājumiem, kas saistīts ar mācību gada beigām, vasaras brīvdienām un atvaļinājumu periodu) un tajā piedalījās 80 studenti paredzēto 150 vietā, kaut arī kopumā aptauja tika izsūtīta vairāk nekā 800 ārvalstu studentiem, kas ir aptuveni 40% no kopējā ārvalstu studentu skaita Latvijā. Vadoties no tā, kādu valstu pārstāvji piedalījās un aizpildīja anketas, aptaujas rezultāti tika analizēti kopumā, kā arī izceļot divas lielākās grupas – ES un NVS valstis. Šāds sadalījums ļāva izvairīties no datu analizēšanas grupās, kur rezultāti nebūtu statistiski nozīmīgi, un sniedz priekšstatu par atšķirībām šo grupu starpā. Informācija par izsūtītajām un aizpildītajām anketām augstskolu griezumā pieejama šīs nodaļas pielikumā. Anketēšanas rezultātu apkopojums atrodas nodaļas “Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums” pielikumā. Arī apkopojums par intervijām un mērķa grupas diskusiju ir pievienots šai pašai nodaļai.

Pētījuma gaitā intervijās un aptaujās iegūtā informācija tika izmantota kā izejas dati un pārbaudīta, salīdzinot to ar pirmavotu. Līdz ar to pirmavots arī norādīts kā galvenais avots pie attiecīgajiem datiem.

Informācijas iegūšanai izmantota statistikas datu analīze, studentu anketēšana, intervijas ar augstskolu un institūciju pārstāvjiem un mērķa valstu studentiem (kopā 18 intervijas) un mērķa grupas diskusija, kurā piedalījās 9 dalībnieki – no valsts un privātajām augstskolām, kā arī valsts institūcijām. Šīs nodaļas pielikumā ir apkopota informācija par veiktajām intervijām un mērķa grupas diskusijas un aptaujas dalībniekiem.

Ja nebija pieejama statistikas informācija, tā tika rakstiski lūgta no attiecīgās vēstniecības pārstāvniecības Latvijā (kopumā 6, no kurām divas sniedza daļējas atbildes) un Latvijas vēstniecībām šajās valstīs (kopumā 17, no kurām viena sniedza daļējas atbildes, bet piecas neatbildēja pēc būtības).

Ja netika iegūta informācija no alternatīviem avotiem vai tika secināts, ka tā attiecīgajā griezumā netiek apkopota, tad attiecīgajā nodaļas vietā tas ir norādīts.

Eiropas Savienības (ES) valstis

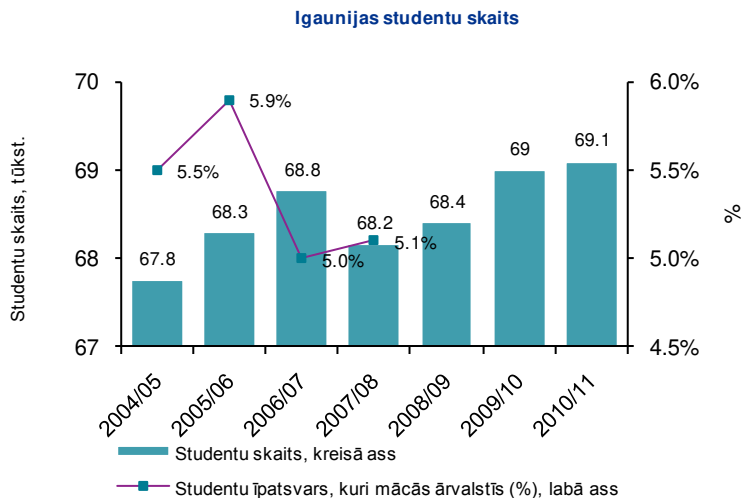
Saskaņā ar prognozēm par 2009. līdz 2020. gadu, Igaunijas vidusskolu beidzēju skaits samazināsies no 15.7 tūkstošiem līdz 8.5 tūkstošiem.

34% Igaunijas studentu studē sociālās zinātnes, uzņēmējdarbību un tiesību zinātnes, 14% – inženierzinātnes, ražošanu un būvniecību.

Vidēji 64% vidusskolas beidzēju turpina studijas augstskolā.

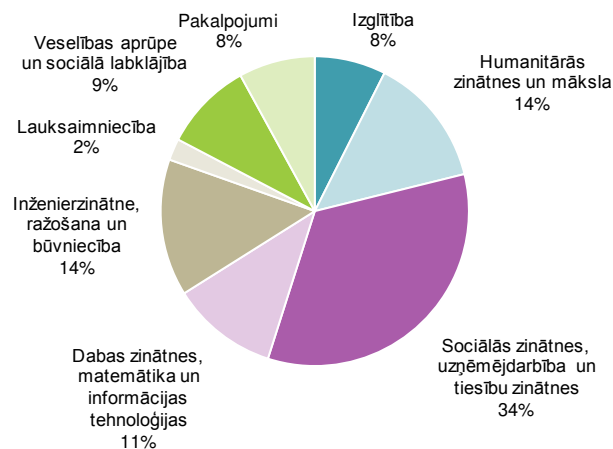
Visvairāk Igaunijas studentu studē tādās valstīs kā Somija (19.7%), Lielbritānija (19.1%) un Vācija (17.2%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

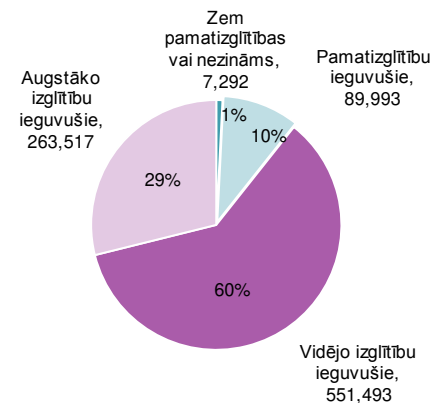
Avots: Eurostat un Global Education Digest dati

Igaunijas studentu pieprasītākās studiju programmas 2009./2010. a. g.

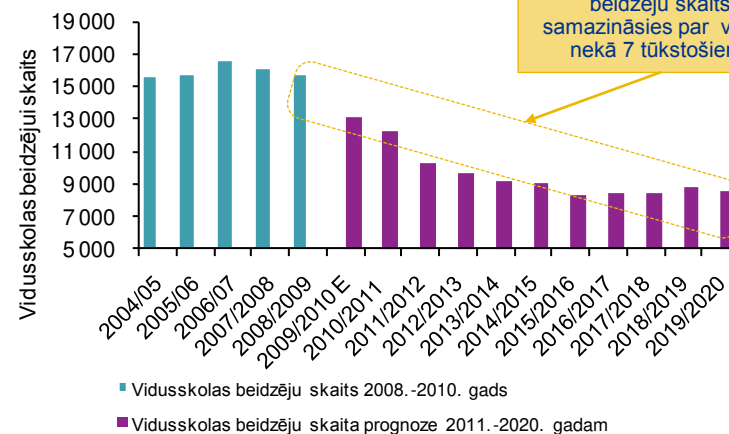
Avots: Statistics Estonia

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Eurostat un Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas un dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

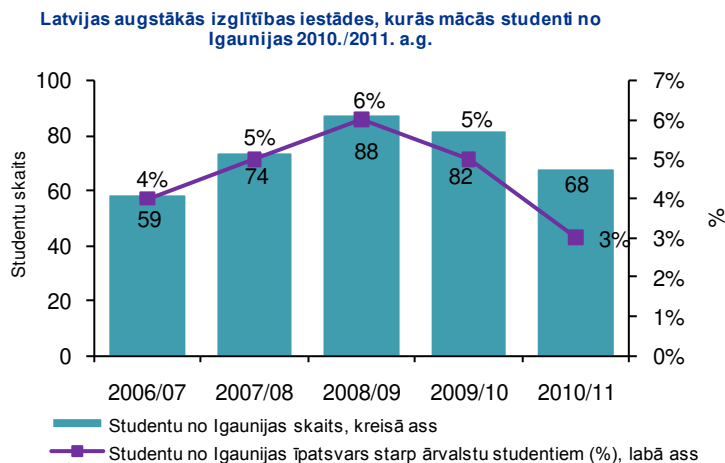
Pēdējos gados ir samazinājies Igaunijas studentu skaits Latvijā, kas daļēji ir izskaidrojams ar mācības maksas ieviešanu un paaugstināšanu REA, kas kopš deviņdesmit gadu sākuma ir viena no vadošajām biznesa augstskolām Baltijā.

Bez tam Igaunijas studentu vidū populāras ir LU un BSA.

Demogrāfiskās tendences un Igaunijas augstskolu studiju programmu piedāvājums nenorāda uz potenciālu Igaunijas studentu skaita pieaugumu Latvijā.

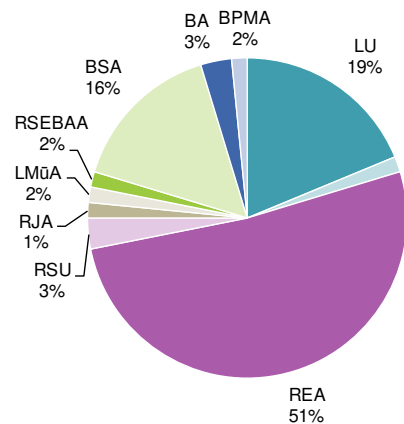
No kaimiņvalstīm Igaunijas studentiem visizdevīgāk ir studēt Somijā, kur par augstāko izglītību nav jāmaksā.

Latvijas studiju programmu pieprasījums

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Igaunijas (2010./2011. a.g.)

Tā kā lielākā daļa Igaunijas studentu Latvijā studē REA bakalaura programmā "Ekonomika un uzņēmējdarbība", kopējā studentu skaita samazinājums daļēji skaidrojams ar mācību maksas ieviešanu un palielināšanu šajā augstskolā.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Igaunijas studentu skaitu Latvijā augstskolās:

- Studentiem no Igaunijas nav nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Igaunijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 10,800 (par 35% lielāks nekā Latvijas), kas norāda uz augstāku potenciālu studentu maksātspēju.
- Igaunijas Universitāšu likums nosaka, ka valsts var piešķirt studentiem finansējumu studijām ārvalstīs, pusēm par to noslēdzot atsevišķu līgumu. Organizatorisks un finansiāls atbalsts Igaunijas studentiem, kuri izvēlas iegūt augstāko izglītību ārzemēs, tiek piedāvāts arī divpusēju vai trīspusēju starpvalstu līgumu ietvaros. Pētījuma ietvaros netika identificētas citas valsts institūcijas, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs.
- Igaunijas studentiem, kas studē ārvalstīs, ir pieejami studiju un studējošā kredīti.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 194.5 miljoni, kas sastāda 1.2% no IKP 2008. gadā. Finansējums veidoja EUR 2,895 uz vienu studentu.
- Somijas popularitāti Igaunijas studentu vidū nosaka tās ģeogrāfiskais tuvums, sociāli ekonomiskās saites, kā arī tās bezmaksas augstākās izglītības sistēma.
- Igaunijas studentu skaita samazināšanos Latvijas augstskolās daļēji nosaka studiju maksas ieviešana REA 2008. gadā un tās pakāpeniska paaugstināšana līdz EUR 3,500 gadā. REA tika izveidota deviņdesmito gadu sākumā, uz Zviedrijas un Latvijas valdības līguma pamata, lai nodrošinātu modernu biznesa izglītību Baltijas valstu jauniešiem.
- Baltijas Starptautiskās akadēmijas popularitāte lielā mērā ir skaidrojama ar studiju programmu piedāvājumu krievu valodā.

Studentu skaits Lietuvā ir palielinājies par 8% laika posmā no 2005. līdz 2009. gadam.

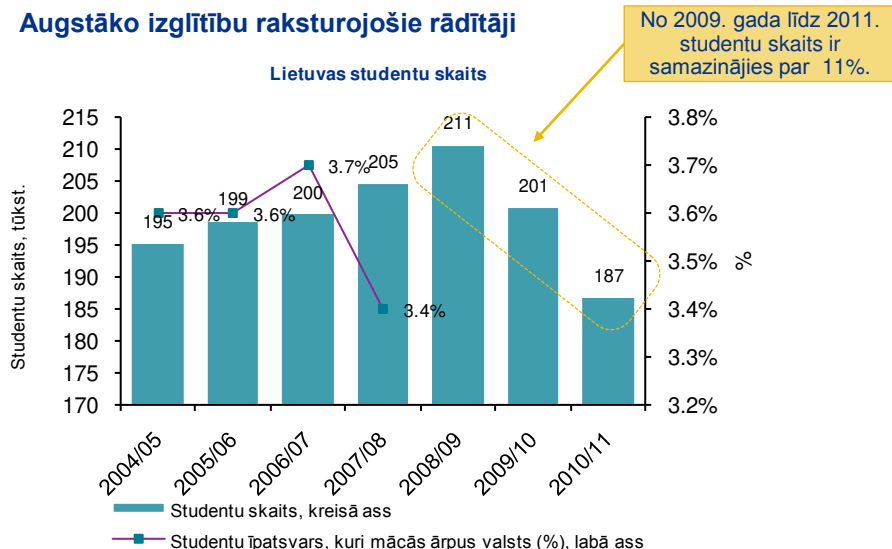
Sociālās zinātnes un inženierzinātnes ir populārākie studiju virzieni, attiecīgi piesaistot 47% un 17% no kopējā studentu skaita.

Vidusskolas beidzēju skaitam tiek prognozēts samazinājums par 19.6 tūkstošiem jeb 43% laikā no 2009.-2020. gadam.

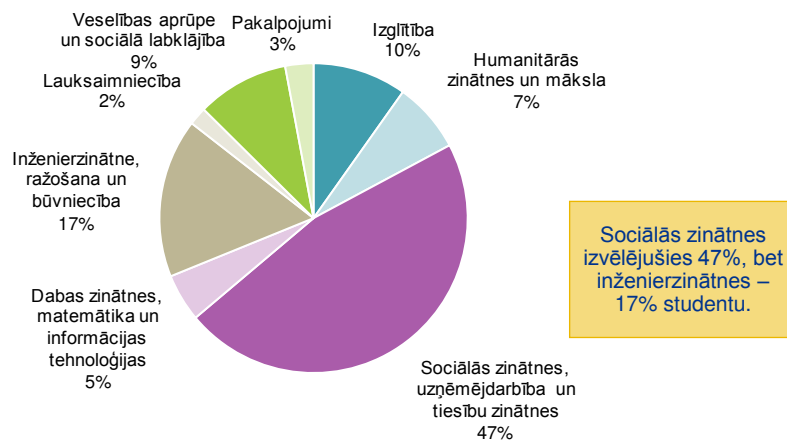
Vidēji 77% vidusskolas beidzēju iestājas augstskolās.

Lietuvas studentu vidū populārākās mērķa valstis ir Lielbritānija (28.4%), Vācija (18.8%), Krievija (12.6%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

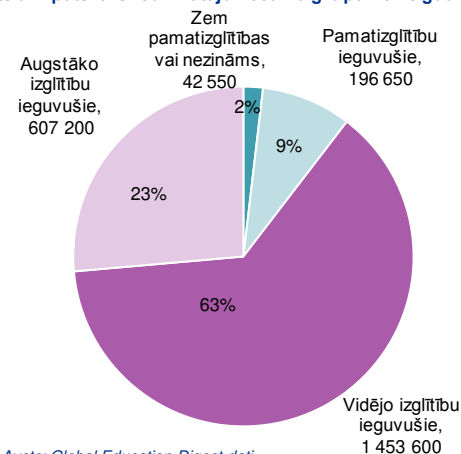

Avots: Eurostat un Global Education Digest dati
Lietuvas studentu pieprasītākās studiju programmas 2009./2010. a. g.

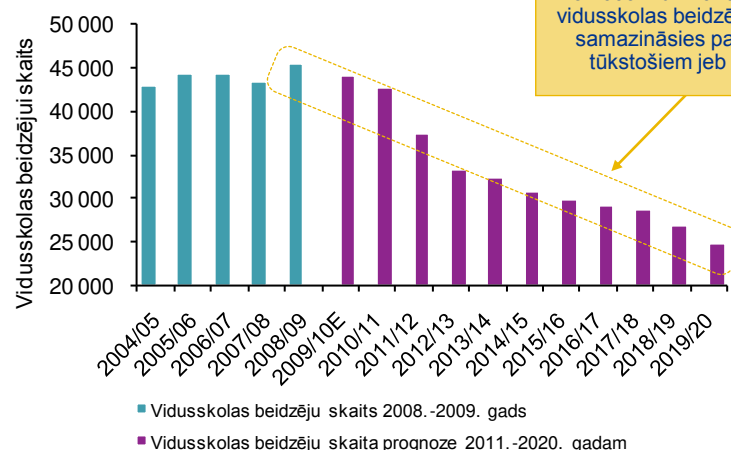
Avots: Statistics Lithuania dati

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem.

Avots: Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas un dati

Piezīme: Plānoto vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadus iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

2009. gadā tika īstenota izglītības sistēmas reforma, kuras galvenais mērķis bija motivēt spējīgākos vidusskolas beidzējus palikt Lietuvā, sniedzot finansiālu atbalstu viņu studijām. Reformā ieviestās “nauda seko studentam” sistēmas ietvaros spējīgākajiem Lietuvas vidusskolu beidzējiem tiek piešķirtas budžeta apmaksātas studiju vietas viņu izvēlētajās Lietuvas augstskolās.

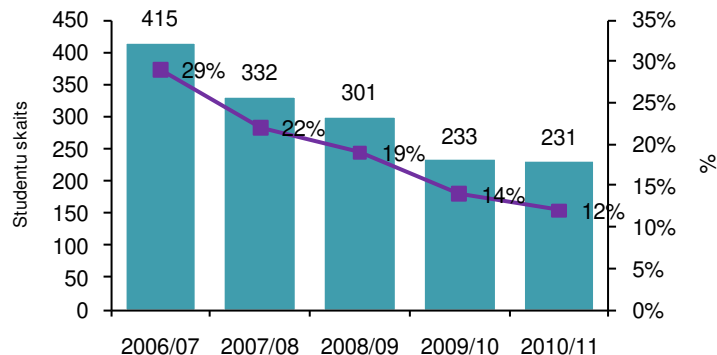
Lietuvas studentu skaitu Latvijā ir ietekmējusi BSA filiāles šajā valstī aizvēršana un studiju maksas ieviešana REA.

Nākamā populārākā augstskola aiz REA Lietuvas studentu vidū ir BSA (33%).

Demogrāfisko tendenču un augstākās izglītības sistēmas reformas dēļ nav gaidāms straujš Lietuvas studentu skaita pieaugums Latvijas augstskolās.

Latvijas studiju programmu pieprasījums

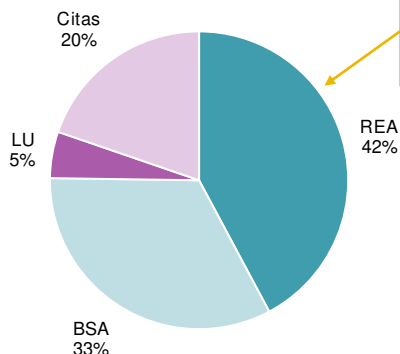
Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Lietuvas 2010./2011. a.g.

— Studentu no Lietuvas skaits, kreisā ass
— Studentu no Lietuvas īpatsvars starp ārvalstu studentiem (%), labā ass

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Studējošo skaits no Lietuvas

Lielākā daļa Lietuvas studentu Latvijā studē REA un BSA.

Starptautiskajām studiju programmām ir Ekonomika un uzņēmējdarbība (REA).

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Lietuvas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Lietuvas nav nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Lietuvas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 8,300 (par 4% lielāks nekā Latvijas), kas norāda uz līdzvērtīgu potenciālo studentu maksātspēju. Vidējais cenu līmenis Lietuvā 2010. gadā bija par 8% zemāks nekā Latvijā.
- Lietuvas izglītības likums paredz mācības lietuviešu valodā, bet augstskolām nav šķēršļu pasniegt arī angļu valodā.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 292 miljoni, kas sastāda 0.9% no IKP. Finansējums veidoja EUR 2,115 uz vienu studentu 2008. gadā.
- Lietuvas studentu skaita samazināšanās Latvijas augstskolās daļēji skaidrojama ar BSA filiāles šajā valstī aizvēršanu, kā arī studiju maksas ieviešana REA 2008. gadā un tās pakāpeniska paaugstināšana līdz EUR 3,500 gadā.
- Baltijas Starptautiskās akadēmijas popularitāte lielā mērā ir skaidrojama ar studiju programmu piedāvājumu krievu valodā.
- 2009. gadā īstenotā reforma paredz, ka budžeta vietām paredzētie līdzekļi “seko” studentam. Līdz ar to studenti var izvēlēties, kurā no augstskolām studēt. Labākajiem vidusskolas absolventiem šis budžeta vietas izpaužas kā finansiāls atbalsts studijām Lietuvā un atbalsta apmērs ir atkarīgs no vidusskolas sekmēm. Šis finansēšanas princips ieviests, lai palielinātu efektivitāti un veicinātu konkurenci augstskolu starpā.
- Augstākā izglītība Lietuvā ir maksas, bet pēc reformas, kas paredz augstākās izglītības budžeta dubultošanu no 2009. gada, budžeta studiju vietas tiek piedāvātas apmērām pusei vidusskolas beidzēju.
- Organizatorisks un finansiāls atbalsts Lietuvas studentiem, kuri izvēlas iegūt augstāko izglītību ārzemēs, tiek piedāvāts tikai divpusēju vai trīspusēju starptautisku līgumu ietvaros, piemēram, ar Latviju, Igauniju, Poliju u.c. valstīm. Lietuvas studentiem, kas studē ārzemēs, pieejami valsts studiju un studējošo kredīti. Pētījuma ietvaros netika identificētas citas valsts institūcijas, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs.

Saskaņā ar prognozēm Polijas vidusskolu beidzēju skaits samazināsies no 515 tūkstošiem līdz 305 tūkstošiem nākamo desmit gadu laikā.

43% Polijas studentu studē sociālās zinātnes, uzņēmējdarbību un tiesību zinātnes.

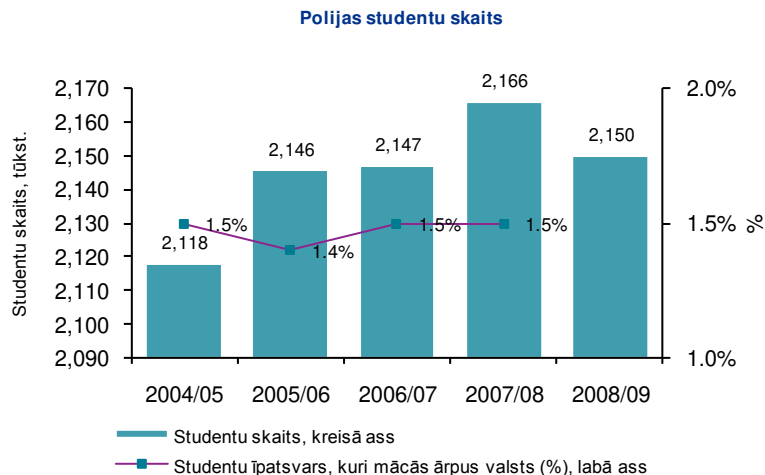
Vidēji 67% vidusskolas beidzēju turpina studijas augstskolā.

Ārvalstīs mācās ap 1.5% no kopējā studentu skaita.

Polijas studentu populārākās mērķa studiju valstis ir Vācija (33.1%), Lielbritānija (26.3%) un ASV (8.2%).

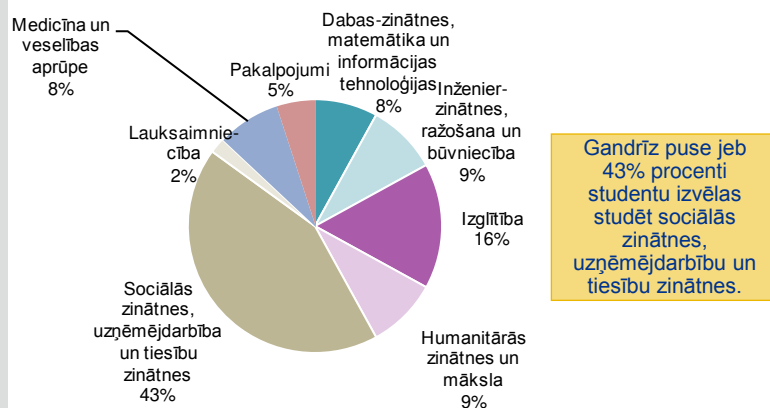
Pārejot uz tirgus ekonomiku un strauji attīstoties Polijas tautsaimniecībai, palielinājās pieprasījums pēc augstākās izglītības, kā rezultātā pašlaik šis valsts augstskolās ir apmēram divi miljoni studiju vietu, bet tiek prognozēts, ka demogrāfiskās "bedres" rezultātā studentu skaits samazināsies līdz 1.5 miljoniem.

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Avots: Eurostat un Global Education Digest dati

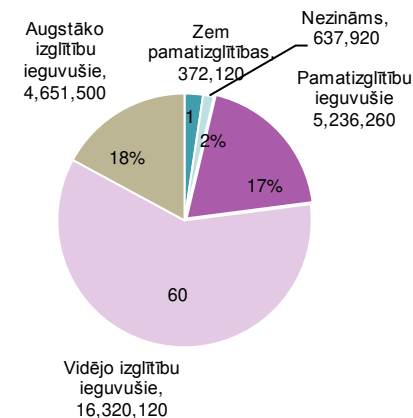
Polijas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Gandrīz puse jeb 43% procenti studentu izvēlas studēt sociālās zinātnes, uzņēmējdarbību un tiesību zinātnes.

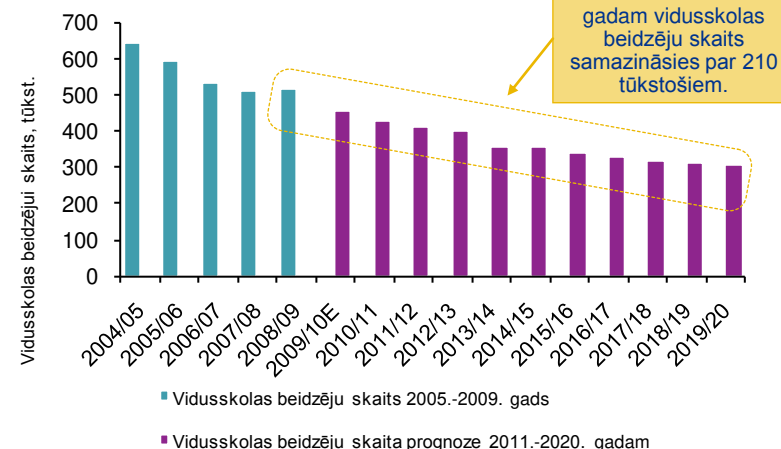
Avots: Global Education Digest dati

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

No 2009. līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 210 tūkstošiem.

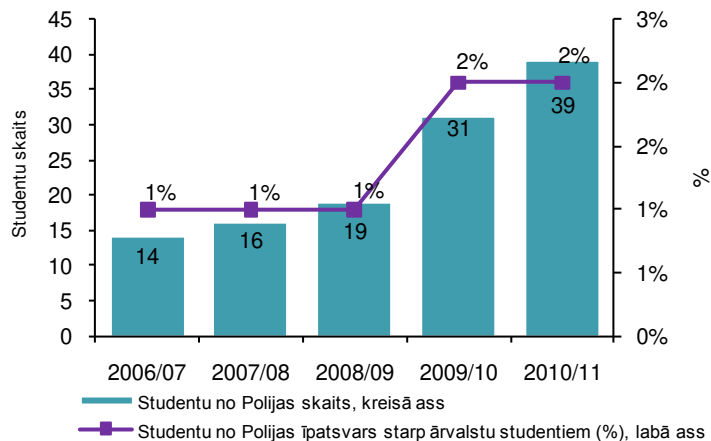
Avots: Pasaules bankas dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadus iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

Sagaidāms, ka demogrāfiskā krituma rezultātā Polijā izveidosies studiju vietu pārpalikums, kas varētu saasināt cīņu par vietējiem un ārvalstu studentiem.

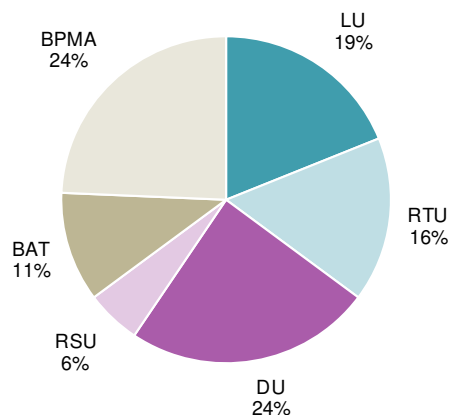
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Polijas 2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Studējošo skaits no Polijas

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Polijas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Polijas nav nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Polijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 9,300 (kas ir par 16% lielāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši augstāku potenciālo studentu maksātspēju. Vidējais cenu līmenis Polijā 2010. gadā bija par 10% zemāks nekā Latvijā.
- Augstākās izglītības pamatvaloda ir poļu, bet pieejamas arī programmas svešvalodās.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 3.28 miljardi, kas sastāda 0.8% no IKP. Finansējums veidoja EUR 1,840 uz vienu studentu 2008.gadā.
- Augstākā izglītība svešvalodās Polijā ir maksas un zemākā iespējamā gada maksa ir EUR 2,000.
- Šobrīd visvairāk poļu studentu Latvijā studē BMPA, bet kopumā Polijas studenti ir pārstāvēti lielākajās valsts augstskolās.
- Polijas augstskolas ir bijušas ļoti sekmīgas Ukrainas studentu piesaistē, izmantojot ģeogrāfisko tuvumu un piedāvājot konkurētspējīgu rietumniecisku izglītību.
- Divas populārākās valstis, uz kurām dodas studēt Polijas studenti, ir Vācija un Lielbritānija. Šajās valstīs dzīvo arī visvairāk ekonomisko migrantu no Polijas.
- Saskaņā ar valstu divpusējiem līgumiem, Polijas studenti var doties studēt uz tādām valstīm kā Norvēģija, Lihtenšteina un citām, saņemot stipendijas. Pētījuma ietvaros netika identificētas citas valsts institūcijas, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs.
- Polijas studentiem nav iespējams saņemt valsts garantētu studiju kredītu studijām ārvalstīs.

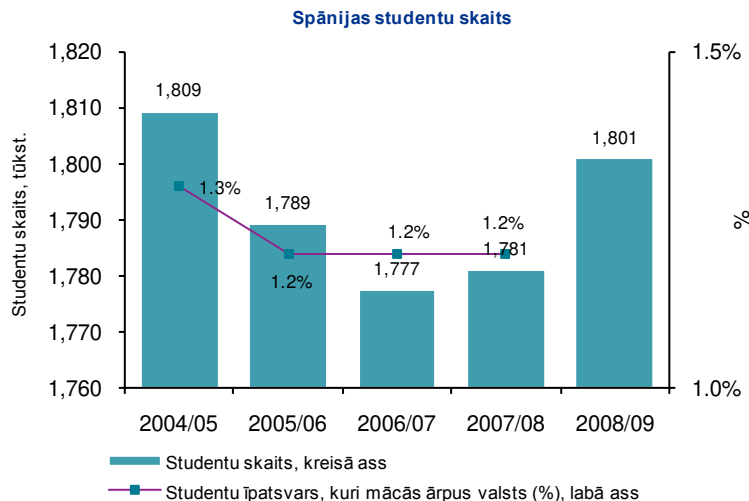
Saskaņā ar prognozēm par 2009. līdz 2020. gadu, Spānijas vidusskolu beidzēju skaits samazināsies par 3%.

Vidēji 71% vidusskolas beidzēju turpina studēt augstskolā.

Spānijas studentu vidū populārākās ir sociālās zinātnes un inženierzinātnes, kuras attiecīgi izvēlējušies 28% un 16% no kopējā studentu skaita.

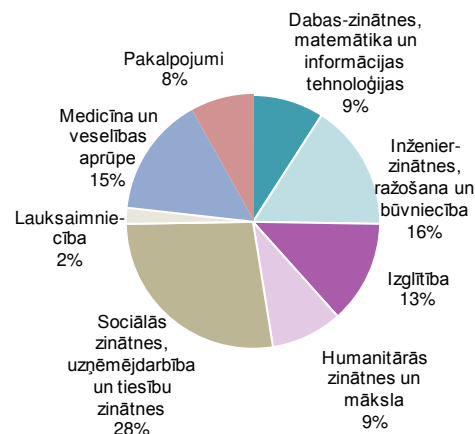
Spānijas studentu populārākās studiju valstis ir Lielbritānija (26.6%), Francija (18.1%) un Vācija (17.1%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Avots: Eurostat un Global Education Digest dati

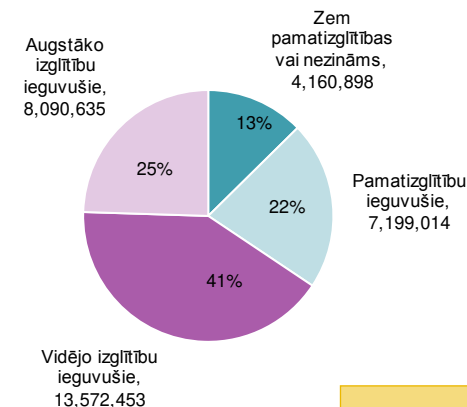
Spānijas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Avots: Global Education Digest dati

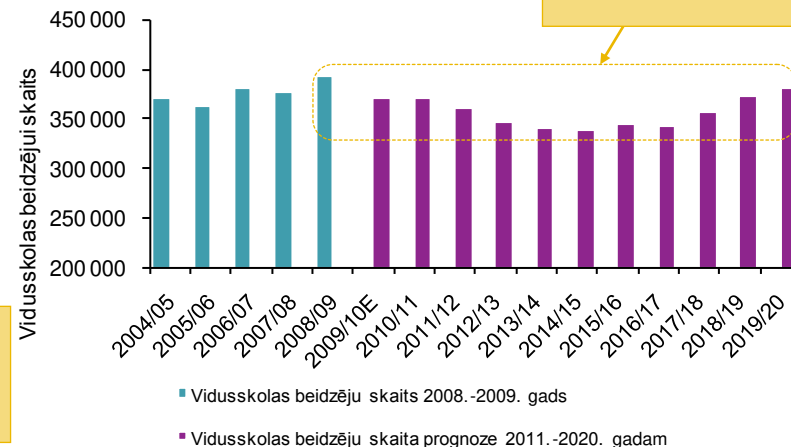
Inženierzinātnes (16%) un sociālās zinātnes (28%) ir populārākie studiju virzienu spāņu vidū Latvijas augstskolās.

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

No 2009. līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits būtiski nemainīsies.

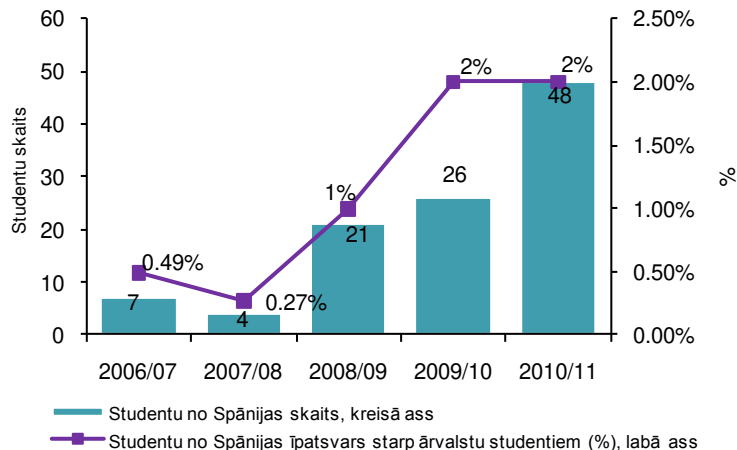
Lai arī procentuāli Spānijas studentu skaits Latvijā ir pieaudzis kopš 2007. gada, lielākoties šo valstu studentiem izvēloties RTU un LU.

Lai arī budžeta vietu Spānijas augstskolās nav, relatīvi liels valsts finansējums uz vienu studentu nodrošina to, ka studiju maksa ir līdz EUR 1,000 par mācību gadu bakalaura studiju programmās.

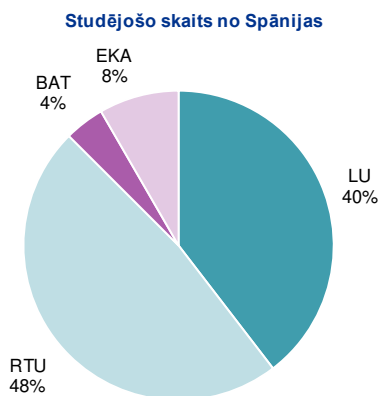
Zemās studiju maksas lielā mērā nosaka to, ka ārvalstīs studējošo Spānijas studentu īpatsvars būtiski nepieaug.

Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Spānijas 2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

88% Spānijas studentu Latvijā izvēlas studēt LU vai RTU.

Starp pieprasītākajām studiju programmām ir Dažādības pedagoģiskie risinājumi (LU).

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē spāņu studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Spānijas nav nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Spānijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 23,100 (1.9 reizes lielāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši augstu potenciālo studentu maksātspēju. Vidējais cenu līmenis Spānijā 2010. gadā bija par 40% augstāks nekā Latvijā.
- Primārā augstākās izglītības valoda ir spāņu, bet ir pieejamas programmas arī svešvalodās.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 9.9 miljardi, kas sastāda 0.9% no IKP. Finansējums veidoja EUR 5,470 uz vienu studentu 2008. gadā.
- Augstākā izglītība Spānijā ir maksas, taču studiju maksa, ko nosaka Spānijas izglītības un zinātnes ministrija, nav augsta salīdzinājumā ar citām ES dalībvalstīm. Gada maksa, sekmīgi nokārtojot mācību gada gala pārbaudījumus, bakalaura studiju programmā ir no EUR 600 līdz EUR 1,000. Papildus ir pieejamas stipendijas un aizdevumi.
- Organizatorisks un finansiāls atbalsts Spānijas studentiem, kuri izvēlas iegūt augstāko izglītību ārzemēs, tiek piedāvāts no valsts Izglītības ministrijas un tās pārvaldē esošu institūciju puses. Spānijas studentiem, kas studē ārzemēs, pieejami valsts garantēti studiju un studējošo kredīti.

Studentu skaits Vācijā ir palielinājies par 8% laika posmā no 2005. līdz 2009. gadam.

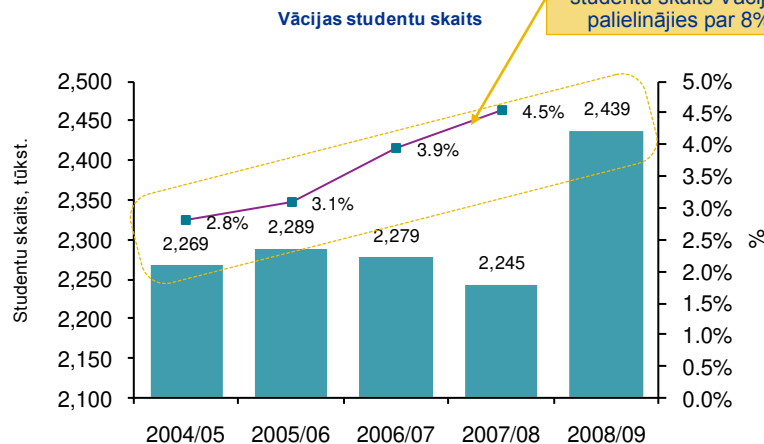
Interese par četriem populārākajiem studiju virzieniem (sociālās zinātnes, humanitārās zinātnes, inženierzinātnes un medicīna) Vācijā ir līdzīga.

Vidusskolas beidzēju skaitam tiek prognozēts samazinājums no 820 tūkstošiem uz 715 tūkstošiem laikā no 2009.-2020. gadam, kas veido 13% samazinājumu.

Vidēji 50% vidusskolas beidzēju iestājas augstskolās.

Populārākās Vācijas studentu mērķa valstis ir Austrija (21%), Lielbritānija (17%), Nīderlande (15%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

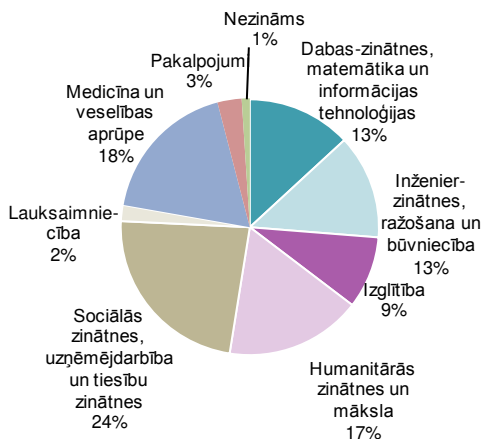

Kopš 2005. gada studentu skaits Vācijā ir palielinājies par 8%.

— Studentu skaits, kreisā ass
— Studentu īpatsvars, kuri mācās ārpus valsts (%), labā ass

Avots: Eurostat un Global Education Digest dati

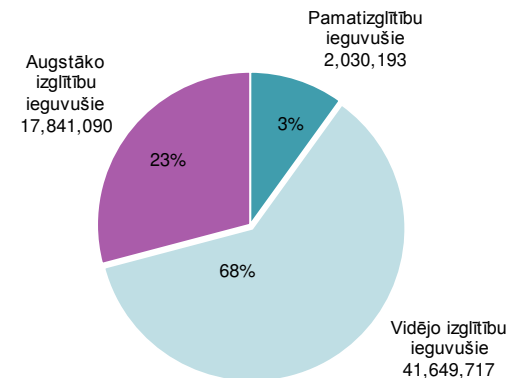
Vācijas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Vācu studentu vidū nav viena pārliecinoši dominējoša studiju virziena.

Avots: Global Education Digest dati

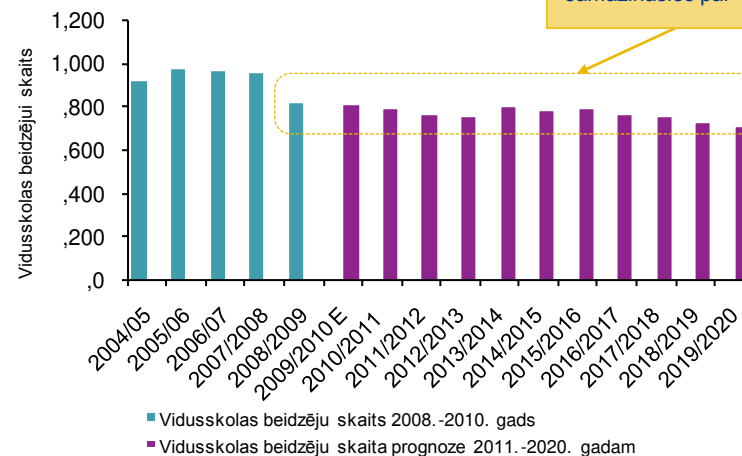
Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

No 2009. līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 13%.

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas un dati

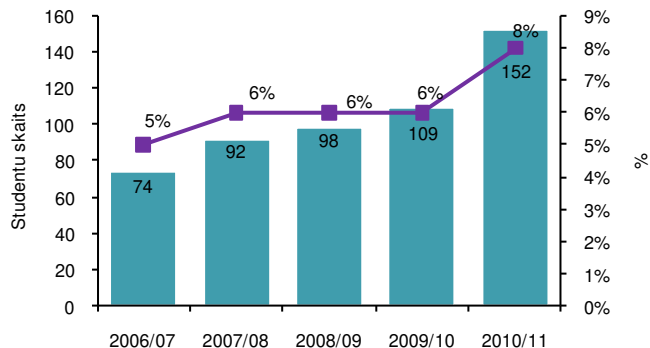
Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

Kopš 2006. gada Vācijas studentu skaits Latvijas augstskolās ir dubultojies, sasniedzot 152 studentus jeb 8% no kopējā ārvalstu studentu skaita Latvijā.

Vācijas studenti lielākoties studē RSU medicīnas studiju programmas, kas skaidrojams ar ierobežotu studiju vietu skaitu Vācijā.

Latvijas studiju programmu pieprasījums

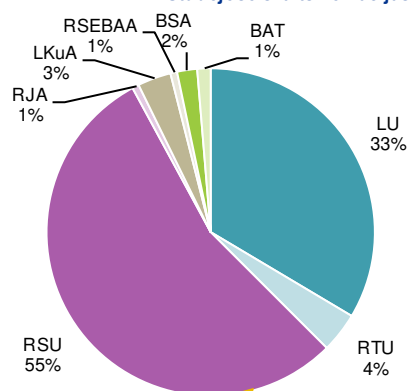
Latvijas augstākās izglītības iestādēs, kurās mācās studenti no Vācijas 2010./2011. a.g.

— Studentu no Vācijas skaits, kreisā ass
 — Studentu no Vācijas īpatsvars starp ārvalstu studentiem (%), labā ass

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Studējošo skaits no Vācijas

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Starp pieprasītākajām studiju programmām ir Medicīna (RSU), Vadībzinātne (LU), Ārstniecība (LU).

Lielākā daļa jeb 55% Vācijas studentu Latvijā studē Rīgas Stradiņa universitātē.

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē vācu studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Vācijas nav nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Vācijas augstskolās studijas notiek lielākoties vāciski, bet angļu un ASV augstskolu filiālēs studijas notiek angļu valodā. Atsevišķi kursi vācu universitātes var tikt pasniegti angļu valodā.
- Vācijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 30,600 (2.8 reizes lielāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši augstu potenciālo studentu maksātspēju. Vidējais cenu līmenis Vācijā 2010. gadā bija par 50% augstāks nekā Latvijā.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 22.5 miljardi, kas sastāda 0.9% no IKP. Finansējums veidoja EUR 9,225 uz vienu studentu 2008. gadā.
- Vairumā Vācijas federālo zemju augstākā izglītība maksā vien EUR 50 semestrī. Arī pārējās federālajās zemēs maksa par studijām ir zemāka nekā vidēji Latvijā – EUR 500 par mācību gadu.
- Lielākā daļa Vācijas studentu Latvijā jeb 55% studē Rīgas Stradiņa universitātē, kas norāda uz medicīnas studiju popularitāti. Iestājoties RSU, Vācijas studenti nodrošina to, ka viņi var vai nu pabeigt savas studijas šeit, vai arī vēlāk atgriezties Vācijā, pārejot uz studiju vietām, kas ir atbrīvojušās turienes augstskolās.
- Vācijas studentiem ir iespējams saņemt valsts garantētus studiju kredītus arī studijām ārvalstīs.
- Organizācija DAAD palīdz Vācijas studentiem uzsākt studijas ārvalstīs.

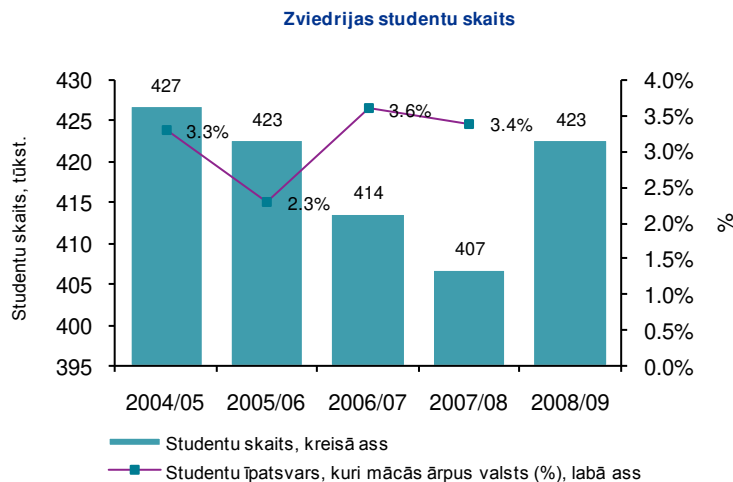
Saskaņā ar prognozēm Zviedrijas vidusskolu beidzēju skaits turpinās samazināties līdz 2016. gadam, kad atsāksies mērens pieaugums. 2009. gadā vidusskolas absolventu skaits bija 94.2 tūkstoši, kamēr 2020. prognozēti vairs tikai 69.5 tūkstoši.

Vidēji 71% vidusskolas beidzēju turpina studijas augstskolā.

Zviedrijas studentu populārākās mērķa studiju valstis ir ASV (24%), Lielbritānija (23.2%) un Norvēģija (9.4%).

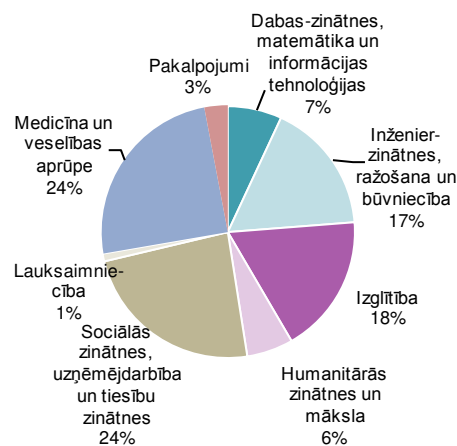
Ārvalstīs studē vidēji 3.5% Zviedrijas studentu, kas ir salīdzinoši augsts rādītājs mērķa valstu vidū.

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Avots: Eurostat un Global Education Digest dati

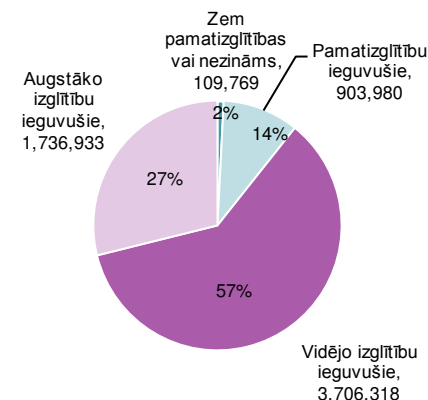
Zviedrijas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Avots: Global Education Digest dati

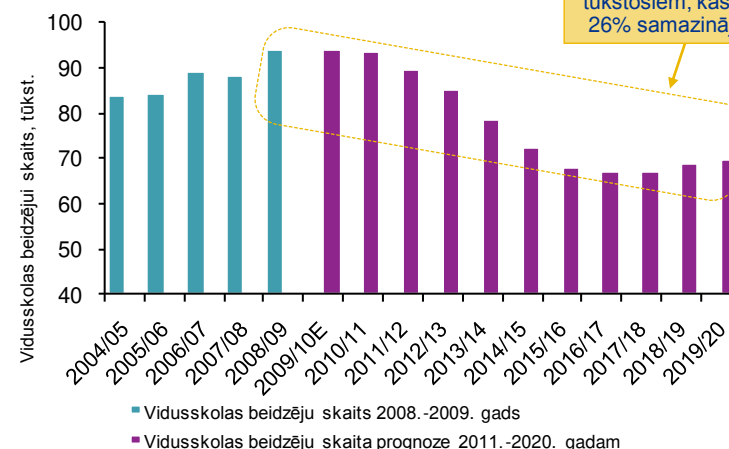
Zviedru studentu izvēles sadalās līdzīgi starp četriem studiju virzieniem – medicīnu, sociālajām zinātnēm, inženierzinātnēm un izglītību.

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

No 2009. līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 25 tūkstošiem, kas veido 26% samazinājumu.

Avots: Global Education Digest dati
Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas un dati

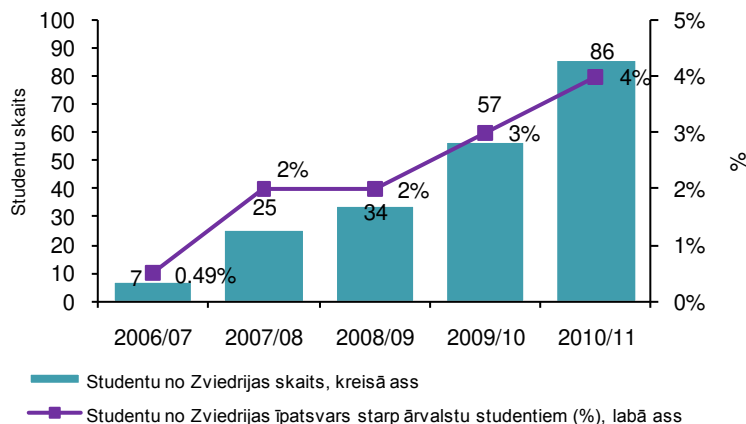
Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

Kopš 2006. gada katru gadu ir pieaudzis Zviedrijas studentu skaits Latvijas augstskolās, kas ir skaidrojams ar RSU spēju piesaistīt šīs valsts studentus savām medicīnas studiju programmām.

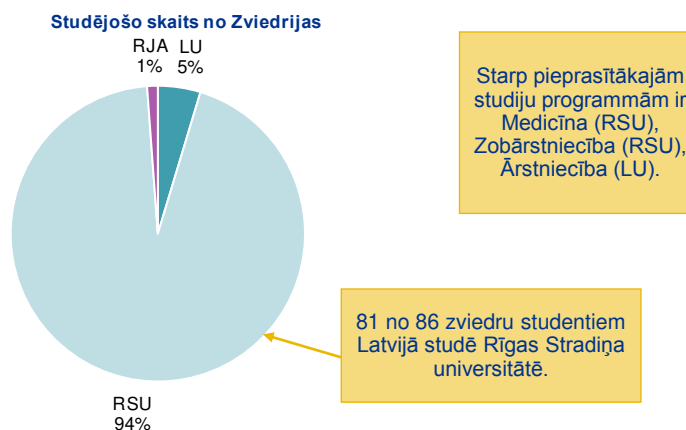
Zviedrijā tiek nodrošināta bezmaksas augstākā izglītība ierobežotam studentu skaitam, kā rezultātā daļa studentu izvēlas studijas ārvalstīs. Īpaši jāizceļ pieprasījums pēc medicīnas studijām, kur veiksmīga Zviedrijas studentu piesaistē ir RSU.

Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Zviedrijas
2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

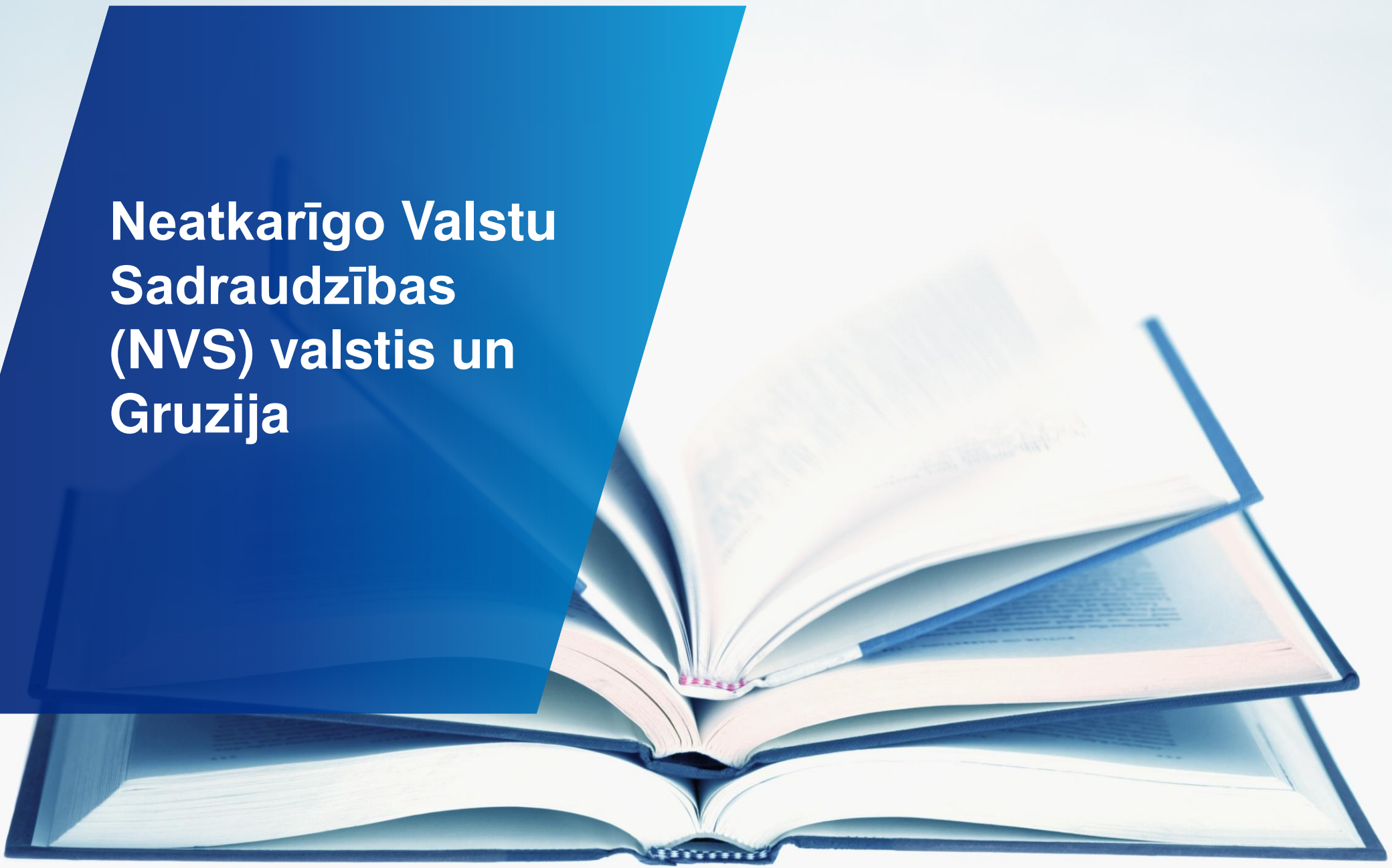

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē zviedru studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Zviedrijas nav nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Zviedrijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 37,000, (3.5 reizes lielāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši augstu potenciālo studentu maksātspēju. Vidējais cenu līmenis Zviedrijā 2010. gadā bija par 73% augstāks nekā Latvijā.
- Primārā augstākās izglītības valoda ir Zviedrijā zviedru, bet ir pieejamas programmas arī svešvalodās.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 3.28 miljardi, kas sastāda 0.8% no IKP. Finansējums veidoja EUR 9,680 uz vienu studentu 2008. gadā.
- Augstākā izglītība Zviedrijā, Eiropas Savienības un Eiropas ekonomikas zonas, kā arī Šveices iedzīvotājiem ir bez maksas.
- Zviedrijas valdība katru gadu nosaka kvotas, cik un kādas profesijas speciālisti ir jāapmāca. Līdz ar to rodas neapmierināts pieprasījums pēc medicīnas studiju vietām, kuru rezultātā tiek iegūts ES diploms, ar kuru var pāriet uz Zviedrijas (vai kādas citas valsts) augstskolu vai arī sākt praktizēt.
- Līdz ar to Latvijas ģeogrāfiskais tuvums un relatīvi zemā izmaksu bāze veicina Zviedrijas studentu pieplūdumu Rīgas Stradiņa Universitātē, kur mācās 94% no šīs valsts studentiem Latvijā.
- Zviedrijas studentiem ir iespējams saņemt studiju kredītu arī studijām ārvalstīs.
- Organizatorisks un finansiāls atbalsts Zviedru studentiem, kuri izvēlas iegūt augstāko izglītību ārzemēs, tiek piedāvāts tikai divpusēju vai trīspusēju starpvalstu līgumu ietvaros. Pētījuma ietvaros netika identificētas citas valsts institūcijas, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs.

**Neatkarīgo Valstu
Sadraudzības
(NVS) valstis un
Gruzija**

Studentu skaits Armēnijā ir pieaudzis par 35 tūkstošiem laika posmā no 2005. līdz 2009. gadam jeb 9%.

Tiek prognozēts, ka vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 20 tūkstošiem jeb 42% laika posmā no 2009. līdz 2020. gadam.

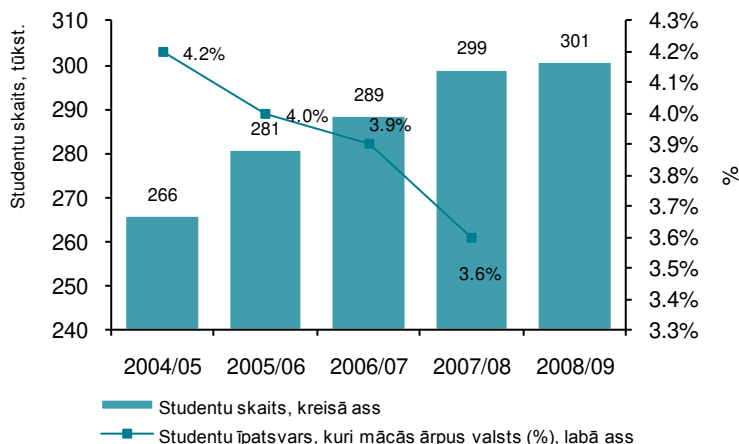
Vidēji 34% vidusskolas beidzēju turpina studēt augstskolā.

Visvairāk Armēnijas studentu izvēlas studēt sociālās zinātnēs – 29%.

Katru gadu no 2005. gada līdz 2008. gadam samazinājās to Armēnijas studentu skaits, kas mācās ārvalstīs.

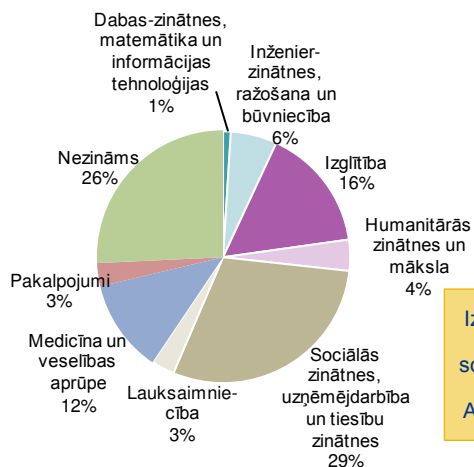
Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Armēnijas studentu skaits

Avots: Armēnijas statistikas gadagrāmata un Global Education Digest dati

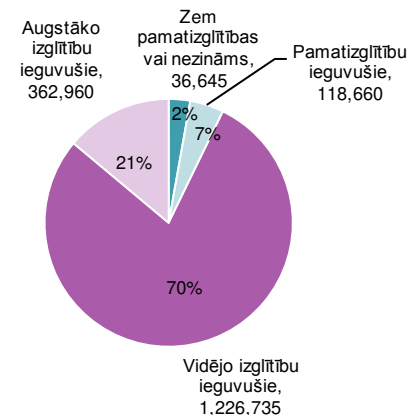
Armēņu studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Izteikti populārākais studiju virzieni ir sociālās zinātnēs, ko apgūst 29% Armēnijas studentu.

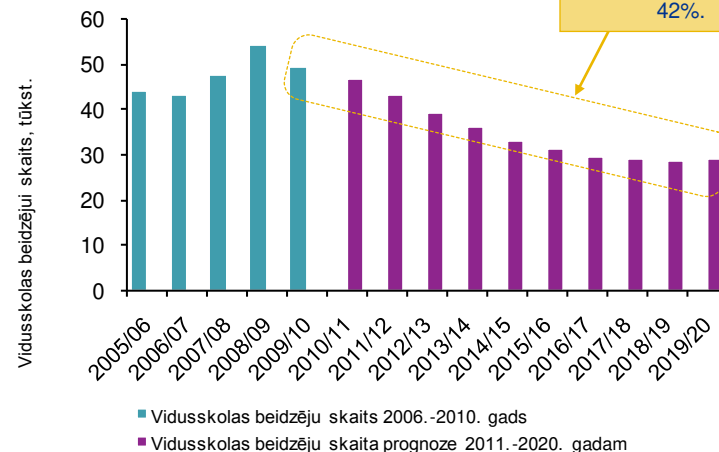
Avots: Global Education Digest dati

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

No 2009. līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 42%.

Avots: Pasaules bankas dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadus iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

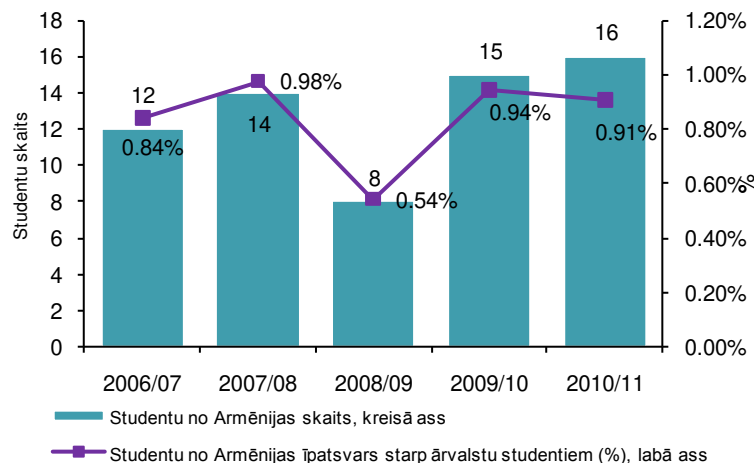
Armēnijas studentu populārākās studiju valstis ir Krievija (56%), Francija (13%) un ASV (11%) – valstis, kurās ir lielas armēņu diasporas.

Par spīti tam, ka ārvalstīs mācās salīdzinoši liela Armēnijas studentu daļa (3.6%), Latvijas augstskolas nav spējušas piesaistīt vērā ņemamu šīs valsts studentu skaitu.

Latvijā studē 16 Armēnijas studenti, no kuriem 7 mācās RAI.

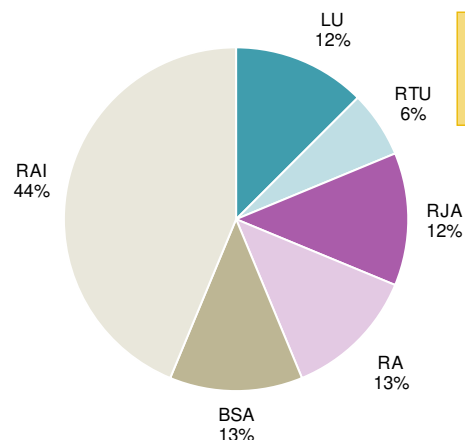
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Armēnijas 2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Studējošo skaits no Armēnijas

Visvairāk Armēnijas studentu Latvijā jeb 7 studējošie ir izvēlējušies mācīties Rīgas Aeronavigācijas institūtā.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē armēņu studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Armēnijas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Tuvākā Latvijas vēstniecība atrodas Tbilisī, Gruzijā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Armēnijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 1,926 (par 76% zemāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši zemāku potenciālo studentu maksātspēju.
- Augstākā izglītība tiek nodrošināta armēņu valodā, taču tiek piedāvātas arī studiju programmas angļu un krievu valodā.
- Armēnijas studentu interese par Rīgas Aeronavigācijas institūtu skaidrojama ar šīs augstskolas pārņemto zīmolu, kas bija pazīstams pirms Latvijas neatkarības atgūšanas.
- Augstākā izglītība Armēnijā ir maksas, bet vietējiem studentiem ir pieejamas budžeta vietas, kas valsts augstskolās ir apmēram 30% no kopējā studiju vietu skaita.
- No pētījuma par Armēnijas augstāko izglītību izriet, ka aizvien lielāku daļu no saviem ienākumiem Armēnijas augstskolas gūst no studiju maksas.
- Armēnijā nav valsts institūcijas, kas organizē vai arī atbalsta armēņu studijas ārvalstīs. Finansiālo atbalstu studentu mobilitātei sniedz starptautiskas organizācijas.
- Armēnijas augstākās izglītības nacionālā plāna galvenās pamatnostādnes ir tuvināt izglītību Eiropas standartiem (ievieš kredītpunktu uzskaites sistēmu, iesaistīties Boloņas procesā un Enic-Naric tīklā), ievieš kvalitātes uzraudzības un nodrošināšanas sistēmu, izveidot stipendiju un grantu sistēmu, kā arī nodrošināt to, ka augstskolās sagatavo darba tirgū pieprasītus speciālistus.

Pēc samazinājuma 2008. gadā, Azerbaidžānas studentu skaits palielinājās līdz 139 tūkstošiem 2009. gadā.

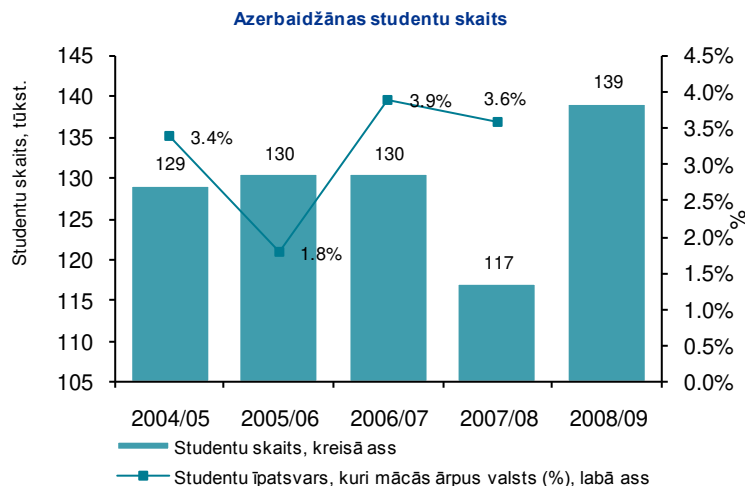
Vidusskolas beidzēju skaitam tiek prognozēts samazinājums par 64 tūkstošiem laika posmā no 2009. līdz 2020. gadam.

Vidēji 15% vidusskolas beidzēju turpina studēt augstskolā.

Studentu skaits sadalās līdzīgi starp četrām populārākajām studiju programmām, bet visvairāk studentu (29%) ir izvēlējušies studēt sociālās zinātnes.

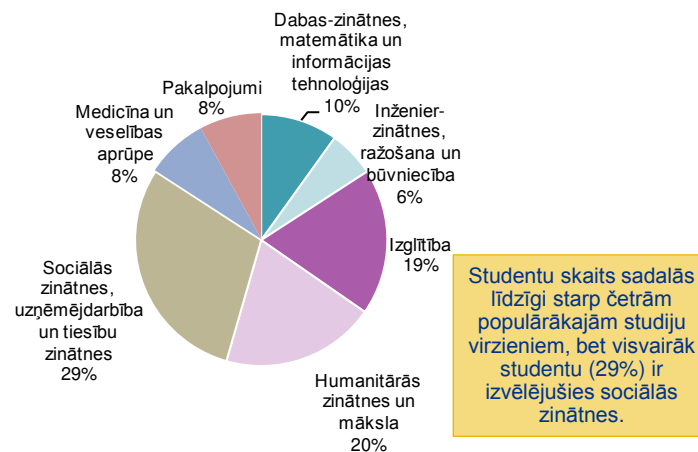
Azerbaidžānas studentu populārākās studiju valstis ir Turcija (42%), Krievija (32%) un ASV (7%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

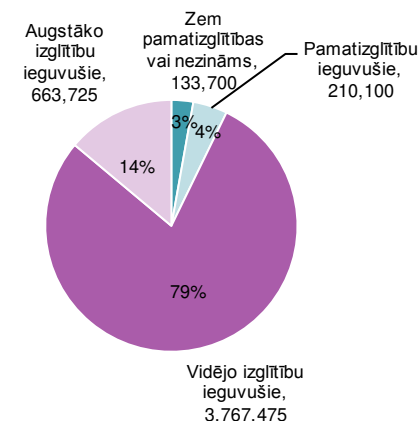
Avots: Azerbaidžānas izglītības ministrijas un Global Education Digest dati

Azerbaidžānas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

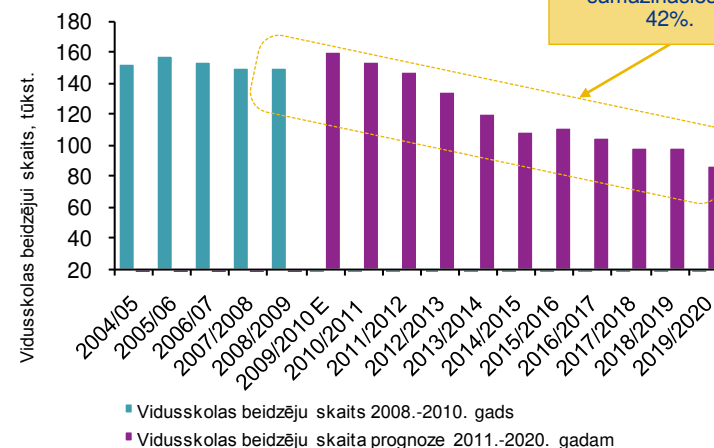
Avots: Global Education Digest dati

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas dati

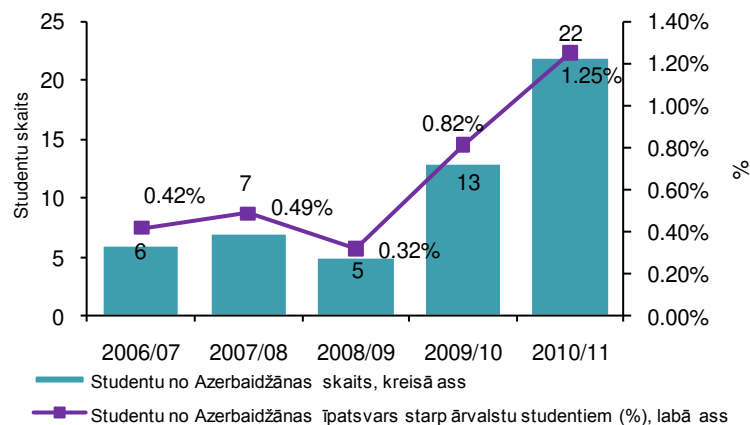
Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

Relatīvi nelielais iedzīvotāju skaits ar augstāko izglītību var radīt potenciālu studentu skaita pieaugumu nākotnē.

Azerbaidžānas prezidents ir definējis valstu sarakstu, uz kurām labākie no vidusskolu absolventiem var doties studēt par valsts līdzekļiem. Azerbaidžānas studentu piesaistei Latvijai būtu nepieciešams atrasties izveidotajā sarakstā, kurā tā pašlaik nav iekļauta.

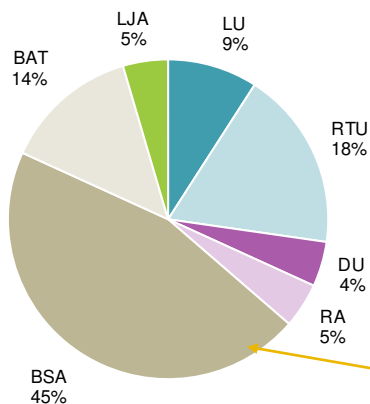
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Azerbaidžānas 2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Studējošo skaits no Azerbaidžānas

Visvairāk azerbaidžāņu Latvijā studē Baltijas Starptautiskajā akadēmijā – 10 studenti.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Azerbaidžānas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Azerbaidžānas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Baku.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Azerbaidžānas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 3,339 (par 57% zemāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši zemāku potenciālo studentu maksātspēju.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 63 miljoni, kas sastāda 0.2% no IKP. Finansējums veidoja EUR 378 uz vienu studentu 2008. gadā. Šis ir zemākais rādītājs starp mērķa valstīm.
- Primārā augstākās izglītības valoda ir azerbaidžāņu, bet ir pieejamas programmas arī krievu, angļu un citās valodās.
- Baltijas Starptautiskās akadēmijas popularitāte lielā mērā ir skaidrojama ar to, ka tajā tiek piedāvātas studiju programmas krievu valodā.
- Kā vietējiem, tā ārvalstu studentiem ir iespējams pretendēt uz budžeta vietām studijām Azerbaidžānā.
- Turcijas popularitāte kā studiju mērķa valstij Azerbaidžānas studentiem ir lielā mērā izskaidrojama ar etno-lingvistiskajām saitēm starp šīm valstīm.
- Azerbaidžānas prezidents ir definējis valstu sarakstu, uz kurām labākie no vidusskolu absolventiem var doties studēt par valsts līdzekļiem. Azerbaidžānas studentu piesaistei Latvijai būtu nepieciešams atrasties izveidotajā sarakstā.
- Azerbaidžānas studentiem nav iespējams saņemt valsts garantētu studiju kredītu studijām ārvalstīs.
- Valstij nav institūcijas, kas palīdz studentiem uzsākt studijas ārvalstīs.

2009. gadā Baltkrievijā bija par 58 tūkstošiem vairāk studentu nekā 2005. gadā.

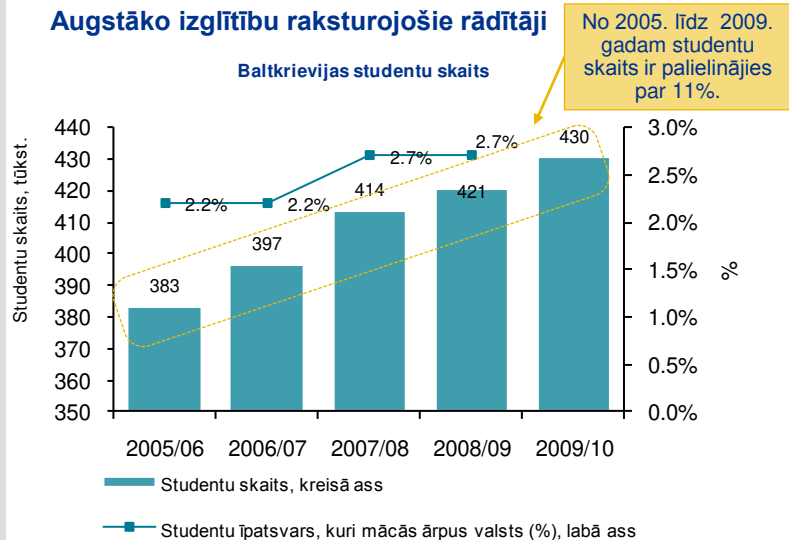
Tiek prognozēts, ka vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 24 tūkstošiem jeb 43% laika posmā no 2010. līdz 2020. gadam.

Vidēji 63% vidusskolas beidzēju turpina studēt augstskolā.

41% Baltkrievijas studentu ir izvēlējušies studēt sociālās zinātnes.

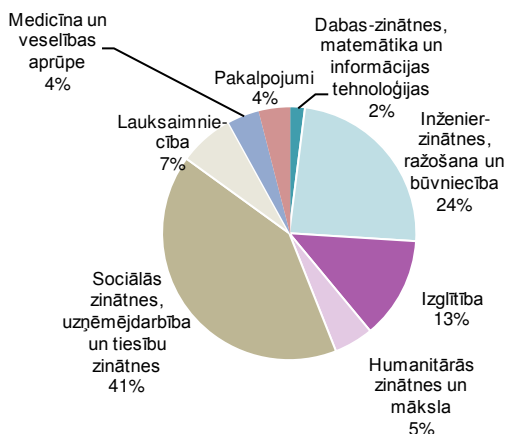
Baltkrievijas studentu populārākās studiju valstis ir Krievija (57%), Vācija (11%) un Polija (11%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Avots: Baltkrievijas informatīvi akadēmiskā izpētes centra un Global Education Digest dati

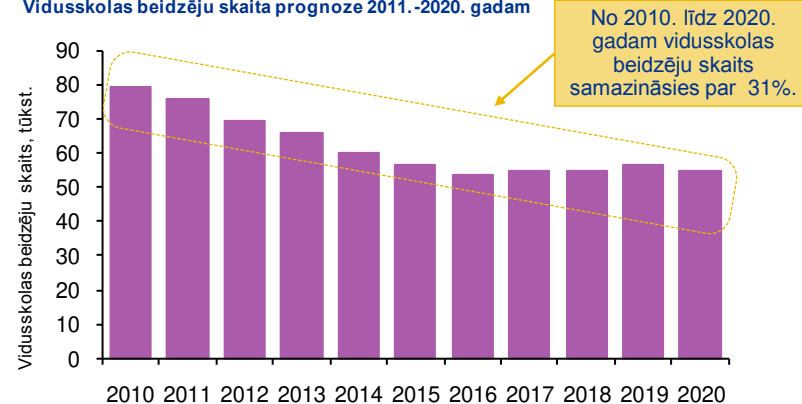
Baltkrievijas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Avots: Global Education Digest dati

Pieprasītākie studiju virzieni ir sociālās zinātnes un inženierzinātnes, kuras izvēlējušies attiecīgi 41% un 24%.

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas un Global Education Digest dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar Global Education Digest pētījumā norādīto vidusskolas beidzēju skaita koeficientu 2006.-2008.

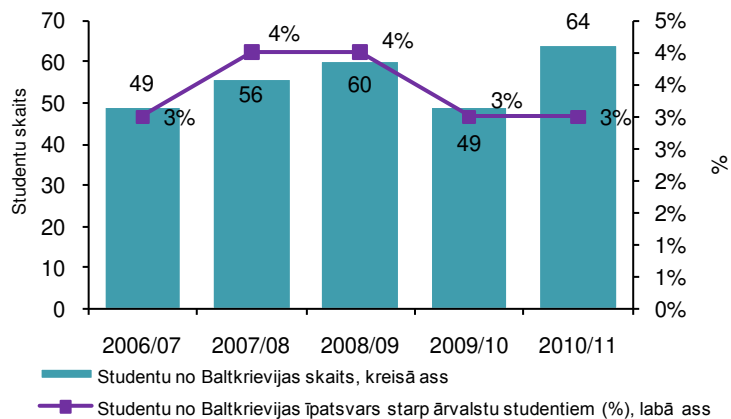
Piezīme: Informācija par Baltkrievijas iedzīvotāju izglītības līmeni nav pieejama.

Baltkrievijas studenti Latvijā lielākoties mācās trīs privātajās augstskolās – BSA, ISMA un BAT – , kurās tiek piedāvātas studiju programmas krievu valodā.

Ekonomiskā lejupslīde un it sevišķi nesenās Baltkrievijas valūtas devalvācijas rezultātā ir strauji pasliktinājusies potenciālo Baltkrievijas studentu maksātspēja.

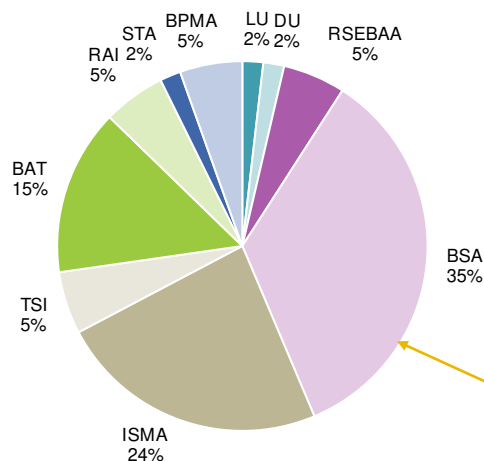
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Baltkrievijas 2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Studējošo skaits no Baltkrievijas

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Baltkrievijas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Baltkrievijas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Minskā, kā arī darbojas konsulāts Vitebskā.
- Izglītības dokumentu atzīšana notiek pēc Akadēmiskā informācijas centra noteiktās kārtības un galējo lēmumu pieņem izglītības iestāde, kurā students vēlas mācīties.
- Baltkrievijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 3,459 (par 57% zemāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši zemāku potenciālo studentu maksātspēju, kas vēl vairāk samazinājās nesenās Baltkrievijas valūtas devalvācijas rezultātā.
- Baltkrievijas augstākās izglītības sistēmā dominē valsts augstskolas, kurās mācās lielākā daļa šīs valsts studentu.
- Baltkrievijā nav valsts institūcijas, kas nodarbotos ar studiju organizēšanu vai finansēšanu ārvalstīs. Starptautiskā sadarbība notiek uz divpusēju valstu sadarbības līgumu pamata.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 419 miljoni, kas sastāda 1% no IKP. Finansējums veidoja EUR 1,359 uz vienu studentu 2008. gadā.
- Mācības notiek baltkrievu un krievu valodā.
- Sākot ar 2011. gadu Baltkrievija ir Rīgas Ekonomikas augstskolas mērķa valstu sarakstā un katru gadu 20 skolēniem no šīs valsts ir iespēja studēt bez maksas angļu valodā un saņemt dzīvošanas izdevumu kompensāciju. Pētījuma ietvaros netika identificētas valsts institūcijas, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs.
- Baltijas Starptautiskās akadēmijas un Informācijas Sistēmu Menedžmenta augstskolas popularitāte lielā mērā ir skaidrojama ar to, ka tiek piedāvātas studiju programmas krievu valodā.

Visvairāk baltkrievu studentu Latvijā studē Baltijas Starptautiskajā akadēmijā – tur mācās 23 studenti.

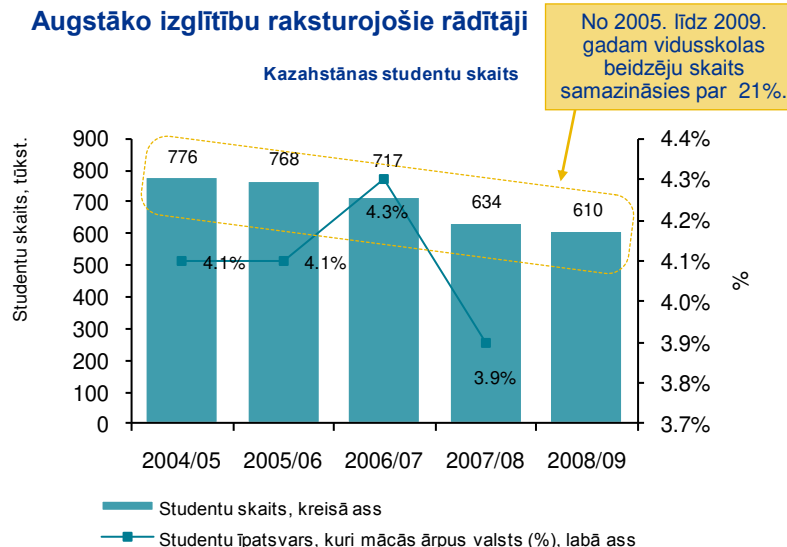
Studentu skaits Kazahstānā ir samazinājies par 166 tūkstošiem jeb 21% laika posmā no 2005. līdz 2009. gadam.

Tiek prognozēts, ka vidusskolu beidzēju skaits samazināsies par 113 tūkstošiem jeb 40% laika posmā no 2009. līdz 2020. gadam.

Vidēji 41% vidusskolas beidzēju turpina studēt augstskolā.

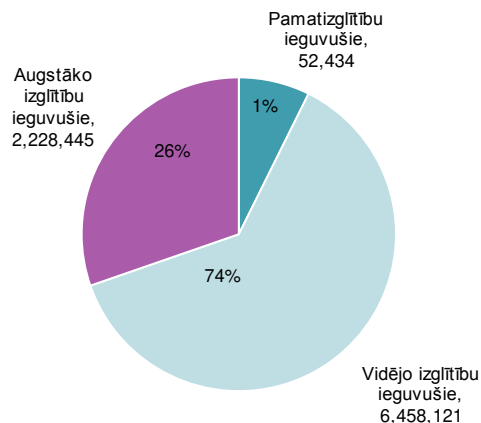
Kazahstānas studentu populārākās studiju valstis ir Krievija (67%), Kirgizstāna (17%) un ASV (5%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

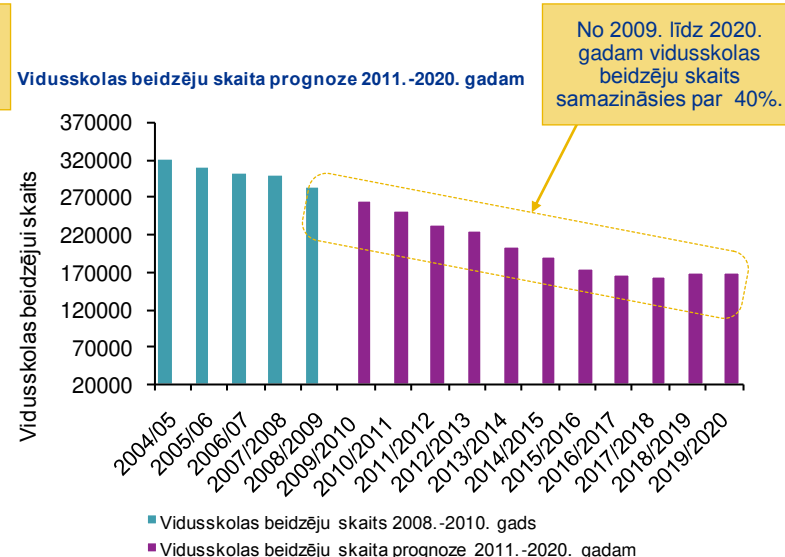
Avots: Kazahstānas izglītības ministrijas un Global Education Digest dati

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas un dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

Piezīme: Informācija par Kazahstānas studentu skaitu studiju virzienu sadalījumā nav pieejama.

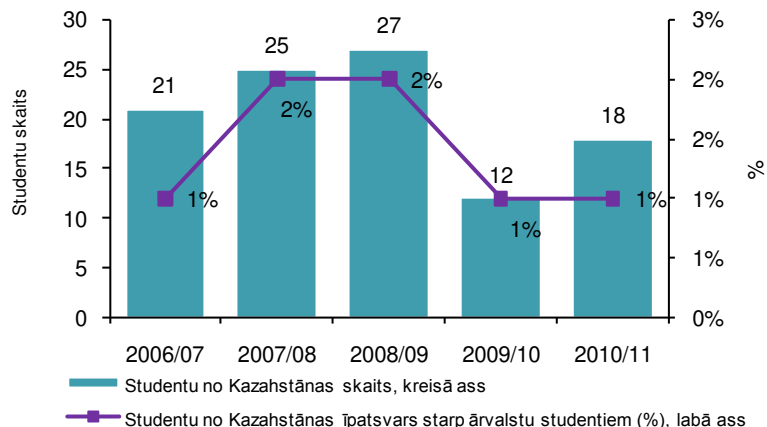
2010. gadā Kazahstānas studentu skaits Latvijā bija krities salīdzinājumā ar 2008. gadu.

Visvairāk Kazahstānas studentu mācās BSA un ISMA – privātajās augstskolās, kur ir pieejamas studiju programmas krievu valodā.

Kazahstāna ir viena no nedaudzajām valstīm, kas nacionālā līmenī atbalsta augstākās izglītības iegūšanu ārvalstīs. Ar Bolašaka stipendijas atbalstu ārzemēs ir studējuši apmēram 2.5 tūkstoši šīs valsts iedzīvotāju.

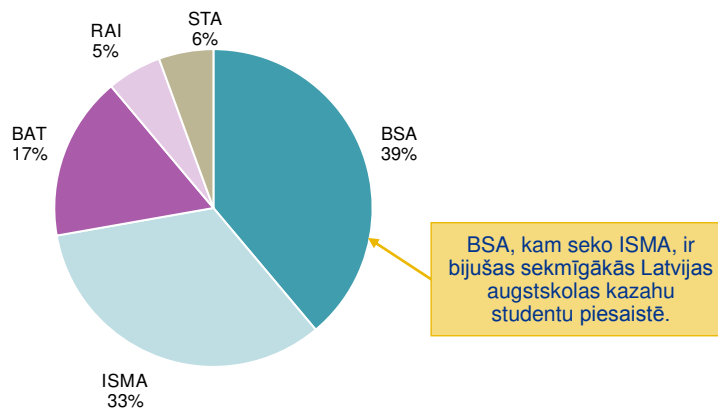
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Kazahstānas
2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Studējošo skaits no Kazahstānas

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Kazahstānas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Kazahstānas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Astanā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Kazahstānas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 4,946 (par 38% zemāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši zemāku potenciālo studentu maksātspēju.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 368 miljoni, kas sastāda 0.4% no IKP. Finansējums veidoja EUR 591 uz vienu studentu 2008. gadā.
- Budžeta vietu sadalījumu Kazahstānā nosaka valsts Izglītības un zinātnes ministrija, balstoties uz "nacionālo pasūtījumu" jeb valstij nepieciešamo noteiktas nozares speciālistu skaitu. Tajā pašā valstī ir ieviesta sistēma, kas nosaka, ka valsts finansējums tiek piešķirts potenciālajiem studentiem, kas paši var izvēlēties kādu no valsts augstskolām.
- Galvenā augstākās izglītības valodas ir kazahu, krievu un angļu.
- Baltijas Starptautiskās akadēmijas un Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolas popularitāte lielā mērā ir skaidrojama ar to, ka tiek piedāvātas studiju programmas krievu valodā.
- 1993. gadā Kazahstānas prezidents ieviesa Bolašaka (Brīvības) stipendiju programmu, kuras ietvaros valsts apmaksā studijas ārvalstīs labākajiem Kazahstānas vidusskolu absolventiem. Līdz šim programmas ietvaros stipendijas ir piešķirtas apmēram 2.5 tūkstošiem studentu.
- Balstoties uz intervijām ar Latvijas augstskolām, Rīgas Juridiskā augstskola ir definējusi Kazahstānu kā mērķa valsti, taču pašlaik tajā vēl nemācās neviens šīs valsts students.

Salīdzinot ar 2009. gadu, 2010. gadā Krievijā bija par 6% mazāk studentu.

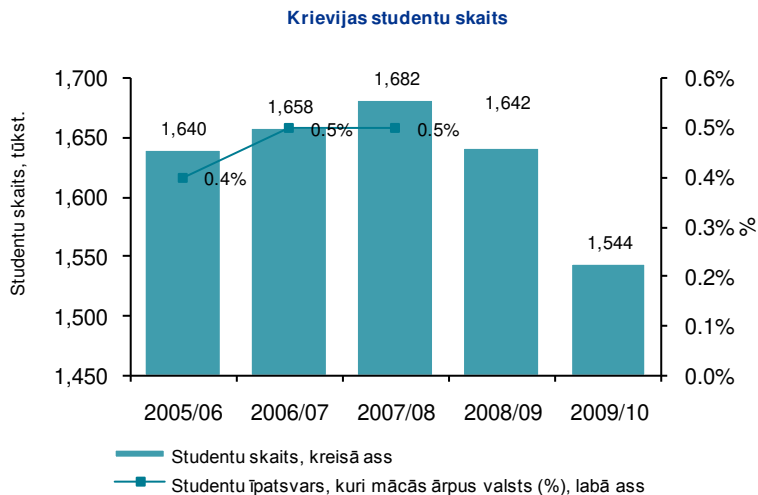
Vidēji 77% vidusskolas beidzēju turpina studēt augstskolā.

Krievijā sociālās zinātnes un inženierzinātnes ir izvēlējušies attiecīgi 47% un 22%.

Tiek prognozēts, ka vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 33% līdz 2020. gadam, kas skaidrojams ar negatīvajām dzimstības tendencēm.

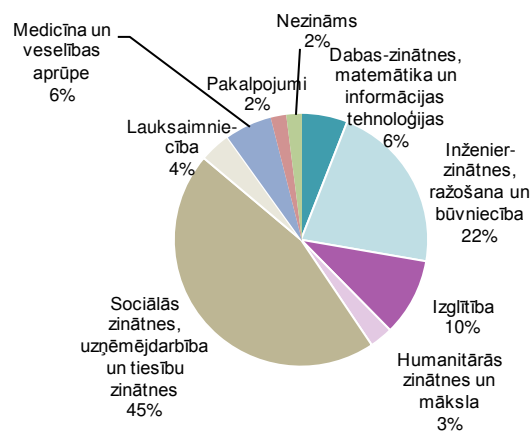
Krievijas studentu populārākās studiju valstis ir Vācija (24%), ASV (12%) un Ukraina (11%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Avots: Krievijas Federālais valsts statistikas birojs

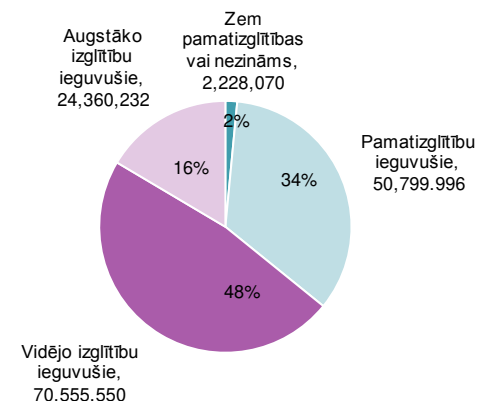
Krievijas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Avots: Global Education Digest dati

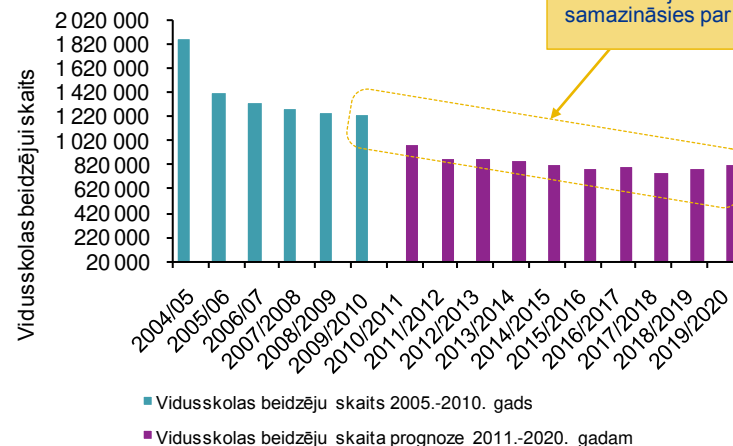
Sociālās zinātnes studē 46%, savukārt inženierzinātnes izvēlējušies 22% studentu.

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

No 2009. līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 33%.

Avots: Pasaules bankas dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

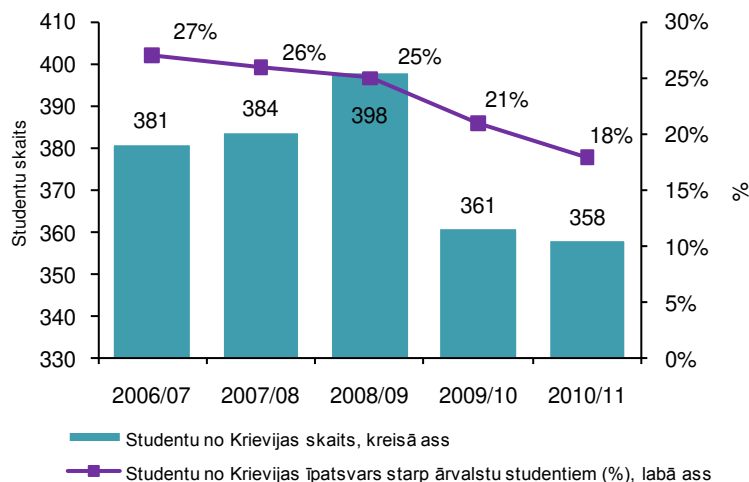
Krievijas studentu īpatsvars ārvalstu studentu vidū ir samazinājies no 27% 2006. gadā līdz 18% 2010. gadā.

Krievijas studentus lielākoties piesaista privātās augstskolas, kuras piedāvā studiju programmas krievu valodā.

Visvairāk Krievijas studentu mācās RAI, kas norāda uz šīs augstskolas un tās studiju programmu konkurētspēju un šīs augstskolas vēsturisko atpazīstamību.

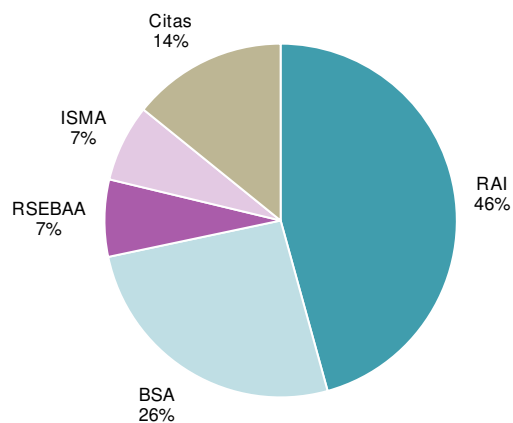
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Krievijas 2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Studējošo skaits no Krievijas

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

RAI studē 165 no 358 Latvijā studējošajiem Krievijas studentiem. Profesionālai bakalaura un maģistra studiju programmai Starptautisko pārvaldījumu uzņēmumu vadīšana ir noslēgti sadarbības līgumi par mācībspēku un studentu savstarpējo sadarbību ar Krievijas Federācijas Maskavas Humanitāri ekonomisko institūtu un Maskavas Valsts radiotehnikas, elektronikas un automātikas institūtu. Daļa Krievijas studentu RAI mācās uz šo un ar Krievijas augstskolām noslēgtu līgumu pamata.

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Krievijas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Krievijas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Maskavā, darbojas ģenerālkonsulāts Sanktpēterburgā, kā arī konsulāts Pleskavā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Krievijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 10,706 (par 35% lielāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši augstāku potenciālo studentu maksātspēju.
- Primārā augstākās izglītības valoda ir krievu, bet ir pieejamas programmas arī svešvalodās.
- Valsts finansējums izglītībai ir EUR 9.2 miljardi, kas sastāda 0.8% no IKP. Finansējums veidoja EUR 1,198 uz vienu studentu 2008. gadā.
- Augstākā izglītība Krievijā tiek daļēji finansēta no valsts budžeta, un arī ārzemju studentiem ir iespēja pretendēt uz budžeta vietām.
- Baltijas Starptautiskās akadēmijas popularitāte lielā mērā ir skaidrojama ar to, ka tiek piedāvātas studiju programmas krievu valodā.
- Krievu studenti Latvijā studē arī angļu valodā.
- Krievijas studentu interese par Rīgas Aeronavigācijas institūtu norāda uz augstskolas piedāvāto studiju programmu konkurētspēju salīdzinājumā ar Krievijas augstskolu piedāvājumu.
- Tāpat jāņem vērā, ka pirms neatkarības atgūšanas Rīgas Aeronavigācijas institūta priekštecis – Rīgas Aviācijas universitāte – bija pazīstama kā mācību iestāde ar augstu izglītības līmeni un līdzīgais augstskolas nosaukums vēl joprojām ir atpazīstams mērķa valsts studentu vidū. Bez tam RAI piedāvā NVS valstu aviācijas studentiem nepieciešamu ES sertifikāciju.
- Krievijas studentus no Sanktpēterburgas un Maskavas vairāk interesē tehniskās zinātnes, savukārt studentus no reģioniem interesē biznesa vadība.
- Informācija par studiju un studējošo kredītu pieejamību Krievijas studentiem, kas studē ārzemēs nav pieejama. Taču 2010. gada jūnijā. Krievijas prezidents paziņoja par plāniem subsidēt Krievijas studentu mācības ārvalstīs. Saskaņā ar šo plānu 2012. gadā finansiāla palīdzība tiks sniegta 2,000 maģistrantūras un doktorantūras studentiem, bet 2015. g. – jau 10,000.

Studentu skaits Ukrainā ir samazinājies par 296 tūkstošiem jeb 10% laika posmā no 2006. līdz 2010. gadam.

Sociālās zinātnes un inženierzinātnes ir izvēlējušies attiecīgi 44% un 20% Ukrainas studentu.

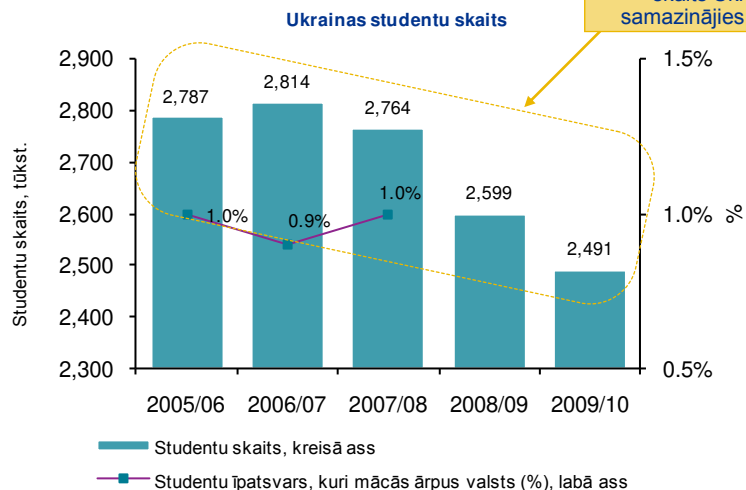
Vidēji 79% vidusskolas beidzēju iestājas augstskolās, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem mērķa valstu vidū.

Populārākās Ukrainas studentu mērķa valstis ir Krievija (27%), Vācija (24%), Polija (10%).

Tiek prognozēts, ka vidusskolas beidzēju skaits samazinājies par 155 tūkstošiem laika posmā no 2009. līdz 2020. gadam.

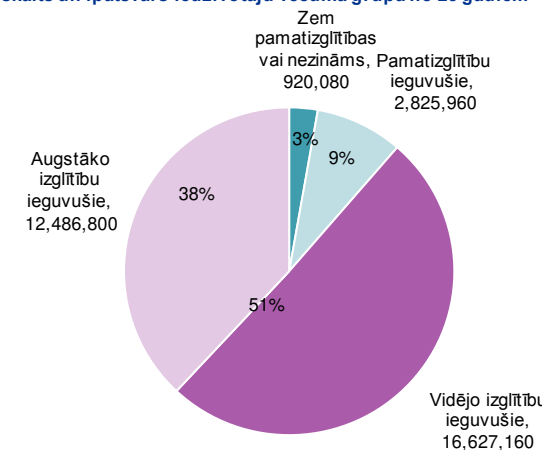
38% no Ukrainas iedzīvotājiem virs 25 gadiem ir ieguvuši augstāko izglītību.

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Kopš 2006. gada studentu skaits Ukrainā ir samazinājies par 10%.

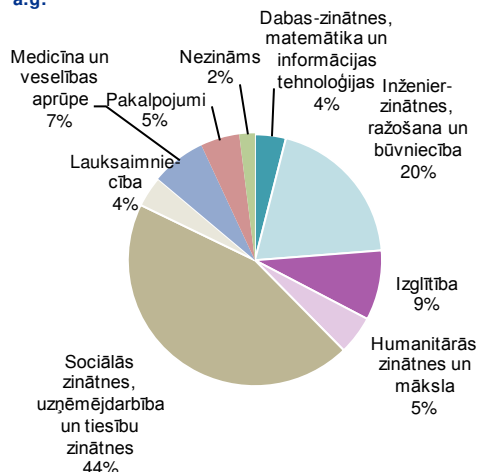
Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

Avots: Ukrainas valsts statistikas komitejas un Global Education Digest dati

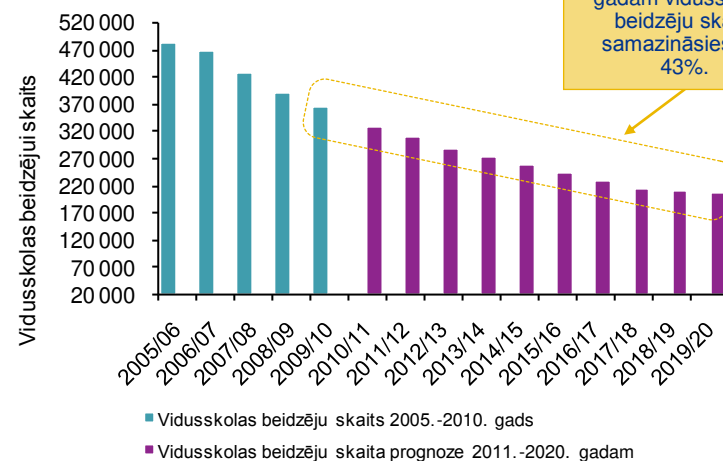
Ukrainas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Avots: Global Education Digest dati

Sociālās zinātnes ir izvēlējušies 44% studentu, bet inženierzinātnes – 20%.

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

No 2009. līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits samazināsies par 43%.

Avots: Pasaules bankas dati

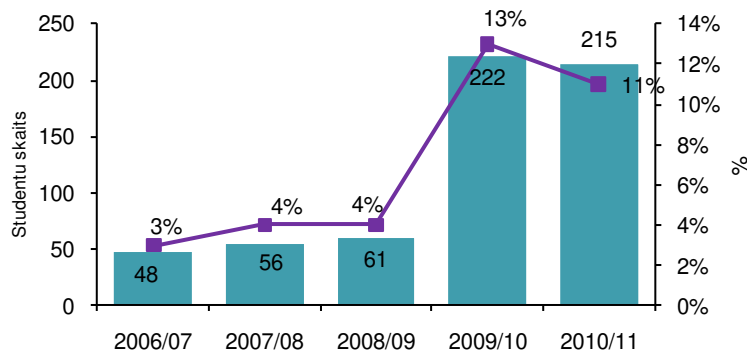
Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

Vēsturiski Krievijas augstskolas ir piesaistījušas daudz Ukrainas studentu. Pēdējo gadu laikā Polija ir aizvien aktīvāk iesaistījies cīņā par Ukrainas studentu piesaisti.

Ukrainas studentu īpatsvars Latvijā strauji palielinājās 2009. gadā, kad ISMA atvēra pārstāvniecības Ukrainā. Latvijas augstskolās šobrīd studē 215 Ukrainas studenti, kas veido 11% kopējā ārvalstu studentu skaita.

Latvijas studiju programmu pieprasījums

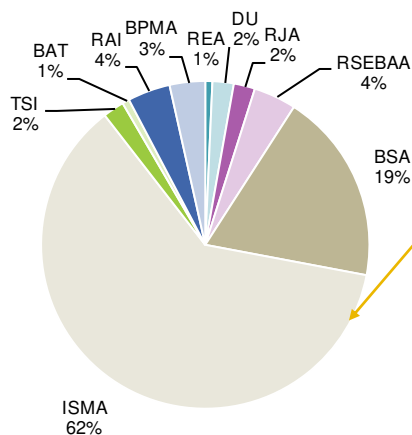
Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Ukrainas
2010./2011. a.g.

— Studentu no Ukrainas skaits, kreisā ass
— Studentu no Ukrainas īpatsvars starp ārvalstu studentiem (%), labā ass

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Studējošo skaits no Ukrainas

Lielākā daļa jeb 62% Ukrainas studentu Latvijā studē Informācijas sistēmu un menedžmenta augstskolā, realizējot bakalaura studiju programmu „Informācijas sistēmas” un maģistra studiju programmu „Datorsistēmas”, sadarbojas ar Sanktpēterburgas Universitāti, kas ir viens no faktoriem, kas piesaista NVS studentus.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Ukrainas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Ukrainas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Kijevā.

- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu

- Ukrainas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 1,680 (par 79% zemāks nekā Latvijā), kas norāda uz salīdzinoši zemu potenciālo studentu maksātspēju.

- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 2.2 miljardi, kas sastāda 1.8% no IKP. Finansējums veidoja EUR 1,200 uz vienu studentu 2008. gadā.

- Augstākās izglītības valodas Ukrainā ir ukraiņu un krievu. Saskaņā ar konstitūciju un valodas likumu ir iespējams mācīt arī citās valodās.

- Ukrainā nav valsts institūcijas, kas nodarbotos ar studiju organizēšanu vai finansēšanu ārvalstīs. Starptautiskā sadarbība notiek uz divpusēju valstu sadarbības līgumu pamata.

- Kopš 2011. gada Ukraina ir Rīgas Ekonomikas augstskolas mērķa valstu sarakstā un katru gadu 20 skolēniem no šīs valsts ir iespēja bez maksas angļu valodā studēt un saņemt dzīvošanas izmaksas kompensāciju.

- Pētījuma ietvaros netika identificētas valsts institūcijas, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs.

- Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola un tās pārstāvniecības ir populāra Ukrainas studentu vidū, nodrošinot studiju programmu piedāvājumu krievu valodā.

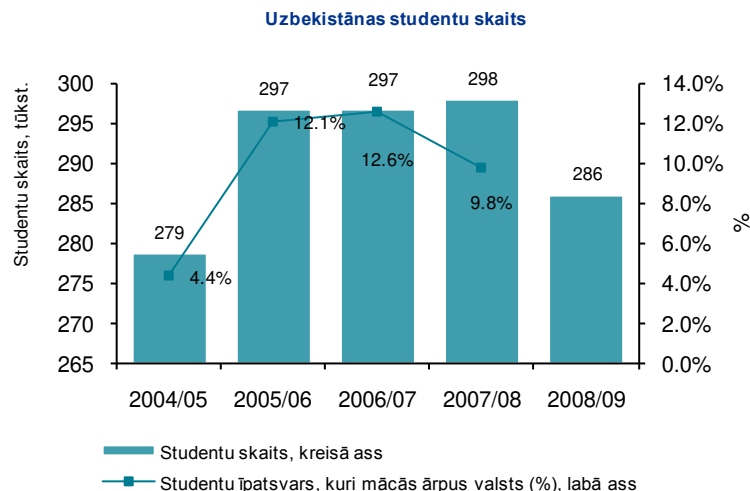
- Otra populārākā augstskola Ukrainas studentu vidū ir BSA (19% no šīs valsts studentiem Latvijā).

- Polija sevi pozicionē kā augstākās izglītības valsti Ukrainas studentiem, tāpēc arvien pieaug Ukrainas studentu skaits Polijā.

- Krievijas kā studentu mērķa valsts popularitāte saistāma ar to, ka nav valodas barjeras studiju apguvei, kā arī ar ciešajām ekonomiskajām saitēm starp abām valstīm.

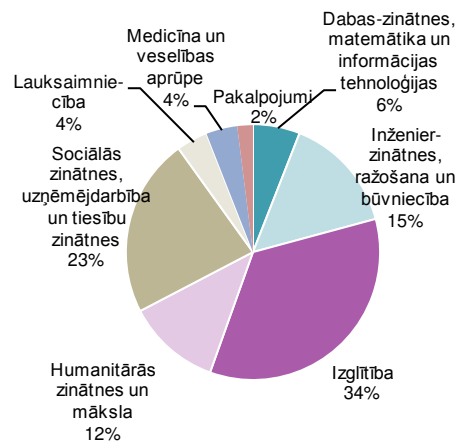
- Studijas Ukrainā ir gan valsts, gan privāti finansētas, bet studēt bez maksas iespējams tikai valsts augstākās izglītības iestādēs.

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Avots: Pasaules bankas un Global Education Digest dati

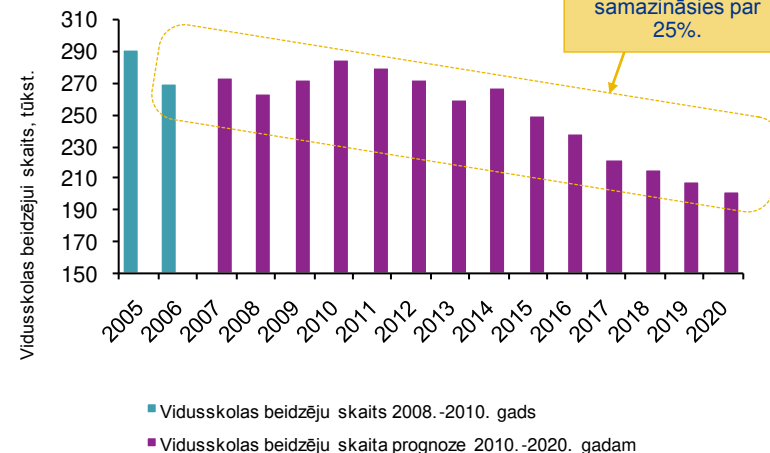
Uzbekistānas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a. g.

Avots: Global Education Digest dati

Pieprasītākie studiju virzieni ir izglītība un sociālās zinātnes.

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas dati

Piezīme: Plānoto vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar Global Education Digest pētījumā norādīto vidusskolas beidzēju skaita koeficientu 2006.-2008.

Piezīme: Informācija par Uzbekistānas iedzīvotāju izglītības līmeni nav pieejama.

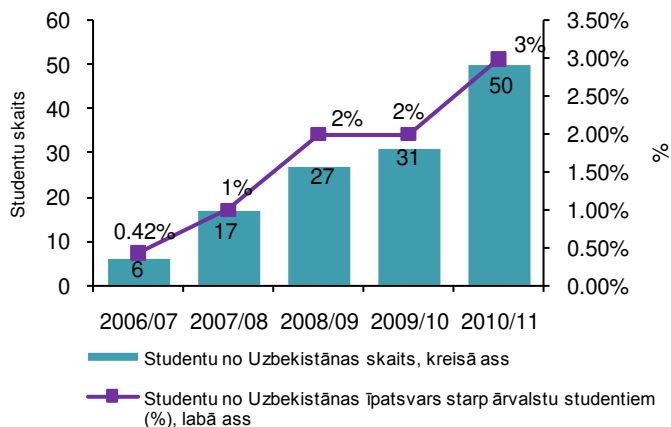
Uzbekistānas studentu skaits Latvijā katru gadu ir pieaudzis un veido apmēram 3% no kopējā ārvalstu studentu skaita Latvijā.

Atšķirībā no citām NVS valstīm, kuru studenti lielākoties mācās Latvijas privātajās augstskolās, Uzbekistānas studentu vidū populārākā ir RTU, kur mācās puse šīs valsts studentu.

Katru gadu tiek organizēts konkurss par 160 valsts finansētām studiju vietām ārvalstīs, ar kurām Uzbekistānai ir noslēgti divpusēji līgumi par studentu mobilitāti. Latvija nav šo valstu vidū.

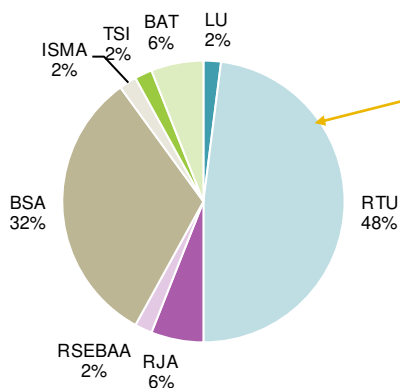
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Uzbekistānas 2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Studējošo skaits no Uzbekistānas

Lielākā daļa jeb 48% Uzbekistānas studentu Latvijā studē Rīgas Tehniskajā universitātē. No tiem gandrīz visi mācās Inženierekonomikas fakultātē.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas un Tempus dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Uzbekistānas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Uzbekistānas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Taškentā.
- Izglītības dokumentus atzīst tikai pēc izskatīšanas Akadēmiskās informācijas centrā.
- Uzbekistānas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 788 (par 90% zemāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši zemāku potenciālo studentu maksātspēju.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 368 miljoni, kas sastāda 0.4% no IKP. Finansējums veidoja EUR 591 uz vienu studentu 2008. gadā, kā rezultātā ir ierobežots budžeta vietu skaits.
- Līdz ar to liela daļa Uzbekistānas studentu mācās par saviem līdzekļiem, taču tie var pieteikties uz valsts studiju kredīta saņemšanu. 2008./2009. gadā maksa par mācību gadu bakalaura studiju programmā bija no EUR 680 līdz EUR 1,100, bet maģistrantūrā – no EUR 750 līdz EUR 1,250.
- Augstākās izglītības programmu pasniegšana notiek uzbeku valodā.
- Uzbekistānas valsts institūcija, kas pārrauga vidējo un augstāko izglītību, katru gadu organizē konkursu uz studiju 160 valsts finansētu studiju vietām ārvalstīs, ar kurām Uzbekistānai ir noslēgti divpusēji līgumi par studentu mobilitāti. Visvairāk studentu šādu programmu ietvaros dodas uz Krieviju un Ķīnu, bet Latvija nav šo valstu vidū.
- Balstoties uz intervijām ar Latvijas augstskolām, Rīgas Juridiskā augstskola ir definējusi Uzbekistānu kā mērķa valsti, taču pašlaik tajā vēl nemācās neviens šīs valsts students.

2009. gadā Gruzijā bija par 79 tūkstošiem mazāk studentu nekā 2005. gadā, taču palielinās to studentu skaits, kas studē ārvalstīs.

Studentu, kas mācās ārpus valsts, īpatsvars laika posmā no 2005. līdz 2009. gadam katru gadu ir palielinājies, perioda beigās sasniedzot 6.3%.

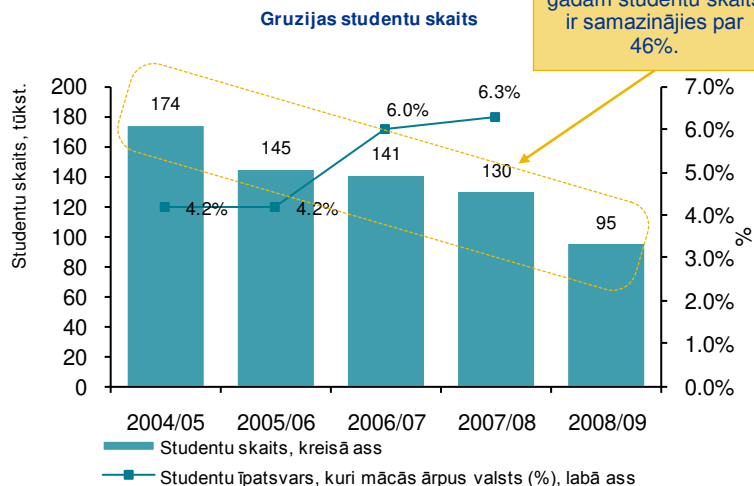
Tiek prognozēts, ka vidusskolu beidzēju skaits samazināsies par 25 tūkstošiem laika posmā no 2010. līdz 2020. gadam.

Vidēji 37% vidusskolas beidzēju turpina studēt augstskolā.

Gruzijā sociālo un humanitāro zinātņu virzienus attiecīgi ir izvēlējušies pa 33% studentu.

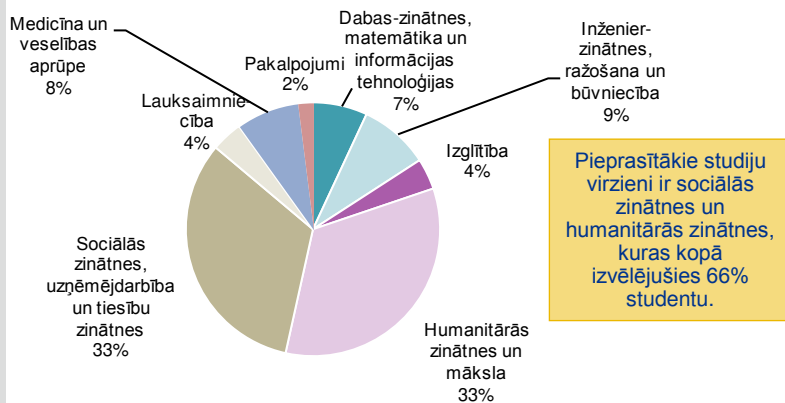
Gruzijas studentu populārākās studiju valstis ir Vācija (31%), Krievija (29%) un Armēnija (21%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

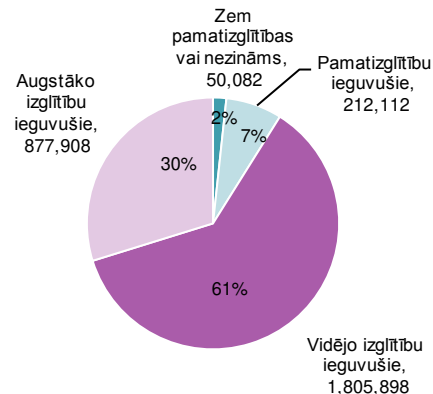
Avots: Gruzijas Izglītības un zinātnes ministrijas un Global Education Digest dati

Gruzijas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

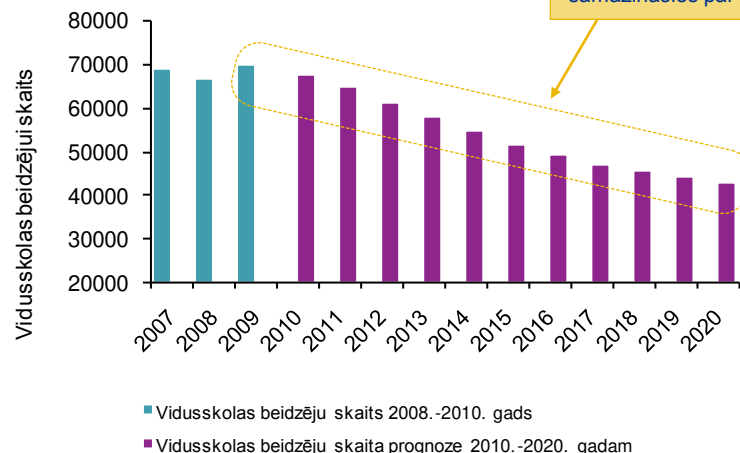
Avots: Global Education Digest dati

Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

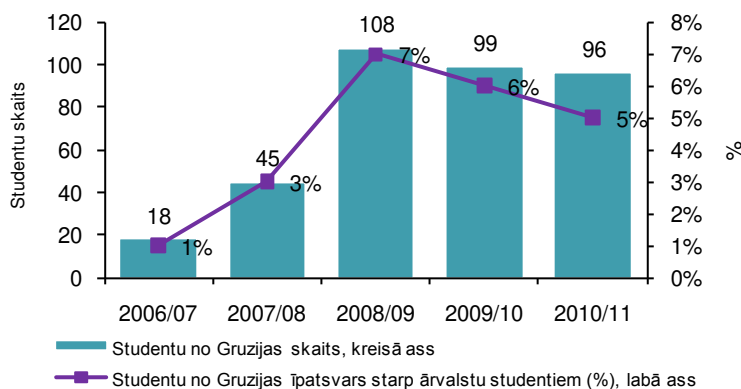

Avots: Pasaules bankas dati

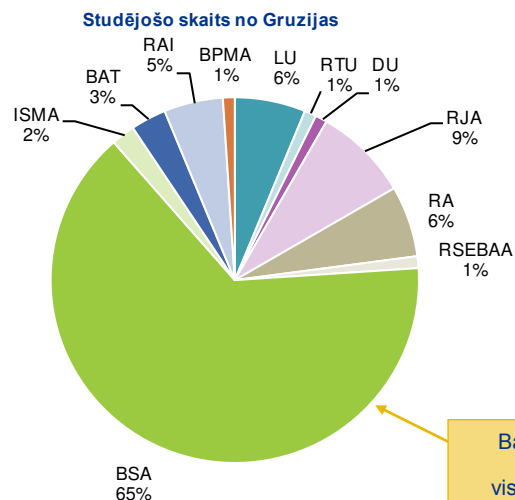
Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Gruzijas
2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Gruzijas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Gruzijas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Tbilisi.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Gruzijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 1,669 (par 79% zemāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši zemāku potenciālo studentu maksātspēju.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 26 miljoni, kas sastāda 0.3% no IKP. Finansējums veidoja EUR 383 uz vienu studentu 2008. gadā.
- Gruzijas valsts universitātes tiek finansētas gan no valsts budžeta (apmēram 30%), gan no studiju maksas (apmēram 70%).
- Gruzijas likumdošana paredz, ka augstākās izglītības pasniegšana notiek gruzīnu valodā. Mācības citās valodās var notikt tikai saskaņojot ar Gruzijas Izglītības un zinātnes ministriju vai tā ir paredzēts saskaņā ar kādu starpvalstu vienošanos. 10 Gruzijas augstskolas piedāvā programmas svešvalodā (lielākoties angliiski).
- Apmēram 50% no Gruzijas studentiem mācās vienā no trīs lielākajām valsts augstskolām.
- Baltijas Starptautiskās akadēmijas popularitāte lielā mērā ir skaidrojama ar studiju programmu piedāvājumu krievu valodā.
- Augstākā izglītības finansēšanas sistēma Gruzijā ir līdzīga kā Latvijā – vietējiem studentiem ir pieejams noteikts budžeta vietu skaits, bet daļa studentu mācās par maksu.
- Gruzijā ir ieviesta sistēma, kas paredz, ka labākie vidusskolu absolventi saņem stipendijas, kas pilnīgi vai daļēji sedz mācību maksu, un studenti var izvēlēties augstskolu, kurā studēt un saņemt stipendiju.
- Valstij nav vienotas politikas Gruzijas studentu mobilitātes veicināšanu. Šādas aktivitātes lielākoties finansē starptautiskas un vietējas nevalstiskas organizācijas. Vienīgais izņēmums ir Gruzijas prezidenta dibinātais attīstības un reformu fonds, kurš nodrošina stipendijas maģistrantūras studentiem mācībām ārvalstīs.
- Balstoties uz intervijām ar Latvijas augstskolām, Rīgas Juridiskā augstskola ir definējusi Gruziju kā mērķa valsti, taču līdz šim nav spējusi piesaistīt šīs valsts studentus.

Citas valstis

Studentu skaits no 2005. līdz 2008. gadam ir palielinājies par 2.9 miljoniem jeb 24%.

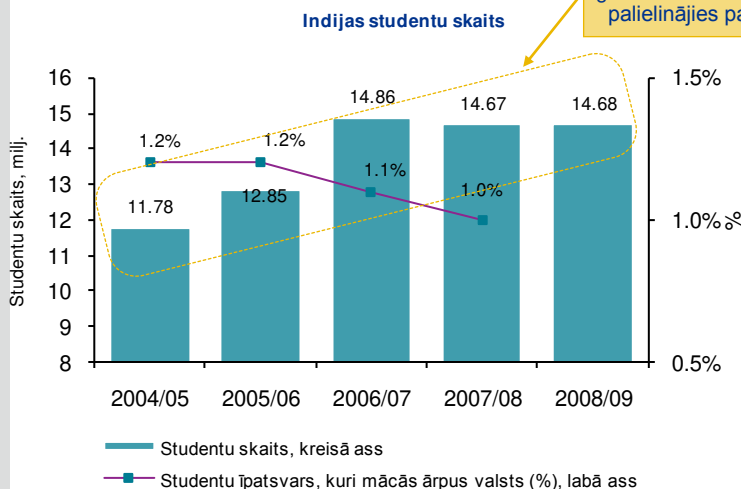
Tiek prognozēts, ka līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits būs stabils, kopumā pieaugot vien 400 tūkstošiem, jeb 5%.

Vidēji 13% vidusskolas beidzēju turpina studēt augstskolā.

Vidējais izglītības līmenis Indijā vēl joprojām ir zems salīdzinājumā ar attīstītajām valstīm.

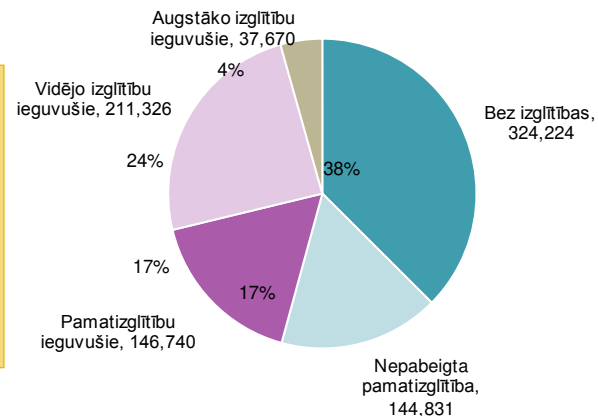
Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

No 2005. līdz 2008. gadam studentu skaits ir palielinājies par 24%.

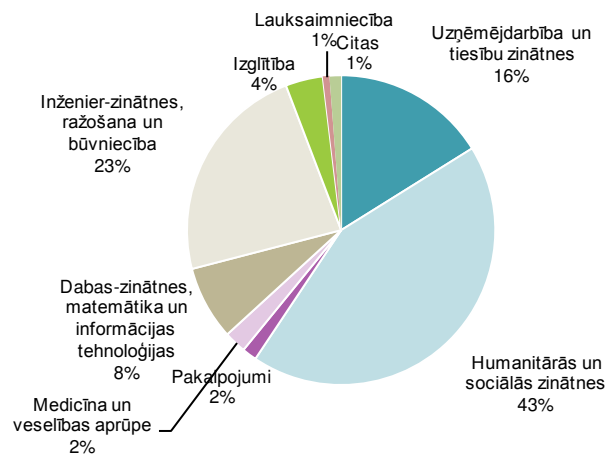
Lai arī paredzams, ka 2011. gada tautas skaitīšanas dati uzrādīs vidējā izglītības līmeņa paaugstināšanos, Indijā saglabājas augsts to iedzīvotāju īpatsvars, kuriem ir tikai pamatzglītība vai arī nav izglītības.

Pamatzglītību, vidējo un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 6 gadiem, tūkst.

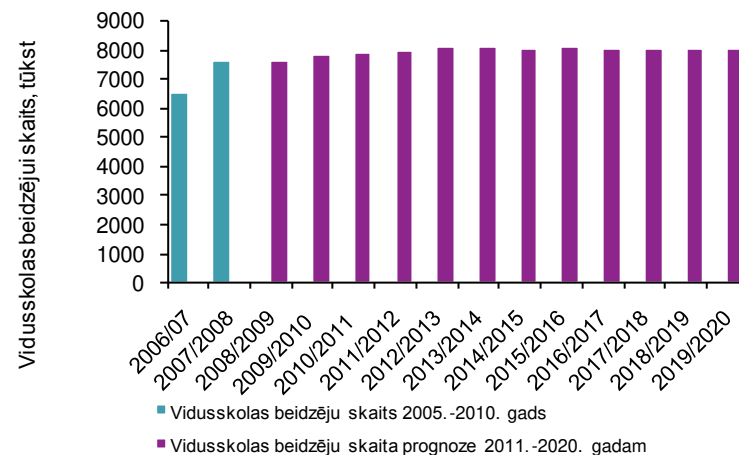
Avots: Indijas 2001. gada tautas skaitīšanas dati

Avots: Global Education Digest un Indijas cilvēkresursu ministrijas dati
Indijas studentu pieprasītākās studiju programmas 2009./2010. gadā

Avots: Indijas Cilvēkresursu attīstības ministrijas dati

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

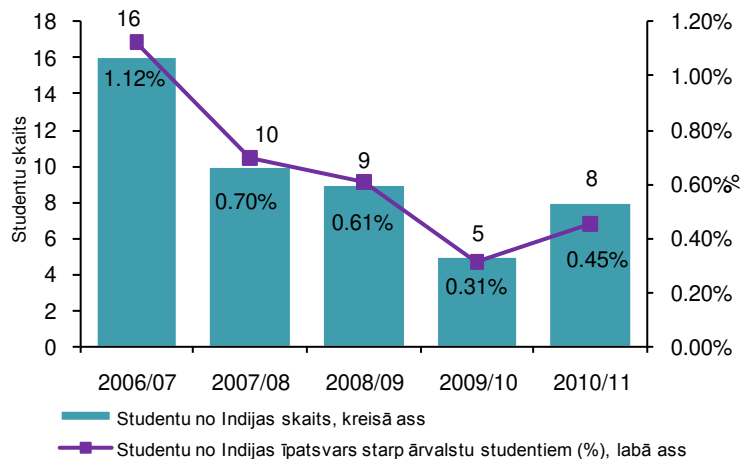
Avots: Pasaules bankas dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadus iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

Visvairāk Indijas studentu dodas mācīties uz ASV (56%), Austrāliju (16%) un Lielbritāniju (16%). Indijā nav Latvijas vēstniecības, kas ievērojami apgrūtinā nepieciešamo dokumentu kārtošānu un informācijas saņemšanu, kas ietekmē Indijas studentu skaitu Latvijā.

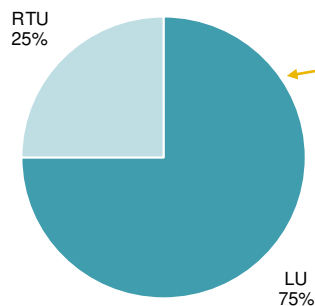
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Indijas 2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Studējošo skaits no Indijas

Visi Indijas studenti Latvijā studē divās lielākajās Latvijas augstskolās – Latvijas Universitātē un Rīgas Tehniskajā universitātē.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Indijas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Indijas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Tuvākā Latvijas vēstniecība atrodas Ķīnas galvaspilsētā Pekinā. Augstskolu pārstāvji to min kā vienu no galvenajiem iemesliem, kāpēc Indijas studentu skaits Latvijā ir tik zems.
- Indijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 812 (par 90% zemāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši zemāku potenciālo studentu maksātspēju.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 5 miljardi, kas sastāda 0.6% no IKP. Finansējums veidoja EUR 846 uz vienu studentu 2008. gadā. Indijas lielākās universitātes tiek finansētas no federālā budžeta un piedāvā pasaules līmenī konkurētspējīgu izglītību, bet reģionālās universitātes finansē štatu valdības.
- Visvairāk Indijas studentu dodas mācīties uz ASV (56%), Austrāliju (16%) un Lielbritāniju (16%) – valstīm, kurās augstākā izglītība pieejama angļu valodā.
- Izglītības dokumentu atzīšana notiek pēc Akadēmiskā informācijas centra noteiktās kārtības un galējo lēmumu pieņem izglītības iestāde, kurā students vēlas mācīties.
- Balstoties uz intervijām ar augstskolu pārstāvjiem pastāv imigrācijas risks, piesaistot studentus no Indijas.
- Studenti no Indijas izrāda interesi par iespējām studēt doktorantūrā Latvijā.
- Stipendijas studijām ārvalstīs studenti no Indijas var iegūt no lielajām korporācijām, kā arī no valsts institūcijām, kas nodarbojas ar kādas sfēras izpēti. Visbiežāk stipendija attiecas uz doktorantūras studijām.
- Federālā valdība lielākoties finansē centrālās universitātes un koledžas galvaspilsētā Deli, bet lielākajai daļai pārējo universitāšu un privāto augstskolu lielāko daļu ieņēmumu veido mācību maksa.
- Indijas studentiem ir pieejami komercbanku, trastu un nevalstisko organizāciju aizdevumi, tostarp arī studijām ārvalstīs. Komercbanku aizdevumu iegūšanai, ir nepieciešams nodrošinājums, kas ir viens no šķēršļiem ceļā uz augstākās izglītības pieejamību.
- Pētījuma ietvaros netika identificētas valsts institūcijas, kas nodarbojas ar studiju programmu organizēšanu ārvalstīs.

Studentu skaits Ķīnā ir palielinājies par 5,8 miljoniem jeb 37% laika posmā no 2005. līdz 2009. gadam.

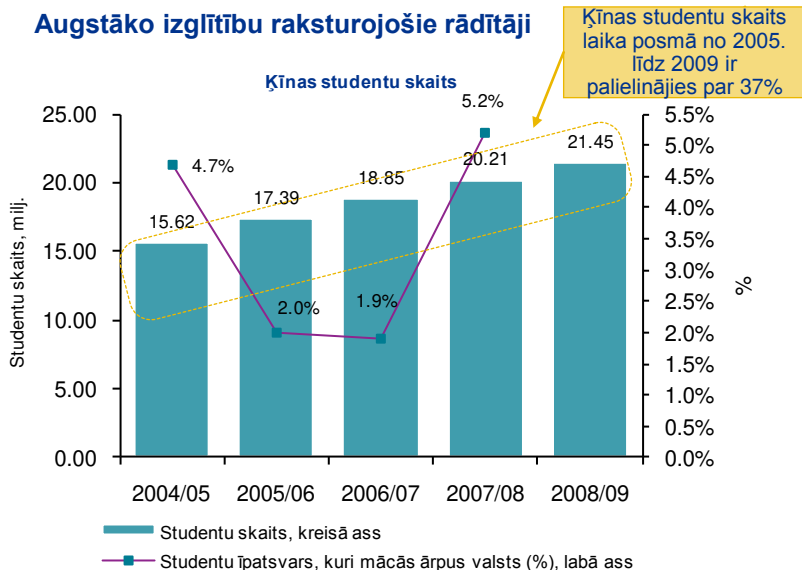
Vidusskolas beidzēju skaitam tiek prognozēts samazinājums no 8.2 uz 5.9 miljoniem laikā no 2009. līdz 2020. gadam, taču paredzams, ka to kompensēs pieaugošā vidusskolas absolventu proporcija, kas iestājas augstskolās.

Pēdējo divdesmit gadu laikā vidusskolas beidzēju skaits, kuri turpina studijas augstskolā, ir palielinājies no 3% līdz 23%.

Vidēji 23% vidusskolas beidzēju iestājas augstskolās, kas ir zems rādītājs salīdzinājumā ar Japānu (58%) un Dienvidkoreju (91%).

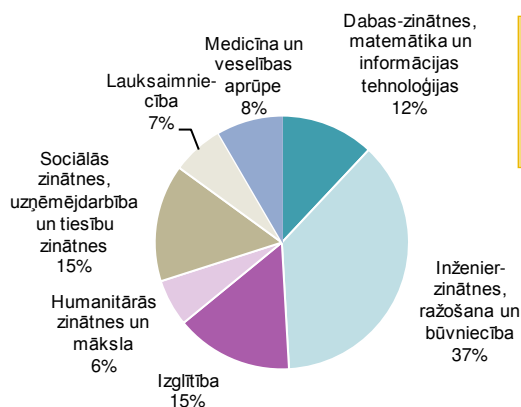
Populārākās Ķīnas studentu mērķa valstis ir ASV (25%), Japāna (18%), Austrālija (13%).

Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Avots: Ķīnas Nacionālā statistikas biroja un Global Education Digest dati

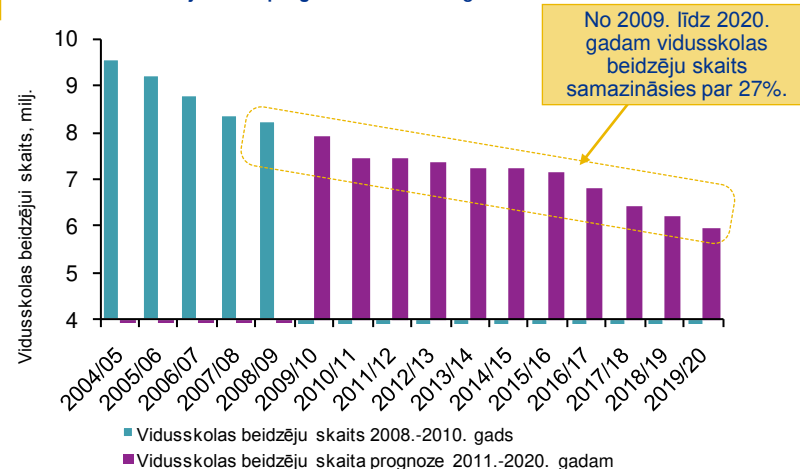
Ķīnas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Avots: Ķīnas izglītības ministrijas dati

Ķīnas ekonomisko izaugsmi virza tās rūpniecība, kas arī atspoguļojas inženierzinātņu popularitātē, ko studē 37% šīs valsts studentu.

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas dati

Piezīme: Plānoto vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimšo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

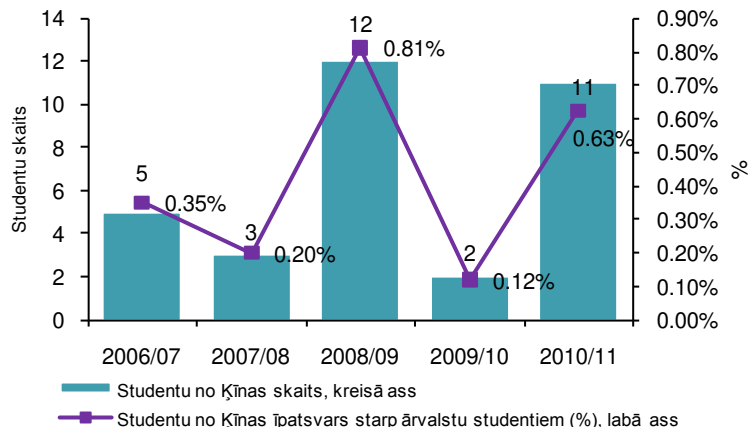
Piezīme: Informācija par Ķīnas iedzīvotāju izglītības līmeni nav pieejama.

Latvijas augstskolas nav bijušas sekmīgas studentu piesaistē no Ķīnas.

Uz ārzemēm brauc mācīties vai nu paši spējīgākie Ķīnas studenti vai arī tie, kuru materiālais stāvoklis to atļauj. Tā kā Latvija nepiedāvā stipendijas, bet maksāspējīgākie izvēlas prestižākas valstis, tad Latvijas augstskolām ir grūtības Ķīnas studentu piesaistē.

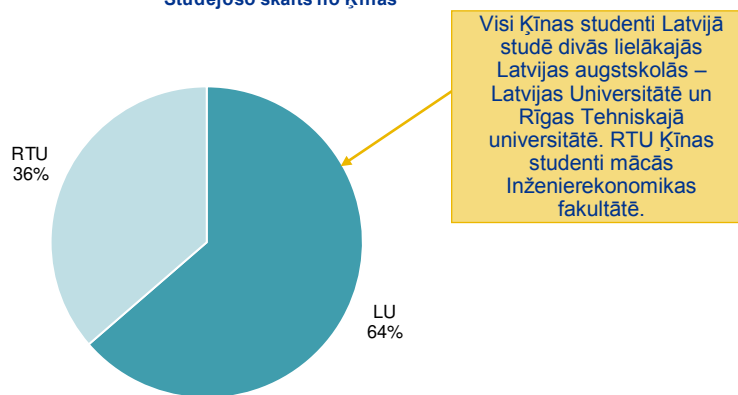
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Ķīnas
2010./2011. a.g.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Studējošo skaits no Ķīnas

Visi Ķīnas studenti Latvijā studē divās lielākajās Latvijas augstskolās – Latvijas Universitātē un Rīgas Tehniskajā universitātē. RTU Ķīnas studenti mācās Inženierekonomikas fakultātē.

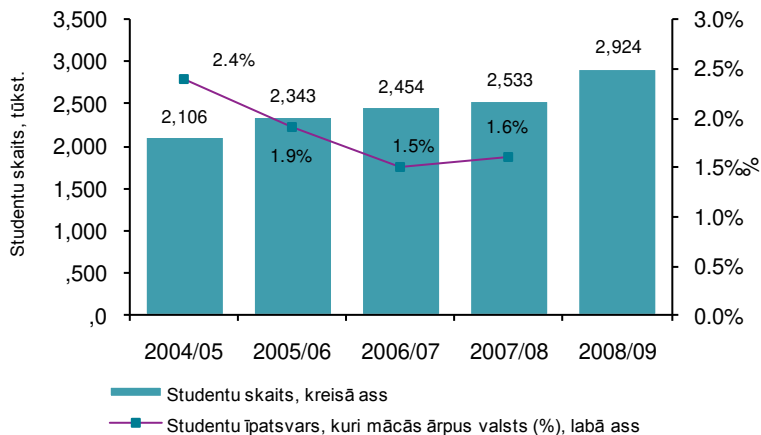
Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Ķīnas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Ķīnas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Pekinā.
- Savstarpēja valstu vienošanās nosaka diplomu atzīšanu.
- Ķīnas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 2,550 (par 68% zemāks nekā Latvijas), kas norāda uz salīdzinoši zemu potenciālo studentu maksāspēju.
- Ķīnas likumdošana reglamentē, ka mācības notiek ķīniešu valodā, ar izņēmumu dažās mācību iestādēs – angļu valodā.
- Balstoties uz intervijām ar augstskolu pārstāvjiem, Ķīnas studentus interesē lielākoties prestižākās augstskolas Eiropā, kas liedz Latvijai palielināt Ķīnas studentu pieplūdumu.
- Vairākas Latvijas augstskolas pēdējo gadu laikā ir piedalījušās izglītības izstādēs Ķīnā.
- Ķīnas pakalpojumu centrs studentu apmaiņai ir valsts institūcija, kas palīdz studentiem no Ķīnas uzsākt studijas ārvalstīs.
- Pētījumā par Ķīnas studentu mobilitāti Eiropā ir norādīts, ka galvenie iemesli, kādēļ Ķīnas iedzīvotāji nevēlas studēt Latvijā ir likumdošanas šķēršļi, nepietiekamais valsts atbalsts pat spējīgākajiem studentiem, kā arī valodas barjera un integrēšanās problēmas.
- Studiju kredīti studijām ārzemēs Ķīnas studentiem nav pieejami.

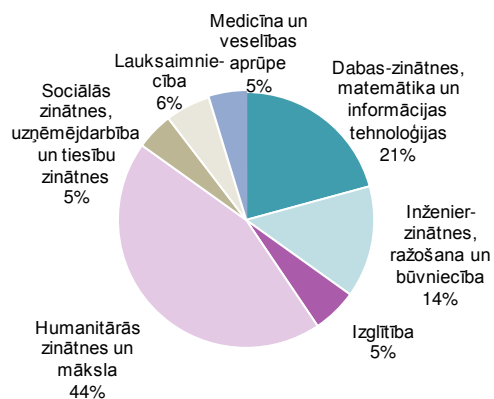
Augstāko izglītību raksturojošie rādītāji

Turcijas studentu skaits

Avots: Turcijas izglītības gadagrāmata un Global Education Digest dati

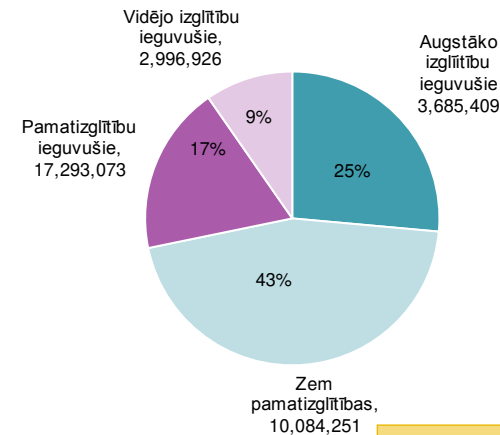
Turcijas studentu sadalījums pa studiju programmām 2007./2008. a.g.

Avots: Global Education Digest dati

Dabaszinātnes, matemātikas un informācijas tehnoloģijas studē 21%, savukārt humanitārās zinātnes izvēlējušies 44% studentu.

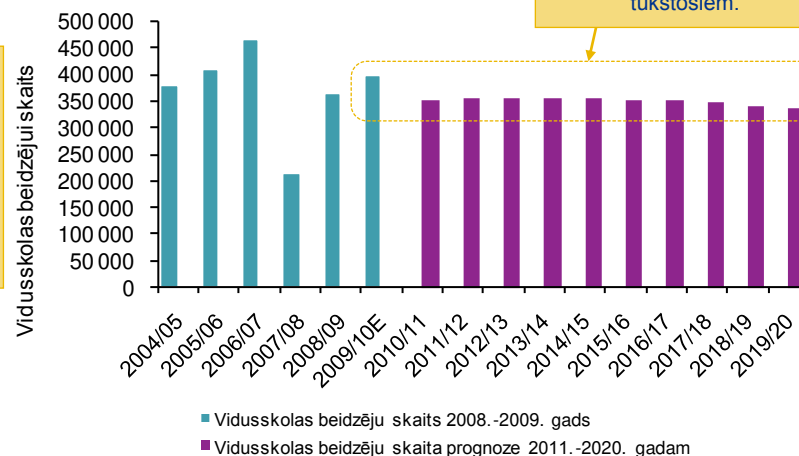
Pamatizglītību, vidējo izglītību un augstāko izglītību ieguvušo skaits un īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem

Avots: Global Education Digest dati

No 2009. līdz 2020. gadam vidusskolas beidzēju skaits būs stabils ap 520-540 tūkstošiem.

Vidusskolas beidzēju skaita prognoze 2011.-2020. gadam

Avots: Pasaules bankas un Eurostat dati

Piezīme: Vidusskolas beidzēju skaita prognoze ir izstrādāta attiecīgajā mērķa gadā (19 gadu iepriekš) dzimušo skaitu koriģējot ar vidējo faktisko beidzēju koeficientu 2007.-2009.

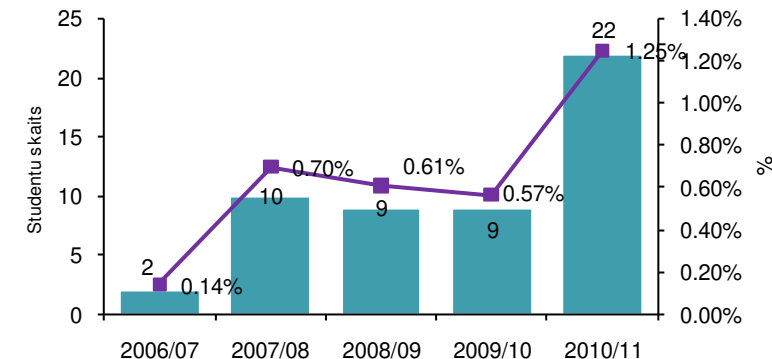
Turcijas studenti sastāda tikai 1% no kopējā ārvalstu studentu skaita Latvijā.

Intervijas Latvijas augstskolās apliecināja, ka augstskolas Turciju ir iekļāvušas savu mērķa valstu sarakstā.

Populārākā augstskola Turcijas studentu vidū ir BAT.

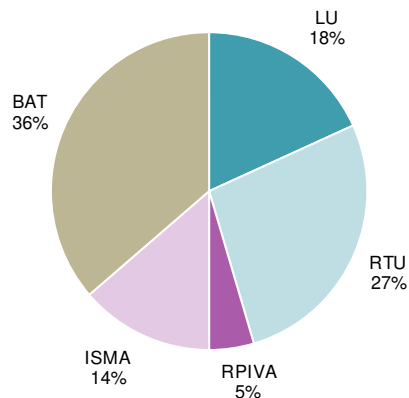
Latvijas studiju programmu pieprasījums

Latvijas augstākās izglītības iestādes, kurās mācās studenti no Turcijas 2010./2011. a.g.

— Studentu no Turcijas skaits, kreisā ass
 — Studentu no Turcijas īpatsvars starp ārvalstu studentiem (%), labā ass
 Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Studējošo skaits no Turcijas

Visvairāk (36%) Turcijas studentu Latvijā ir izvēlējušies Biznesa augstskolu "Turība", kur tie apgūst Tūrisma un viesmīlības nozares uzņēmumu vadības programmu.

Avots: Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas dati

Būtiski rādītāji un faktori, kas ietekmē Turcijas studentu skaitu Latvijā:

- Studentiem no Turcijas ir nepieciešama vīza iebraukšanai un uzturēšanās atļauja studijām Latvijā. Latvijas vēstniecība atrodas galvaspilsētā Ankarā, darbojas arī ģenerālkonsulāts Stambulā.
- Boloņas deklarācija nosaka savstarpēju diplomu atzīšanu.
- Turcijas IKP uz vienu iedzīvotāju ir EUR 7,600 (par 5% lielāks nekā Latvijas), kas norāda uz līdzvērtīgu potenciālo studentu maksātspēju. Vidējais cenu līmenis Turcijā 2010. gadā bija par 5% augstāks nekā Latvijā.
- Primārā augstākās izglītības valoda ir turku, bet ir pieejamas programmas arī svešvalodās.
- Valsts finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 4 miljardi, kas sastāda 0.8% no IKP, kas veido EUR 2,159 uz vienu studentu.
- Augstākā izglītība Turcijā ir maksas, taču tiek piedāvātas arī budžeta vietas. Studiju maksas spektrs privātajās un valsts augstskolās ir ļoti plašs.
- Studentu skaits šajā valstī aug, tāpēc dažas no aptaujātajām Latvijas augstskolām uzskata to par savu mērķa valsti.
- Organizatorisks un finansiāls atbalsts Turcijas studentiem tiek piedāvāts ar Augstākās izglītības kredītu un hotelu valsts institūcijas (YURKTUR) palīdzību.
- Turcijas studentiem, kas studē ārvalstīs, ir pieejami studiju un studējošā kredīti.

Secinājumi

NVS valstis un Gruzija

- Demogrāfiskās tendences NVS valstīs un Gruzijā ir līdzīgas, un ir paredzams, ka samazināsies studējošo vecumā esošo iedzīvotāju skaits.
- Tajā pašā laikā vidusskolas beidzēju īpatsvars, kuri turpina izglīties augstskolās, šajās valstīs ir zemāks nekā ES, un līdz ar to, turpinot attīstīties šo valstu ekonomikām, studējošo skaits visticamāk tomēr pieaugs. Šis faktors norāda uz potenciālu šo valstu studentu piesaistē.
- Šo valstu studenti Latvijā galvenokārt izvēlas privātās augstskolas, jo valsts augstskolas nepiedāvā studiju programmas krievu valodā, kurā lielākoties mācās studenti no NVS valstīm un Gruzijas. Kā aktīvākās augstskolas šo valstu studentu piesaistē ir minamas BSA, ISMA un RAI.
- Veiktā studentu aptauja norāda, ka šo valstu studenti augstu vērtē zemas studiju maksas un dzīvošanas izmaksas.

Nozīmīgākie faktori studentu piesaistei no šīs grupas valstīm

- Plašs krievu valodā piedāvāto studiju programmu klāsts, salīdzinot ar abu pārējo Baltijas valstu piedāvājumu.
- Tā kā lielākajā daļā šo valstu IKP uz vienu iedzīvotāju ir zemāks nekā Latvijā, ekonomiski studiju maksas un dzīvošanas piedāvājumi var sekmēt šo valstu studentu pieplūdumu.
- Latvijas un Rīgas zīmola attīstīšana studentu piesaistei no šīm valstīm, tostarp izmantojot dažu augstskolu, piem., RAI atpazīstamo nosaukumu.
- Kā marketinga rīks izmantojams ES diploms, un ir jāattīsta kopīgas studiju programmas ar NVS un Rietumeiropas augstskolām.

ES valstis

- Demogrāfiskās tendences ES valstīs nav vienvēidīgas. Austrumeiropā tās līdzinās NVS valstīm, bet Rietumeiropā vidusskolas beidzēju skaits tuvākajos desmit gados nesamazināsies.
- Vidusskolas beidzēju īpatsvars, kas turpina studijas, ES valstīs ir augsts, tāpēc būtisks kāpums netiek prognozēts.
- ES valstu studenti vairāk izvēlas valsts augstskolas, kas skaidrojams ar vēlmi studēt angļu valodā. Īpaši populāras ir RSU medicīnas studiju programmas.
- Vairākās ES dalībvalstīs augstākā izglītība ir bezmaksas, vēl citos tirgos mācību maksa ir zemāka nekā līdzīgām studiju programmām Latvijas augstskolās.
- Vidējā maksātspēja šo valstu iedzīvotājiem ir ievērojami augstāka, tāpēc dzīvošanas izmaksas, kas šeit ir zemākas nekā Rietumeiropā, ir viena no Latvijas priekšrocībām.

Nozīmīgākie faktori studentu piesaistei no šīs grupas valstīm

- Studiju izmaksu un kvalitātes attiecība var tikt izmantota kā viens no marketinga rīkiem, piesaistot studentus no "vecajām" ES dalībvalstīm.
- Valsts augstskolu konkurētspēju nosaka to piedāvāto studiju programmu angļu valodā klāsts un kvalitāte.
- Līdz šim nav sistemātiski izmantots apmaiņas studentu potenciāls Latvijas popularizēšanā un piesaistot šos studentus tālākām pilna laika studijām.
- Studiju programmu kvalitāte (pasniedzēju valodu zināšanas, materiāli, infrastruktūra).

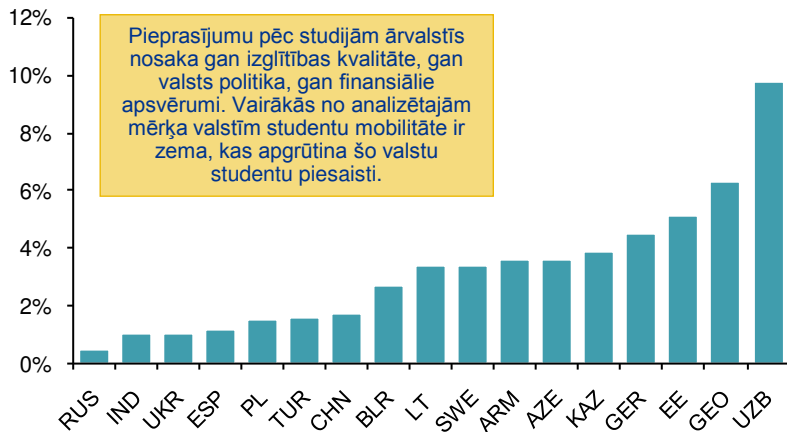
Ķīna, Indija un Turcija

- No šo valstu grupas vienīgi Ķīnai tiek prognozēts vidusskolas beidzēju skaita samazinājums.
- Vidusskolas beidzēju skaits, kuri iestājas augstskolās, visās šajās valstīs ir zem 30%, un vēsturiskās tendences rāda, ka nākotnē potenciālo studentu īpatsvars palielināsies, vēl vairāk paaugstinot jau tā skaitliski lielo pieprasījumu pēc augstākās izglītības.
- Latvijas augstskolas nav spējušas piesaistīt vēlā ņemamu studentu skaitu no šīm valstīm par spīti dalībai izglītības izstādēs.
- Veiktā studentu aptauja norāda, ka studiju maksa un dzīvošanas izmaksas ir būtiski faktori šo valstu studentiem, izvēloties, kur studēt. Latvijas atpazīstamība šo valstu potenciālo studentu vidū ir zema.
- Nav pieejams finansiālais atbalsts šo valstu studentiem.

Nozīmīgākie faktori studentu piesaistei no šīs grupas valstīm

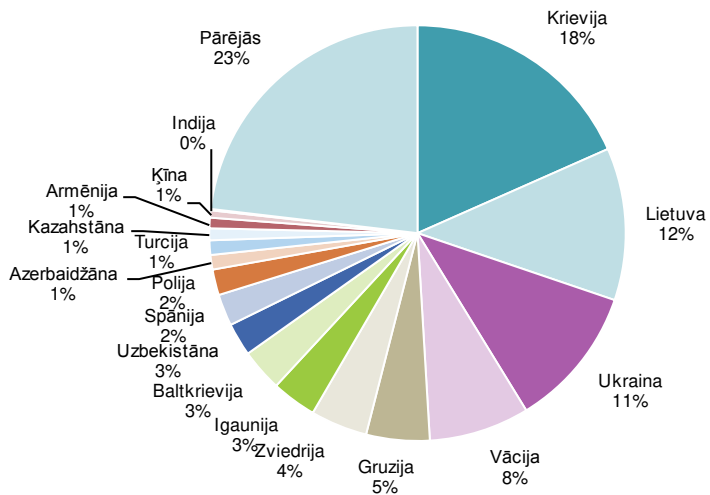
- Nav izstrādāts plāns šo valstu studentu piesaistei, kas veicinātu valsts atpazīstamību noteiktās mērķa grupās (piem., vidēja lieluma pilsētās Austrumķīnā). Līdz šim Latvijas augstskolu popularizēšana notikusi atsevišķu vizīšu un izglītības izstāžu ietvaros.
- Ir jāatvieglo vīzu un uzturēšanās atļauju saņemšana šo valstu studentiem, jānodrošina vēstniecību pieejamība.
- Valsts augstskolām ir jāpiedāvā konkurētspējīgas studiju programmas angļu valodā.

Skudentu īpatsvars, kas mācās ārvalstīs

Avots: Eurostat un Global Education Digest dati

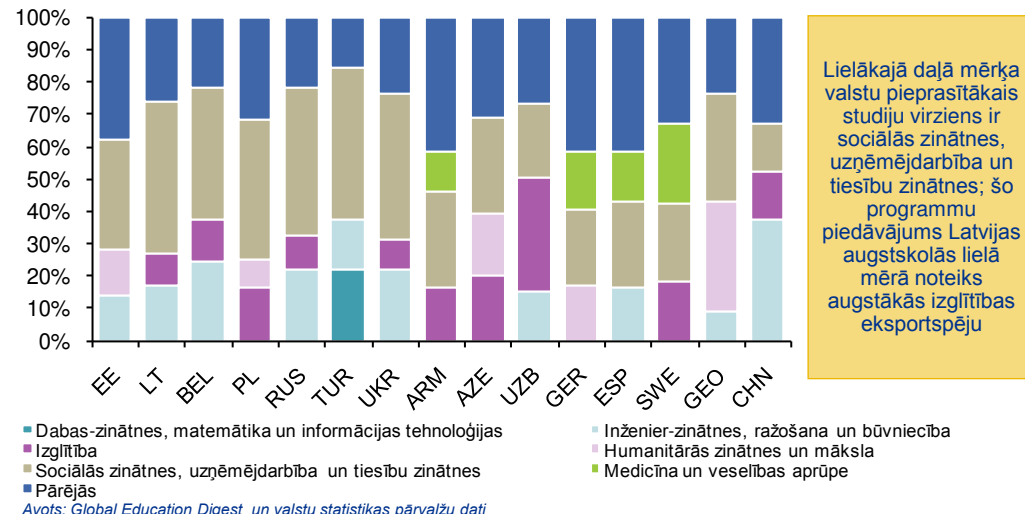
Ārvalstu studenti Latvijas augstskolās dalījumā pa valstīm (%)

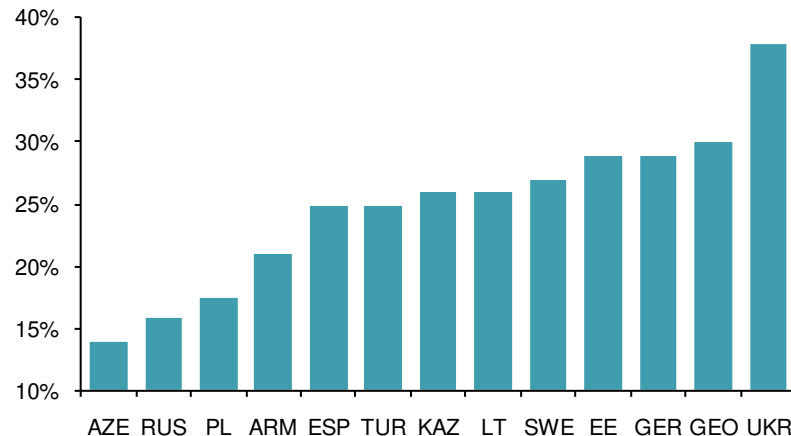
Krievijas un citu NVS valstu studentu piesaistē lielākās sekmes ir privātajām augstskolām, kas to lielākoties veic bez valsts atbalsta.

Avots: Izglītības un Zinātnes ministrijas dati

Pieprasītākās studiju programmas

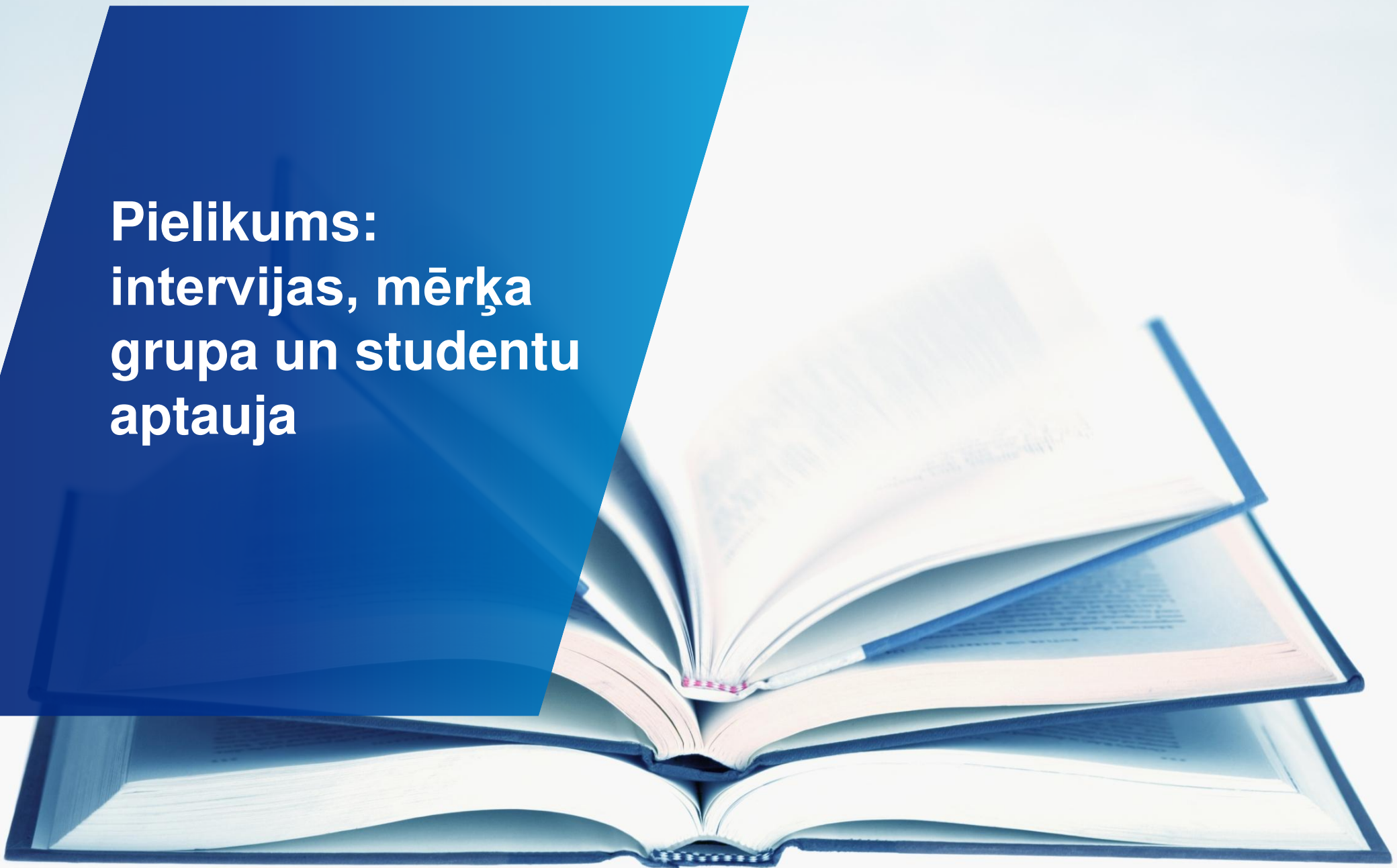

Augstāko izglītību ieguvušo iedzīvotāju īpatsvars iedzīvotāju vecuma grupā no 25 gadiem (%)

Avots: Eurostat un Global Education Digest dati

**Pielikums:
intervijas, mērķa
grupa un studentu
aptauja**

Lai apkopotu visu ieinteresēto pušu viedokļus, metodoloģijā noteiktais 15 interviju skaits tika pārsniegts – tika veiktas 18 intervijas. Intervijas tika veiktas gan ar augstskolu pārstāvjiem, gan ārvalstu studentiem, gan citu institūciju pārstāvjiem, kas ir iesaistīti ārvalstu studentu piesaistē.

Apkopojums par intervijām ir pievienots nodaļai “Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums”.

Nr. p.k.	Vārds, uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Ieņemamais amats
1.	Jānis Vētra	AIP	Priekšsēdētājs
2.	Aldis Baumanis	AIP	Priekšsēdētāja vietnieks
3.	Gita Rēvalde	IZM	Augstākās izglītības departamenta direktore
4.	Līgita Vrubļevska	IZM	Augstskolu un koledžu pārvaldības nodaļas vecākā referente
5.	Baiba Ramiņa	AIC	Direktore
6.	Andrejs Kozlovs	AIC	Eksportspējas funkcijas koordinators
7.	Alīna Gržibovska	LU	Ārlietu departamenta direktore
8.	Jānis Stonis	LU	Administratīvais direktors
9.	Taiyyab Mehmood	LU	Students no Lielbritānijas
10.	Igors Tipāns	RTU	Ārzemju studentu departamenta direktors
11.	Smuidra Žermanos	RSU	Ārvalstu studiju nodaļas dekāne
12.	Juta Kroiča	RSU	Akadēmisko un starptautisko sakaru departamenta direktore
13.	Marie Neef	RSU	Studente no Vācijas
14.	Evita Lūkina	REA	Uzņemšanas un ārējo sakaru koordinatore
15.	Paulius Lingys	REA	Students no Lietuvas
16.	Imants Bergs	BAT	Prorektors par studiju attīstību un starptautiskajām attiecībām
17.	Ella Kalniņa	RSEBAA	Ārējo sakaru nodaļas vadītāja
18.	Natalja Sapelkina	BSA	Ārējo sakaru nodaļas koordinatore

Mērķa grupas ietvaros noritēja visaptveroša diskusija par Latvijas augstākās izglītības eksportspēju, lai gan vairāku uzaicināto institūciju pārstāvji nepiedalījās šajā sanāksmē.

Saskaņā ar metodoloģiju uzaicināto dalībnieku saraksts tika koriģēts, lai nodrošinātu dažādu viedokļu un interešu pārstāvību, kā arī pētījumā gaitā izdarītajiem secinājumiem par noteiktu institūciju iesaisti Latvijas augstākās izglītības eksportspējas veicināšanā.

Apkopojums par mērķa grupas diskusiju ir pievienots nodaļai "Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums".

Nr. p.k.	Vārds, uzvārds	Pārstāvētā institūcija	Ieņemamais amats	Piedalījās (Jā / Nē)
1.	Jānis Vētra	AIP	Priekšsēdētājs	Jā
2.	Gita Rēvalde	IZM	Augstākās izglītības departamenta direktore	Nē
3.	Anatolijs Melnis	IZM	Augstākās izglītības departamenta direktora vietnieks	Jā
4.	Baiba Ramiņa	AIC	Direktore	Jā
5.	Alīna Gržibovska	LU	Ārlietu departamenta direktore	Nē
6.	Jānis Stonis	LU	Administratīvais direktors	Jā
7.	Igors Tipāns	RTU	Ārzemju studentu departamenta direktors	Jā
8.	Zane Purlaura	RTU	Ārzemju studentu departamenta mācību projektu vadītāja	Jā
9.	Smuidra Žermanos	RSU*	Ārvalstu studiju nodaļas dekāne	Nē
10.	Agnese Vīksna	RSU	Ārvalstu studiju nodaļas dekānes asistente	Nē
11.	Juta Kroiča	RSU	Akadēmisko un starptautisko sakaru departamenta direktore	Nē
12.	Diāna Pauna	REA	Prorektore	Jā
13.	Imants Bergs	BAT	Prorektors par studiju attīstību un starptautiskajām attiecībām	Jā
14.	Ella Kalniņa	RSEBAA	Ārējo sakaru nodaļas vadītāja	Jā
15.	Līga Jermolajeva	BSA**	Rektora pienākumu izpildītāja	Nē
16.	Deniss Djakons	ISMA**	Ārējo sakaru prorektors	Nē

*Augstskolas pārstāvji norādīja, ka savu viedokli jau ir izteikuši iepriekš notikušajās intervijās.
**Par spīti uzaicinājumam piedalīties un lūgumam nosūtīt citus pārstāvjus gadījumā, ja šo personu ierašanās nav iespējama, šīs augstskolas mērķa grupas diskusijā nebija pārstāvētas.

Saskaņā ar metodoloģiju uzaicināto dalībnieku saraksts tika koriģēts, lai nodrošinātu dažādu viedokļu un interešu pārstāvību, kā arī pētījumā gaitā izdarītajiem secinājumiem par noteiktu institūciju iesaisti Latvijas augstākās izglītības eksportspējas veicināšanā un ārvalstu studentu piesaistīšanā. Iepriekš plānoto divu AIP pārstāvju vietā uz diskusiju tika aicināts viens tās pārstāvis. BAT un RSEBA pārstāvji tika aicināti BA, ViA un VA pārstāvju vietā, balstoties uz lielāku šajās augstskolās studējošo ārvalstu studentu skaitu. Tāpat AIC pārstāve tika uzaicināta LIAA pārstāvja vietā, balstoties uz šo organizāciju relatīvo lomu ārvalstu studentu piesaistē.

Par spīti izsūtītajām vairāk nekā 800 anketām aptaujā piedalījās mazāks respondentu skaits nekā plānots.

Aptauja ļauj izdarīt secinājumus par Latvijas augstākās izglītības eksportspēju. Anketēšanas rezultātu apkopojums ir pievienots nodaļai “Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums”.

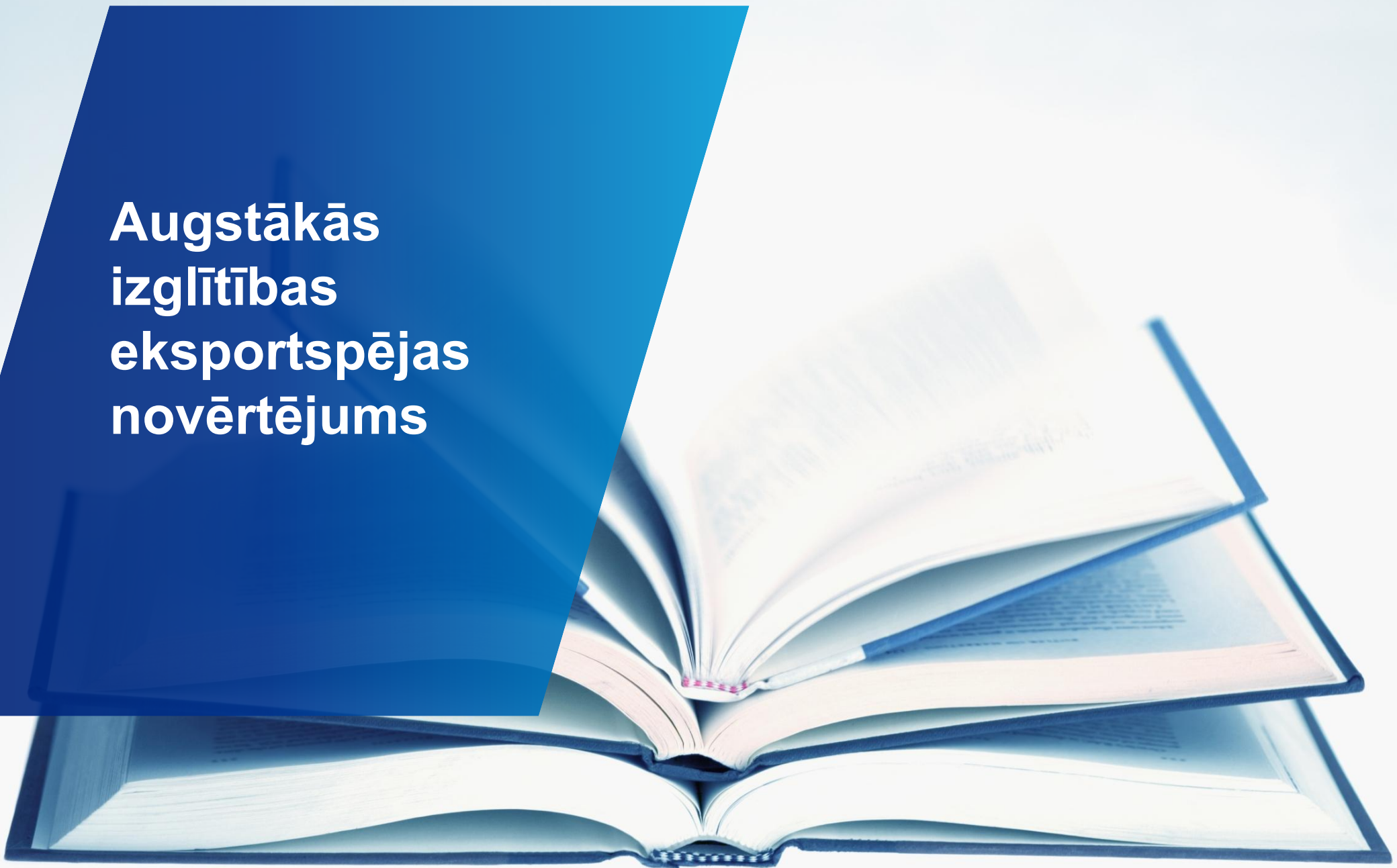
Augstskolas nosaukums	Studentu, kuriem tika nosūtīta anketa, skaits	Respondentu skaits
Latvijas Universitāte	81	17
Rīgas Tehniskā universitāte	183	6
Rīgas Stradiņa universitāte	368	27
Rīgas Ekonomikas augstskola	120	10
Rīgas Juridiskā augstskola	21	9
Biznesa augstskola Turība	45	3
Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola (RISEBA)	Aptauja netika izsūtīta	0
Baltijas Starptautiskā akadēmija	Augstskola nav sniegusi informāciju par izsūtīto anketu skaitu	2
Rīgas Aeronavigācijas institūts	Aptauja netika izsūtīta	0
Transporta un sakaru institūts	Augstskola nav sniegusi informāciju par izsūtīto anketu skaitu	6
Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	14	0
Kopā:	832	80

Ārvalstu studentu dalība aptaujā bija zemāka par gaidīto (par spīti aktīvai komunikācijai un atgādinājumiem, kas saistīts ar mācību gada beigām, vasaras brīvdienām un atvaļinājumu periodu) un tajā piedalījās 80 studenti paredzēto 150 vietā, kaut arī kopumā aptauja tika izsūtīta vairāk nekā 800 ārvalstu studentiem. Vadoties no tā, kādu valstu pārstāvji piedalījās un aizpildīja anketas, aptaujas tika analizēti kopumā, kā arī izceļot divas lielākās grupas – ES un NVS valstis. Šāds sadalījums ļāva izvairīties no datu analizēšanas tādos griezumos, kur rezultāti nebūtu statistiski nozīmīgi, un sniedz priekšstatu par atšķirībām šo grupu starpā. Anketēšanas rezultātu apkopojums pieejams nodaļas “Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums” pielikumā.

Tādējādi par spīti zemākajam respondentu skaitam aptaujas rezultātu analīze nodrošina, ka šis datus avots var tikt tālāk pilnvērtīgi izmantots šī pētījuma ietvaros.

Jāzīmē, ka mazākais respondentu skaits neietekmēja darbu apjomu un izmaksas, jo cilvēkresursi un laiks tika ieguldīts anketas izstrādē un tās izsūtīšanā un komunikācijā ar augstskolām. Savukārt papildus anketu aizpildīšana un apstrāde tiek nodrošināta automātiski un nemaina darbu veicēja izmaksas.

**Augstākās
izglītības
eksportspējas
novērtējums**

	Lapa
Augstākās izglītības eksportspējas novērtējums	153
■ Metodoloģija un datu avoti	155
■ Čehijas piemērs	156
■ Nīderlandes piemērs	157
■ Augstākās izglītības kvalitāte	158
■ Secinājumi – Latvijas augstākās izglītības eksportspējas SVID modelis	159
■ Augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanas plāns – vājās puses un piedāvātie risinājumi	162
■ Augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanas plāns – draudi un iespējas tos mazināt	166
■ Augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanas plāns – iespējas un to izmantošana	167
■ Augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanas plāns – plāna risku novērtējums	169
■ Finanšu ieguvumu analīze	170
Pielikums: Studentu aptauja	171

Latvijas augstākās izglītības eksportspējas novērtējums ir izstrādāts, balstoties uz publiski pieejamo dokumentu un informācijas analīzi, iegūto informāciju no intervijām, aptaujas datu analīzes un fokusa grupas.

Nodaļas mērķis ir apkopot visu iepriekšējo nodaļu analīzi un secinājumus, lai izstrādātu pasākumu plānu, kā trīs gadu termiņā paaugstināt Latvijas augstskolu eksportspēju.

Nozīmīgu devumu šīs nodaļas sagatavošanā sniedza organizētā fokusa grupa, kā arī citu valstu “labās prakses” analīze.

Veicot iegūto datu analīzi un apkopojumu, ir izstrādāts Latvijas augstākās izglītības eksportspējas novērtējums. Novērtējumā ir aplūkoti šādi aspekti:

1. Identificēti normatīvie un institucionālie šķēršļi studiju programmu eksportspējai;
2. Identificēti faktori, kas sekmē eksportspēju;
3. Divu citu valstu (Čehijas un Nīderlandes) identificētās “labās prakses” izglītības eksportspējas veicināšanai;
4. Izstrādāts ieteikumu plāns augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanai;
5. Veikts risku novērtējums augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanas plānā.

Augstākās izglītības eksportspēja ir izvērtēta, veicot SVID (stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi) analīzi, kas ļauj identificēt gan normatīvos un institucionālos šķēršļus studiju programmu eksportspējai, gan faktorus, kas to sekmē. Šie faktori ir tālāk ņemti vērā un detalizētāk analizēti, izstrādājot ieteikumu plānu augstākās eksportspējas paaugstināšanai. Šajā plānā ir aplūkotas konkrētas darbības (piemēram, izmaiņu veikšana normatīvajos aktos, ārvalstu studentu atbalsta sistēmas izveide un citi priekšlikumi), kā šos šķēršļus likvidēt vai mazināt to ietekmi.

Nodaļā ir norādītas iespējamās atbildīgās institūcijas un noteikts termiņš identificēto darbību īstenošanai 3 gadu periodā.

Nodaļas noslēgumā ir iekļauta arī finanšu ieguvumu analīze no ārvalstu studentu piesaistīšanas Latvijas augstskolām.

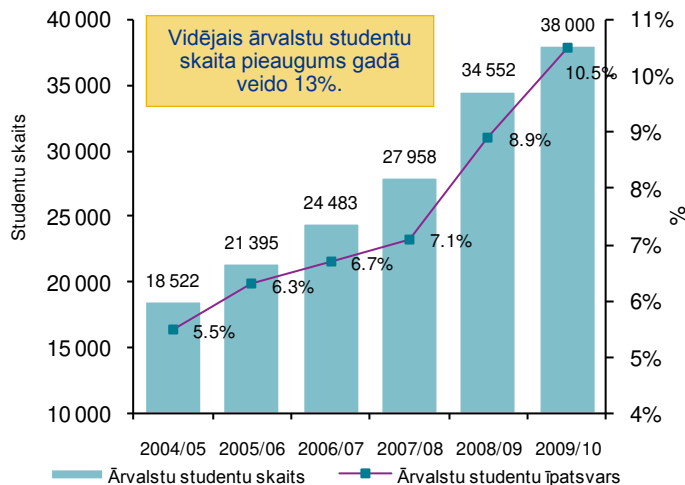
Kā datu avoti ir izmantotas visas iepriekšējās projekta nodaļas, kā arī publiski pieejamo dokumentu un informācijas analīze, iegūtā informācija no intervijām, aptaujas datu analīzes un fokusa grupas, uz ko ir atsauces attiecīgajās nodaļās. Kopumā tika veiktas intervijas ar 9 augstskolu pārstāvjiem, 5 valsts institūciju pārstāvjiem, kā arī 3 mērķa valstu studentiem. Ārvalstu studentu dalība aptaujā bija zemāka par gaidīto (par spīti aktīvai komunikācijai un atgādinājumiem, kas saistīts ar mācību gada beigām un vasaras brīvdienām) un tajā piedalījās 80 studenti paredzēto 150 vietā. Kā nozīmīgs devums šīs nodaļas sagatavošanā minama arī fokusa grupas diskusija, kurā piedalījās 6 augstskolu un 3 valsts institūciju pārstāvji.

Papildus augstākminētajam nodaļā ir iekļauta konspektīva analīze par Latvijas augstākās izglītības kvalitāti starptautiskā kontekstā, jo šis tika identificēts kā viens no faktoriem, kas ietekmē ārvalstu studentu plūsmas.

Čehijas veiksmes faktori :

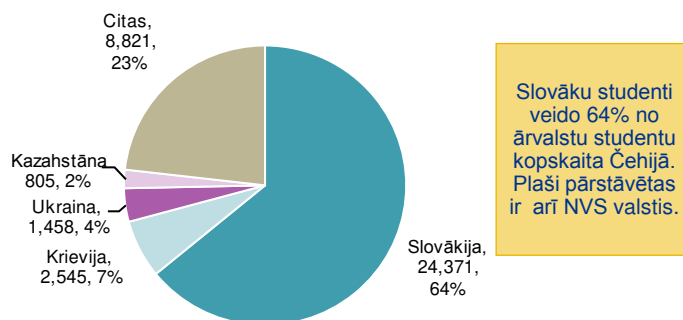
- **Mācību maksa un dzīvošanas izmaksas ir ievērojami zemākas nekā Rietumeiropā.**
- **Valsts pozitīvais tēls un attīstīta tūrisma industrija ir veicinājusi ārvalstu studentu pieplūdumu.**
- **Ārvalstu studentu piesaistē uzsvars likts uz noteiktām mērķa valstīm, galvenokārt Slovēkiju un NVS valstīm.**
- **Čehijai ir īpašas priekšrocības Slovēkijs studentu piesaistē abu valstu kopīgās vēstures un valodu līdzības dēļ.**
- **Prāgas Kārļa universitāte ir attīstījusies kā ārvalstu studentu piesaistes centrs.**

Ārvalstu studentu Čehijā skaita dinamika un īpatsvars

Avots: Čehijas Informācijas un izglītības institūts

Ārvalstu studentu Čehijā sadalījums pa valstīm

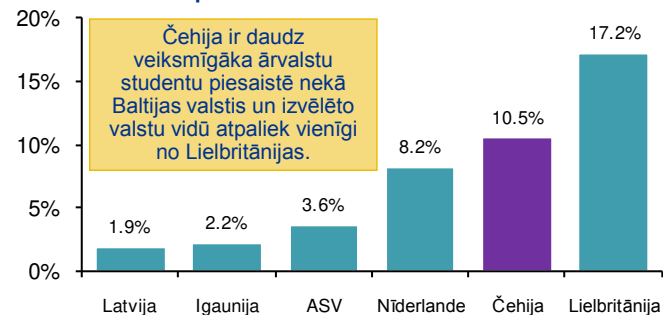

Avots: Čehijas Informācijas un izglītības institūts

Čehijas augstākās izglītības sistēma un tās eksportspēja

- Studiju maksa Čehijas augstskolās nav augsta – lētākas studiju programmas gadā maksā no 1 000 EUR. Dzīvošanas izmaksas salīdzinājumā ar Rietumeiropu ir zemākas. Balstoties uz veikto ārvalstu studentu aptauju, studiju un dzīvošanas izmaksas ir vieni no svarīgākajiem faktoriem Latvijā studējošajiem NVS valstu pārstāvjiem. Relatīvi zemākas izmaksas ir viens no iemesliem, kāpēc daļa šo valstu studentu izvēlas Čehiju.
- Čehijas Izglītības un zinātnes ministrija ir izstrādājusi augstākās izglītības stratēģisko plānu 2011.-2015. gadam. Reformu plānā ietilpst augstākās izglītības internacionalizēšana un aktīva ārvalstu studentu piesaiste.
- Ik gadu ap 200 studentu saņem stipendijas no Čehijas valdības, arī divvirzienu līgumu ietvaros vairāk nekā 30 valstu iedzīvotāji saņem atbalstu studijām Čehijā. Šiem studentiem nav jāmaksā studiju maksa.
- Ārvalstu studentu piesaistē liela loma ir Prāgas Kārļa universitātei, kas ir lielākā valstī un kurā mācās visvairāk ārvalstu studentu. Tā "The Times" pasaules universitāšu reitingā ieņem 229. vietu.
- Ārvalstu studentu piesaistīšanai būtisks priekšnosacījums ir valsts kopējais tēls un attīstītā tūrisma industrija.
- Studijas Čehijā notiek galvenokārt čehu valodā, bet pieejamas arī programmas angļu un krievu valodā. Lielākā daļa slovāku studentu mācās čehu valodā.

Ārvalstu studentu īpatsvars

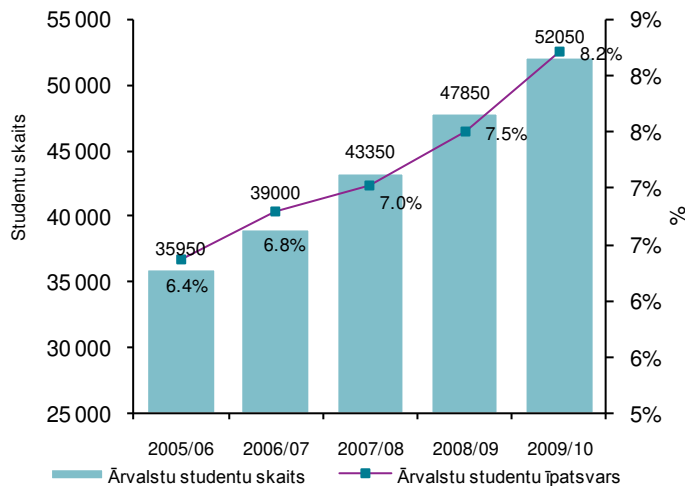

Avots: LR Izglītības un zinātnes ministrijas dati, attiecīgo valstu statistikas biroji

Nīderlandes veiksmes faktori

- Ievērojamais valsts atbalsts ļauj augstskolām piedāvāt konkurētspējīgu studiju maksu, kā arī dod iespēju saņemt studiju kredītus un grantus.
- Kopumā 1543 studiju programmas angļu valodā sniedz plašas izvēles iespējas potenciālajiem studentiem.
- Valsts mārketingā tiek uzsvērtā multikulturālā sabiedrība un daudzveidīgā studentu sociālā dzīve.
- Vācu studenti izmanto kaimiņvalsts sniegto iespēju studēt prestižās augstskolās par relatīvi zemu maksu.

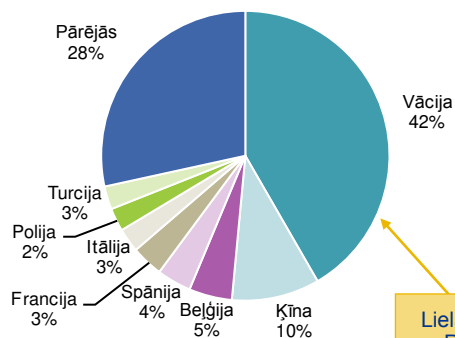
Ārvalstu studentu Nīderlandē skaita dinamika un īpatsvars

Avots: Nuffic dati

Vidējais pieaugums gadā veido 8%.

Ārvalstu studentu Nīderlandē sadalījums pa valstīm

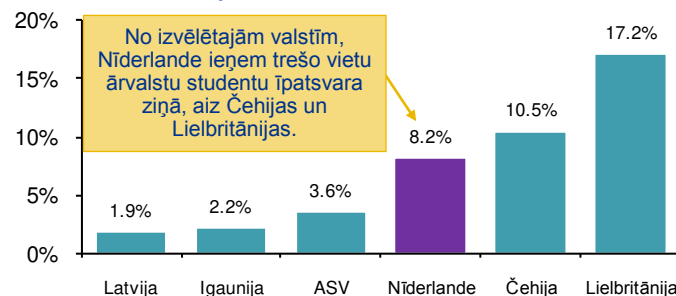
Avots: Nuffic dati

Lielākā daļa studentu ir no Rietumeiropas, tomēr ievērojams ir Ķīnas studentu īpatsvars – 10%.

Nīderlandes augstākās izglītības sistēma un tās eksportspēja

- Nīderlandes valdības finansējums augstākajai izglītībai ir EUR 7.38 miljardi (1,3% no IKP), kas ļauj atbalstīt arī ārvalstu studentus. Ievērojamais valsts atbalsts ir padarījis studiju kredītus pieejamus lielākajai daļai studentu, arī ārvalstniekiem.
- Studiju programmu maksas Eiropas Savienības studentiem ir aptuveni EUR 2,000 gadā, bet studiju kredīti un valsts atbalsts ļauj šo summu maksāt pakāpeniski pa mēnešiem, tādējādi padarot Nīderlandes studiju programmas konkurētspējīgākas cenas ziņā.
- Katram studentam, kas mēnesī nostrādā vismaz 32 stundas, valsts izsniedz grantu no EUR 260-500 mēnesī, par šo naudu ir iespējams vismaz daļēji segt dzīvošanas izmaksas.
- Viena no ievērojamākajām Nīderlandes priekšrocībām ir ļoti plašais studiju programmu klāsts angļu valodā – kopumā 1543.
- Gan valsts, gan augstskolas izmanto aktīvu mārketingu, uzsverot multikulturālo sabiedrību un sociālās dzīves iespējas, kas studentiem nav mazsvarīgi.
- Vācu studentu īpatsvars ir skaidrojams dažādi - "Nuffic" (organizācijas, kura nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti Nīderlandē) pētījumi liecina, ka Nīderlandes izglītībai Vācijā ir augsta reputācija, vācu studentiem patīk liberālais, kas valda Nīderlandē, turklāt ir iespējams studēt vai nu angliiski, vai valodā, kas ir līdzīga vācu valodai.
- Desmit Nīderlandes augstskolas ir iekļautas "Times" augstskolu reitingā TOP 200, kas norāda uz salīdzinoši augstu studiju kvalitāti. Studentu skaits ir sadalījies līdzīgi starp lielākajām universitātēm.
- Katru gadu "Erasmus" programmas ietvaros Nīderlandē studē ap 7,200 studentu no visas pasaules. Šie studenti strādā kā reklāma, kura piesaista arvien jaunus ārvalstu studentus Nīderlandes augstskolām, kas vai nu vēlāk paši atgriežas kā pilna laika studenti vai izplata informāciju par studiju iespējām Nīderlandē.
- Kā norāda studentu aptauja, ir būtiski, lai konkrētajā valstī jau būtu ievērojams skaits tautiešu. Šī iemesla dēļ, Nīderlandes augstskolām ir ievērojami vieglāk piesaistīt Ķīnas studentus.

Ārvalstu studentu īpatsvars

Avots: LR Izglītības un zinātnes ministrijas dati, attiecīgo valstu statistikas biroji

Augstākās izglītības eksportspēja ir cieši saistīta ar augstākās izglītības kvalitāti un sistēmas sakārtotību.

Lai arī pastāv dažādas pieejas augstākās izglītības kvalitātes noteikšanai, nozīmīgāko šīs jomas eksportētājvalstu augstākās izglītības sistēmas tiek uzskatītas par paraugu pārējām valstīm.

Eksportspējas celšanas jautājumi ir jārisina visas augstākās izglītības nozares attīstības kontekstā.

KVALITĀTE IR VIENS NO FAKTORIEM, KAS NOSAKA VALSTS PIEVILCĪBU ĀRVALSTU STUDENTU SKATĪJUMĀ

Lai arī lielākā daļa no pastāvošajiem augstākās izglītības kvalitātes mērīšanas rīkiem ir nepilnīgi vai subjektīvi, tomēr tieši augstākās izglītības kvalitāte un/ vai tās uztvertā kvalitāte ir viens no faktoriem, kas nosaka konkrētās valsts pievilcību ārvalstu studentu skatījumā.

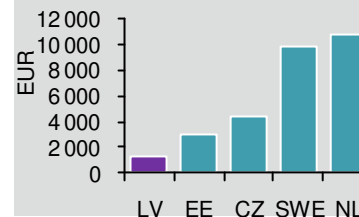
AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS KVALITĀTES MĒRĪŠANA

Rādītāji, kurus izmanto augstākās izglītības kvalitātes salīdzināšanai:

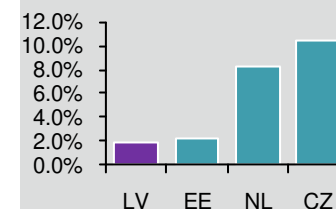
- **Finanšu rādītāji** (finansējums augstākajai izglītībai % no IKP, finansējums uz vienu studentu);
- **Nefinanšu rādītāji** (studentu skaits uz vienu pasniedzēju, maģistrantu un doktorantu īpatsvars, darba tirgus rādītāji, zinātniskās publikācijas, pētniecības un zinātniskā darba rezultāti u.c.);
- **Augstskolu reitingi** (kas ir balstīti uz daļu no augstāk minētajiem rādītājiem, it īpaši pētniecisko darbu).

LATVIJAS AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS KVALITĀTI RAKSTUROJOŠI RĀDĪTĀJI ATLASĪTU VALSTU KONTEKSTĀ

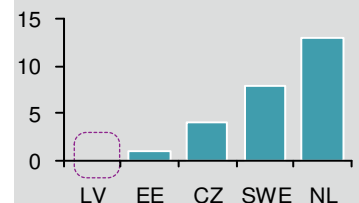
FINANSĒJUMS UZ VIENU STUDENTU

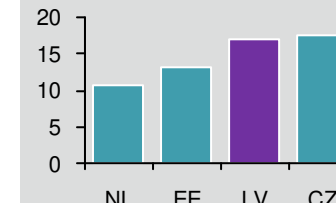
ĀRVALSTU STUDENTU ĪPATSVARS

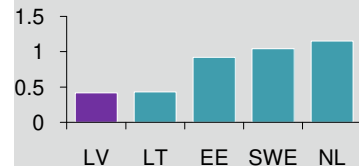
AUGSTSKOLU SKAITS, KAS IEKLAUTAS "TIMES" REITINGĀ

STUDENTU SKAITS UZ VIENU PASNIEDZĒJU

VIDĒJAIS CITĀTU SKAITS UZ VIENU ZINĀTNISKO PUBLIKĀCIJU

AKADĒMISKAIS PERSONĀLS, KAS IZMANTO "ERASMUS" APMAINAS PROGRAMMU

Avots: Global Education Digest, The Times, LR Izglītības un zinātnes ministrijas dati, attiecīgo valstu statistikas biroji un izglītības ministrijas, Eurostat, Eiropas Komisijas dati

Balstoties uz iepriekšējām nodaļām, ar SVID (stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi) modeļa palīdzību ir identificēti un sagrupēti normatīvie un institucionālie šķēršļi studiju programmu eksportspējai, kā arī noteikti faktori, kas sekmē eksportspēju.

Lai arī tādi faktori kā studiju izmaksas un plašais studiju programmu piedāvājums veicina ārvalstu studentu pieplūdi, vienotas pieejas trūkums, birokrātiskie šķēršļi imigrācijas jautājumu kārtošānā, nepietiekamā informācija un citi faktori negatīvi ietekmē Latvijas augstākās izglītības eksportspēju.

Eksportspēja ir atkarīga no kopējās augstākās izglītības kvalitātes.

NVS valstu studnetu piesaiste ir atstāta privāto augstskolu pārziņā, un ir maz vispārējas informācijas krievu valodā.

Stiprās puses

- **Studiju programmu cenas un kvalitātes attiecība (balstoties uz studentu aptauju, augstākās izglītības mērķa valstu analīzi un intervijām).** Saskaņā ar studentu aptaujas un interviju rezultātiem lielākā daļu studentu izvēlas Latviju tāpēc, ka šeit piedāvāto studiju programmu kvalitāte ir samērojama ar to izmaksām, it sevišķi salīdzinājumā ar Rietumeiropas valstīm.
- **Privāto augstskolu piedāvātās programmas krievu valodā (balstoties uz studiju programmu analīzi, augstākās izglītības mērķa valstu analīzi un intervijām).** Vairākas privātās augstskolas ir sekmīgas NVS studentu piesaistē, jo tās piedāvā studiju programmas krievu valodā, kas joprojām ir populāra valoda NVS valstīs.
- **Zemas dzīvošanas izmaksas (balstoties uz studentu aptauju un intervijām).** Latvija dzīves dārdzības ziņā ir pievilcīga valsts Rietumeiropas studentu acīs un arī NVS valstu studentiem dzīvošanas izmaksas šeit ir zemākās nekā lielākajā daļā pārējo ES valstu.
- **Plašais svešvalodās pieejamo studiju programmu klāsts (balstoties uz studiju programmu analīzi un Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu).** Latvijas augstskolas piedāvā samērā plašu programmu izvēli studentiem, kas apsver studijas mūsu valstī.
- **Izklaides un atpūtas iespējas (balstoties uz intervijām).** Ārvalstu studenti pozitīvi vērtē Latvijas un it sevišķi Rīgas piedāvātās izklaides un atpūtas iespējas, kas ir viens no faktoriem, kas ietekmē studiju valsts izvēli.
- **ES diploms (balstoties uz studentu aptauju un augstākās izglītības mērķa valstu analīzi).** Lai arī šis faktors Latviju neatšķir no pārējām ES valstīm, studentiem no trešajām valstīm ir svarīgi, ka, pabeidzot Latvijas augstskolas, viņi iegūst ES diplomu. Tāpat arī ES valstu studenti saņem garantiju, ka viņu iegūtā izglītība tiks atzīta.

Vājās puses

- **Koordinācijas un vienotas politikas trūkums (balstoties uz mērķa grupas diskusiju un situācijas analīzi augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā).** Nav valsts līmenī pieņemta politikas plānošanas dokumenta ārvalstu studentu piesaistē, un ir vairākas institūcijas, kas ir atbildīgas par augstākās izglītības eksporta veicināšanu.
- **Nav definētas mērķa valstis jeb perspektīvie tirgi (balstoties uz Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu un mērķa grupas diskusiju).** Valsts līmenī, ja neskaita divpusējos un trīspusējos līgumus par savstarpēju stipendiju piešķiršanu, nav definētas mērķa valstis, no kurām tiktu piesaistīti ārvalstu studenti. Definējot perspektīvos tirgus, ir jāņem vērā demogrāfiskās tendences un vidējā potenciālo studentu maksātspēja šajās valstīs.
- **Atsevišķu studiju programmu kvalitāte un pasniedzēju valodas prasmes (balstoties uz studentu aptauju, situācijas analīzi augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā un studiju programmu analīzi).** Lai gan augstskolu pārstāvji savas spējas nodrošināt studijas svešvalodās vērtē samērā augstu, ārvalstu studentu aptaujā iegūtie dati liecina, ka studenti daļu no programmām un pasniedzēju valodas zināšanas vērtē kritiski.
- **Valodas ierobežojumi (balstoties uz Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu, mērķa grupas diskusiju un intervijām).** Augstskolu likums valsts augstskolām nosaka ierobežojumus attiecībā uz studiju programmu īstenošanu svešvalodās, tādējādi nostādot valsts augstskolas nevienlīdzīgās konkurences pozīcijās un ierobežojot to spēju piesaistīt ārvalstu studentus.
- **Nepietiekama vai nekonekventa informācija (balstoties uz studiju programmu analīzi un Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu).** Par vairākām studiju programmām, kas ir pieejamas angļiski, nav informācijas šajā valodā, kā arī ir maz vispārīgas informācijas krievu valodā.

Balstoties uz iepriekšējām nodaļām, ar SVID (stiprās puses, vājās puses, iespējas un draudi) modeļa palīdzību ir identificēti un sagrupēti normatīvie un institucionālie šķēršļi studiju programmu eksportspējai, kā arī noteikti faktori, kas sekmē eksportspēju.

Lai arī tādi faktori kā studiju izmaksas un plašais studiju programmu piedāvājums veicina ārvalstu studentu pieplūdi, vienotas pieejas trūkums, birokrātiskie šķēršļi imigrācijas jautājumu kārtošānā, nepietiekamā informācija un citi faktori negatīvi ietekmē Latvijas augstākās izglītības eksportspēju.

Eksportspēja ir atkarīga no kopējās augstākās izglītības kvalitātes.

NVS valstu studentu piesaiste ir atstāta privāto augstskolu pārziņā, un ir maz vispārējas informācijas krievu valodā.

Stiprās puses	Vājās puses
--	<ul style="list-style-type: none"> ■ Diplomu atzīšanas process (balstoties uz intervijām un Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu). Ārvalstu diplomu atzīšanas laikietilpīgais process, nedefinējot skaidrus termiņus atbildes iegūšanai (izņemot Lisabonas konvencijas noteiktos četrus mēnešus), samazina Latvijas konkurētspēju salīdzinājumā ar citām valstīm, kur diploma atzīšanas process tiek veiksmīgāk organizēts. ■ Imigrācijas procesa prasības (balstoties uz situācijas analīzi augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā, intervijām un studentu aptauju). Vīzu un uzturēšanās atļauju piešķiršanas process netiek vienoti koordinēts un administrēts, kā rezultātā ir iespējami gadījumi, kad tiek pieņemti pretēji lēmumi. Augstskolu centieni piesaistīt ārvalstu studentus var tikt kavēti ar vīzu vai uzturēšanās atļauju atteikumu. ■ Diplomātiskās pārstāvniecības (balstoties uz mērķa grupas diskusiju un augstākās izglītības eksporta mērķa valstu analīzi). Ierobežoto resursu dēļ Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības nesniedz pietiekamu atbalstu ārvalstu studentu piesaistē. Latvijas pārstāvniecību neesamība noteiktos reģionos, kā, piemēram, Indijā, ierobežo ārvalstu studentu piesaistes iespējas no šiem reģioniem. ■ Atbildības jomu sadalījums (balstoties uz mērķa grupas diskusiju, situācijas analīzi augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā un Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu). Nav skaidri noteiktas atbildības jomas un institūcijas augstākās izglītības attīstībai un eksportspējas veicināšanai no valsts puses. ■ Veselības aprūpe (balstoties uz mērķa grupas diskusiju). Ārvalstu studentiem veselības aprūpes pakalpojumi pieejami uz tādiem pašiem noteikumiem kā tūristiem, nevis pastāvīgajiem iedzīvotājiem. ■ Mazais Ķīnas un Indijas studentu skaits (balstoties uz augstākās izglītības mērķa valstu analīzi). Par spīti tam, ka šie ir lieli tirgi ar augošu augstākās izglītības pieprasījumu, Latvijas augstskolas nav spējušas piesaistīt vērā ņemamu šo valstu studentu skaitu. ■ Zemais ārvalstu pasniedzēju īpatsvars (balstoties uz studiju programmu analīzi un situācijas analīzi augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā). Mazais ārvalstu pasniedzēju īpatsvars neveicina ārvalstu studentu pieplūdumu un augstākās izglītības kvalitātes celšanu; šādu situāciju lielā mērā nosaka pašreizējie tiesību akti par vēlētu amatu ieņemšanu Latvijas augstskolās.

Latvijas augstākās izglītības eksportspējas veicināšanas iespējas saistāmas ar aktīvāku mārketingu, mērķa valstu noteikšanu un ES fondu līdzekļu izmantošanu.

Līdzīgās demogrāfiskās tendences daudzās reģiona valstīs nozīmē, ka konkurence par ārvalstu studentu piesaisti tikai palielināsies.

Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> ■ Mērķa valstu noteikšana (balstoties uz Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu un mērķa grupas diskusiju). Mērķa valstu noteikšana ļautu efektīvāk izmantot ierobežotos valsts un augstskolu resursus, kas ir pieejami ārvalstu studentu piesaistei. ■ Apmaiņas studenti (balstoties uz intervijām). Augstskolām nav izstrādāta pieeja, kā izmantot apmaiņas studentus, lai veicinātu savu eksportspēju. ■ Izklaides un atpūtas iespēju popularizēšana (balstoties uz intervijā un Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu). Materiālos par studijām Latvijā ir maz informācijas par izklaides un atpūtas iespējām, kas ir viens no faktoriem, kas nosaka studiju valsts izvēli. ■ Latvijas un Rīgas kā zīmola izstrāde (balstoties uz intervijām un studentu aptauju). Saskaņā ar intervijām un aptauju NVS valstīs Rīga varētu tikt pozicionēts kā spēcīgs zīmols studentu piesaistes nolūkos. ■ ES fondu līdzekļu izmantošana (balstoties uz Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu). Līdz šim Latvija atšķirībā no Igaunijas nav izmantojusi ES fondu finansējumu valsts augstākās izglītības eksportspējas celšanai. ■ Līgumi par sadarbību augstākās izglītības jomā (balstoties uz intervijām un Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu). Lai arī Latvija pašlaik ir noslēgusi līgumus par sadarbību augstākās izglītības jomā ar 30 valstīm, to vidū nav Krievijas un vairāku citu potenciālo eksporta mērķa valstu. ■ Ārzemēs dzīvojošu latviešu izcelsmes studentu piesaistīšana (balstoties uz Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu). Latvijai nav vienotas pieejas šādu studentu, kas varētu būt ieguldījums augstākās izglītības eksportā, piesaistīšanai. ■ Informēt ES studentus par studiju kreditēšanas iespējām (balstoties uz situācijas analīzi augstākās izglītības jomā Latvijā ārvalstu studentu piesaistīšanas kontekstā). Informācija par šādu iespēju vai nu nav pieejama (piem., StudyInLatvia.lv) vai nu nav angļu valodā (piem., aizdevumus izsniedzošā banka). 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Demogrāfiskās tendences mērķa valstīs (balstoties uz augstākās izglītības eksporta mērķa valstu analīzi). Gan abās pārējās Baltijas valstīs, gan citās mērķa valstīs ir vērojamas līdzīgas demogrāfiskas tendences, kā rezultātā samazinās un turpinās samazināties potenciālo studējošo skaits. Tas nozīmē, ka saasināsies konkurence par šo studentu piesaisti. ■ Igaunijas izvirzīšanās par līderi Baltijas valstu vidū ārvalstu studentu piesaistē (balstoties uz Baltijas valstu konkurētspējas izvērtējumu). Tā kā Igaunijā ir visliberālākā likumdošana studiju programmas valodas ziņā, aktīvākais mārketingš, kā arī ir pieejamas stipendijas, tad pastāv risks, ka Igaunija kļūts par reģiona centru ārvalstu studentu piesaistē.

Identificētās vājās puses	Pamatproblēmas un piedāvātie risinājumi	Atbildīgā institūcija(s) un termiņi
<p>1. Koordinācijas un vienotas politikas trūkums</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Latvijai nav valsts līmeņa politikas plānošanas dokumenta ārvalstu studentu piesaistei, kāda, piemēram, ir mūsu kaimiņvalstij Igaunijai un Čehijai, kas ir minama kā veiksmes stāsts augstākās izglītības eksportā. ■ Šim dokumentam būtu jānosaka galvenie mērķi un darbības virzieni, kā arī <u>atbildības jomas augstākās izglītības eksportspējas veicināšanā, kā arī jādefinē mērķa valstis vai reģioni.</u> ■ <u>Politikas plānošanas dokumentā jānosaka skaidrs funkciju un lomu sadalījums starp valsts sektoru un augstskolām.</u> ■ <u>Jāizsver ārvalstu studentu loma Latvijas tautsaimniecības attīstībā un tā jāsapasa ar valsts imigrācijas politiku.</u> ■ <u>Pašreizējā izpēte liecina, ka izstrādājamās stratēģijas ietvaros ārvalstu studenti būtu jāsegmentē reģionu griezumā (NVS, ES jaunas un vecās dalībvalstis, Austrumāzija un pārējās valstis).</u> ■ Stratēģijas izstrādē būtu pēc iespējas vairāk jāiesaista augstskolu pārstāvji, lai nodrošinātu tās atbilstību to iespējām un iekšēji nospraustajiem mērķiem. 	<p>IZM sadarbībā ar augstskolām un nozaru ministrijām 1.5 gada laikā</p>
<p>2. Nav definētas mērķa valstis jeb perspektīvie tirgi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Jāizskata iespēja definēt mērķa valstis. Mērķa valstu definēšana ļautu labāk izmantot ierobežotos resursus, piemēram, dalībai izglītības izstādēs un reklāmas materiālu izgatavošanā.</u> ■ Citu valstu, tostarp Čehijas, piemēri un studentu aptauja liecina, ka <u>būtisks ir kritiskās masas faktors, t.i., noteiktas valsts studenti brauc mācīties uz citu valsti, pilsētu, augstskolu, kur jau mācās viņu tautieši.</u> ■ Definēto mērķa valstu, kas nav ES dalībvalstis, studentiem varētu <u>noteikt atvieglotus imigrācijas noteikumus.</u> 	<p>IZM sadarbībā ar augstskolām 1.5 gada laikā (ietverot to stratēģijā)</p>
<p>3. Atsevišķu studiju programmu kvalitāte un pasniedzēju valodas prasmes</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ārvalstu studentu skaitījumā daļai no pasniedzējiem būtu jāuzlabo valodas zināšanas. Šis ir nozīmīgs faktors, kas ietekmē studiju programmu kvalitāti. ■ Tāpēc mūsu ieteikums ir <u>atsevišķi papildus akreditēt svešvalodās īstenoto studiju programmas, kā arī iekļaut to pasniedzēju valodas pārbaudes. Angļu valodas gadījumā varētu noteikt minimālos TOEFEL, IELTS testa akadēmiskā varianta vai kāda cita pielīdzināma valodas testa rezultātus, lai nodrošinātu to, ka noteiktās programmas pasniedzēji valodu zina nepieciešamajā līmenī.</u> 	<p>IZM un AIKNC divu gadu laikā</p>

Identificētās vājās puses	Pamatproblēmas un piedāvātie risinājumi	Atbildīgā institūcija(s) un termiņi
<p>4. Valodas ierobežojumi</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tā kā tikai neliela daļa ārvalstu studentu ir ieinteresēta mācīties latviešu valodā, tad Augstskolu likumā noteiktie ierobežojumi attiecībā uz svešvalodu lietošanu valsts augstskolās un to pašreizējā interpretācija nopietni ierobežo to konkurētspēju. Tāpēc tiek piedāvāts noteikt, ka valsts augstskolas var mācīt citu ES valstu oficiālajās valodās <u>noteiktu procentu savu studiju programmu.</u> Tāpat ierosinām <u>noteikt, ka valsts valodas zināšanas nav priekšnoteikums ievēlēšanai akadēmiskā amatā, bet jāapgūst noteiktā laika posmā (piem., 1.5 gada laikā) pēc ievēlēšanas.</u> Igaunijas piemērs, kur augstskolas pašas var izlemt par studiju programmām svešvalodās, liecina, ka šādas izmaiņas automātiski nenozīmē, ka notiks masveida pāreja uz mācībām svešvalodās (Igaunijā svešvalodās tiek piedāvāts mazāks skaits studiju programmu nekā Latvijā). 	<p>IZM 6 mēnešu laikā</p>
<p>5. Nepietiekama vai nekonsekventa informācija</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lai arī NVS valstu studenti veido nozīmīgu pienesumu Latvijas augstākās izglītības eksportā, mājas lapa StudyInLatvia.lv, kas sniedz informāciju par studiju iespējām Latvijā un ir valsts mārketinga materiāls internetā, nav pieejama krievu valodā. Līdz ar to mūsu ieteikums ir <u>izveidot šīs mājas lapas versiju krievu valodā.</u> Lai arī mājas lapa StudyInLatvia.lv satur daudz informācijas, tajā iztrūkst tādas <u>būtiskas sadaļas kā “Kāpēc studēt Latvijā?” un informācija par atpūtas un izklaides iespējām, kas ir viens no faktoriem, ko studenti ņem vērā, izvēloties valsti, kur studēt.</u> Ir jānosaka, ka studiju programmām, kas ir pieejamas svešvalodās, ir jābūt pieejamam <u>pašnovērtējumam gan latviski, gan attiecīgajā svešvalodā, lai nodrošinātu potenciālos studentus ar salīdzināmu un vispusīgu informāciju.</u> 	<p>VIAA 6 mēnešu laikā</p> <p>IZM un augstskolas 1 gada laikā</p>
<p>6. Diplomu atzīšanas process</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ņemot vērā, ka kā viens no kavēkļiem ir minama AIC ierobežotā spēja izskatīt izsniegtos ārvalstu izglītības dokumentus, tad mūsu ieteikums ir <u>periodā, kad no augstskolām tiek saņemts lielākais skaits pieteikumu, palielināt to darbinieku skaitu, kas izskata šos dokumentus.</u> <u>Kā daļēja alternatīva tiek piedāvāts ieviest procedūru, saskaņā ar kuru augstskola un potenciālais students tiktu informēti par plānoto dokumentu izskatīšanas laiku.</u> 	<p>AIC 1 gada laikā (uz nākamo studentu uzņemšanas periodu)</p>

Identificētās vājās puses	Pamatproblēmas un piedāvātie risinājumi	Atbildīgā institūcija(s) un termiņi
<p>7. Imigrācijas procesa prasības</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lai arī potenciālie ārvalstu studenti dokumentus gan vīzas, gan uzturēšanās atļaujas iegūšanai iesniedz Latvijas vēstniecībā, šie dokumenti tiek piešķirti divu dažādu procesu rezultātā ar atbildēm, kas var atšķirties (piem., tiek piešķirta vīza, bet ne uzturēšanās atļauja). ■ Lai vienkāršotu šo procedūru, mēs iesakām <u>potenciālajam studentam izsniegt vienu atbildi par atbilstību migrācijas prasībām, kas būtu pozitīva tikai gadījumā, ja tiek piešķirta gan vīza, gan uzturēšanās atļauja.</u> ■ Kā daļēja alternatīva tiek piedāvāts <u>noteikt, cik ilgā laikā dokumenti uzturēšanās atļaujas iegūšanai tiek no vēstniecības nogādāti PMLP, lai informētu studentu par kopēju laika periodu līdz atbildes saņemšanai.</u> ■ <u>Jāparedz izmaiņas likumdošanas aktos, lai nodrošinātu, ka ārvalstu studenti var iegūt uzturēšanās atļaujas arī vasaras sagatavošanas kursiem</u> ■ Augstskolu pārstāvji ir pauduši viedokli, ka netiek izsniegtas uzturēšanās atļaujas to valstu pārstāvjiem, kuras tās varētu piesaistīt. Tādēļ rekomendējam <u>PMLP apkopot statistiku par tām valstīm, kuru pilsoņiem izglītības iegūšanai visbiežāk tiek atteikta uzturēšanās atļauja.</u> Tas ļautu augstskolām labāk izvērtēt riskus, ieguldot resursus noteiktu valstu studentu piesaistē. 	<p>ĀM, IeM, PMLP 1 gada laikā (uz nākamo studentu uzņemšanas periodu)</p>
<p>8. Diplomātiskās pārstāvniecības</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Diplomātisko pārstāvniecību jautājums ir jārisina augstākās izglītības eksportspējas stratēģijas ietvaros. ■ Tādēļ mērķa valstu definēšanā ir jāiesaista Ārlietu ministrija, lai nodrošinātu to, ka <u>Latvijas vēstniecībās šajās valstīs darbinieku funkcijas tiek pārdalītas tā, lai tie sniegtu atbalstu augstskolām šo valstu studentu piesaistei (dalība izglītības izstādēs, informatīvais atbalsts u.tml.).</u> ■ <u>Ja Indija tiek iekļauta mērķa valstu sarakstā, tad būtu vēlama konsulārās pārstāvniecības atvēršana šajā valstī. Kā alternatīvs risinājums ir minama iespēja šīs valsts studentiem atvieglot dokumentu iesniegšanas kārtību, lai saņemtu uzturēšanās atļauju. Piemēram, jānosaka, ka dokumentus var nosūtīt pa kurjerpastu.</u> 	<p>IZM, ĀM, PMLP 1 gada laikā (uz nākamo studentu uzņemšanas periodu), izņemot vēstniecību Indijā (3 gadi)</p>
<p>9. Atbildības jomu sadalījums</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nav skaidri noteiktas atbildības jomas un funkciju sadalījums augstākās izglītības attīstībai un eksportspējas veicināšanai starp IZM, AIC un VIAA. ■ Rekomendējam <u>izskatīt iespēju īstenot IZM pakļautībā esošo iestāžu funkcionālu apvienošanu,</u> lai nodrošinātu, ka valsts iestāžu darbība ir labāk koordinēta un saprotama augstskolām. 	<p>IZM 1.5 gada laikā</p>

Identificētās vājās puses	Pamatproblēmas un piedāvātie risinājumi	Atbildīgā institūcija(s) un termiņi
10. Veselības aprūpe	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ārvalstu studentiem veselības aprūpes pakalpojumi pieejami pēc tādiem pašiem noteikumiem kā tūristiem, nevis pastāvīgajiem iedzīvotājiem. ■ Lai nodrošinātu pieejamu veselības aprūpi, kas sevišķi svarīgi varētu būt NVS valstu studentiem, kam ir relatīvi zemāka maksātspēja, iesakām <u>izskatīt iespēju ārvalstu studentiem izmantot veselības aprūpes pakalpojumus vai daļu no tiem (piem., ģimenes ārsta pakalpojumus) pēc tādiem pašiem noteikumiem kā Latvijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem.</u> 	IZM un VM 1 gada laikā (uz nākamo studentu uzņemšanas periodu un ņemot vērā valsts un VM budžeta veidošanas periodu)
11. Mazais Ķīnas un Indijas studentu skaits	<ul style="list-style-type: none"> ■ Par spīti tam, ka šie ir lieli tirgi ar augošu augstākās izglītības pieprasījumu, Latvijas augstskolas nav spējušas piesaistīt vērā ņemamu šo valstu studentu skaitu. ■ Politikas plānošanas dokumentu izstrādes procesā <u>jāizvērtē, vai šis valsts tiek noteiktas kā mērķa tirgi augstākās izglītības eksportam un atbilstoši jāpiedāvā subsidētās vai daļēji subsidētās studiju vietas šo valstu studentiem, regulāri jāpiedalās izglītības šajās valstīs un jāveic citi šī plāna pasākumi, kas vērti uz šīm valstīm.</u> 	IZM sadarbībā ar augstskolām 1.5 gada laikā
12. Zemais ārvalstu pasniedzēju īpatsvars	<ul style="list-style-type: none"> ■ Mazais ārvalstu pasniedzēju īpatsvars neveicina ārvalstu studentu pieplūdumu un augstākās izglītības kvalitātes celšanu; šādu situāciju lielā mērā nosaka pašreizējie tiesību akti par vēlētu amatu ieņemšanu Latvijas augstskolās. ■ Normatīvajos aktos jānosaka, ka <u>ārvalstu pasniedzējiem latviešu valoda ir jāapgūst noteiktā laikā pēc ievēlēšanas amatā Latvijas augstskolā, paredzot amata zaudēšanu pretējā gadījumā.</u> 	IZM 1 gada laikā

Identificētie draudi	Draudu ietekme un iespējas tos mazināt	Atbildīgā institūcija(s) un termiņi
13. Demogrāfiskās tendences mērķa valstīs	<ul style="list-style-type: none"> ■ Abās pārējās Baltijas valstīs, kā arī daļā jauno ES dalībvalstu un vairākās NVS valstīs sagaidāms studējošo vecumā esošo iedzīvotāju skaita straujš samazinājums. ■ Tik apjomīgu tirgu gadījumā kā, piemēram, Krievija šis faktors Latvijas augstskolām nav tik būtisks, jo to tās pretendē uz nelielu valstu studentu daļu, taču <u>ietekme uz prognozēto studentu skaitu ir jāņem vērā, nosakot augstākās izglītības eksporta mērķa valstis.</u> 	IZM (drauda faktors jāietver stratēģijā, kas izstrādājama 1.5 gada laikā)
14. Igaunijas izvirzīšanās par līderi Baltijas valstu vidū ārvalstu studentu piesaistē	<ul style="list-style-type: none"> ■ Igaunijā no trim Baltijas valstīm ir visliberālākais augstskolu likums, kas paver iespēju īstenot studiju programmas angļu valodā, tai ir visaktīvākais mārketingu un lielākais finansējums ārvalstu studentu piesaistei. ■ Tā kā tādās valstīs kā Ķīna un Indija Baltijas valstu atpazīstamība kopumā ir zema, tad viena no rekomendācijām ir <u>Baltijas valstīm izglītības izstādēs šajās valstīs piedalīties ar kopīgu stendu un rīkot kopīgus informatīvus pasākumus.</u> 	IZM un AIC (drauda faktors jāietver stratēģijā, kas izstrādājama 1.5 gada laikā)

Identificētie iespējas	Iespēju raksturojums un to izmantošana	Atbildīgā institūcija(s) un termiņi
15. Mērķa valstu noteikšana	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gan Čehijas, gan Nīderlandes gadījumā viena no to kaimiņvalstīm nodrošina lielāko daļu ārvalstu studentu plūsmu (“kritiskās masas” faktors). ■ Bez tam mērķa valstu noteikšana ļautu <u>optimizēt imigrācijas noteikumus un procesus, kā arī labāk izmantot ierobežotos finanšu resursus.</u> 	IZM sadarbībā ar augstskolām 1.5 gada laikā (ietverot to stratēģijā)
16. Apmaiņas studenti	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lai arī Latvijas augstskolās mācās samērā daudz apmaiņas studentu, to mārketinga un citu ārvalstu studentu piesaistes potenciāls netiek pilnīgi izmantots. Apmaiņas studentiem var sniegt nozīmīgu ieguldījumu Latvijas augstākās izglītības popularizēšanā, atgriežoties savā mītnes valstīs. ■ Tāpēc rekomendējam <u>ieviekt augstskolās sistēmu, kur apmaiņas studentiem bakalaura programmās tiktu prezentēta informācija par studiju iespējām maģistrantūrā.</u> ■ Bez tam iesakām <u>sagatavot “PowerPoint” formāta prezentāciju par Latviju un augstākās izglītības iespējām, ko apmaiņas studenti varētu izplatīt vai saglabāt savu augstskolu intranetos.</u> 	Augstskolas 1 gada laikā (uz nākamo studentu uzņemšanas periodu) VIAA un augstskolas 1 gada laikā
17. Izklaides un atpūtas iespēju popularizēšana	<ul style="list-style-type: none"> ■ Citu valstu piemēri gan Baltijā (Igaunija), gan citur (Nīderlande) liecina, ka būtisks aspekts ārvalstu studentu piesaistē ir valsts mārketingas. ■ Līdz ar to ierosinām <u>sagatavot uz studentiem vērstu mārketinga materiālu (elektroniski un papīra formā), kurā būtu aprakstītas izklaides un atpūtas iespējas Latvijā, mazāk akcentējot kultūrvēsturisko mantojumu, kas vairāk uzsvērams vispārējos tūrisma materiālos.</u> 	VIAA, LIAA sadarbībā ar augstskolu studentu pašpārvaldēm 1 gada laikā
18. Latvijas un Rīgas kā zīmola izstrāde	<ul style="list-style-type: none"> ■ Studentu aptaujas un intervijas ar privāto augstskolu pārstāvjiem liecina, ka Rīga varētu tikt izveidots par spēcīgu augstākās izglītības zīmolu NVS valstīs, balstoties uz esošajām tūrisma plūsmām. Līdz ar to rekomendējam NVS valstīm domātajos materiālos izcelt <u>Rīgas kā Baltijas valstu centra nozīmīgumu, kā arī programmas, kuras pabeidzot, tiek iegūts ES diploms, studējot vai nu krieviski, vai angļiski.</u> ■ <u>Ārvalstu labās prakses piemēri liecina, ka pašvaldības aktīvi iesaistās ārvalstu studentu piesaistes veicināšanā, piemēram, izmaksājot vienreizēju stipendiju ārvalstu studentam, kas ieradies studēt augstskolā pašvaldības teritorijā.</u> 	VIAA, LIAA sadarbībā ar augstskolām 1.5 gada laikā (ietverot to stratēģijā) Rīgas domei un citām pašvaldībām pēc iespējām 1 gada laikā

Identificētie iespējas	Iespēju raksturojums un to izmantošana	Atbildīgā institūcija(s)
19. ES fondu līdzekļu izmantošana	<ul style="list-style-type: none"> ■ Līdz šim Latvija ES fondu līdzekļus augstākās izglītības eksporta veicināšanai ir izmantojusi ierobežotā apmērā, galvenokārt finansējot dalību izglītības izstādēs ārvalstīs. ■ Rekomendējam <u>nākamajā ES fondu plānošanas periodā realizēt iepriekš iecerēto studiju programmu izveidi ES valodās.</u> ■ <u>Piesaistīt ES fondu finansējumu daļējai ārvalstu studentu finansēšanai, īpaši maģistratūrā un doktorantūrā studējošiem, kā tas šobrīd notiek Igaunijā.</u> 	IZM 1 gada laikā
20. Līgumi par sadarbību augstākās izglītības jomā	<ul style="list-style-type: none"> ■ Lai gan Latvija ir noslēgusi 30 līgumus par sadarbību augstākās izglītības jomā, tie nav noslēgti ar vairākām valstīm, kas ir esoši un potenciāli Latvijas augstskolu mērķa tirgi. ■ Tāpēc rekomendējam <u>sākt/ turpināt darbu pie šādu līgumu noslēgšanas ar Krieviju un citām valstīm (saskaņā ar definējamo mērķa valstu sarakstu).</u> ■ Šādiem līgumiem jāparedz <u>bezmaksas mācību iespējas Latvijas augstskolās uz daļu no studiju programmas laika, pēc iespējas piešķirot vietas tādās studiju programmās, kur marginālās izmaksas ir zemas (piemēram, nesen izveidotās programmās ar nelielu studentu skaitu).</u> 	IZM 3 gadu laikā, saskaņojot ar ārvalstu vizītēm IZM un augstskolas 2 gadu laikā
21. Ārzemēs dzīvojošu latviešu izcelsmes studentu piesaistīšana	<ul style="list-style-type: none"> ■ Atšķirībā no pārējām Baltijas valstīm Latvijai nav definētas politikas un finansiālā atbalsta ārzemēs dzīvojošu tautiešu piesaistīšanai studijām Latvijā. ■ Tāpēc rekomendējam finansiālo iespēju ietvaros <u>izveidot vasaras valodas kursus vidusskolas vecuma latviešu izcelsmes jauniešiem, izskatīt iespēju sniegt finansiālu atbalstu studijām Latvijā, kā arī popularizēt studiju iespējas.</u> 	IZM, KM un vēstniecības 1.5 gada laikā (ietverot to stratēģijā)

Lai īstenotu daļu pasākumu, kas paredzēti augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanas plānā, atbildīgajām institūcijām var būt nepieciešams papildus finansējums. Šāda finansējuma apjoms ir atkarīgs no atbildīgo institūciju pašreizējās kapacitātes un tā, cik visaptveroši tiek ieviesti ieteiktie pasākumi.

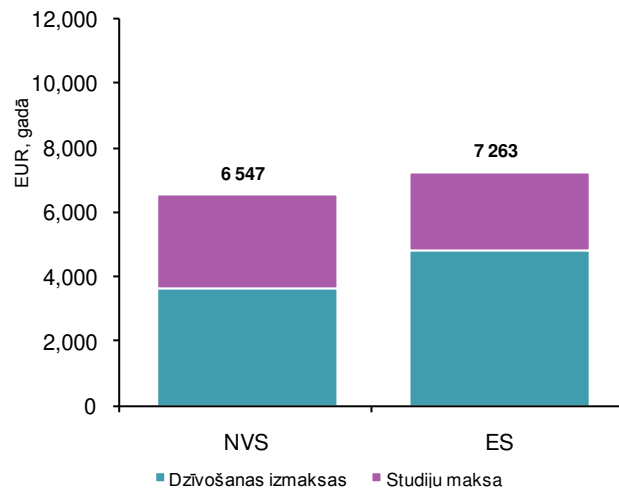
Riska veids	Riska raksturojums	Riska sekas	Riska novērtējums
Koordinācijas risks	Lai īstenotu lielāko daļu darbību augstākās izglītības eksportspējas paaugstināšanas plānā, kā arī izstrādātu šīs jomas stratēģiju, ir nepieciešama sadarbība vairāku ministriju, valsts iestāžu un augstskolu starpā. Līdz ar to pastāv risks, ka šo organizāciju darbība netiks pietiekami koordinēta. Šis risks īpaši attiecas uz eksportspējas paaugstināšanas plāna punktiem nr. 1, 2, 7, 8,10, 13.	Nepietiekamas koordinācijas gadījumā politiku veidojošo institūciju iniciatīvas var neatbilst pakalpojumu sniedzēju – augstskolu – vajadzībām, piesaistītie resursi var tikt izlietoti nelietderīgi, kā arī nepieciešamie uzlabojumi var palikt neīstenoti.	Risks tiek novērtēts kā vidēji augsts.
Politiskais risks	Tiesību aktu izmaiņu īstenošanā, kas ieteiktas eksportspējas paaugstināšanas plāna punktos nr. 4, 7, 10 (kas galvenokārt saistīti ar valodas jautājumiem un imigrācijas procesu), pastāv politiskais risks, ka šādas izmaiņas var nesāņemt pietiekamu likumdevēja atbalstu un palikt neīstenotas. Pieņemot, ka NVS valstu studentu loma Latvijas augstākās izglītības eksportā nesamazinās un pat pieaug, pastāv risks, ka, Latvijai mainoties attiecībām ar šīm valstīm, studentu pieplūdums varētu apstāties.	Šī riska sekas būtu zemāka augstākās izglītības iestāžu un valsts spēja uzņemt ārvalstu studentus un piedāvāt pieprasījumu atbilstošas studiju programmas un sadzīves apstākļus. Atbilstoši NVS valstu studentu devums, tajā skaitā arī finansiālais, Latvijas augstākās izglītības eksportā samazinātos.	Risks tiek novērtēts kā vidējs līdz vidēji augsts. Risks tiek vērtēts kā vidējs.
Kvalitātes risks	Pastāv risks, ka, īstenojot plāna punktus, kuri saistīti ar valsts un augstskolu mārketingu, kā arī informācijas pieejamības palielināšanu, šādi piesaistītajiem ārvalstu studentiem var netikt nodrošinātas atbilstošas kvalitātes studijas (plāna punkti nr. 5, 13, 15-19). Šo risku daļēji neitralizē plāna punkts nr. 3, kas ir vērstis uz studiju kvalitātes uzlabošanu, kā arī ārvalstu pasniezēju piesaistīšana.	Iestājoties šim riskam, sākotnēji ieguldītajiem resursiem mārketingā un informācijas pieejamībā var būt tikai īstermiņa atdeve, jo studiju kvalitāte un sadzīves apstākļi neattaisnotu ārvalstu studentu cerības, kas savukārt nozīmētu sliktu "word-of-mouth" un mazāku studentu pieplūdumu nākotnē.	Risks tiek vērtēts kā vidēji augsts.
Resursu trūkuma risks	Pastāv risks, ka gan augstskolām, gan publiskajam resursam nav pietiekošu finanšu un citu resursu, lai realizētu eksportspējas paaugstināšanas plānā ietvertās darbības, it īpaši attiecībā uz valsts popularizēšanu (punkti nr. 15, 16), gan citu plāna pasākumu realizēšanu. (10, 19).	Daļu plāna no punktiem var realizēt esošā finansējuma ietvaros, taču nepietiekama sākotnējā finansējuma gadījumā var netikt sasniegts cerētais ārvalstu studentu skaita pieaugums.	Risks tiek vērtēts kā vidējs.
Konkurences risks	Ņemot vērā gan Igaunijas, gan citu valstu aktivitātes un demogrāfiskās tendences valstīs, kas varētu būt perspektīvi tirgi Latvijas augstskolām, ir iespējama situācija, ka konkurentu piedāvājums potenciālo studentu vērtējumā tik un tā ir pievilcīgāks.	Iestājoties šim riskam, var netikt sasniegts cerētais ārvalstu studentu skaita pieaugums.	Risks tiek vērtēts kā vidēji zems (nelielās Latvijas "tirgus daļas" dēļ).

Ārvalstu studenti pozitīvi ietekmē Latvijas ārējās tirdzniecības bilanci.

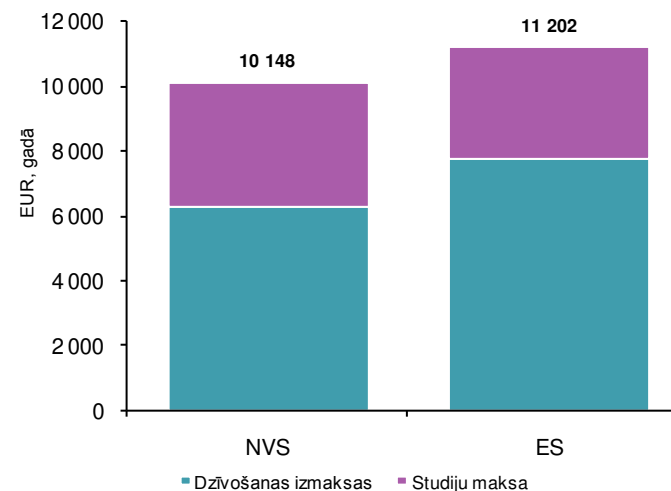
Izdarot noteiktus pieņēmumus, var aplēst, ka papildus valsts ieguvums, ja ārvalstu studentu skaits palielinātos divas reizes, būtu EUR 13.8 miljoni gadā.

Ja tiktu sasniegta Čehijai līdzvērtīga ārvalstu studentu proporcija, tad finanšu ieguvums būtu EUR 74.8 miljoni gadā.

Finanšu ieguvumu aplēse no bakalaura līmeņa studenta

Finanšu ieguvumu aplēse no maģistrantūras studenta

Avots: Studentu aptaujas dati, StudyInEstonia.ee, eesf.lt, StudyInLithuania.com, Valsts izglītības attīstības aģentūra, KPMG analīze.

Galvenie pieņēmumi:

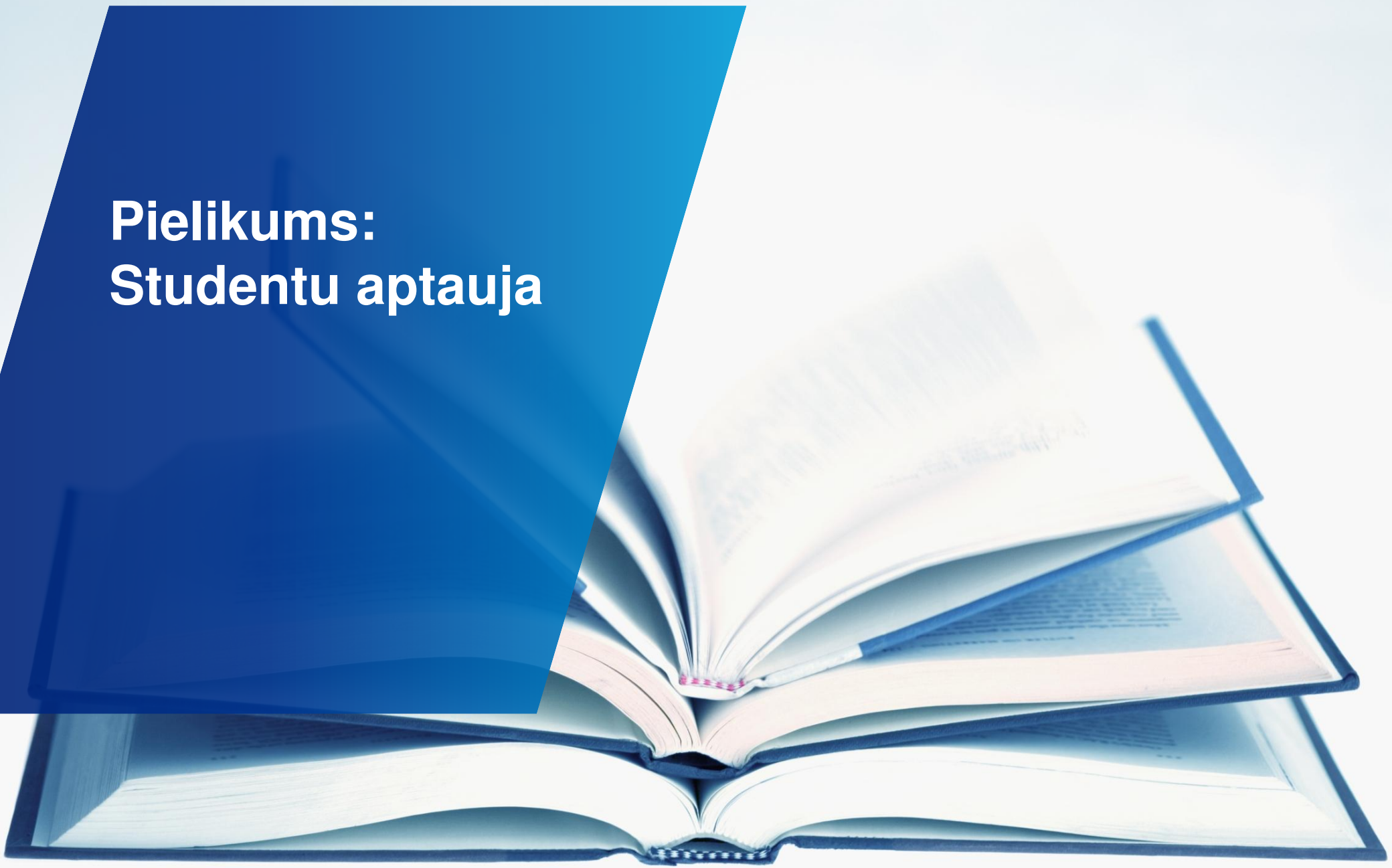
- Tiešais finanšu ieguvums* no ārvalstu studentu piesaistīšanas sastāv no mācību maksas un dzīvošanas izmaksām;
- Bakalaura un maģistrantūras studentu attiecība balstīta uz "Global Education Digest" datiem;
- Latvijas augstskolas spēj uzņemt papildus ārvalstu studentus, ņemot vērā to, ka vietējo studentu skaits samazinās;
- Netiek ņemtas vērā inkrementālās studentu piesaistīšanas izmaksas (piem., aģentu honorāri), kuru līmenis un nepieciešamība augstskolu starpā atšķiras.

Rezultāti:

- Ārvalstu studentu skaitam pieaugot par 10%, valsts finanšu ieguvums būtu **EUR 1.38 miljoni gadā**.
- Ārvalstu studentu skaitam pieaugot divas reizes, valsts finanšu ieguvums būtu **EUR 13.8 miljoni gadā**.
- Palielinot ārvalstu studentu īpatsvaru līdz Čehijas līmenim, kur tas ir 10.5%, valsts finanšu ieguvums būtu **EUR 74.8 miljoni gadā**.

*Tiešais finanšu ieguvums nav pielīdzināms neto eksportam, jo ārvalstu studenti patērē arī preces un pakalpojumus, kas ir ievesti no ārzemēm.

Pielikums: Studentu aptauja

Ietekmes joma	Respondentu viedoklis
1. Faktori, kas ir svarīgi ārvalstu studentu pārstāvēto valstu pilsoņiem, izvēloties valsti augstākās izglītības iegūšanai	<ul style="list-style-type: none"> ■ Faktori, kas ir svarīgi ārvalstu studentu pārstāvēto valstu pilsoņiem, izvēloties valsti augstākās izglītības iegūšanai (norādīts respondentu īpatsvars, kas konkrēto faktoru atzīmējuši kā būtiskāko): <ul style="list-style-type: none"> – NVS valstu un Gruzijas studentiem: studiju procesa kvalitāte (71%), studiju maksa (70%), akadēmiskā personāla kvalifikācija (66%), atbilstošas uzturēšanās izmaksas (60%), studiju programmu satura kvalitāte (57%), studiju programmas apmācības valoda (57%), ES dalībvalsts izglītības dokuments (52%); – ES valstu un Norvēģijas studentiem: studiju programmu satura kvalitāte (64%), studiju programmas apmācības valoda (60%), studiju procesa kvalitāte (55%), ES dalībvalsts izglītības dokuments (51%), iespēja ar iegūto augstskolas izglītību kļūt konkurētspējīgam darba tirgū (47%).
2. Faktori, kas ir sekmējuši augstskolas un studiju programmas izvēli	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vidēji 55% no aptaujāto studentu draugiem vai paziņām ir ieguvuši augstāko izglītību Latvijā; ■ Eiropas valstu studentu starpā populārākais informācijas avots par studiju iespējām Latvijā tika minēts internets (51%), bet NVS valstu studentu vidū informācija lielākoties tika iegūta no draugiem un radniekiem (57%). Informācijas iegūšanai par augstskolu kā būtiskākais informācijas avots tika identificēts internets (71%); ■ Augstskolas un studiju programmas izvēlē 5 būtiskākie faktori ir bijuši sekojoši (norādīts respondentu īpatsvars, kas konkrēto faktoru atzīmējuši kā būtiskāko): <ul style="list-style-type: none"> – <u>NVS valstu un Gruzijas studentiem: atbilstoša studiju maksa (62%), studiju procesa kvalitāte (60%), studiju programmu satura kvalitāte (60%), studiju programmas apmācības valoda (60%) un akadēmiskā personāla kvalifikācija (55%);</u> – <u>ES valstu un Norvēģijas studentiem: programmas apmācības valoda (73%), studiju programmu satura kvalitāte (70%), akadēmiskā personāla kvalifikācija (66%), studiju procesa kvalitāte (64%), iespēja ar augstskolas iegūto izglītību kļūt konkurētspējīgam darba tirgū (60%) un ES dalībvalsts izglītības diploms (58%).</u>
3. Studiju procesa kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> ■ Vidēji 44% no aptaujāto studentu draugiem vai paziņām, kuri augstāko izglītību ir ieguvuši Latvijā, ir pozitīvi novērtējuši studiju kvalitāti; ■ 66% ES valstu un Norvēģijas studentu uzskata, ka attiecīgā studiju programma viņu izcelsmes valstī ir augstākā līmenī nekā Latvijā. 42% NVS valstu un Gruzijas studenti uzskata, ka studiju programmas ir līdzvērtīgā līmenī, bet 42% – ka studiju programmas Latvijā ir augstākā līmenī.
4. Studiju procesa un sadzīves vērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ■ Studiju procesā un sadzīvē 5 faktori/ jautājumi, ar kuriem studenti ir visvairāk apmierināti vai neapmierināti (norādīts respondentu īpatsvars, kas konkrēto faktoru atzīmējuši ar būtiskāko atzīmi): <ul style="list-style-type: none"> – <u>NVS valstu un Gruzijas studentiem: pozitīvi – studiju programmas apmācības valoda (52%), akadēmiskā personāla kvalifikācija (50%), studiju maksa (45%), augstākās izglītības reputācija (45%), dzīves kvalitāte studiju vietā (43%), iecietīga vide pret citu kultūru un rasu pārstāvjiem (38%); negatīvi – vai jūs izvēlētos šo studiju programmu vēlreiz (24%), studiju programmas apmācības valoda (13%);</u> – <u>ES valstu un Norvēģijas studentiem: pozitīvi - akadēmiskā personāla kvalifikācija (30%), augstākās izglītības reputācija (23%), studiju programmas apmācības valoda (23%), studiju programmas kvalitāte (19%); negatīvi – vai jūs izvēlētos šo studiju programmu vēlreiz (26%), studiju maksa (20%).</u>

Ietekmes joma	Respondentu viedoklis
5. Studiju reputācija studentu izcelsmes valstīs	<ul style="list-style-type: none"> Studiju reputācija sekojošos griezumos šādās studentu izcelsmes valstu grupās: <ul style="list-style-type: none"> NVS valstu un Gruzijas studentiem: ES valsts – ģimenes locekļi (52%), draugu vai paziņu loks (47%), apkārtējā sabiedrība (52%), potenciālo darba devēju vērtējumā (52%); Latvija – ģimenes locekļi (43%), draugu vai paziņu loks (28%), apkārtējā sabiedrība (24%), potenciālo darba devēju vērtējumā (28%); attiecīgā augstskola - ģimenes locekļi (48%), draugu vai paziņu loks (38%), apkārtējā sabiedrība (38%), potenciālo darba devēju vērtējumā (33%); attiecīgā studiju programma – ģimenes locekļi (52%), draugu vai paziņu loks (43%), apkārtējā sabiedrība (38%), potenciālo darba devēju vērtējumā (38%); ES valstu un Norvēģijas studentiem: ES valsts – ģimenes locekļi (22%), draugu vai paziņu loks (24%), apkārtējā sabiedrība (23%), potenciālo darba devēju vērtējumā (30%); Latvija – ģimenes locekļi (9%), draugu vai paziņu loks (9%), apkārtējā sabiedrība (9%), potenciālo darba devēju vērtējumā (10%); attiecīgā augstskola – ģimenes locekļi (41%), draugu vai paziņu loks (25%), apkārtējā sabiedrība (25%), potenciālo darba devēju vērtējumā (30%); attiecīgā studiju programma – ģimenes locekļi (28%), draugu vai paziņu loks (23%), apkārtējā sabiedrība (26%), potenciālo darba devēju vērtējumā (32%).
6. Plānotās aktivitātes pēc studiju beigšanas	<ul style="list-style-type: none"> Pēc studiju beigšanas Latvijā ārvalstu studenti plāno sekojošas aktivitātes: (norādīts respondentu īpatsvars, kas konkrēto iespēju izvēlētajā jautājumā atzīmējuši ar visaugstāko varbūtību): <ul style="list-style-type: none"> NVS valstu un Gruzijas studentiem: meklēsiet darba iespējas citā valstī (19%), atgriezties izcelsmes valstī, lai turpinātu studijas augstākā līmenī (19%), atgriezties izcelsmes valstī, lai strādātu jomā, kurā iegūta izglītība (14%), doties uz citu valsti, lai turpinātu izglītību (13%), palikt Latvijā, lai šeit strādātu un dzīvotu (10%), palikt Latvijā, lai darbotos akadēmiskajā vidē (5%); ES valstu un Norvēģijas studentiem: atgriezties izcelsmes valstī, lai strādātu jomā, kurā iegūta izglītība (62%), atgriezties izcelsmes valstī, lai turpinātu studijas augstākā līmenī (45%), meklēt darba iespējas citā valstī (19%), doties uz citu valsti, lai turpinātu izglītību (11%), palikt Latvijā, lai šeit strādātu un dzīvotu (10%), palikt Latvijā, lai darbotos akadēmiskajā vidē (0%).
7. Viesu apciemojumi studiju gada laikā	<ul style="list-style-type: none"> 47 % NVS valstu un Gruzijas studentu viesi mācību gada laikā neapmeklē, savukārt 37% studentu apmeklē 2-5 cilvēki, kuri vidēji viesojas 3-5 dienas vai vairāk par 10 dienām, no kuriem 66% ierodas ar lidmašīnu; 51% ES valstu un Norvēģijas studentu apmeklē 2-5 viesi, kuri vidēji viesojas 3-5 dienas, no kuriem 59% ierodas ar lidmašīnu.
8. Finanšu ietekme	<ul style="list-style-type: none"> 70% NVS valstu un Gruzijas studentu studijas Latvijā sedz no pašu un ģimenes uzkrājumiem, par studiju maksu vidēji tērējot EUR 1 685 gadā par bakalaura studiju programmu un EUR 3 000 gadā par maģistrantūras studiju programmu. Pārējās ar uzturēšanos saistītās izmaksas sastāda vidēji EUR 3 680 bakalaura studentiem un EUR 6 319 maģistrantūras studentiem. Studenti norāda, ka citi potenciālie studenti no viņu izcelsmes valstīm būtu gatavi tērēt dzīvošanas izdevumiem EUR 3 000 gadā bakalaura studiju laikā un EUR 5 190 gadā maģistrantūras studiju laikā; 59% ES valstu un Norvēģijas studentu studijas Latvijā sedz no pašu un ģimenes uzkrājumiem, un 18% izmanto izcelsmes valstī saņemtus kredītus studiju maksas segšanai. Studiju maksai vidēji tiek tērēti EUR 3 000 gadā par bakalaura studiju programmu un EUR 7 405 par maģistrantūras studiju programmu (kas ir skaidrojams ar augsto medicīnas studentu īpatsvaru). Pārējās ar uzturēšanos saistītās izmaksas sastāda EUR 4 831 bakalaura studentiem un EUR 7 798 maģistrantūras studentiem. Studenti norāda, ka citi potenciālie studenti no viņu izcelsmes valstīm, būtu gatavi tērēt dzīvošanas izdevumiem EUR 4 770 gadā bakalaura studiju laikā un EUR 6 000 gadā maģistrantūras studiju laikā.

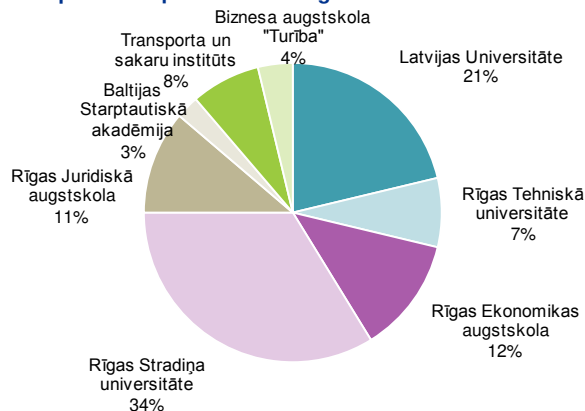
Latvijas studiju programmu eksportspējas analīzes ietvaros tika veikta ārvalstu studentu aptauja, kurā piedalījās 80 respondenti no 32 valstīm:

Armēnijas,
Azerbaidžānas,
Baltkrievijas,
Beļģijas,
Čehijas,
Ēģiptes,
Gruzijas,
Igaunijas,
Indijas,
Izraēlas,
Kazahstānas,
Krievijas,
Lībānas,
Lielbritānijas,
Lietuvas,
Maķedonijas,
Nīderlandes,
Nigērijas,
Norvēģijas,
Portugāles,
Rumānijas,
Serbijas,
Somijas,
Spānijas,
Šrilankas,
Tadžikistānas,
Tunisijas,
Turcijas,
Ukrainas,
Uzbekistānas,
Vācijas,
Zviedrijas.

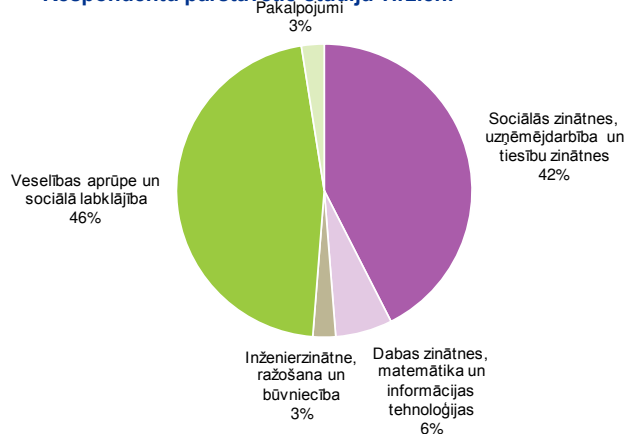
59% studnetu pārstāv ES un Norvēģiju, 26% – NVS valstu grupu. Pārējie 15% aptaujas dalībnieku ir no citām valstīm.

Aptaujas respondentus raksturojošie rādītāji

Respondentu pārstāvētās augstskolas

Respondentu pārstāvētie studiju virzieni

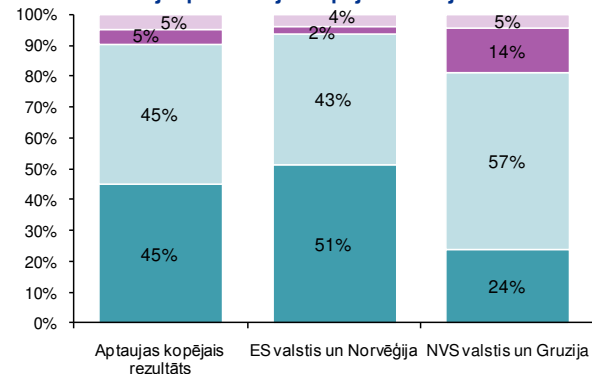

Respondentu pārstāvētie studiju līmeņi

- Bakalaura studijas – 27%;
- Maģistrantūra – 70%;
- Doktorantūra – 3%.

Aptaujas jautājumi

Kā Jūs uzzinājāt par studiju iespējām Latvijā?

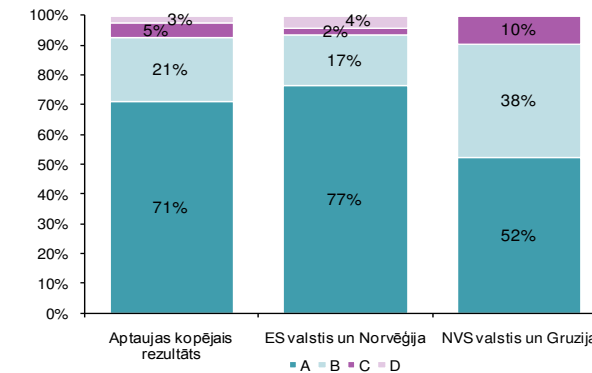
A – Informāciju atradu internetā B – C – D

B – Studijas Latvijā ieteica draugs, paziņa, ģimenes loceklis

C – Par studiju iespējām Latvijā uzzināju izstādē / sabiedriskā pasākumā

D – Par studiju iespējām Latvijā uzzināju no organizācijas / iestādes, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti

Kā Jūs uzzinājāt nepieciešamo informāciju par studijām izvēlētajā augstskolā?

A – Informāciju atradu internetā

B – No drauga, paziņas, ģimenes locekļa

C – Par augstskolu uzzināju izstādē / sabiedriskā pasākumā

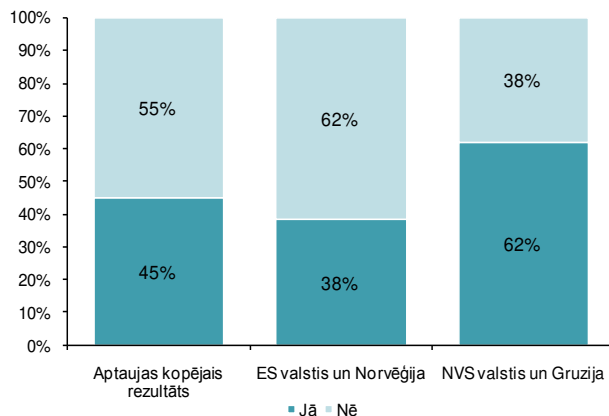
D – Par augstskolu uzzināju no organizācijas / iestādes, kas nodarbojas ar ārvalstu studentu piesaisti

Aptaujas dati liecina, ka lielākā daļa NVS valstu un Gruzijas studentu Latvijā kā studiju vietu izvēlējušies, balstoties uz draugu, paziņu vai ģimenes locekļu, kas ieguvuši augstāko izglītību Latvijā, rekomendācijām (62%). ES valstu un Norvēģijas grupā šādu studnetu īpatsvars ir ievērojami zemāks – 38%.

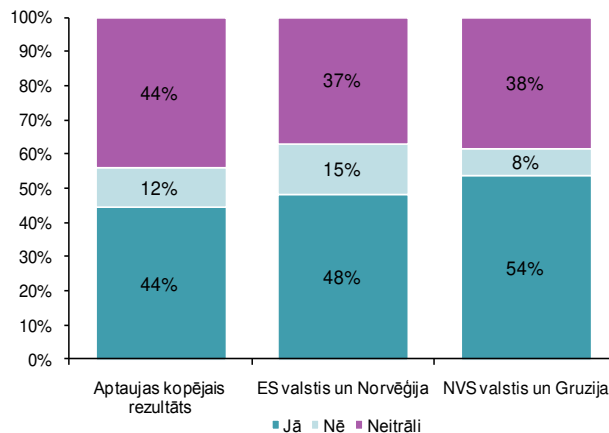
NVS valstu un Gruzijas studentiem studiju vietas, augstskolas un studiju programmas izvēlē izšķiroša ir bijusi atbilstoša studiju maksa (62%). ES valstu un Norvēģijas grupā šādu studnetu īpatsvars ir ievērojami zemāks – 38%, kas norāda uz šīs grupas relatīvu augstāku maksātspēju.

Līdzīga situācija ir vērojama attiecībā uz uzturēšanās izmaksām – NVS valstu un Gruzijas studentu vidū to kā "izšķirošu" ir novērtējis 51% respondentu, bet ES valstu un Norvēģijas grupā – tikai 28%.

Vai kādi no Jūsu draugiem, paziņām, radniekiem ir ieguvuši augstāko izglītību Latvijā?

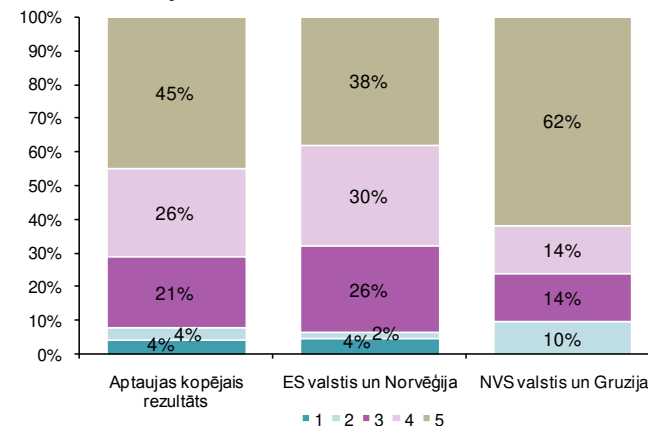

Ja atbilde „jā”, vai studijas Latvijā tika novērtētas pozitīvi?

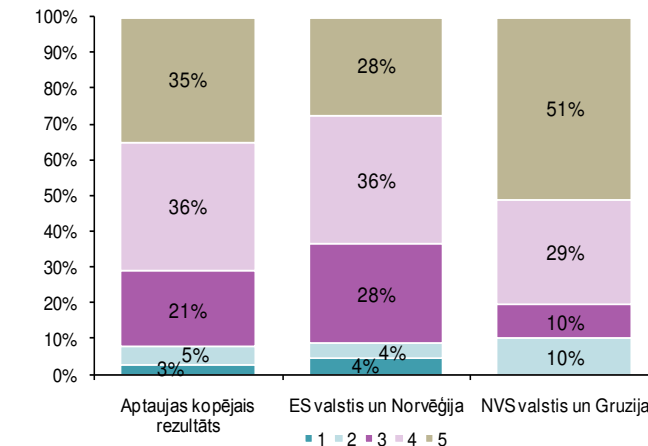

Cik lielu nozīmi studiju vietas, augstskolas un studiju programmas izvēlē Jūs piešķirāt šādiem faktoriem (novērtējiet lūdzu skalā no 1 līdz 5, „1”- nav nekādas nozīmes- „5”- ir izšķiroša nozīme):

A atbilstoša studiju maksa

B atbilstošas uzturēšanās izmaksas

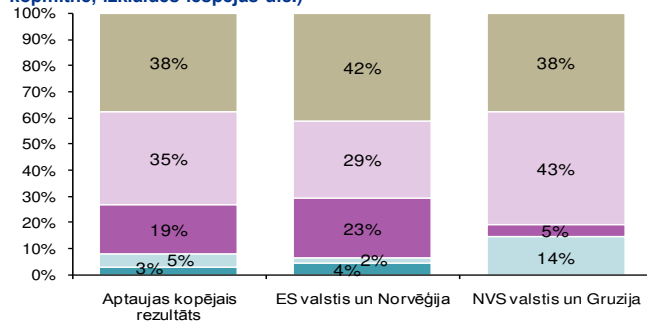
Saskaņā ar aptaujas datiem dzīves kvalitāte nav viens no nozīmīgākajiem faktoriem studiju vietas izvēlē, to kā "izšķirošu" ir novērtējuši 38% respondentu.

Abu grupu studentiem ir svarīga studiju programmu satura un procesa kvalitāte (attiecīgi 65% un 64% no novērtējuši kā prioritāru).

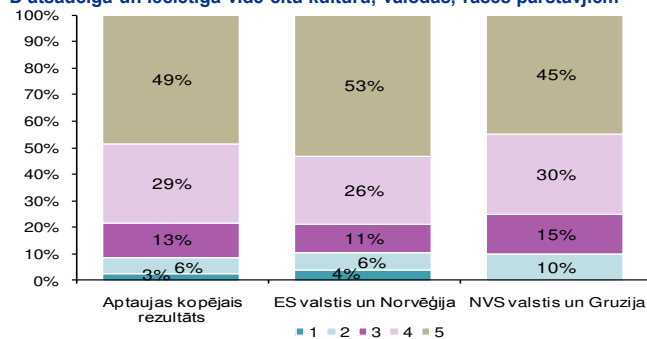
ES valstu un Norvēģijas studentiem svarīgāka nekā NVS valstu pārstāvjiem ir toleranta un atsaucīga vide (53% pret 45%).

Kopumā 55% respondentu kā būtisku ir novērtējuši ES dalībvalsts izglītības dokumenta iegūšanu, kamēr tikai 6% to uzskata par mazsvarīgu.

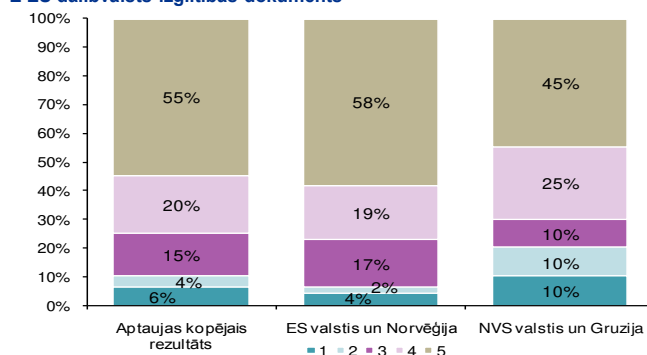
C atbilstoša dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.)

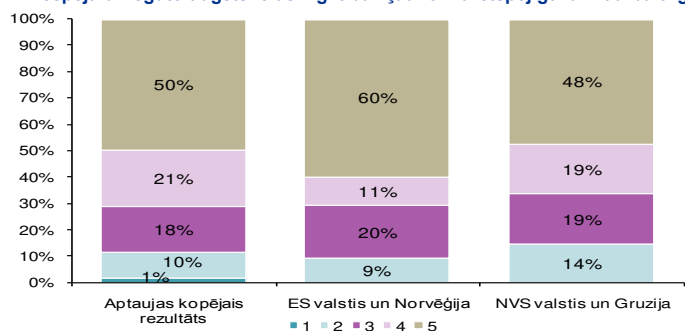
D atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodas, rases pārstāvjiem

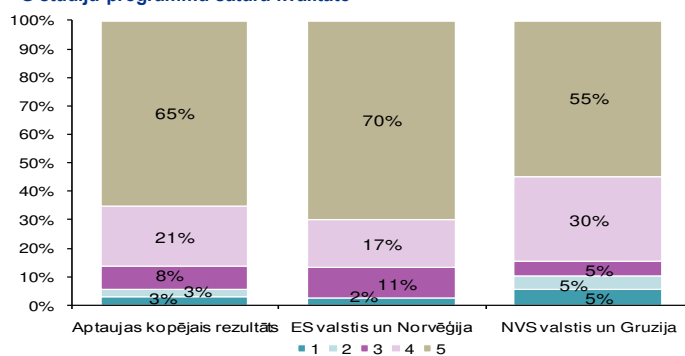
E ES dalībvalsts izglītības dokuments

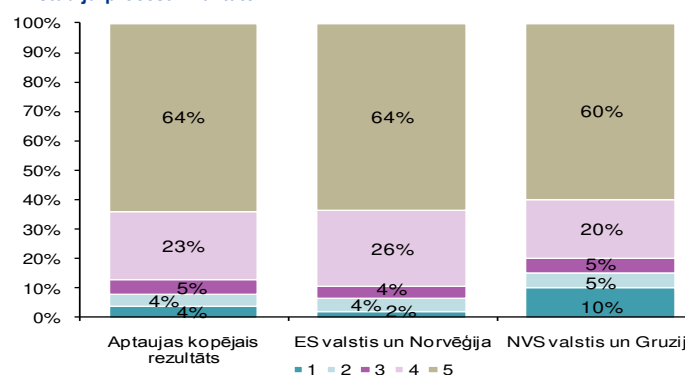
F iespēja ar iegūto augstskolas izglītību kļūt konkurētspējīgākam darba tirgū

G studiju programmu satura kvalitāte

H studiju procesa kvalitāte

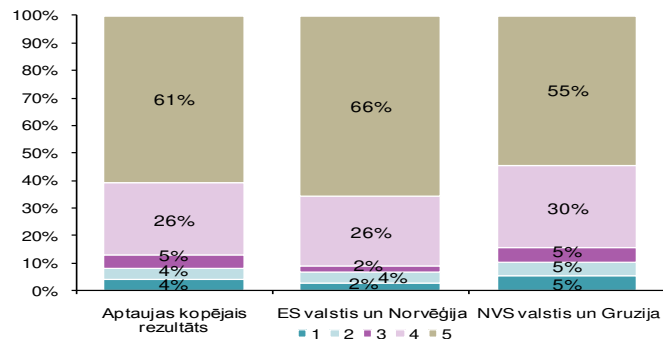

NVS valstu un Gruzijas studentu izvēli attiecībā uz studiju vietu, augstskolu un studiju programmu būtiski ietekmējusi ar studijām saistīto formalitāšu, tādu kā vīza, iepriekšējās izglītības dokumentu atzišana, kārtības ilgums un izmaksas. No ES valstu un Norvēģijas studentiem tikai 17% šo faktoru kā būtisku norādījuši kā nozīmīgu.

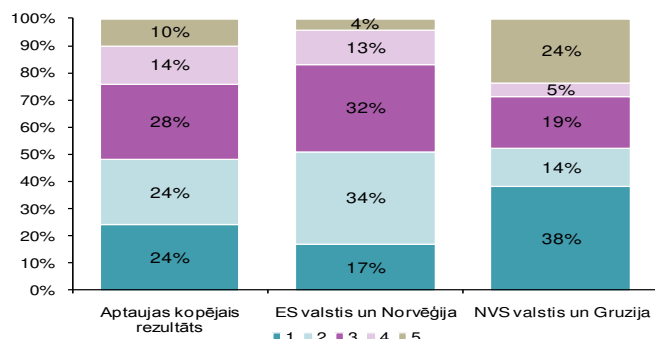
Daļai NVS valstu un Gruzijas studentu ir bijis svarīgi, lai izvēlētajā augstskolā mācītos studenti no viņu izcelsmes valsts. Šis faktors ir mazsvarīgs ES valstu studentiem, kas meklē pēc iespējas internacionālāku vidi.

Augstskolas pozīcijas starptautiskajos reitingos kā būtisku faktoru vērtē 29% respondentu, bet 6% to uzskata par mazsvarīgu.

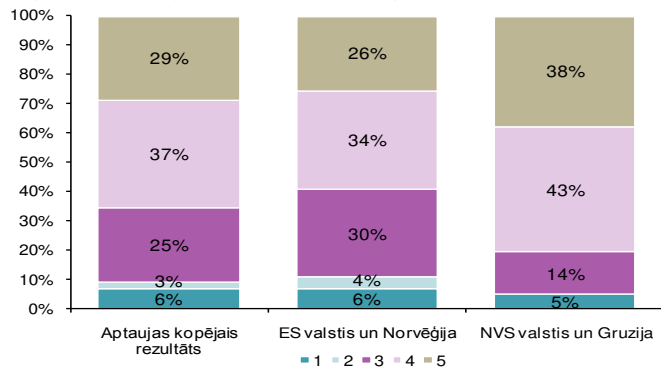
I akadēmiskā personāla kvalifikācija

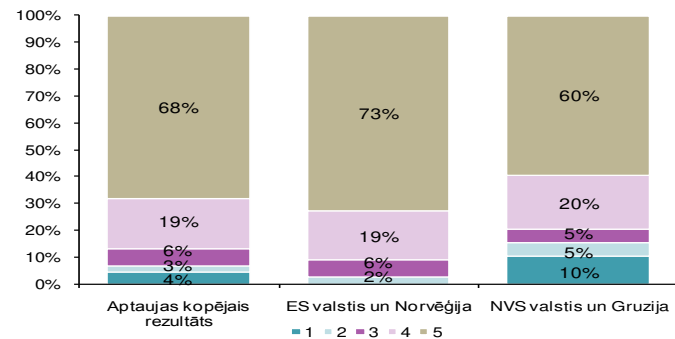
J augstskolā mācās studenti no Jūsu izcelsmes valsts

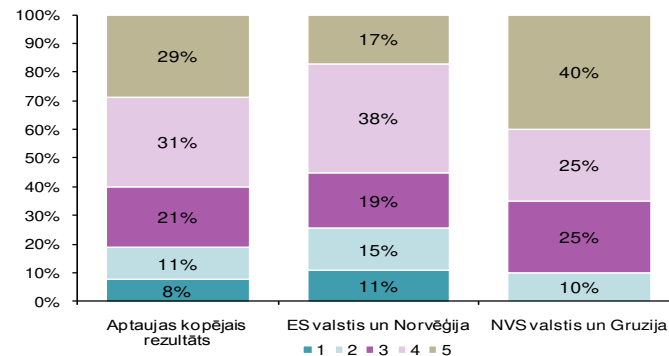
K augstskolas pozīcija starptautiskajos reitingos

L studiju programmas apmācības valoda

M ar studijām saistīto formalitāšu, tādu kā vīza, iepriekšējās izglītības dokumentu atzišana, kārtības ilgums un izmaksas

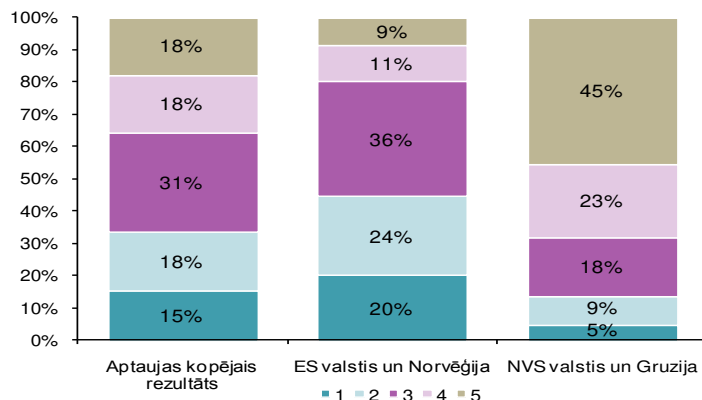

Aptauja parāda, ka NVS valstu un Gruzijas studenti ar studiju un studentu dzīves aspektiem Latvijā ir ievērojami apmierinātāki nekā studenti no ES valstīm un Norvēģijas.

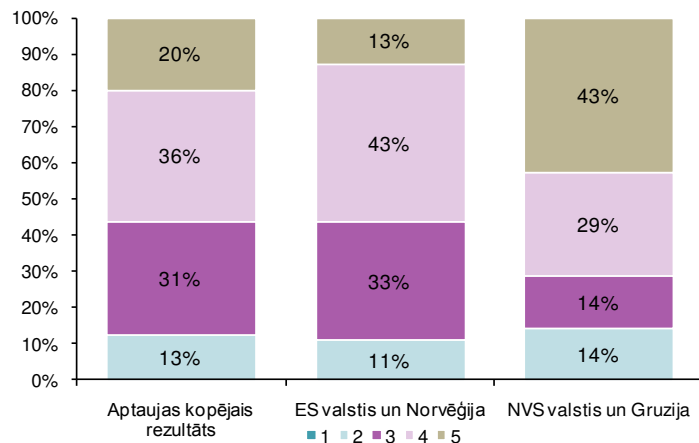
ES valstu un Norvēģijas studenti salīdzinājumā ar NVS respondentiem ir mazāk apmierināti gan ar studiju maksu (ES grupā tikai 9% vērtē kā apmierinošu salīdzinājumā ar 45% NVS valstu grupā), gan kvalitāti (19% pret 35%) gan šeit iegūtās izglītības reputāciju (23% pret 45%), kas norāda uz riskiem tālākam studentu pieplūdumam no šīm valstīm.

Lūdzu sniedziet vērtējumu šādiem Jūsu studiju un studenta dzīves aspektiem (novērtējiet lūdzu skalā no 1 līdz 5, „1”-neapmierinoša-„5”-pilnā mērā atbilstoša):

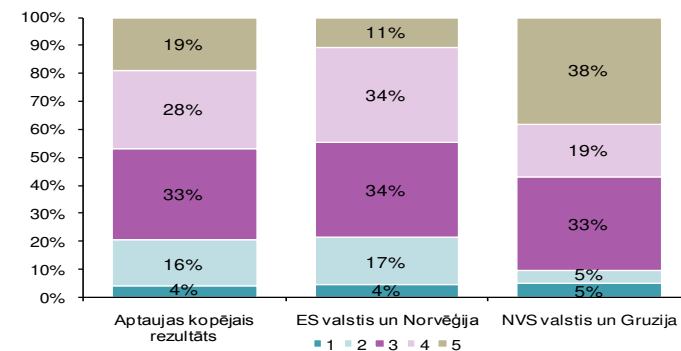
A studiju maksa

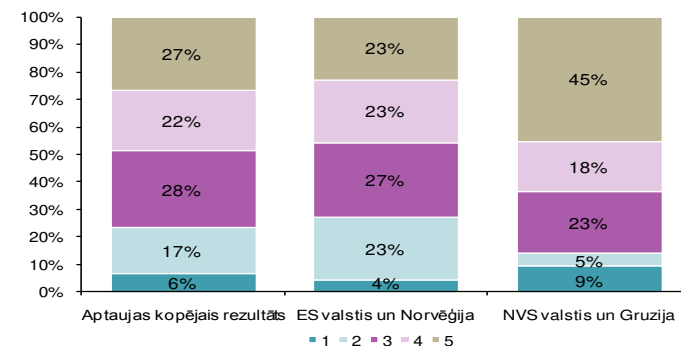
B dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.)

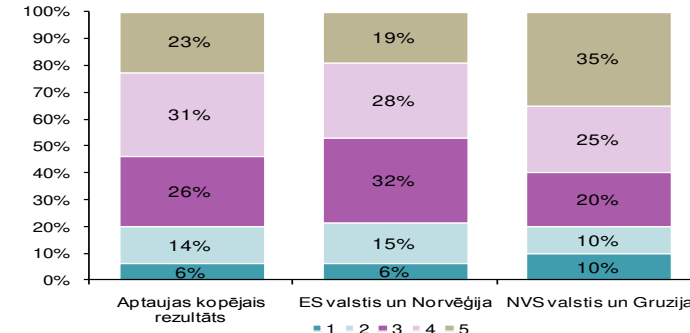
C atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodas, rases pārstāvjiem

D augstākās izglītības reputācija

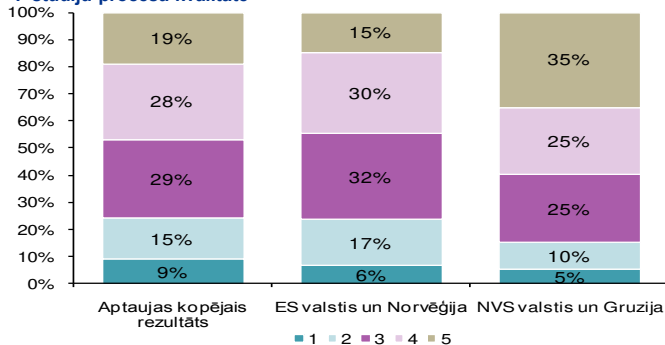
E studiju programmu satura kvalitāte

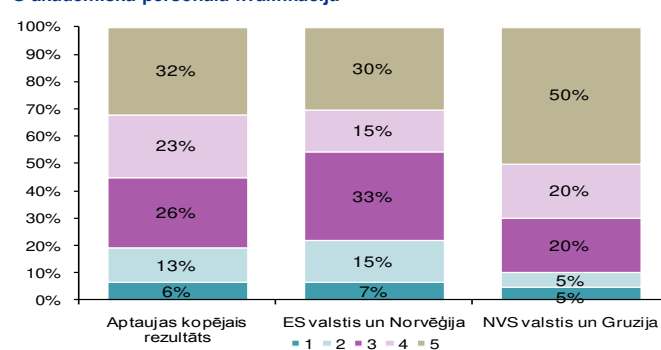
NVS valstu un Gruzijas jauniešiem, izdarot izvēli par studijām ārzemēs, izšķirošs faktors ir atbilstoša studiju maksa, ko 70% šīs grupas respondentu ir atzīmējuši kā būtisku salīdzinājumā ar 38% ES un Norvēģijas studentu.

Akadēmiskā personāla kvalifikācija ir būtiskāka NVS valstu studentiem nekā ES dalībvalstu un Norvēģijas pārstāvjiem.

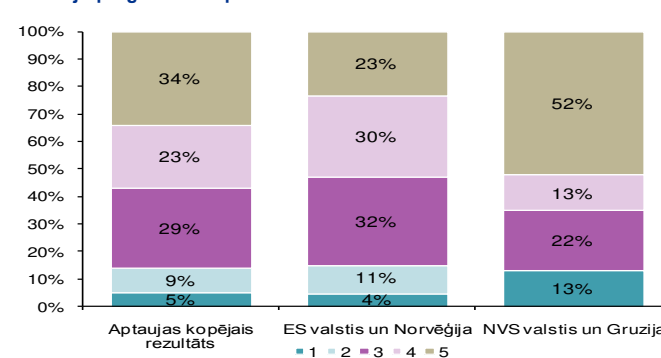
F studiju procesa kvalitāte

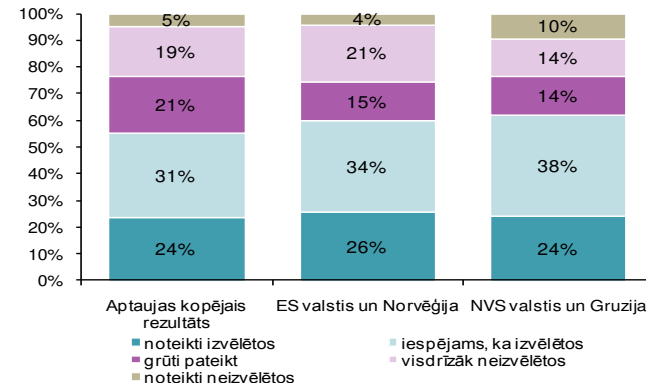
G akadēmiskā personāla kvalifikācija

H studiju programmas apmācības valoda

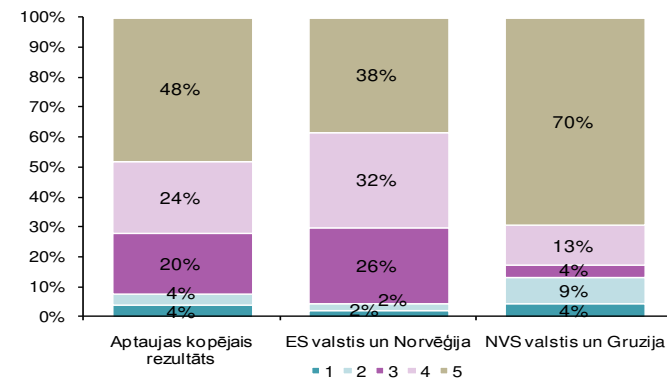

Vai Jūs izvēlētos šo pašu studiju programmu šajā augstskolā vēlreiz, ja Jūs šobrīd meklētu studiju iespējas?

Kādi faktori pēc Jūsu domām ir būtiski Jūsu valsts jauniešiem, izdarot izvēli par studijām ārzemēs (novērtējiet lūdzu skalā no 1 līdz 5, „1”-nav nekādas nozīmes-„5”-ir izšķiroša nozīme)?

A atbilstoša studiju maksa

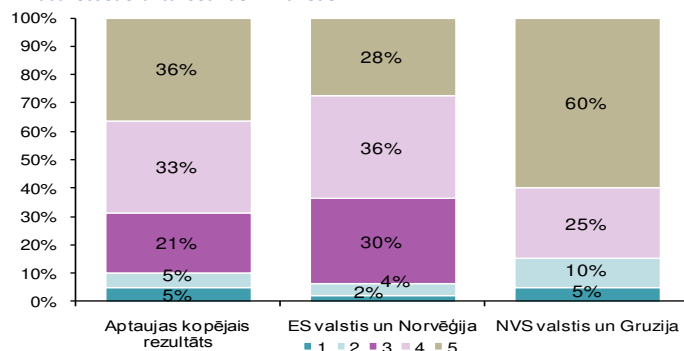

Izdarot izvēli par studijām ārzemēs, NVS valstu un Gruzijas jauniešiem liela nozīme ir arī atbilstošām uzturēšanās izmaksām (kopumā 85% to vērtē kā izšķirošu vai būtisku). Otrā grupā šādu respondentu īpatsvars ir zemāks – 64%.

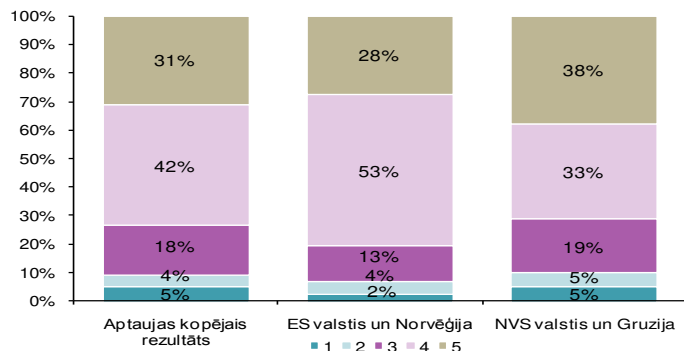
Studiju programmu satura kvalitāte ir būtiska abu valstu grupu studentiem. ES valstu un Norvēģijas jaunieši šim faktoram piešķir izšķirošu nozīmi.

Abu grupu respondenti apmēram vienādi vērtē šādu faktoru nozīmīgumu citu savas valsts pārstāvju skatījumā -- konkurētspēja ar iegūto diplomu, studiju programmu satura kvalitāte un iecietīga un atsaucīga vide.

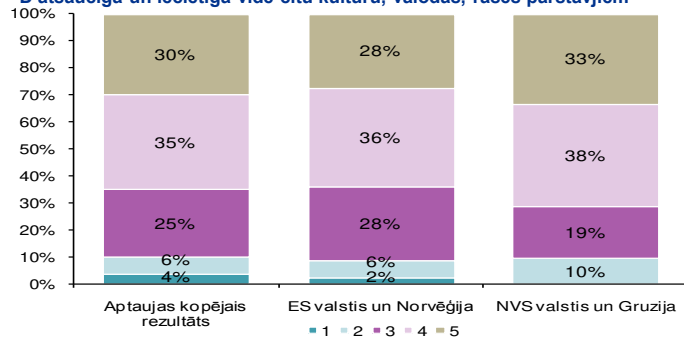
B atbilstošas uzturēšanās izmaksas

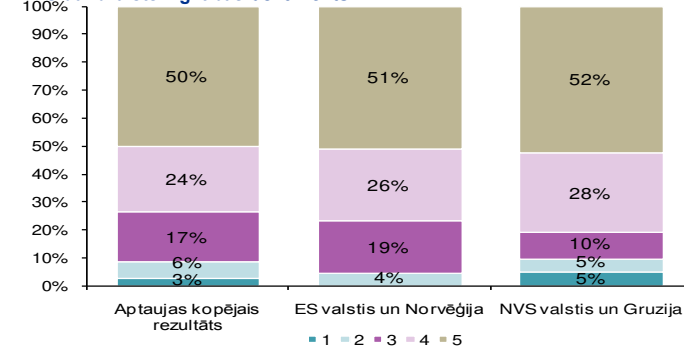
C atbilstoša dzīves kvalitāte studiju vietā (pieejama kvalitatīva pārtika, dzīvoklis vai kopmītne, izklaides iespējas u.c.)

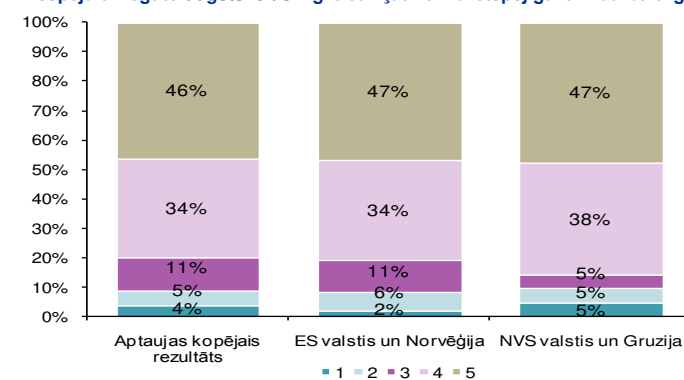
D atsaucīga un iecietīga vide citu kultūru, valodas, rases pārstāvjiem

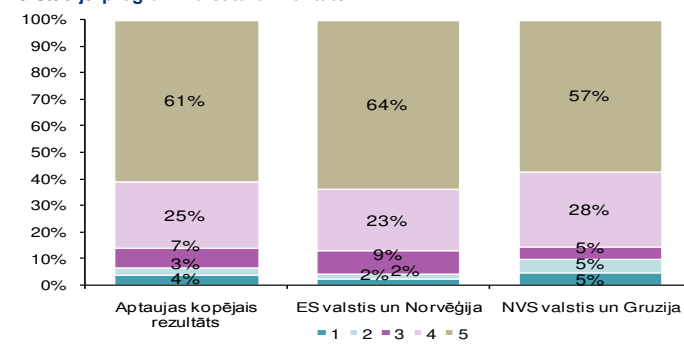
E ES dalībvalsts izglītības dokuments

F iespēja ar iegūto augstskolas izglītību kļūt konkurētspējīgākam darba tirgū

G studiju programmu satura kvalitāte

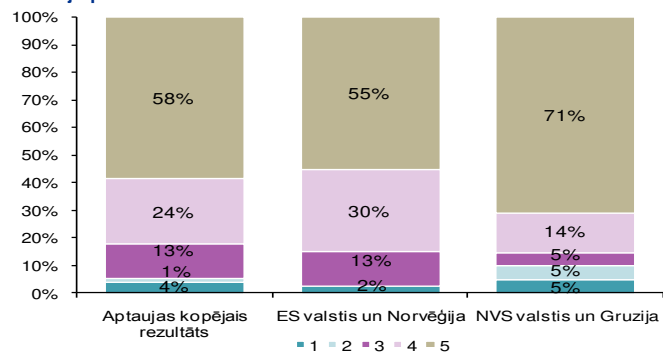

NVS valstu un Gruzijas grupai nozīmīgāka nekā ES valstu studentiem ir studiju procesa kvalitāte (71% pret 55%), kā arī akadēmiskā personāla kvalifikācija (66% pret 47%).

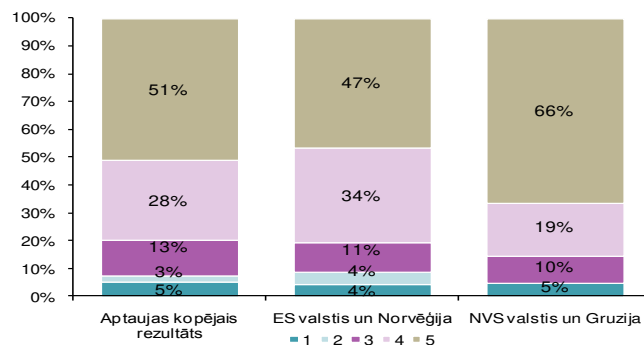
Aptaujas rezultāti norāda, ka NVS valstu un Gruzijas jaunieši ir apmierinātāki ar studijām saistīto formalitāšu, tādu kā vīzas, iepriekšējās izglītības dokumentu atzīšanas, kārtrošanas ilgumu un izmaksas.

Šo faktoru nozīmīgums nav tieši salīdzināms ar ES valstu studentiem, jo viņiem jākārtro ievērojami mazāk formalitāšu.

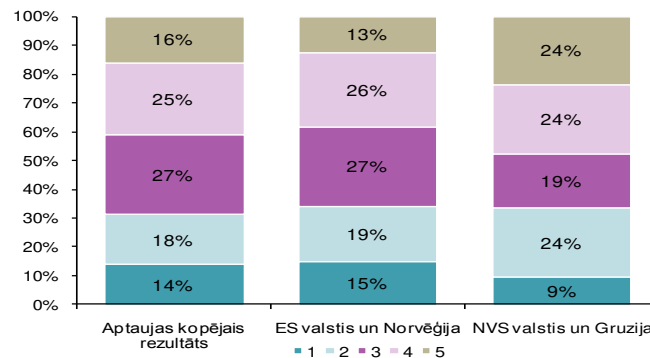
H studiju procesa kvalitāte

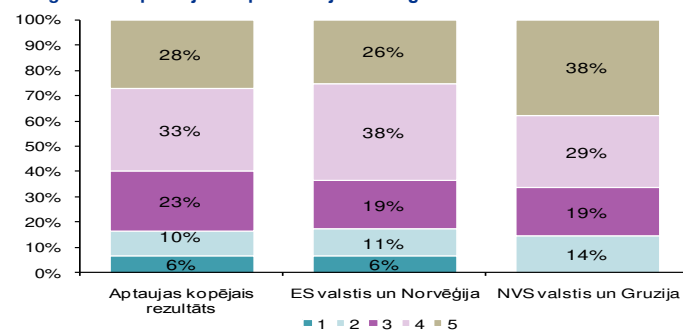
I akadēmiskā personāla kvalifikācija

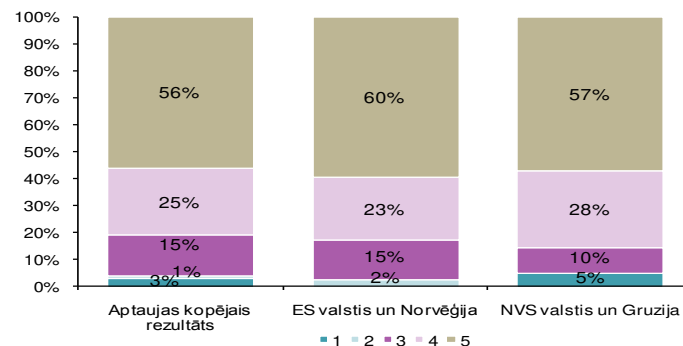
J augstskolā mācās studenti no Jūsu izcelsmes valsts

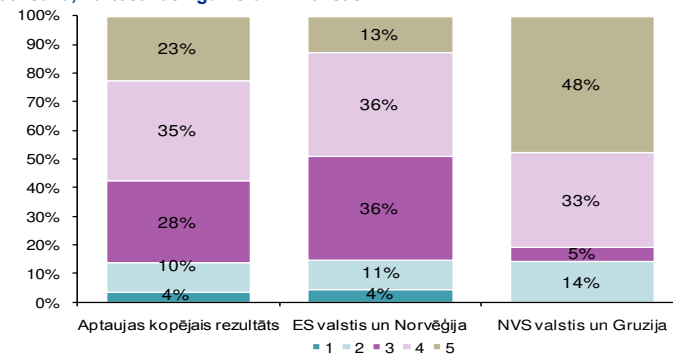
K augstskolas pozīcija starptautiskajos reitingos

L studiju programmas apmācības valoda

M ar studijām saistīto formalitāšu, tādu kā vīza, iepriekšējās izglītības dokumentu atzīšana, kārtrošanas ilgums un izmaksas

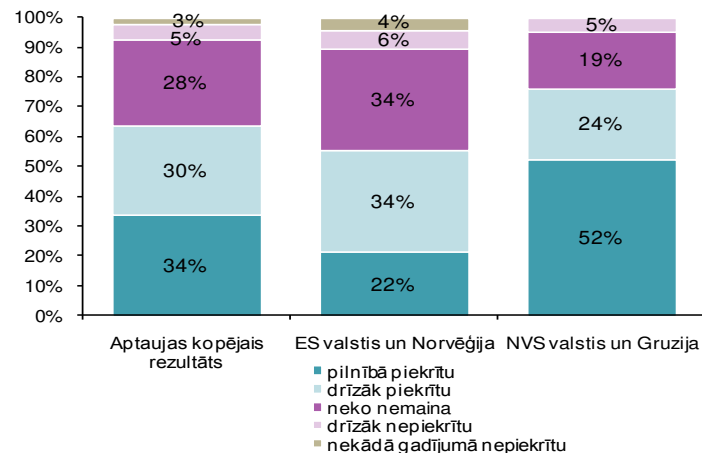

NVS valstu un Gruzijas studenti augstāk nekā ES valstu un Norvēģijas respondenti novērtē iespēju iegūt ES dalībvalsts izglītības dokumentu, ko viņi iegūst, studējot ES dalībvalsts augstskolā gan ģimenes locekļu, gan apkārtējās sabiedrības, gan draugu un paziņu lokā, gan potenciālo darba devēja skatījumā.

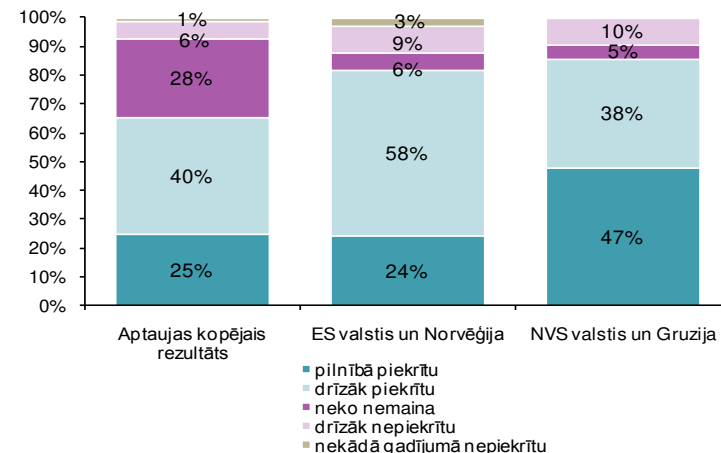
Relatīvi kritiskākais ES valstu studentu vērtējums norāda uz zemāku Latvijas augstākās izglītības prestižu šajās valstīs.

Studijas ES dalībvalsts augstskolā sniedz iespēju Jums paaugstināt Jūsu izglītības reputāciju:

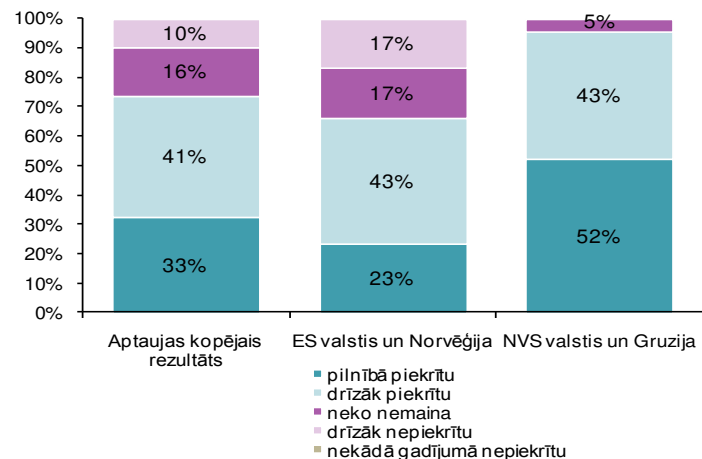
A ģimenes locekļu vērtējumā

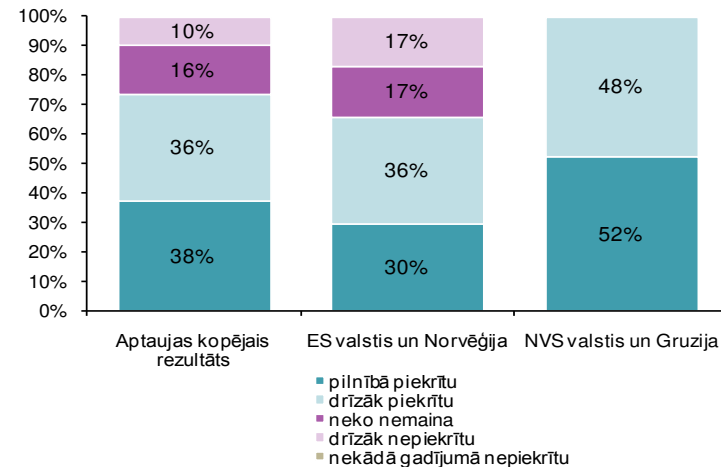
C Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā

B apkārtējās sabiedrības vērtējumā

D potenciālo darba devēju vērtējumā

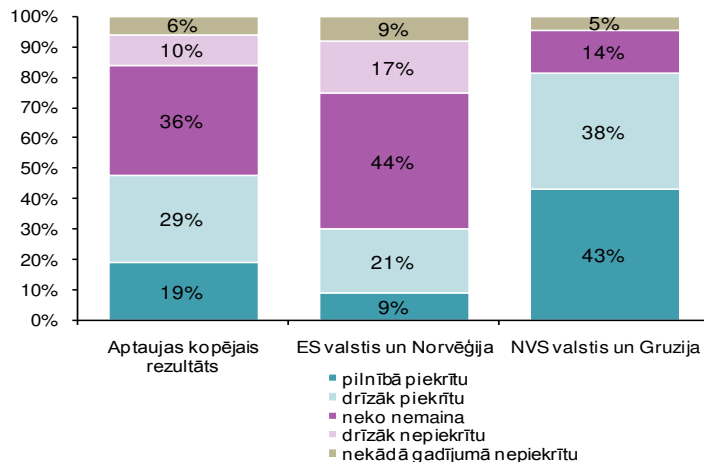

Safīdzinoši lielāks NVS valstu un Gruzijas īpatsvars norāda, ka studijas Latvijā ļauj paaugstināt viņu izglītības reputāciju gan ģimenes locekļu, gan apkārtējās sabiedrības, gan draugu un paziņu lokā, gan potenciālo darba devēja skatījumā.

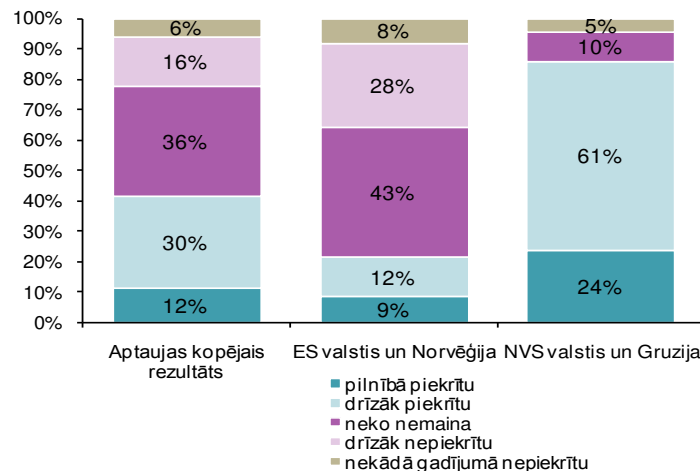
Relatīvi kritiskākais ES valstu studentu vērtējums norāda uz zemāku Latvijas augstākās izglītības prestižu šajās valstīs.

Tas, ka studējot Latvijā, sniedz iespēju Jums paaugstināt Jūsu izglītības reputāciju:

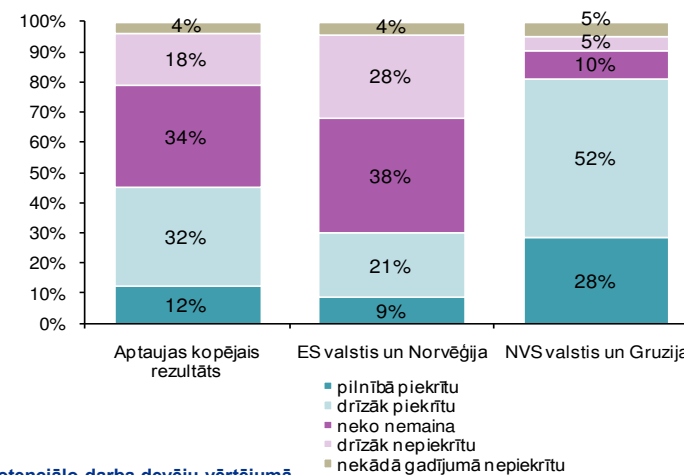
A ģimenes locekļu vērtējumā

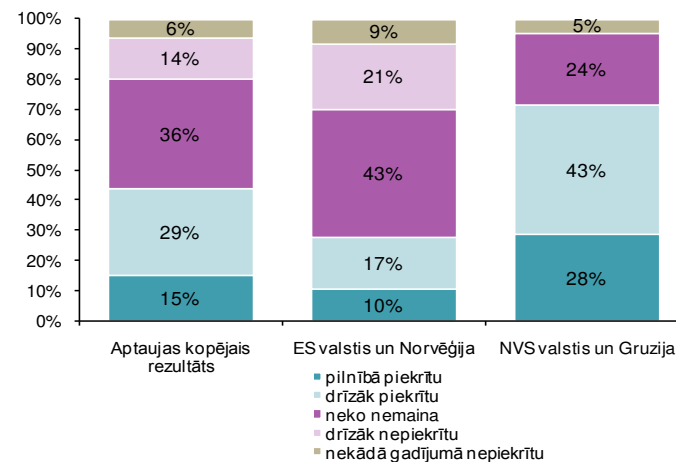
B apkārtējās sabiedrības vērtējumā

C Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā

D potenciālo darba devēju vērtējumā

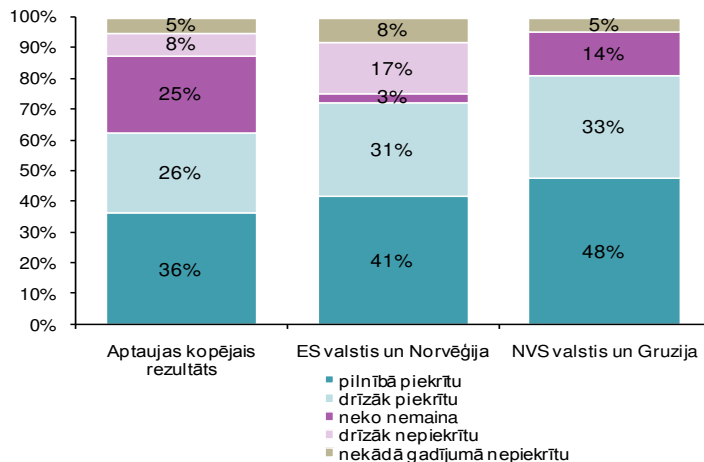

Safīdzinoši lielāks NVS valstu un Gruzijas īpatsvars norāda, ka studijas attiecīgajā augstskolā ļauj paaugstināt viņu izglītības reputāciju gan ģimenes locekļu, gan apkārtējās sabiedrības, gan draugu un paziņu lokā, gan potenciālo darba devēja skatījumā.

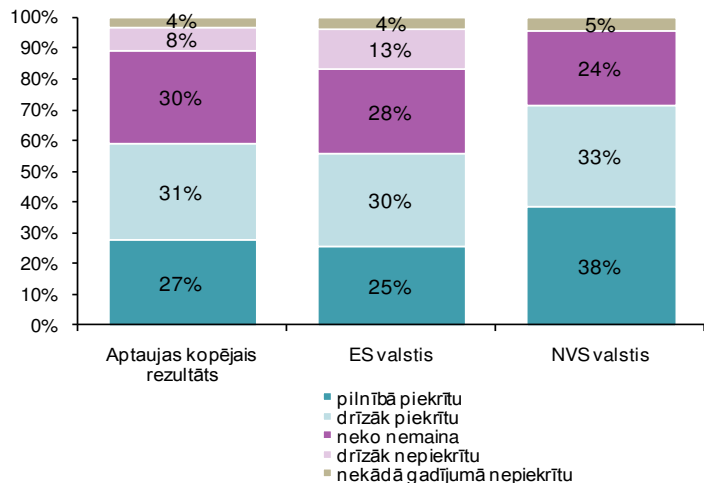
Relatīvi kritiskākais ES valstu studentu vērtējums norāda uz zemāku Latvijas augstākās izglītības prestižu šajās valstīs.

Tas, ka studējat attiecīgajā augstskolā, sniedz iespēju Jums paaugstināt Jūsu izglītības reputāciju

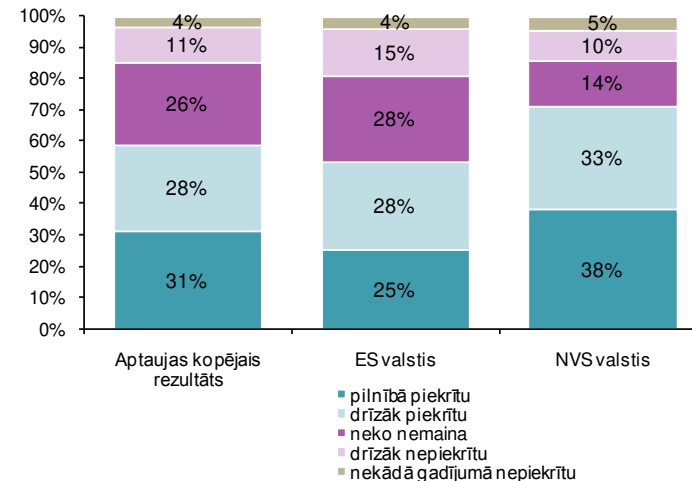
A ģimenes locekļu vērtējumā

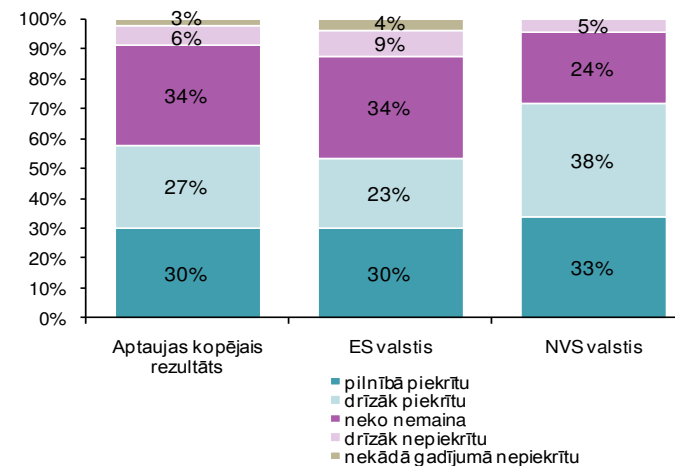
B apkārtējās sabiedrības vērtējumā

C Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā

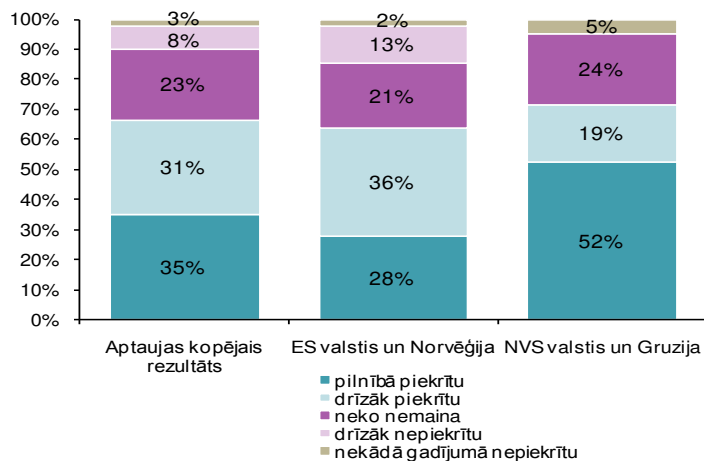
D potenciālo darba devēju vērtējumā

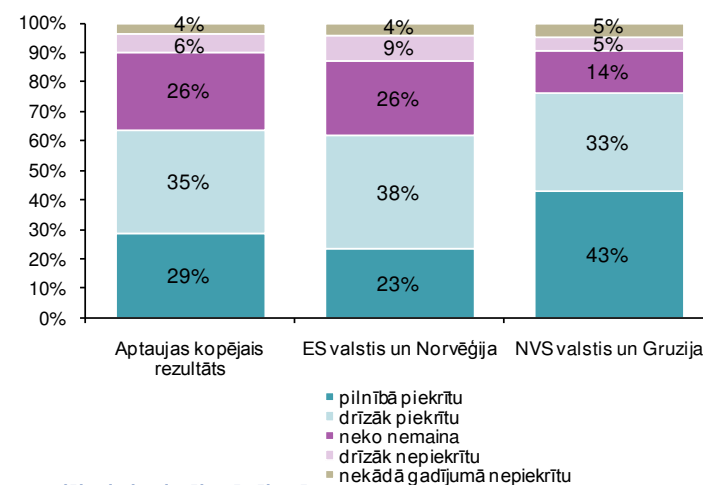
Studiju programmas izvēlē ir vērojamas mazākas atšķirības starp abu grupu respondentiem, kas skaidrojams ar to, ka studiju virziena izvēle ir vairāk saistīta ar iecerēto nākotnes profesiju, nevis Latviju kā studiju valsti.

Tas, ka studējat attiecīgajā studiju programmā, sniedz iespēju Jums paaugstināt Jūsu izglītības reputāciju

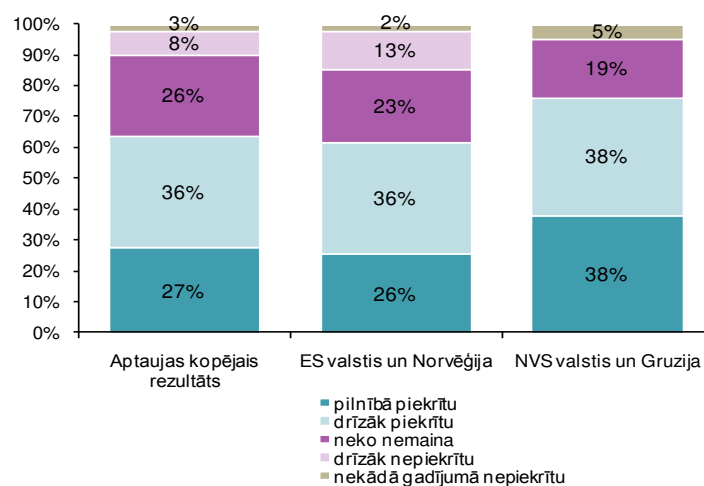
A ģimenes locekļu vērtējumā

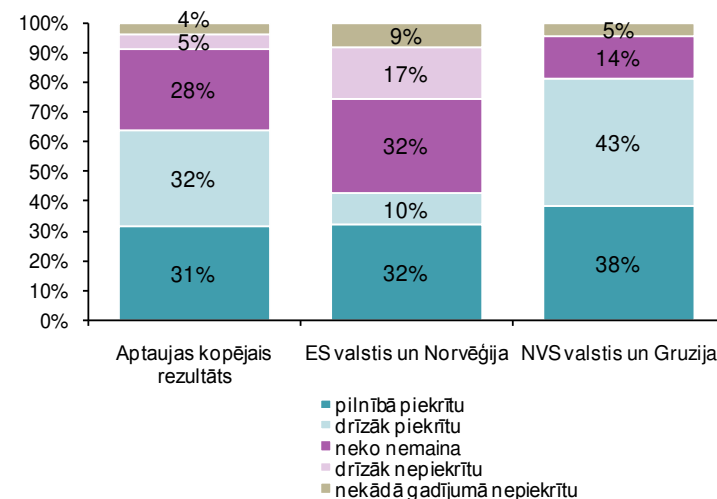
C Jūsu vecuma draugu, paziņu lokā

B apkārtējās sabiedrības vērtējumā

D potenciālo darba devēju vērtējumā

NVS valstu un Gruzijas studenti izrāda ievērojami mazāku vēlmi pēc studiju beigšanas atgriezties savā valstī, lai turpinātu studijas augstākā līmenī, nekā ES valstu un Norvēģijas studenti (19% atbildējuši ar “noteikti jā” salīdzinājumā 45% ES valstu grupā).

NVS valstu un Gruzijas studenti izrāda ievērojami mazāku vēlmi pēc studiju beigšanas atgriezties savā valstī, lai atbilstošā specialitātē, nekā ES valstu un Norvēģijas studenti (14% atbildējuši ar “noteikti jā” salīdzinājumā 62% ES valstu grupā).

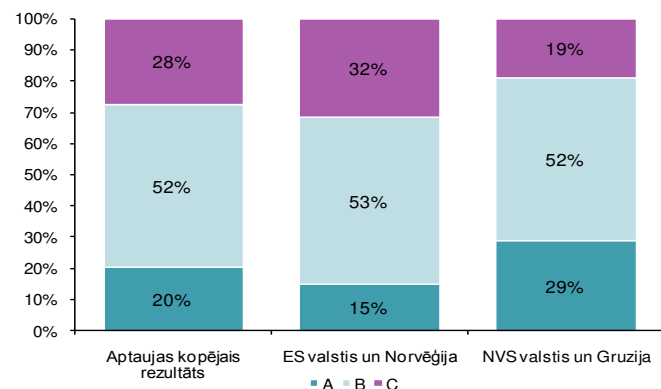
Pēc studiju beigšanas respondenti vislabprātāk turpinātu izglītību Norvēģijā, Zviedrijā, Nīderlandē, Vācijā, Francijā, Spānijā, Lielbritānijā, ASV vai Austrālijā.

Izvēlieties vienu no apgalvojumiem:

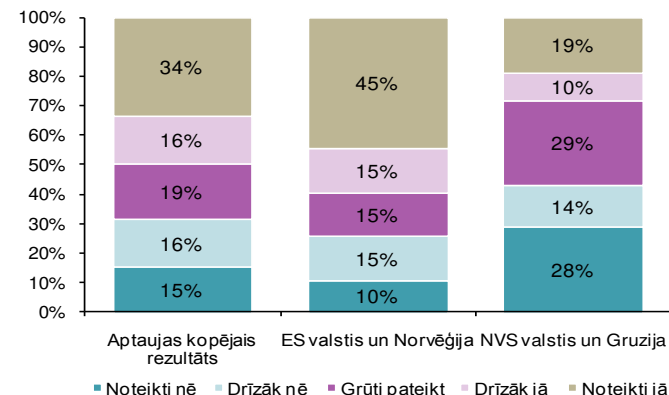
A - pieredze, ko iegūstu, studējot un dzīvojot citā sociālajā un kultūras vidē, ir viens no būtiskākajiem faktoriem, izvēloties Latviju kā studiju vietu;

B - pieredze, ko iegūstu, studējot un dzīvojot citā sociālajā un kultūras vidē, ir diezgan svarīgs Latvijas kā studiju vietas izvēles nosacījums;

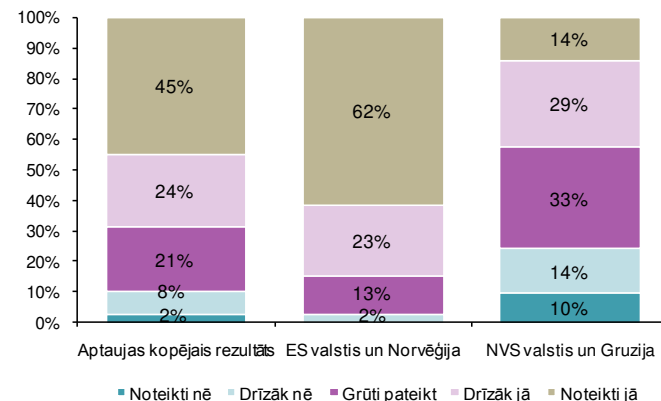
C - pieredze, ko iegūstu, studējot un dzīvojot citā sociālajā un kultūras vidē, ir nesvarīgs Latvijas kā studiju vietas izvēles nosacījums.

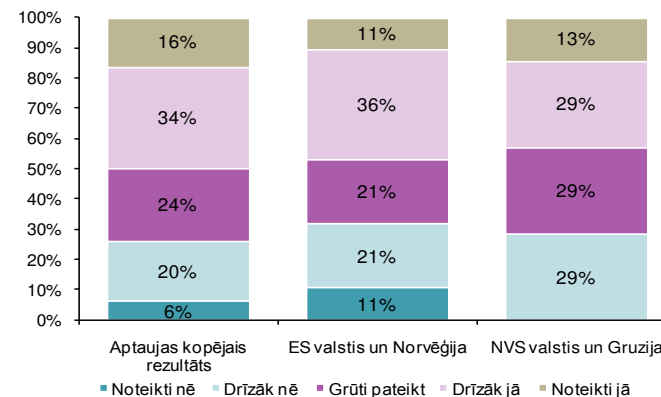
Vai pēc studiju beigšanas vēlaties atgriezties savā valstī, lai turpinātu studijas augstākā līmenī?

Vai pēc studiju beigšanas vēlaties atgriezties savā valstī, lai strādātu specialitātē, kas atbilst studiju virzienam?

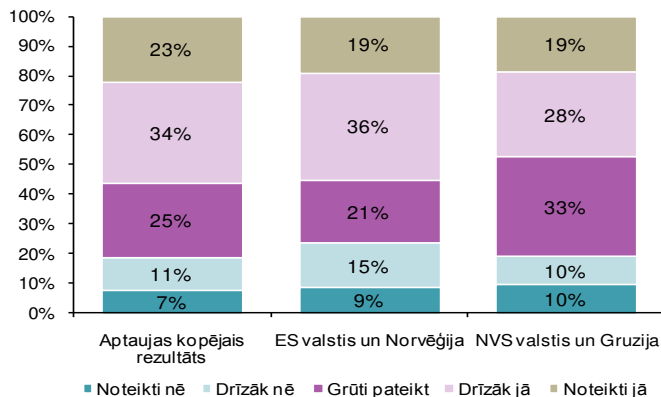
Vai pēc studiju beigšanas vēlaties doties uz citu valsti, lai turpinātu izglītību?

Atbildes “Jā” gadījumā visbiežāk nosauktās valstis, uz kurām respondenti vēlētos doties, lai turpinātu izglītību, ir Norvēģija, Zviedrija, Nīderlande, Vācija, Francija, Spānija, Lielbritānija, ASV un Austrālija.

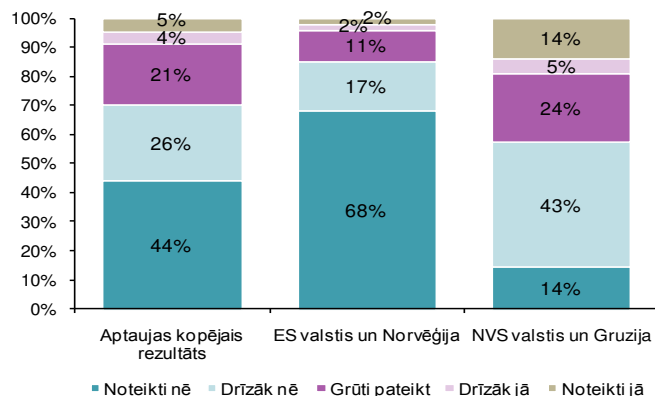
NVS valstu un Gruzijas studenti izrāda lielāku interesi palikt Latvijā pēc studiju beigšanas, nekā ES valstu un Norvēģijas studenti, taču kopumā respondentu skatījumā Latvija netiek vērtēta kā pievilcīga valsts, lai šeit turpinātu studijas vai strādātu. Ar “noteikti jā” uz šiem jautājumiem ir atbildējuši 1%-5% respondentu, kamēr “noteikti nē” – 32%-44% aptaujāto/

Vai pēc studiju beigšanas meklēsiet darba iespējas citā valstī?

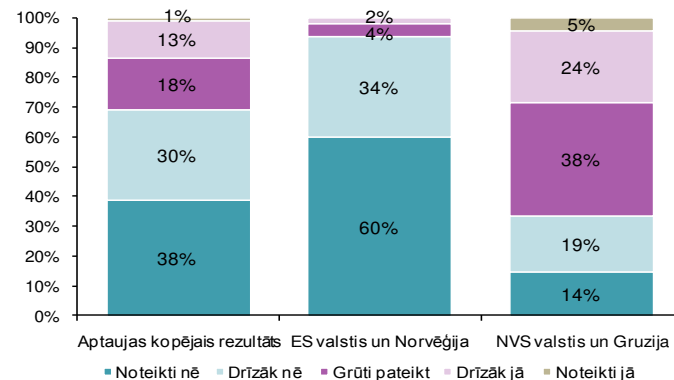

Atbildes “Jā” gadījumā visbiežāk nosauktās valstis, kurās respondenti meklētu darba iespējas, ir Norvēģija, Zviedrija, Nīderlande, Vācija, Francija, Spānija, Lielbritānija un ASV.

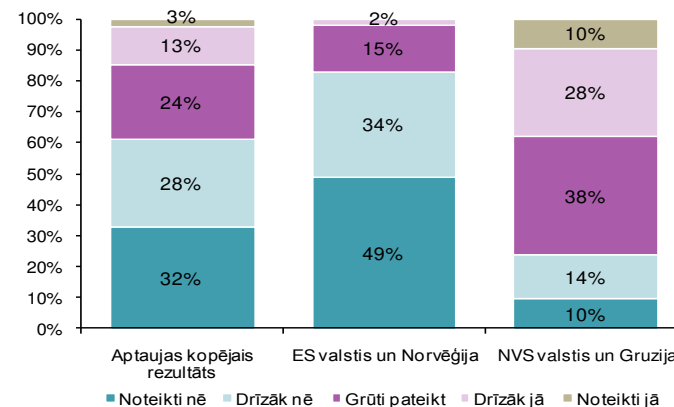
Vai pēc studiju beigšanas vēlaties turpināt studijas Latvijā?

Vai pēc studiju beigšanas vēlaties palikt Latvijā, lai darbotos akadēmiskajā vidē?

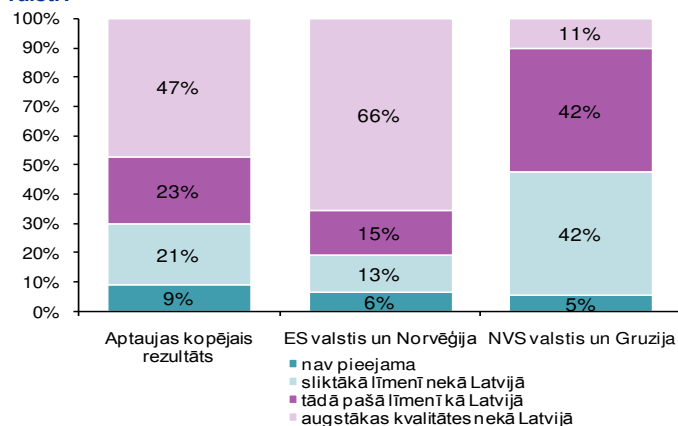
Vai pēc studiju beigšanas vēlaties palikt Latvijā, lai šeit strādātu un dzīvotu?

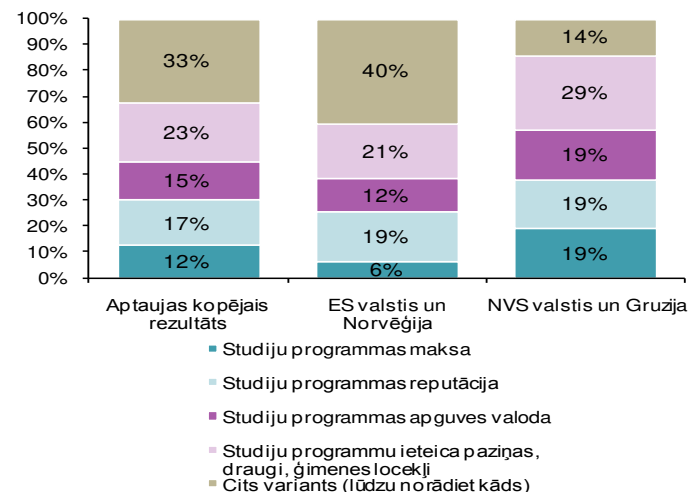
66% ES valstu un Norvēģijas studentu uzskata, ka salīdzināmo studiju programmu kvalitāte viņu izcelsmes valstīs ir augstākā nekā izvēlētajā programmā Latvijā. Šīs atbildes norāda uz to, ka kvalitāte ir viens no faktoriem, kas var kavēt augstākās izglītības eksportu uz šīm valstīm.

Salīdzinoši tikai 11% NVS un Gruzijas respondentu norāda, ka salīdzināmo studiju programmu kvalitāte viņu izcelsmes valstīs ir augstākā nekā izvēlētajā programmā Latvijā

Kādā līmenī Jūs vērtētu salīdzināmas studiju programmas Jūsu izcelsmes valstī?

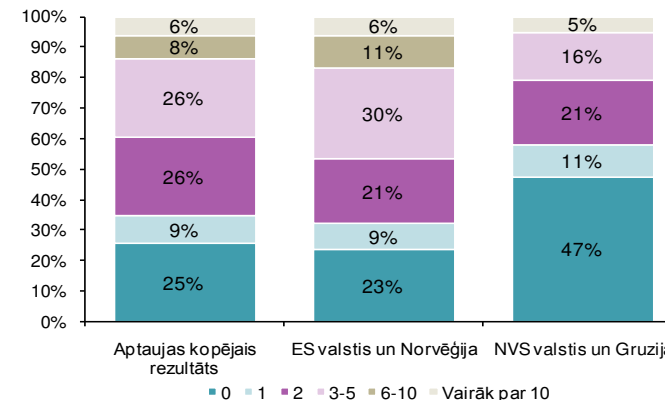
Kas pamudināja izvēlēties tieši šo studiju programmu?

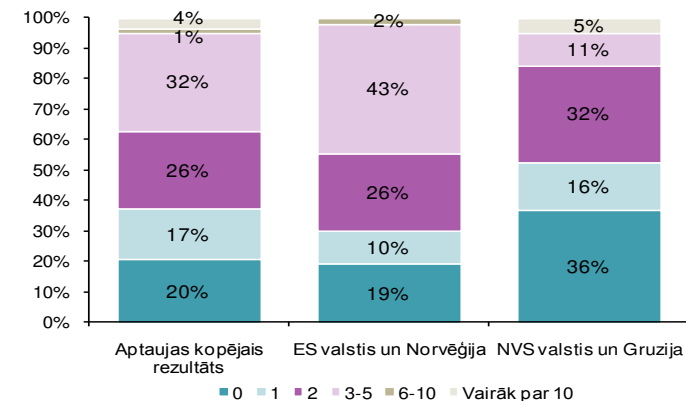
Atbildes "Cits variants" gadījumā visbiežāk minētie faktori, kas ietekmēja respondentu studiju programmas izvēli, ir stipendijas iegūšana studijām konkrētajā studiju programmā vai alternatīvu neesamība studēt līdzīgā studiju programmā savas izcelsmes valstī.

Raksturojiet Jūsu tuvnieku un draugu viesošanās:

A apmeklētāju skaits

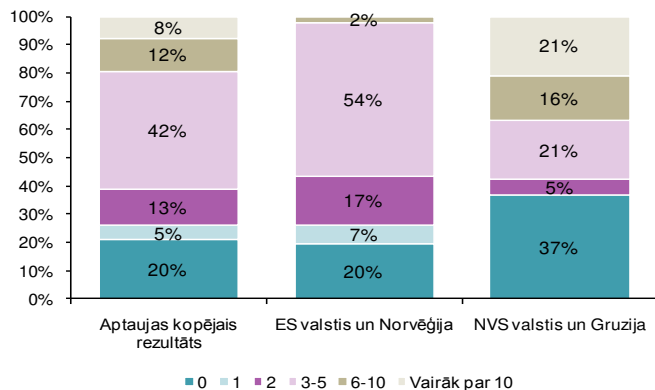
B aptuvenais apmeklējumu skaits gadā

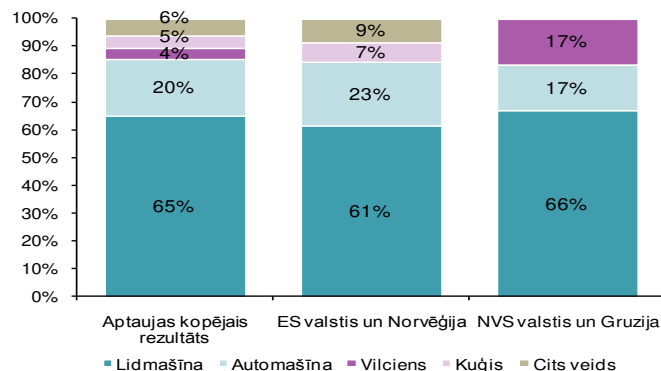
ES valstu un Norvēģijas studenti izvēlas studēt studiju programmās, kuru gada maksa ir ievērojami augstāka, nekā to studiju programmu, kuras izvēlas NVS valstu un Gruzijas studenti.

Aptaujas respondentu novērtējums, ka par līdzvērtīgu studiju programmu viņi maksātu zemāku studiju maksu, liecina par to, ka kopumā studiju programmu kvalitāte tiek vērtēta kā neatbilstoša savai cenai.

C aptuvenais viesošanās ilgums vienā apmeklējuma reizē

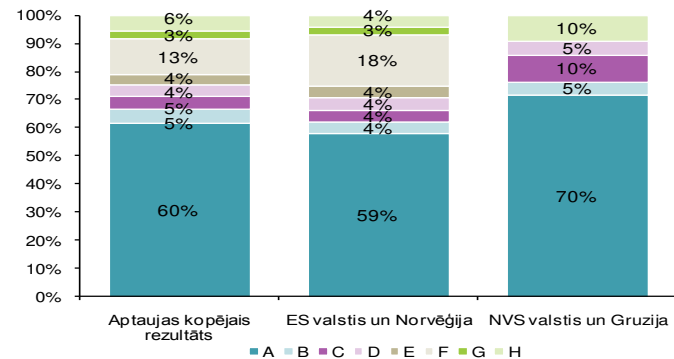

D nokļūšanas veids (lidmašīna, automašīna, vilciens, kuģis)

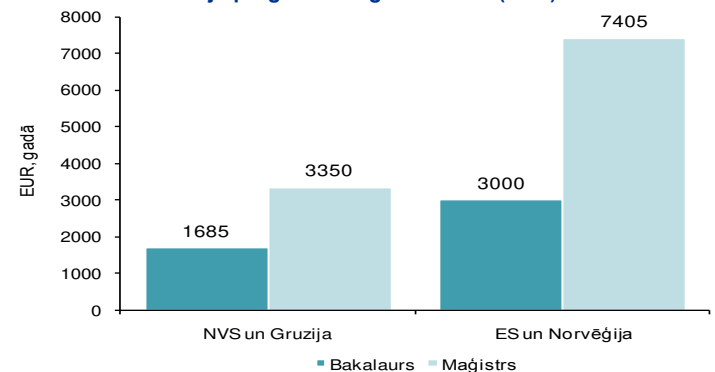
Kāds ir līdzekļu avots Jūsu studijām Latvijā?

- A - ģimenes un personīgie uzkrājumi
- B - darba alga, ko saņem Latvijā
- C - Jūsu valsts stipendija
- D - Jūsu valsts privāto fondu stipendija
- E - Latvijas stipendija
- F - studiju kredīts Jūsu izcelsmes valstī
- G - studiju kredīts Latvijā
- H - cits variants

Atbildes "Cits variants" gadījumā kā līdzekļu avots studijām Latvijā minēta "Open Society Institute" stipendija.

Jūsu izvēlētās studiju programmas gada maksa (EUR)*:

*Grafikā norādīta vidējā studiju programmu gada maksa sadalījumā pa valstu grupām.

Pēc aptaujas datiem NVS un Gruzijas valstu studenti par līdzvērtīgu studiju programmu būtu gatavi maksāt:

- bakalaura studijas – vidēji par 7% mazāk nekā izvēlētās studiju programmas gada maksa;
- maģistrantūra – vidēji par 25% mazāk nekā izvēlētās studiju programmas gada maksa.

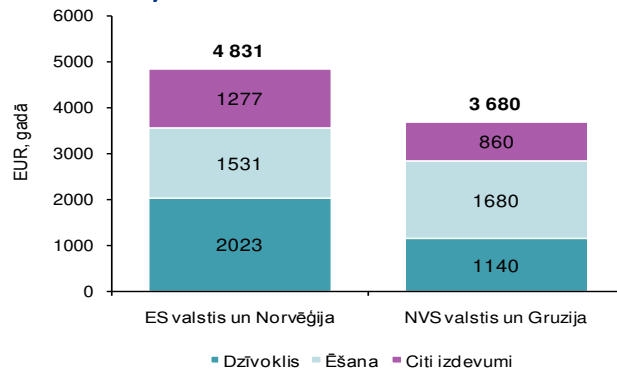
ES un Norvēģijas valstu studenti par līdzvērtīgu studiju programmu būtu gatavi maksāt:

- bakalaura studijas – vidēji par 35% mazāk nekā izvēlētās studiju programmas gada maksa;
- maģistrantūra – vidēji par 53% mazāk nekā izvēlētās studiju programmas gada maksa.

Aptauja parāda, ka Latvijā studējošie ES valstu un Norvēģijas pilsoņi ir maksātspējīgāki nekā NVS pārstāvji. To apliecina gan pašreizējās dzīvošanas izmaksu salīdzinājums, gan arī respondentu aplēses par savu tautiešu vidējo maksātspēju.

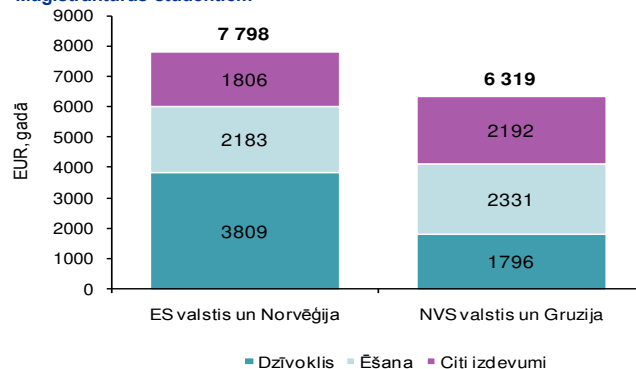
Pārējie izdevumi, kas ir saistīti ar studēšanu Latvijā, kopā gadā (EUR):

Bakalaura studiju studentiem*

*Grafikā norādīti vidējie pārējie izdevumi, kas saistīti ar studēšanu Latvijā, sadalījumā pa valstu grupām.

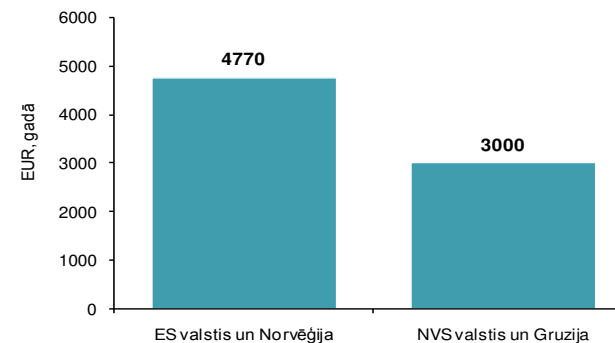
Maģistrantūras studentiem*

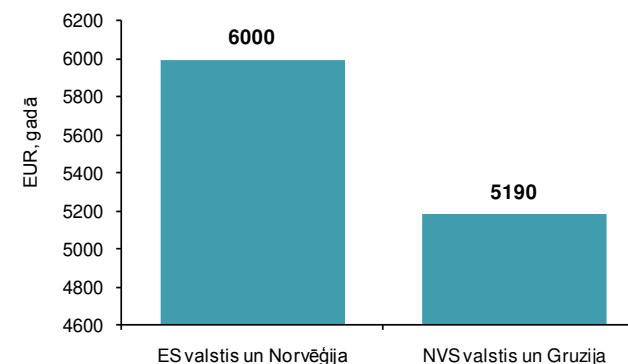
*Grafikā norādīti vidējie pārējie izdevumi, kas saistīti ar studēšanu Latvijā, sadalījumā pa valstu grupām.

Cik vidēji Jūsu valsts iedzīvotājs būtu gatavs tērēt dzīvošanas izdevumiem gadā (EUR)?

Bakalaura studiju studenti

Maģistrantūras studenti

cutting through complexity™

© 2011 KPMG Baltics SIA, Latvijā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību un KPMG neatkarīgu dalībfirmu, kuras saistītas ar Šveices uzņēmumu KPMG International Cooperative (KPMG International), tīkla dalībfirmu. Visas tiesības pieder autoram.

KPMG nosaukums, logo un „cutting through complexity” ir reģistrētas preču zīmes vai KPMG International Cooperative (KPMG International) preču zīmes.